НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

ДСТУ 4100:20ХХ

Безпека дорожнього руху

ЗНАКИ ДОРОЖНІ

Загальні технічні вимоги

(Проєкт, перша редакція)

Київ
ДП «УкрНДНЦ»
20ХХ

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: Технічний комітет стандартизації «Автомобільні дороги і транспортні споруди» (ТК 307), Державне підприємство «Державний дорожній науково-дослідний інститут імені М.П. Шульгіна» (ДП «ДерждорНДІ»)

2 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» (ДП «УкрНДНЦ») від ХХ ___ 20__ р. № ___ з 20__ – ___ – ___

3 Цей стандарт розроблено згідно з правилами, установленими в національній стандартизації України

4 НА ЗАМІНУ ДСТУ 4100:2014

Право власності на цей національний стандарт належить державі. Заборонено повністю чи частково видавати, відтворювати задля розповсюдження і розповсюджувати як офіційне видання цей національний стандарт або його частину на будь-яких носіях інформації без дозволу ДП «УкрНДНЦ» чи уповноваженої ним особи

ДП «УкрНДНЦ», 20__

ЗМІСТ

		С.
1	Сфера застосування…….	1
2	Нормативні посилання ……..	2
3	Терміни та визначення понять	4
4	Познаки та скорочення	7
5	Класифікація	7
6	Основні параметри і розміри	21
7	Дорожні знаки індивідуального проєктування (ДЗІП)	32
	7.1 Загальні характеристики, розміщення інформації, розміри зображень і написів, компонування	32
	7.2 Колір тла ДЗІП	40
	7.3 Мова написів, дублювання латиницею, скорочення на ДЗІП	42
	7.4 Об’єкти маршрутного орієнтування	44
8	Загальні технічні вимоги	46
	8.1 Класифікація світлоповертальних матеріалів	46
	8.2 Вимоги до матеріалів для дорожніх знаків зі світлоповертальним зображенням лицьової поверхні	48
	8.3 Вимоги до дорожніх знаків	53
	8.4 Спеціальні вимоги до знаків із внутрішнім і зовнішнім освітленням	55
	8.5 Розміщення знаків на щитах та фонових щитах	58
9	Вимоги щодо безпеки	61
10	Вимоги щодо охорони довкілля	61
11	Комплектність, маркування, пакування, правила приймання	62
	11.1 Комплектність	62
	11.2 Маркування	62
	11.3 Пакування	63
	11.4 Правила приймання	64
12	Методи контролювання	64
13	Гарантії виробника.....	68
14	Правила застосування	69
	14.1 Загальні положення	69
	14.2 Загальні вимоги	70
	14.3 Попереджувальні знаки	74

14.4 Знаки пріоритету 85
14.5 Заборонні знаки 89
14.6 Наказові знаки 100
14.7 Інформаційно-вказівні знаки 104
14.8 Знаки сервісу 125
14.9 Таблички до дорожніх знаків 126
Додаток А Зображення знаків на масштабній сітці..... 133
Додаток Б Шрифт на масштабній сітці. Літери української абетки (доповнені літерами російської абетки), літери латинської абетки, цифрові і розділові знаки 162
Додаток В Перелік автомобільних доріг категорії "Е" на території України 174
Додаток Г Ширина літерних площадок 176
Додаток Д Перелік міжнародних транспортних коридорів на території України .. 178
Додаток Е Транслітерація літер української абетки літерами латиниці 180
Додаток Ж Скорочення найчастіше вживаних слів 181
Додаток И Приклади компонування знаків індивідуального проєктування 183
Додаток К Графіки колірних областей зображень дорожніх знаків у колометричні системі МКО 1931 року 184
Додаток Л Метод визначення адгезії матеріалу до основи знака ……..... 190
Додаток М Метод визначення стійкості світлоповертального матеріалу до впливу ударного навантаження 192
Додаток Н Метод визначення стійкості світлоповертального матеріалу до очищаючих рідин 194
Додаток П Бібліографія..... 195

НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ УКРАЇНИ

Безпека дорожнього руху

ЗНАКИ ДОРОЖНІ
Загальні технічні вимоги

Road Safety
Traffic sings
General Technical requirements

Чинний від 20__ – __– __

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт поширюється на дорожні знаки, призначені для інформування учасників дорожнього руху щодо умов, напрямків, режимів руху на автомобільних дорогах і вулицях (далі — дорогах), прилеглій території, об’єктах дорожнього сервісу, а також на матеріали, що застосовуються при виготовленні світлоповертальних поверхонь (далі світлоповертальні матеріали) для технічних засобів організації дорожнього руху.

1.2 Цей стандарт застосовний при розробленні проєктів (схем) організації дорожнього руху (далі – ОДР), розділу з ОДР у проєктній документації на будівництво і ремонт автомобільних доріг, вулиць, об’єктів сервісу, а також при виготовленні дорожніх знаків та здійсненні контролю їх якості.

1.3 Цей стандарт не поширюється на дорожні знаки та інформаційні табло зі змінною інформацією, знаки туристичні активного туризму (пішого, велосипедного, лижного, кінного тощо), вимоги до яких регулюються згідно з ДСТУ 4241 та ДСТУ 7450 відповідно.

1.4 Цей стандарт відповідає вимогам Конвенції про дорожні знаки і сигнали (Відень, 1968 р.) [12].

.....

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті наведено посилання на такі національні стандарти:

ДСТУ 2587:2010 Безпека дорожнього руху. Розмітка дорожня. Загальні технічні вимоги. Методи контролювання. Правила застосування

ДСТУ 2935:2018 Безпека дорожнього руху. Терміни та визначення понять

ДСТУ 3587-97 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану

ДСТУ 3849:2018 Дорожній транспорт. Кольорографічні схеми, розпізнавальні знаки, написи та спеціальні сигнали оперативних, спеціалізованих та спеціальних транспортних засобів. Загальні вимоги

ДСТУ 4050-2001 Спецодяг сигнальний. Жилети. Технічні умови

ДСТУ 4241:2003 Безпека дорожнього руху. Знаки дорожні та інформаційні табло зі змінною інформацією. Загальні технічні вимоги

ДСТУ 4462.3.01 Охорона природи. Поводження з відходами. Порядок здійснення операцій

ДСТУ 4462.3.02 Охорона природи. Поводження з відходами. Пакування, маркування і захоронення відходів. Правила перевезення відходів. Загальні технічні та організаційні вимоги

ДСТУ 7450:2013 Туристичні послуги. Знаки туристичні активного туризму. Класифікація, опис і правила застосування

ДСТУ 8749:2017 Безпека дорожнього руху. Огородження та організація дорожнього руху в місцях проведення дорожніх робіт

ДСТУ 8752:2017 Безпека дорожнього руху. Проект організації дорожнього руху. Правила розроблення, побудови, оформлення. Вимоги до змісту

ДСТУ Б А.1.1-100:2013 Автомобільні дороги. Терміни та визначення понять

ДСТУ Б В.2.6-133:2010 Конструкції будинків і споруд. Опори залізобетонні дорожніх знаків. Технічні умови (ГОСТ 25459-82, МСЮ)

ДСТУ-Н Б В.1.3-1:2009 Система забезпечення точності геометричних параметрів у будівництві. Виконання вимірювань, розрахунок та контроль точності геометричних параметрів. Настанова

ДСТУ ГОСТ 17557:2009 Колодки клемные светотехнические. Общие технические требования

ДСТУ ISO 12944-5:2019 (ISO 12944-5:2018, IDT) Фарби та лаки. Захист від корозії сталевих конструкцій захисними лакофарбовими системами. Частина 5. Захисні лакофарбові системи

ДСТУ ISO 6270-2:2015 Фарби та лаки. Визначення вологостійкості. Частина 2. Випробування зразків в атмосфері конденсації води (ISO 6270-2:2005, IDT)

ДСТУ IEC 61238-1-3:2019 (IEC 61238-1-3:2018, IDT) Опресовані та механічні з’єднувачі для силових кабелів. Частина 1-3. Методи випробування та вимоги до опресованих та механічних з’єднувачів для силових кабелів для номінальних напруг від 1 кВ (Um = 1,2 кВ) до 30 кВ (Um = 36 кВ), випробуваних на неізольованих провідниках

ДСТУ EN ISO 374-1:2018 (EN ISO 374-1:2016; A.1:2018, IDT ISO 374-1:2016; Amd. 1:2018, IDT) Рукавички захисні від небезпечних хімфчних речовин та мікроорганізмів. Частина 1. Термінологія та вимоги до експлуатаційних характеристик щодо ризиків від хімічних речовин

ДСТУ EN ISO 11664-2:2018 (EN ISO 11664-2:2011, IDT; ISO 11664-2:2007, IDT) Колориметрія. Частина 2. Джерела світла, стандартизовані МКО

ДСТУ EN IEC 60238:2018 (EN IEC 60238:2018, IDT; IEC 60238:2016, IDT) Патрони лампові різьбові

ГОСТ 14192-96 Маркировка грузов

ГОСТ 15150-69 Машины, приборы и другие технические изделия. Исполнения для различных климатических районов. Категории, условия

эксплуатации, хранения и транспортирования в части воздействия климатических факторов внешней среды

Примітка.. Чинність стандартів, на які є посилання в цьому стандарті, перевіряють згідно з офіційними виданнями національного органу стандартизації – каталогом національних нормативних документів і щомісячними покажчиками національних стандартів.

Якщо стандарт, на який є посилання, замінено новим або до нього внесено зміни, треба застосовувати новий стандарт, охоплюючи всі внесені зміни до нього.

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті вжито терміни, наведені:

— в [1]: автомобільна дорога, автомобільні дороги загального користування, вулиці і дороги міст та інших населених пунктів, об’єкти дорожнього сервісу;

— у [2]: автопоїзд (транспортний состав), безпечна дистанція (далі дистанція), вантажний автомобіль, велосипед, велосипедист, водій, габаритно-ваговий контроль, головна дорога, дати дорогу, дорожні роботи, дорожні умови, дорожня обстановка, житлова зона, залізничний переїзд,,зупинка, край проїзної частини, маршрутні транспортні засоби (транспортні засоби загального користування), міст, населений пункт, небезпека для руху, недостатня видимість, обгін, острівець безпеки, перехрестя, пішохід, пішохідний перехід, пішохідна доріжка, прилегла територія, причіп, смуга руху, стоянка, темна пора доби, трамвайна колія, транспортний засіб тротуар, учасник дорожнього руху, шляхопровід**;**

— у ДБН В.2.3-4 [4]: автомагістраль, віднесені ліві повороти, стислі умови, транспортна розв’язка;

— у ДБН В.2.3-5 [5]: вулиці населених пунктів, велосипедна доріжка, велосипедна смуга, дороги населених пунктів;

—у ДБН В.2.2-40 [8]: особа з порушенням зору, особа з інвалідністю;

— у ДСТУ 2935: аварійно-небезпечна ділянка, ділянка концентрації ДТП, розмітка дорожня;

— у ДСТУ 8749: дорожні роботи;

— у ДСТУ Б А.1.1-100: категорія дороги, організація дорожнього руху, перехідно-швидкісна смуга, проїзна частина, розділювальна смуга, технічні засоби організації дорожнього руху.

Нижче наведено терміни, додатково вжиті в цьому стандарті, та визначення позначених ними понять:

3.1 дорожній знак (знак)

Елемент системи технічних засобів регулювання дорожнім рухом, який представляє собою сигнальний пристрій встановленої форми і кольору/кольорів, що здебільшого містить символи та/або написи призначені для інформування учасників дорожнього руху про умови, напрямки та режими руху на автомобільних дорогах, вулицях та об’єктах сервісу чи прилеглій території

3.2 дорожній знак із внутрішнім освітленням

Дорожній знак, видимість лицевої поверхні якого у темну пору доби забезпечується внутрішнім джерелом світла

3.3 дорожній знак індивідуального проєктування (ДЗІП)

Інформаційно-вказівні знаки, які застосовують для зазначення інформації про назви об’єктів, відстань та/або напрямки руху до них, розмір яких залежить від об’єму наведеної інформації і визначається розрахунково-графічним шляхом при його компонуванні

3.4 дублюючий дорожній знак

Дорожній знак аналогічний основному, який розташовується ліворуч від проїзної частини (на розділювальній смузі, напрямному острівці, острівці безпеки) або над проїзною частиною в одному створі з основним знаком

3.5 захисна кромка

Елемент, призначений для посилення кромки дорожнього знака та запобігання травм від удару об край знака при його монтуванні чи експлуатаційному утриманні

3.6 зображення дорожнього знака

Набір символів, написів, ліній, смуг на лицьовій поверхні знака, форма і розмір яких визначені цим стандартом

3.7 індекс та номер дороги, маршруту

Прийняте у встановленому порядку літерне та числове позначення автомобільних доріг загального користування та Європейських доріг категорії "Е" на території України

3.8 кольоростійкість

Здатність матеріалу під впливом кліматичних умов тривалий час зберігати свої колометричні характеристики

3.9 літерна площадка

Масштабна сітка визначеної геометричної форми і розмірів, що призначена для розміщення літер, цифр, розділових знаків в залежності від висоти прописної літери, яка застосовується для складання написів на дорожніх знаках

3.10 лицьова поверхня дорожнього знака

Повернута в сторону водія поверхня дорожнього знака з нанесеним на неї зображенням

Примітка. В залежності від способу нанесення зображення лицьова поверхня може бути такою що наклеюється, фарбується або комбінованою, у тому числі нанесеною методом цифрового друку

3.11 перегон

Ділянка дороги між сусідніми перехрестями

3.12 світлоповертальний матеріал

Матеріал, що володіє здібністю відображати світло у напрямку, близькому до напрямку його падіння

3.13 система маршрутного орієнтування (маршрутне орієнтування)

Система передачі інформації учасникам дорожнього руху (водіям, пасажирам) за допомогою дорожніх знаків індивідуального проєктування у поєднанні з дорожньою розміткою 1.23 згідно з ДСТУ 2587 про їх

місцезнаходження, напрямок та відстань до проміжних і кінцевого пунктів на маршруті чи до державного кордону

3.14 створ дорожнього знака, створ знака

Площина поперечного перетину дороги, яка проходить через місце встановлення дорожнього знака

4 ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому стандарті вжито такі познаки та скорочення:

ДЗІП –– дорожні знаки індивідуального проєктування;

ДТП — дорожньо-транспортна пригода;

МКО — міжнародна комісія з освітлення;

НД –– нормативний документ;

ОДР –– організація дорожнього руху;

ТЗ — транспортний засіб;

h_B — висота великої літери.

5 КЛАСИФІКАЦІЯ

5.1 Стандарт установлює сім груп дорожніх знаків:

1 — попереджувальні;

2 — пріоритету;

3 — заборонні;

4 — наказові;

5 — інформаційно-вказівні;

6 — сервісу;

7 — додаткової інформації (таблички до дорожніх знаків).

5.2 Кожному знаку присвоєно номер, який складається з номера групи до якої належить знак, порядкового номера знака в групі, порядкового номера різновиду знака (за наявності), розділених між собою крапками.

Групи, назви, номери та зображення дорожніх знаків наведено в таблицях 1 — 7.

5.3 Залежно від призначення дорожні знаки поділяються на:

— постійні — встановлені відповідно до проєкту (схеми) ОДР згідно з ДСТУ 8752;

— тимчасові — встановлені у місцях проведення дорожніх робіт згідно з ДСТУ 8749; на ділянках доріг, де стан покриття проїзної частини та узбіччя тимчасово не відповідають вимогам ДСТУ 3587 і потребують ремонту; на ділянках доріг де спостерігаються затори в дорожньому русі.

Строк застосування тимчасових дорожніх знаків обмежуються тривалістю виконання дорожніх робіт або закінченням подій, що зумовили їх застосування.

Попереджувальні знаки

Таблиця 1

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
1.1	Небезпечний поворот праворуч	1.4.7	Напрямок повороту	1.12	Вибоїна
1.2	Небезпечний поворот ліворуч	1.5.1	Звуження дороги	1.13	Слизька дорога
1.3.1	Декілька поворотів	1.5.2	Звуження дороги	1.14	Викидання кам'яних матеріалів
1.3.2	Декілька поворотів	1.5.3	Звуження дороги	1.15	Небезпечне узбіччя
1.4.1	Напрямок повороту	1.6	Крутий підйом	1.16	Падіння каміння
1.4.2	Напрямок повороту	1.7	Крутий спуск	1.17	Боковий вітер
1.4.3	Напрямок повороту	1.8	Виїзд на набережну або берег	1.18	Низько літаючі літаки
1.4.4	Напрямок повороту	1.9	Тунель	1.19	Перехрещення з рухом по колу
1.4.5	Напрямок повороту	1.10	Нерівна дорога	1.20	Перехрещення з трамвайною колією
1.4.6	Напрямок повороту	1.11	Пагорб	1.21	Перехрещення рівнозначних доріг

Кінець таблиці 1

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
1.22	Перехрещення з другорядною дорогою	1.29	Одноколійна залізниця	1.34	Виїзд велосипедистів
1.23.1	Прилягання другорядної дороги	1.30	Багатоколійна залізниця	1.35	Перегін худоби
1.23.2	Прилягання другорядної дороги	1.31.1	Наближення до залізничного переїзду	1.36	Дикі тварини
1.23.3	Прилягання другорядної дороги	1.31.2	Наближення до залізничного переїзду	1.37	Дорожні роботи
1.23.4	Прилягання другорядної дороги	1.31.3	Наближення до залізничного переїзду	1.38	Затори в дорожньому русі
1.24	Світлофорне регулювання	1.31.4	Наближення до залізничного переїзду	1.39	Інша небезпека (аварійно-небезпечна ділянка)
1.25	Розвідний міст	1.31.5	Наближення до залізничного переїзду	1.40	Кінець дороги з удосконаленим покриттям
1.26	Двосторонній рух	1.31.6	Наближення до залізничного переїзду	1.41	Місце (ділянка) концентрації ДТП
1.27	Залізничний переїзд із шлагбаума	1.32	Пішохідний перехід		
1.28	Залізничний переїзд без шлагбаума	1.33	Діти		

Знаки пріоритету

Таблиця 2

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
2.1	Дати дорогу	2.3	Головна дорога	2.5	Перевага зустрічного руху
2.2	Проїзд без зупинки заборонено	2.4	Кінець головної дороги	2.6	Перевага перед зустрічним рухом

Заборонні знаки

Таблиця 3

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
3.1	Рух заборонено	3.8	Рух на велосипедах заборонено	3.15	Рух ТЗ, маса яких перевищує …т, заборонено
3.2	Рух механічних ТЗ заборонено	3.9	Рух пішоходів заборонено	3.16	Рух ТЗ, навантаження на вісь яких перевищує …т, заборонено
3.3	Рух вантажних автомобілів заборонено	3.10	Рух з ручними візками заборонено	3.17	Рух ТЗ, ширина яких перевищує …м, заборонено
3.4	Рух з причепом заборонено	3.11	Рух гужових возів (саней) заборонено	3.18	Рух ТЗ, висота яких перевищує …м, заборонено
3.5	Рух тракторів заборонено	3.12	Рух ТЗ, що перевозять небезпечні вантажі, заборонено	3.19	Рух ТЗ, довжина яких перевищує …м, заборонено
3.6	Рух мотоциклів заборонено	3.13	Рух ТЗ, що перевозять вибухівку, заборонено	3.20	Рух ТЗ без додержання дистанції …м, заборонено
3.7	Рух на мопедах заборонено	3.14	Рух ТЗ, що перевозять речовини, які забруднюють воду, заборонено	3.21	В'їзд заборонено

Кінець таблиці 3

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
3.22	Поворот праворуч заборонено	3.30	Кінець обмеження максимальної швидкості	3.38	Зона обмеженої стоянки
3.23	Поворот ліворуч заборонено	3.31	Зона обмеження максимальної швидкості	3.39	Кінець зони обмеженої стоянки
3.24	Розворот заборонено	3.32	Кінець зони обмеження максимальної швидкості	3.40	Митниця
3.25	Обгін заборонено	3.33	Подачу звукового сигналу заборонено	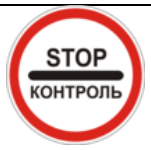 3.41	Контроль
3.26	Кінець заборони обгону	3.34	Зупинку заборонено	3.42	Кінець усіх заборон і обмежень
3.27	Обгін вантажним автомобілям заборонено	3.35	Стоянку заборонено	3.43	Небезпека
3.28	Кінець заборони обгону вантажним автомобілям	3.36	Стоянку заборонено в непарні числа місяця	3.44	Рух зазначених ТЗ заборонено
3.29	Обмеження максимальної швидкості	3.37	Стоянку заборонено в парні числа місяця	3.45	Рух зазначених ТЗ заборонено

Наказові знаки

Таблиця 4

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
4.1	Рух прямо	4.9	Об'їзд перешкоди з правого або лівого боку	4.17	Доріжка для велосипедистів і пішоходів
4.2	Рух праворуч	4.10	Круговий рух	4.18	Суміжні пішохідна та велосипедна доріжки
4.3	Рух ліворуч	4.11	Рух легкових автомобілів	4.19	Доріжка для вершників
4.4	Рух прямо або праворуч	4.12	Обмеження мінімальної швидкості	4.20.1	Напрямок рух ТЗ із небезпечними вантажами
4.5	Рух прямо або ліворуч	4.13	Кінець обмеження мінімальної швидкості	4.20.2	Напрямок рух ТЗ із небезпечними вантажами
4.6	Рух праворуч або ліворуч	4.14	Велосипедна доріжка (смуга)	4.20.3	Напрямок рух ТЗ із небезпечними вантажами
4.7	Об'їзд перешкоди з правого боку	4.15	Кінець велосипедної доріжки (смуги)	4.21	Рух із застосуванням ланцюгів проти ковзання
4.8	Об'їзд перешкоди з лівого боку	4.16	Доріжка для пішоходів	4.22	Кінець ділянки руху із застосуванням ланцюгів проти ковзання

Інформаційно-вказівні знаки

Таблиця 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
5.1	Автомагістраль	5.9	Кінець дороги із смугою для руху маршрутних ТЗ	5.16	Напрямки руху по смугах
5.2	Кінець автомагістралі	5.10.1	Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних ТЗ	5.17.1	Напрямок руху по смугах
5.3	Дорога для автомобілів	5.10.2	Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних ТЗ	5.17.2	Напрямок руху по смугах
5.4	Кінець дороги для автомобілів	5.10.3	Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних ТЗ	5.18	Напрямок руху по смузі
5.5	Дорога з одностороннім рухом	5.11	Смуга для руху маршрутних ТЗ	5.19	Використання смуги руху
5.6	Кінець дороги з одностороннім рухом	5.12	Кінець смуги для руху маршрутних ТЗ	5.20.1	Початок додаткової смуги руху
5.7.1	Виїзд на дорогу з одностороннім рухом	5.13	Дорога з реверсивним рухом	5.20.2	Початок додаткової смуги руху
5.7.2	Виїзд на дорогу з одностороннім рухом	5.14	Кінець дороги з реверсивним рухом	5.21.1	Кінець смуги руху
5.8	Дорога із смугою для руху маршрутних ТЗ	5.15	Виїзд на дорогу з реверсивним рухом	5.21.2	Кінець смуги руху

Продовження таблиці 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
5.22	Прилягання смуги для розгону ТЗ	5.31.1	Напрямок руху для вантажних автомобілів	5,37	Кінець пішохідної зони
5.23	Прилягання додаткової смуги руху з правого боку	5.31.2	Напрямок руху для вантажних автомобілів	5.38.1	Пішохідний перехід
5.24	Мінімальна швидкість по різних смугах руху	5.31.3	Напрямок руху для вантажних автомобілів	5.38.2	Пішохідний перехід
5.25	Мінімальна швидкість по смузі руху	5.32.1	Тупик	5.39	Діагональний пішохідний перехід
5.26	Обмеження максимальної швидкості на різних смугах руху	5.32.2	Тупик	5.40.1	Підземний пішохідний перехід
5.27.1	Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою	5.32.3	Тупик	5.40,2	Підземний пішохідний перехід
5.27.2	Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою	5.33	Рекомендована швидкість	5.41.1	Надземний пішохідний перехід
5.28	Смуга руху для аварійної зупинки	5.34	Житлова зона	5.41.2	Надземний пішохідний перехід
5.29	Місце для розвороту	5.35	Кінець житлової зони	5.42.1	Місце для стоянки
5.30	Зона для розвороту	5.36	Пішохідна зона	5.42.2	Місце для стоянки

Продовження таблиці 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
5.42.3	Місце для стоянки	5.46.2	Кінець пункту зупинки трамвая	5.53	Початок щільної забудови
5.42.4	Місце для стоянки	5.47.1	Пункт зупинки тролейбуса	5.54	Кінець щільної забудови
5.42.5	Місце для стоянки	5.47.2	Кінець пункту зупинки тролейбуса	5.55	Загальні обмеження швидкості та термін застосування денних ходових вогнів (денного світла)
5.43	Зона стоянки	5.48	Місце зупинки таксі	5.56	Можливість використання дороги
5.44	Кінець зони стоянки	5.49	Початок населеного пункту	5.57	Попередній покажчик напрямків
5.45.1	Пункт зупинки автобуса	5.50	Кінець населеного пункту	5.57	Попередній покажчик напрямків
5.45.2	Кінець пункту зупинки автобуса	5.51	Початок населеного пункту	5.57	Попередній покажчик напрямків
5.46.1	Пункт зупинки трамвая	5.52	Кінець населеного пункту	5.57	Попередній покажчик напрямків

Продовження таблиці 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
5.58	Попередній покажчик напрямку	5.61	Покажчик відстаней	5.67	Номер маршруту (дороги)
5.58	Попередній покажчик напрямку	5.62	Схема руху	5.68.1	Номер і напрямок маршруту (дороги)
5.59	Покажчик напрямку	5.63	Схема об'їзду	5.68.2	Номер і напрямок маршруту (дороги)
5.59	Покажчик напрямку	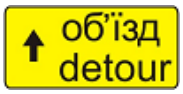 5.64.1	Напрямок об'їзду	5.68.3	Номер і напрямок маршруту (дороги)
5.59	Покажчик напрямку	5.64.2	Напрямок об'їзду	5.69	Місце зупинки
5.59	Покажчик напрямку	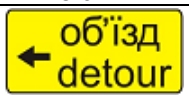 5.64.3	Напрямок об'їзду	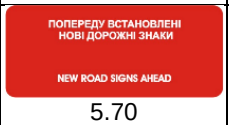 5.70	Зміна схеми руху
5.60	Покажчик напрямків	5.65.1	Назва об'єкта	5.71	Аеропорт
5.60	Покажчик напрямків	5.65.2	Назва об'єкта	5.72	Залізничний вокзал чи пункт зупинки поїздів
5.61	Покажчик відстаней	5.66	Кілометровий знак	5.73	Автовокзал чи автостанція

Кінець таблиці 5

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
5.74	Культова споруда	5.81.1	Аварійний вихід	5.85.1	Кінець платної дороги
5.75	Промислова зона	5.81.2	Аварійний вихід	5,85.2	Кінець платної дороги
5.76	Фото-відеофіксування порушень Правил дорожнього руху	5.82.1	Покажчик напрямку і відстані до аварійного виходу	5.86	Початок прикордонної смуги
5.77	Морський (річковий) порт чи вокзал	5.82.2	Покажчик напрямку і відстані до аварійного виходу	5.87	Кінець прикордонної смуги
5.78	Тунель	5.83	Покажчик напрямків і відстані до аварійних виходів	5.88	Початок контрольова ного прикордон ного району
5.79	Закінчення тунелю	5.84.1	Платна дорога	5.89	Кінець контрольова ного прикордон ного району
5.80	Радіостанції, що передають інформацію про дорожній рух	5.84.2	Платна дорога		

Знаки сервісу

Таблиця 6

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
6.1	Пункт першої медичної допомоги	6.2	Лікарня	6.3	Телефон для виклику аварійної служби

Кінець таблиці 6

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
6.4	Вогнегасник	6.7.7	Автозаправні станції	6.16	Готель або мотель
6.5	Пункт технічного обслуговування	6.8	Телефон	6.17	Туристична база
6.6	Пункт миття автомобілів	6.9	Пункт довідкової служби	6.18	Кемпінг
6.7.1	Автозаправні станції	6.10	Дорожні станції патрульної поліції	6.19	Місце стоянки причепів у кемпінгу
6.7.2	Автозаправні станції	6.11	Туалет	6.20	Ділянка для табору автотуристів і місце стоянки причепів у кемпінгу
6.7.3	Автозаправні станції	6.12	Питна вода	6.21	Будинки для відпочинку
6.7.4	Автозаправні станції	6.13	Ресторан або їдальня	6.22	Пляж або басейн
6.7.5	Автозаправні станції	6.14	Кафе	6.23	Визначні місця
6.7.6	Автозаправні станції	6.15	Місце відпочинку	6.24	Шиномонтаж

Таблички до дорожніх знаків

Таблиця 7

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
7.1.1	Відстань до об'єкта	7.3.3	Напрямок дії	7.5.6	Вид ТЗ
7.1.2	Відстань до об'єкта	7.4.1	Час дії	7.5.7	Вид ТЗ
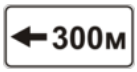 7.1.3	Відстань до об'єкта	7.4.2	Час дії	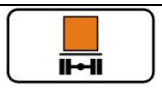 7.5.8	Вид ТЗ
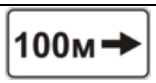 7.1.4	Відстань до об'єкта	7.4.3	Час дії	7.6.1	Спосіб поставлення ТЗ на стоянку
7.2.1	Зона дії	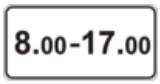 7.4.4	Час дії	7.6.2	Спосіб поставлення ТЗ на стоянку
7.2.2	Зона дії	7.4.5	Час дії	7.6.3	Спосіб поставлення ТЗ на стоянку
7.2.3	Зона дії	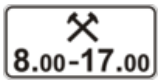 7.4.6	Час дії	7.6.4	Спосіб поставлення ТЗ на стоянку
7.2.4	Зона дії	7.4.7	Час дії	7.6.5	Спосіб поставлення ТЗ на стоянку
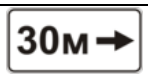 7.2.5	Зона дії	7.5.1	Вид ТЗ	7.6.6	Спосіб поставлення ТЗ на стоянку
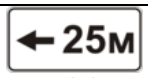 7.2.6	Зона дії	7.5.2	Вид ТЗ	7.7	Стоянка з непрацюючим двигуном
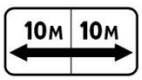 7.2.7	Зона дії	7.5.3	Вид ТЗ	7.8	Напрямок головної дороги
7.3.1	Напрямок дії	7.5.4	Вид ТЗ	7.9	Смуга руху
7.3.2	Напрямок дії	7.5.5	Вид ТЗ	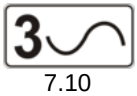 7.10	Кількість поворотів

Кінець таблиці 7

Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака	Зображення і номер знака	Назва знака
7.11	Паромна переправа	7.21.1	Вид небезпеки	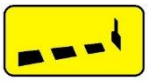 7.27	Нанесення розмітки
7.12	Ожеледиця	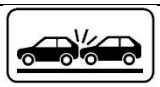 7.21.2	Вид небезпеки	7.28	Обмеження по температурі
7.13	Вологе покриття	7.21.3	Вид небезпеки	7.29	Зелена хвиля
7.14	Платні послуги	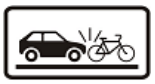 7.21.4	Вид небезпеки	7.30.1	Напрямок руху велосипедистів
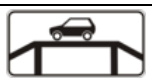 7.15	Місце для огляду автомобілів	7.21.5	Вид небезпеки	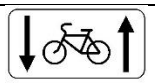 7.30.2	Напрямок руху велосипедистів
7.16	Сліпі пішоходи	7.22	Лижники	7.30.3	Напрямок руху велосипедистів
7.17	Особи з інвалідністю	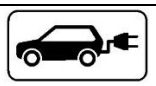 7.23	Місце для зарядки електромобілів	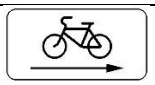 7.30.4	Напрямок руху велосипедистів
7.18	Крім осіб з інвалідністю	7.24	Евакуатор	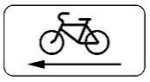 7.30.5	Напрямок руху велосипедистів
7.19	Обмеження тривалості стоянки	7.25	Острівець безпеки	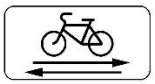 7.30.6	Напрямок руху велосипедистів
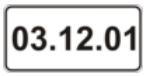 7.20	Діє з…	7.26	Термін застосування денних ходових вогнів (денного світла)		

6 ОСНОВНІ ПАРАМЕТРИ І РОЗМІРИ

6.1 Зображення символів і написів на знаках, крім ДЗІП 5.27.1, 5.27.2, 5.49—5.52, 5.56—5.63, 5.65.1, 5.61.2, 5.60, 5.67, 5.68.1 — 5.68.3 наведено на масштабній сітці у додатку А.

6.2 Літери, цифри, розділові знаки повинні бути написані шрифтом, наведеним у додатку Б.

6.3 Збільшення зображення знаків, літер, цифр і т. ін. щодо встановлених цим стандартом розмірів, треба виконувати фотографічним

методом або за допомогою масштабної сітки.

6.4 Значення параметрів, що наносять на знаки 1.6, 1.7, 3.3, 3.15— 3.20, 3.29 — 3.32, 4.12, 4.13, 5.24 — 5.26, 5.30, 5.33, 5.57, 5.59, 5.60, 5.61, 6.1 — 6.24, 7.1.1 — 7.2.2, 7.2.5 –– 7.2.7, 7.4.3 — 7.4.7, 7.19, 7.20, потрібно брати з наведених у таблиці 8.

Таблиця 8

Номер знака	Назва параметра	Значення параметра
3.17, 3.18	Лінійні величини	Кратне 0,1 м
3.19	Лінійні величини	Кратне 1,0 м
3.20, 5.30, 7.1.2	Лінійні величини	(10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 100, 120, 150, 200, 250, 300) м
5,57, 5.58, 6.1 — 6.24, 7.1.1, 7.1.3, 7.1.4, 7.2.1, 7.2.2, 7.2.5 — 7.2.7	Лінійні величини	(10, 15, 20, 25, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 100, 120, 150, 200, 250, 300, 350, 400, 500, 600, 700, 800, 900) м у діапазоні від 1 км до 10 км — кратне 0,1 км, 10 км і більше — кратне 1,0 км
5.59 — 5.61	Лінійні величини	Кратне 1 км (розмірність не зазначають)
3.29 — 3.32, 4.12, 4.13, 5.24 — 5,26, 5.33	Швидкість	Кратне 10 км/год (розмірність км/год не зазначають)
3.3	Маса	(3,5; 8; 10; 15; 20; 25) т
3.15	Маса	(1,5; 2; 2,5; 3; 3,5; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 12; 15; 18; 20) т і далі кратне 5 т
3.16	Навантаження на вісь	1,5; 2; 2,5; 3; 3,5; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 10; 11 т
7.20	Час	Число (01 – 31), місяць (01 – 12), рік (останні дві цифри)
7.4.3, 7.4.7	Час	Дні тижня
7.4.4 — 7.4.7	Час	Час доби, кратний 30 хв
7.19	Час	30 хв; 1 год; 2 год
1.6, 1.7	Похил	Кратне 1 %

6.5 Зображені стрілками напрямки на знаках 5.16, 5.18 повинні чітко відображати дозволені напрямки руху по смугах відповідно до схеми ОДР.

6.6 На знаках 5.27.1, 5.27.2, 5.28, 5.31.1 — 5.31.3, 5.57, 5.58, 5.60, 5.62, 5.63, 5.64.1 — 5.64.3, 5.68.2, 5.68.3 зображення (конфігурація) стрілок має відповідати реальному плануванню об’їзду, перехресть, вимогам до напрямків руху.

6.7 На табличці 7.8 схематичне зображення перехрестя повинно відповідати його реальній конфігурації, при цьому широкими лініями

позначають дороги, якими надано право першочергового проїзду (головні дороги), а тонкими лініями — дороги, на яких установлені знаки 2.1 чи 2.2 (другорядні дороги).

6.8 Можна виготовляти знаки 4.1 — 4.6 інших різновидів, ніж установлено цим стандартом, з конфігурацією стрілок, що відповідає вимогам напрямку руху на конкретному перехресті.

6.9 У разі необхідності на табличках 7.1.3, 7.1.4 можна зображати стрілки під кутом 45° до горизонталі.

6.10 На знаках 5.16, 5.18, 5.19 можна зображати знаки, що забороняють або дозволяють рух окремих видів транспортних засобів.

6.11 У нижній частині знаків 5.45.2, 5.46.2, 5.47.2 та 5.48, а також знаків 5.45.1, 5.46.1 та 5.47.1, у разі їх застосування без знаків 5.45.2, 5.46.2 та 5.47.2, потрібно зазначати: назву зупинки, номер маршруту, час початку і закінчення руху, інтервали руху, кінцеві та основні проміжні зупинки, назви суб’єктів, відповідальних за технічний та санітарний стан зупинки, також може бути зазначено іншу інформацію про рух маршрутних транспортних засобів.

У цьому разі допустимо зміщувати і зменшувати біле тло знаків 5.45.1, 5.46.1, 5.47.1 та 5.48 із зображенням символу транспортного засобу вгору на 50 мм, щоб розмістити потрібну інформацію у нижній частині знака.

6.12 Символ, зображений у нижній частині знака 5.42.5 можна замінити на інший, зображений на знаках 5.46.1 або 5.47.1, в залежності від виду громадського транспорту поблизу місця для стоянки.

6.13 На знаках 5.64.1 — 5.64.3 замість слова «об’їзд» можна зазначати назву населеного пункту, до якого раніше рух здійснювали закритою ділянкою дороги. У цьому разі назву населеного пункту має бути написано великими літерами.

6.14 У нижній частині знаків сервісу, у разі необхідності, потрібно зазначати відстань між знаком і об’єктом розміщеним за ходом руху або

знаком і перехрестям чи з’їздом з дороги у напрямку до об'єкта сервісу, а також іншу інформацію (час їхньої роботи, за аналогією з табличками 7.1.1, 7.1.3, 7.1.4, 7.4.1 — 7.4.7, тип пального, адресу, номер телефону тощо) таким чином, щоб не утруднювати сприймання основної інформації.

6.15 Для покращення видимості знаків по зовнішній кромці потрібно наносити тонку облямівку (зовнішня облямівка), яка повинна бути чорною навколо білого і жовтого кольорів та білою навколо інших кольорів.

Внутрішня облямівка (за її наявності) повинна бути червоного кольору (широка), або чорного кольору (вузька).

6.16 Зовнішню облямівку на знаках 1.1 — 1.3.2, 1.5.1 — 1.30, 1.32 — 1.41, 2.1, 2.5, 3.1—3.20, 3.22—3.25, 3.27, 3.29, 3.33 — 3.37, 3.40, 3.41, 3.43 — 3.45 наносять за рахунок звуження червоної облямівки.

6.17 На знаках 1.1 — 1.3.2, 1.5.1 — 1.30, 1.32 —1.41, 2.1, 2.5, 3.1—3.20, 3.22—3.25, 3.27, 3.29, 3.33 — 3.37, 3.40, 3.41, 3.43 — 3.45 розміщених на щитах, виготовлених із застосуванням флуоресцентного матеріалу жовтого або жовто-зеленого кольору (далі — фонових щитах) та на знаках з додатковою облямівкою жовтого або жовто-зеленого кольору згідно з 8.5.2, дозволено не наносити зовнішню облямівку, при відповідному збільшенні ширини внутрішньої облямівки.

6.18 Різнокольорові темні чи світлі елементи зображень на знаках (наприклад, сині та червоні, білі та жовті) повинні розмежовуватися білими або чорними тонкими лініями відповідно.

6.19 Дорожні знаки виготовляють чотирьох типорозмірів: I — малого, II — середнього, III — великого, IV — дуже великого.

6.20 Написи і символи на знаках 3.26, 3.28, 3.30, 3.32, 3.39, 5.37, 5.44, повинні бути світло-сірого кольору.

6.21 Типорозміри знаків залежно від умов застосування потрібно вибирати відповідно до таблиці 9.

6.21.1 У населених пунктах дозволено застосування знаків меншого типорозміру або зменшеного розміру (крім тимчасових) з метою створення

комфортного середовища шляхом покращення візуального сприйняття архітектурно-ландшафтного дизайну та запобігання перекриття видимості знаків.

Знаки меншого типорозміру застосовують за умови забезпечення їх видимості із врахуванням дорожньої обстановки та за умови погодження з уповноваженим підрозділом Національної поліції.

6.21.2 Якщо на автомобільній дорозі загального користування за межами населених пунктів можна вибрати для застосування різні типорозміри знаків відповідно до таблиці 9, рекомендовано вибрати найбільший, з метою кращого їх сприйняття учасниками дорожнього руху.

Таблиця 9

<table>
<tr><td rowspan="2">Типорозмір знаків</td><td colspan="2">Умови застосування знаків</td></tr>
<tr><td>за межами населених пунктів</td><td>у населених пунктах</td></tr>
<tr><td rowspan="2">I</td><td>Дороги з шириною проїзної частини менше 6 м</td><td>Дороги з однією смугою для руху в одному напрямку</td></tr>
<tr><td colspan="2">Велосипедні доріжки, доріжки для пішоходів і вершників, території, де немає чітко виражених доріг (АЗС, зона відпочинку, зона стоянки тощо)</td></tr>
<tr><td>II</td><td>Дороги із спільною проїзною частиною з двома, трьома, чотирма смугами для руху в обох напрямках</td><td>Дороги з двома і більше смугами для руху в одному напрямку та дороги загального користування, що суміщені з дорогами населених пунктів</td></tr>
<tr><td>III</td><td>Дороги з відокремленими проїзними частинами з двома та більше смугами руху в одному напрямку.
Місця проведення довгострокових (тривалістю понад 4 год) дорожніх робіт, крім автомагістралей..</td><td>Місця проведення довгострокових (тривалістю понад 4 год) дорожніх робіт на дорогах з двома і більше смугами для руху в одному напрямку та дорогах загального користування, що суміщені з дорогами населених пунктів</td></tr>
<tr><td rowspan="2">IV</td><td>Місця проведення дорожніх робіт на автомагістралях.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Покажчики напрямку і відстані до аварійного виходу в тунелях.</td></tr>
<tr><td colspan="3">Примітка 1. На ділянках (місцях концентрації ДТП, аварійно-небезпечних ділянках (наприклад при наближенні до залізничного переїзду, пішохідного переходу з обмеженою видимістю чи з високою інтенсивністю пішохідного руху) дозволено застосування дорожніх знаків III або IV типорозмірів.
Примітка 2. Типорозмір знаків, встановлених при виїзді з прилеглих територій, повинен відповідати типорозміру знаків автомобільних доріг чи вулиць до яких вони прилягають.
Примітка 3. За відповідного обґрунтування, дозволено застосування дорожніх знаків більшого ніж вказано в таблиці типорозміру, незалежно від значення доріг і вулиць.</td></tr>
</table>

У разі, якщо для певних умов руху типорозмір знака не обумовлено,

потрібно застосовувати знаки найближчого типорозміру.

6.22 Розміри знаків в залежності від їх форми та різних типорозмірів повинні відповідати вимогам наведеним на рисунках 1 — 8 та в таблицях 10 — 16.

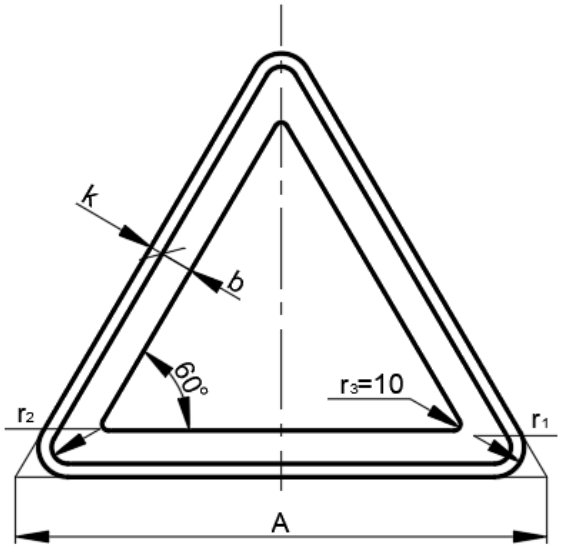

Примітка. Значення *A, k, r_1, r_2* – наведено в таблиці 10.

Рисунок 1 — Знаки у формі рівностороннього трикутника

Таблиця 10 — Розміри знаків у формі рівностороннього трикутника

Розміри у міліметрах

Номери знаків	Типорозмір	Довжина сторони рівностороннього трикутника, *A*	Ширина внутрішньої облямівки, *b*	Ширина зовнішньої облямівки, *k*	r_1	r_2
1.35	I	700	45	10	30	20
	II	900	60	15	45	30
1.1 —.1.3.2, 1.6 — 1.13, 1.16 — 1.23.4, 1.25, 1.27 — 1.33, 1.34,1.36, 1.38, 1.40, 2.1	I	700	45	10	30	20
	II	900	60	15	45	30
	III	1200	85	20	60	40
1.4.1 — 1.4.7, 1.5.1 – – 1.5.3, 1.13, 1.14 , 1.15, 1.24, 1.26, 1,37, 1.39	I	700	42	10	30	20
	II	900	60	15	45	30
	III	1200	85	20	60	40
	IV	1500	110	25	75	50
1.41	III	1200	85	20	60	40
	IV	1500	110	25	75	50

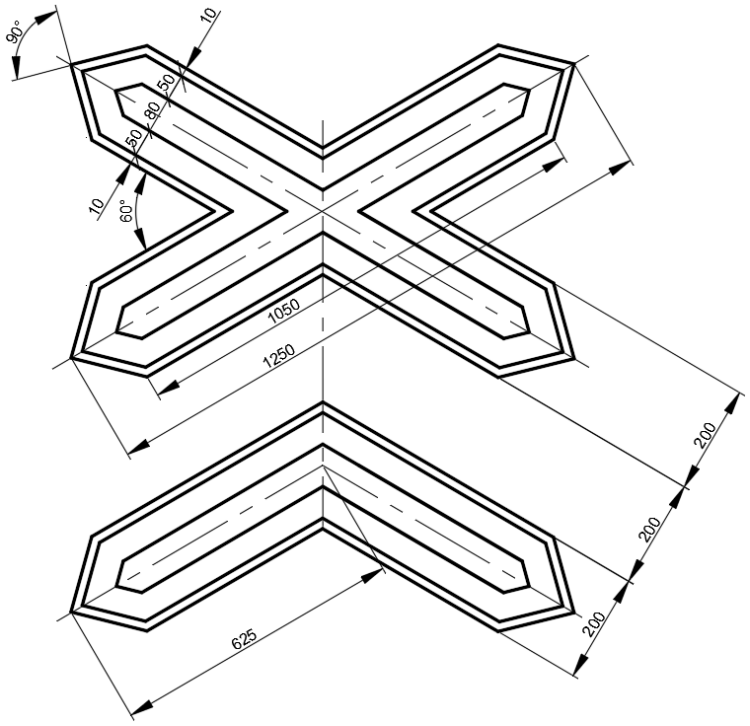

Рисунок 2 — Знаки 1.29, 130

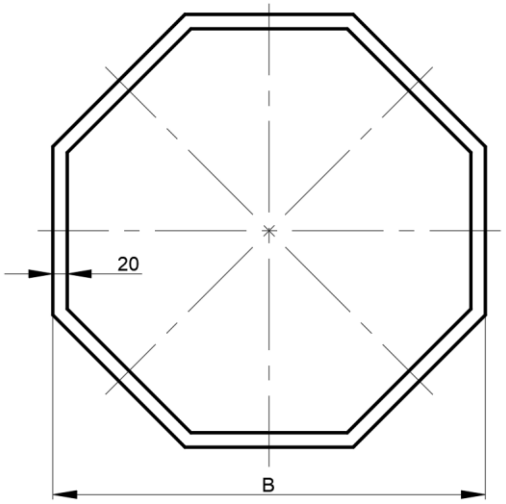

Примітка. Значення *В*, наведено в таблиці 11.

Рисунок 3 – Знак 2.2

Таблиця 11 — Розміри знака 2.2

Розміри у міліметрах

Номер знака	Типорозмір	Ширина знака, *В*
2.2	I	700
	II	900
	III	1200
Примітка. Ширина зовнішньої облямівки для всіх типорозмірів становить 20 мм.		

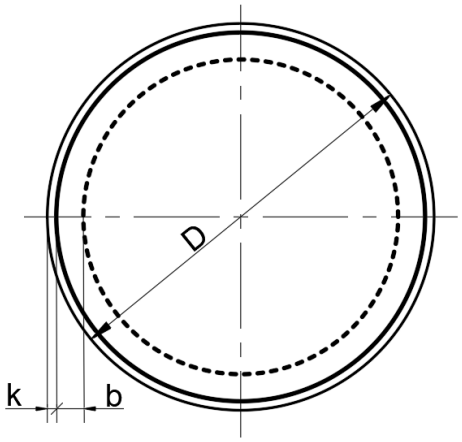

Примітка. Значення *D*, *b, k* наведено в таблиці 12.

Рисунок 4 — Знаки у формі круга

Таблиця 12 — Розміри знаків у формі круга

Розміри у міліметрах

Номери знаків	Типорозмір	Діаметр круга, *D*	Ширина внутрішньої облямівки (червоної широкої або чорної вузької), *b*	Ширина зовнішньої облямівки, *k*
3.33, 3.34 –-– 3.37	I	600	50	10
	II	700	60	15
3.1 — 3.6, 3.12 — 3.20 3.22 — 3.24, 3.27, 3.44, 3.45	I	600	50	10
	II	700	60	15
	III	900	80	20
3.7 — 3.11	I	600	50	10
	II	700	60	15
3.40, 3.41, 3.43,	II	700	60	15
	III	900	80	20
2.5, 3.25, 3.21,3.29, 3.42	I	600	50	10
	II	700	60	15
	III	900	90	20
	IV	1200	105	25
4.7, 4.8, 4.9	I	600	–	20
	II	700	–	20
	III	900	–	20
	IV	1200	–	20
4.1 — 4.6, 4.10 4.14 і 4.15 (для позначення велосипедних смуг), 4.21, 4.22	I	600	–	20
	II	700	–	20
	III	900	–	20
4.14 і 4.15 (для позначення велосипедних доріжок), 4.16 — 4.19	I	600	–	10
3.26, 3.28, 3.30,	I	600	10	10
	II	700	10	10
	III	900	15	10
4.11, 4.12, 4.13,	III	900	–	20
	IV	1200	–	20
Примітка. Для знаків 3.34 — 3.37 допускається зменшення розмірів *D* до 350 мм. При цьому *b* = 40, *k* = 10.				

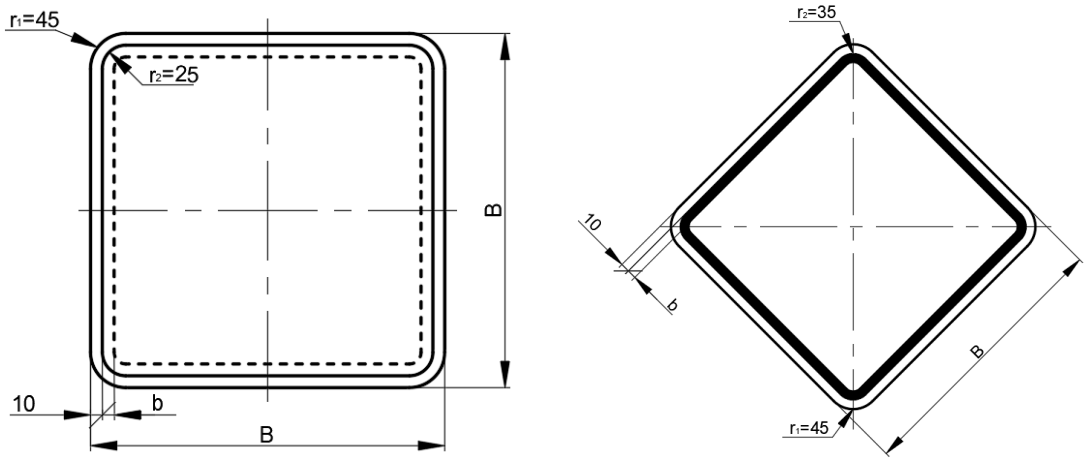

Примітка. Значення *B*, *b* наведено в таблиці 13.

Рисунок 5 — Знаки у формі квадрата

Таблиця 13 — Розміри знаків у формі квадрата

Розміри у міліметрах

Номери знаків	Типорозмір	Довжина сторін знака, *B*	Ширина внутрішньої облямівки. *b*
2.3, 2.4, 7.1.2, 7.8, 7.25	I	600	10
	II	700	15
	III	900	20
2.6, 5.5, 5.6, 5.32.1 — 6.32.3, 5.38.1, 5.38.2, 5.42.1	I	600	—
	II	700	—
	III	900	—
5.13 — 5.15, 5.28	I	600	—
	II	700	—
5.8 — 5.12, 5.18, 5.20.1 — 5.23, 5.29, 5.30, 5.33, 5.39, 5.40.1 – 5.41.2, 5.42.2 — 5.42.5,	II	700	—
	III	900	—
5.36, 5.37	I	600	10
5.81.1, 5.81.2	IV	1500	—
Примітка 1. Для знаків 2.3, встановлених у населених пунктах, допускається зменшення розмірів *B* до 350 мм. Радіус заокруглення *r* ,в даному випадку, повинен становити 20, ширина внутрішньої облямівки – 10. **Примітка 2.** Знаки 5.40.1 — 5.41.2 у населених пунктах дозволено застосовувати I типорозміру.			

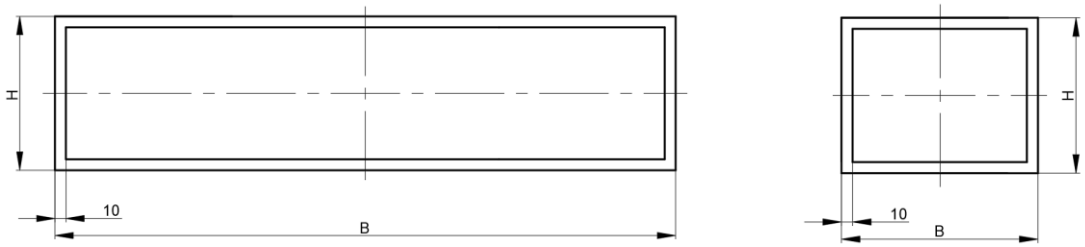

Примітка. Значення *B*, *H* наведено в таблиці 14

Рисунок 6 — Знаки 1.4.1 — 1.4.7

Таблиця 14 — Розміри знаків 1.4.1 — 1.4.7

Розміри у міліметрах

Номери знаків	Типорозмір	Висота знака, Н	Ширина знака В
1.4.1 , 1.4.4, 1.4.6 1.4.2, 1.4.5. 1.4.7	I, II	500	2250, 1120, 570
	III	700	3150, 1580, 800
1.4.3	I, II	500	2250
1.4.3	III	700	3150
Примітка. Ширина зовнішньої облямівки для всіх типорозмірів становить 10 мм.			

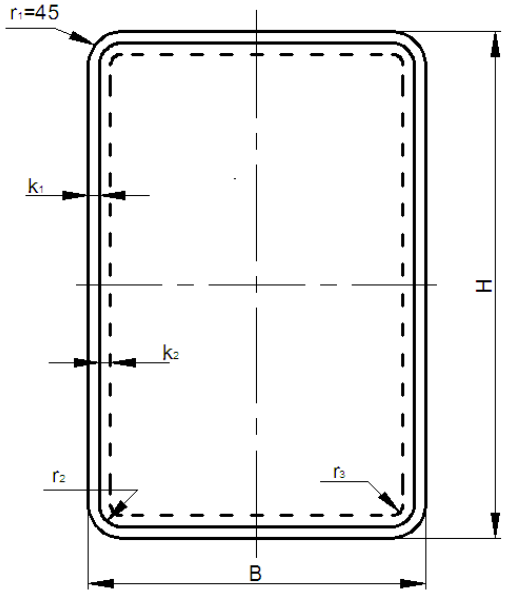

Примітка. Значення *B, H, k_1, k_2, r_2, r_3* – наведено в таблиці 15

Рисунок 7 – Знаки у формі прямокутника **(**вертикальні)

Таблиця 15 — Розміри знаків у формі прямокутника (вертикальні)

Розміри у міліметрах

Номери знаків	Типорозмір	*H*	B	k_1	k_2	r_2	r_3
1.31.1 – 1.31.6	I	600	300	10	10	35	25
	II	700	350				
	III	900	450	10	15	35	20
3.31, 3.32,	I	900	600	10	10	35	25
3.38, 3.39	II	1050	700	10	15	35	20
4.20.1 — 4.20.3	I	900	600	10	10	35	25
	II	1050	700	10	15	35	20
	III	1350	900	10	20	35	15
5.1 — 5.4, 5.84.1, 5.85.1	III	1350	900	20	–	25	–
5.34, 5.35,	I	900	600	10	–	35	–
5.43, 5.44, 5.48	I	900	600	10	10	35	25
5.45.1, 5.46.1, 5.47.1	I, II, III	900	600	10	–	35	–
5.45.2*	I	375	600	10	10	35	25
	II	440	700		15	35	20
	III	565	900		20	35	15
5.46.2, 5.47.2*	II	525	700	10	15	35	20

Кінець таблиці 15

Номери знаків	Типорозмір	*H*	B	k_1	k_2	r_2	r_3
5.55	–	2250	1200	20	–	25	–
5.71, 5.76, 5.78 — 5.80, 6.1 – 6.5, 6.7.1 – 6.7.7, 6.8, 6.10	I	900	600	10	–	35	–
	II	1050	700	20	–	25	–
	III	1350	900	20	–	25	–
5.72 – 5.75, 5.77, 6.6, 6.9, , 6.11 – 6.24	I	900	600	10	–	35	–
	II	1050	700	20	–	25	–
7.2.2 — 7.2.4	I	600	300	10	–	35	–
	II	700	350				
	III	900	450	15	–	30	–
*****. Вимоги стосуються верхньої частини знаків. Ширина нижньої частини "Розклад руху" повинна дорівнювати ширині верхньої частини знаків 5.45.2, 5.46.2, 5.47.2, а висота залежить від обсягу наведеної інформації про рух маршрутних ТЗ.							

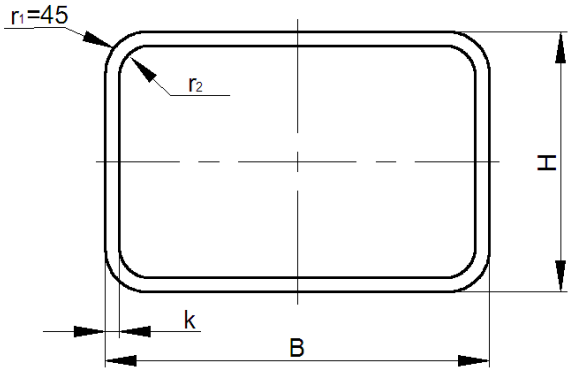

Примітка. Значення *H, B, k, r* – наведено в таблиці 15

Рисунок 8 — Знаки у формі прямокутника **(**горизонтальні)

Таблиця 16 — Розміри знаків у формі прямокутника (горизонтальні)

Розміри у міліметрах

Номер знака	Типорозмір	*H*	*B*	*k*	r_2
7.1.1, 7.2.1, 7.21.1 — 7.21.5 (на ділянках (місцях) концентрації ДТП та аварійно-небезпечних ділянках рекомендовано застосовувати III, IV типорозмір)	I	300	600	10	35
	II	350	700	10	35
	III	450	900	15	30
	IV	600	1200	20	25
7.1.3, 7.1.4, 7.2.5 — 7.7, 7.9 — 7.20, 7.22, 7.26, 7.28	I	300	600	10	35
	II	350	700	10	35
	III	450	900	15	30
7.23, 7.30.1 — 7.30.6	I	300	600	10	35
7.27	III	450	900	15	30
	IV	600	1200	20	25
7.29	II	350	700	10	35
5.7.1, 5.7.2, 5.31.1 – 5.31.3, 5.69, 7.24	I	350	1050	10	35
	II	450	1350	10	35
5.66 (одна чи дві цифри)	II	200	300	10	35
5.66 (три цифри)	II	200	400	10	35

Кінець таблиці 16

Номер знака	Типорозмір	*H*	*B*	*k*	r_2
5.70	I	600	1850	10	35
	II	950	2900	15	30
	III	1250	3850	20	25
5.17.1, 5.17.2, 5.19, 5.24, 5.26	II	700	1400	20	25
	III	900	1800	20	25
Номер знака	Типорозмір	*H*	*B*	*b*	r_2
5.16 (для двох смуг руху в одному напрямку), 5.25	II	700	1050	20	25
	III	900	1350	20	25
5.16***** (для трьох смуг руху в одному напрямку)	II	700	1400	20	25
	III	900	1800	20	25
***** У разі зазначення напрямків для більше ніж трьох смуг руху розмір *B* потрібно збільшувати на 400 мм для II типорозміру та на 500 мм для III типорозміру на кожну додаткову смугу руху.					

6.23 Поле допуску розмірів знаконосіїв та зображень знаків не повинно перевищувати ± 5 %.

7 ДОРОЖНІ ЗНАКИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ (ДЗІП)

7.1 Загальні характеристики, розміщення інформації, розміри зображень і написів, компонування

7.1.1 До ДЗІП відносяться знаки 5.27.1, 5.27.2, 5.49 —5.52, 5.56 — 5.63, 5.61.1, 5.65.2, 5 66 – 5.68.3.

7.1.2 Компонувальні розміри знаків і написів на них потрібно визначати залежно від висоти великої літери ($h_в$), яку, залежно від місця встановлення знака, потрібно вибирати із ряду: (75, 100, 150, 200, 300, 400) мм і більше — кратне 100 мм. При цьому довжина напису розраховується шляхом підсумовування ширини літерних площадок літер, цифр або знаків пунктуації з вирахуванням лівого напівпробілу першої літери і правого напівпробілу останньої літери, цифри або розділового знака. Величина напівпробілів визначається як мінімальна відстань від краю літерної площадки до літери, цифри або розділового знака.

7.1.3 Власні назви об’єктів потрібно виконувати великими літерами, а загальні назви (площа, аеропорт, музей тощо) при них — малими.

Наприклад: вул. ХРЕЩАТИК, аерп. БОРИСПІЛЬ, сан. КАРПАТИ, ХАРКІВ,

У разі, якщо загальні назви застосовуються самостійно, вони повинні

бути написані великими літерами.

Наприклад — АЕРОПОРТ, МУЗЕЙ.

7.1.4 Висота великої літери ($h_в$) на ДЗІП призначених для встановлення поза населеними пунктами, повинна становити не менше ніж:

а) на автомобільних дорогах що суміщені за напрямком з дорогами категорії "Е" на території України, затверджених в установленому порядку (додаток В), дорогах з індексом "М" згідно з [3]:

— 400 мм на дорогах І категорії згідно з ДБН В.2.3-4 [9];

— 300 мм на дорогах ІІ та ІІІ категорій згідно з ДБН В.2.3-4 [9];

б) на інших дорогах:

— 300 мм на дорогах І категорії згідно з ДБН В.2.3-4 [9];

— 200 мм на дорогах ІІ та ІІІ категорій згідно з ДБН В.2.3-4 [9];

— 150 мм на дорогах IV категорій згідно з ДБН В.2.3-4 [9];

— 150 мм, 100 мм на дорогах V категорій згідно з ДБН В.2.3-4 [9].

7.1.5 Висота великої літери ($h_в$) на ДЗІП, призначених для встановлення в населених пунктах, повинна становити не менше ніж:

— 300 мм, 200 мм — на магістральних дорогах та магістральних вулицях загальноміського значення безперервного руху згідно з ДБН В.2.2-12 [7];

— 200 мм, 150 мм — на магістральних вулицях загальноміського значення регульованого руху і районного значення згідно з ДБН В.2.2-12 [7];

— 150 мм, 100 мм — на вулицях і дорогах місцевого значення згідно з ДБН В.2.2-12 [7].

Для вулично-дорожньої мережі в науково-виробничих, промислових і комунально-складських зонах (районах), пішохідних вулицях і дорогах, проїздах та вулиць і доріг сільських населених пунктів згідно з ДБН В.2.2-12 [7] дозволено зменшення висоти великої літери ($h_в$) до 75 мм.

7.1.6 На знаках 5.49 — 5.52 з назвами сільських населених пунктів дозволено зменшення висоти великої літери ($h_в$) на один, два розміри із наведених в 7.1.4.

7.1.7 Висота великої літери ($h_в$) на знаку 5.63 повинна дорівнювати: 200 мм — для знаків, призначених для встановлення на дорогах поза населеними пунктами і 100 мм — у населених пунктах.

7.1.8 Висота цифр і літер на знаках 5.67, 5.68.1 — 5.68.3 повинна дорівнювати ближньому меншому розміру із наведених в 7.1.4, 7.1.5.

7.1.9 На знаках 5.57 — 5.60 потрібно зазначати не більше ніж три назви населених пунктів або інших об'єктів, на знаку 5.61 – не більше ніж чотири.

7.1.10 При зазначенні на знаках 5.57 — 5.61 декількох назв населених пунктів у одному напрямку, дозволено зменшення висоти великої літери ($h_в$) для назв менш крупних населених пунктів (як правило проміжних). Зменшений розмір великої літери ($h_в$) повинен відповідати ближньому сусідньому розміру наведеному в 7.1.4, 7.1.5.

Для назви більш крупного населеного пункту із зазначених у даному напрямку, зменшення висоти великої літери ($h_в$) не дозволено.

7.1.11 При зазначенні на знаках 5.57 — 5.60 назв декількох об'єктів маршруту в одному напрямку, першим зверху вказують пункт найближчий до місця встановлення знака, інші назви — зверху вниз по мірі збільшення відстані від місця встановлення знака до об'єкта.

7.1.12 На знаку 5.60 потрібно зазначати не більше ніж три напрямки руху.

При зазначенні декількох напрямків їх потрібно навести у наступній послідовності (зверху вниз):

— прямо;

— ліворуч;

— праворуч.

7.1.13 Числа на знаках 5.59, 5.60, що вказують відстань від місця

встановлення знака до зазначеного пункту, потрібно розміщувати на одному рівні з назвою населеного пункту чи іншого об’єкту праворуч від напису (крім знаків 5.59 що мають форму стрілки), при цьому цифри, що вказують однакові розряди чисел, повинні знаходитися один під другим.

На знаках 5.59 що мають форму стрілки, цифри потрібно розташовувати між назвою об’єкта і вістрям стрілки; на знаках 5.59 прямокутної форми — цифри потрібно розташовувати після назви об’єкта.

7.1.14 На знаках 5.57 — 5.60, 5.61, 5.63, можна наносити зображення знаків 5.67, які треба розміщувати:

— на знаках 5.57 — біля оголовка стрілки відповідного напрямку, зокрема на полі розміщених на знаку вставок, які стосуються вказаного відповідною стрілкою напрямку;

— на знаках 5.58 — біля оголовка стрілки або над назвою об’єкта (об’єктів);

— на знаках 5.59, 5.60, 5.61 — ліворуч від назви об’єкта (об’єктів) симетрично стосовно назви об’єкта (об’єктів);

— на знаках 5.63 — біля оголовка стрілки та біля схематичного позначення дороги, якою здійснюють об’їзд.

7.1.14.1 Якщо рух до кількох указаних на знаках 5.57, 5.58, 5.60, 5.63 об’єктів здійснюють спільним маршрутом, то зображення знаків 5.67 розміщують симетрично стосовно назв таких об’єктів та стрілки, що зазначає напрямок руху до них.

7.1.14.2 Зображення знаків 5.67, які зазначають номери маршрутів/ доріг міжнародної та національної класифікації, що стосуються одного об’єкта, розміщують один під одним, або в рядок один біля одного без інтервалу. При цьому першим зазначають номер національної класифікації доріг.

7.1.15 Номери маршрутів/доріг на знаках 5.67 — 5.68.3 та вставках зображень знаків 5.67 на ДЗІП повинні відповідати нумерації визначеній міжнародними та національними нормативними актами.

7.1.16 На знаках 5.57 — 5.60 дозволено наносити символи та піктограми автомагістралі, аеропорту, залізничного вокзалу чи пункту зупинки поїздів, автовокзалу чи автостанції, морського (річкового) порту чи вокзалу відповідно до зображень, указаних на знаках 5.1, 5.71 — 5.73, 5.77, а також туристичних та спортивних об'єктів, історичних та культурних пам'яток. У випадку зазначення символу чи піктограми об'єкта його власну назву можна не зазначати.

Примітка. Туристичні символи на ДЗІП потрібно розміщувати на тлі коричневого кольору.

7.1.16.1 На знаках 5.57 — 5.60 символи та піктограми потрібно розміщувати з протилежного боку до місця розміщення номера дороги (маршруту), якщо ці позначення стосуються одного об'єкта. У разі відсутності позначення номера дороги (маршруту), символи та піктограми розміщують ліворуч від назви об'єкта.

Для зменшення компонувальних розмірів ДЗІП, дозволено символи та піктограми розміщувати під назвою відповідного об'єкта.

7.1.16.2 На знаках 5.57 — 5.60 висота символу чи піктограми повинна становити від 1,0 $h_в$ до 2,0 $h_в$ для однорядкового напису назви об'єкта і від 2,0 $h_в$ до 2,5 $h_в$ — для дворядкового напису назви одного об'єкта.

7.1.17 На знаках 5.57 і 5.63 дозволено наносити зображення інших знаків у зменшеному масштабі, які інформують учасників руху про особливості маршруту або режими руху. При цьому найбільший габаритний розмір зображень знаків повинен становити від 3,0 $h_в$ до 5,0 $h_в$.

7.1.18 Висота літер та цифр на знаках 5.67, зображення яких застосовують на вставках ДЗІП, повинна становити від 0,7 $h_в$ до 1,0 $h_в$. Її визначають залежно від компонувальних розмірів ДЗІП, з урахуванням зручності сприйняття учасниками руху. При цьому ширина зовнішньої облямівки вставок повинна дорівнювати 0,1 $h_в$, внутрішній радіус

закруглення облямівки — 0,15 $h_в$, зовнішній вертикальний розмір зображення знака — від 1,2 $h_в$ до 1,5 $h_в$.

7.1.19 Ширина зовнішньої облямівки (білого кольору) на ДЗІП з тлом синього, зеленого, коричневого та чорного кольорів повинна дорівнювати 0,12 $h_в$. На ДЗІП з тлом білого та жовтого кольорів, ширина зовнішньої облямівки (білого/жовтого кольору) повинна становити — 0,06 $h_в$, ширина внутрішньої облямівки (чорного кольору) — 0,12 $h_в$.

Внутрішній радіус закруглення зовнішньої облямівки — 0,3 $h_в$, внутрішньої облямівки — 0,18 $h_в$.

7.1.20 На знаку 5.60 ширина лінії, що розділяє написи, які належать до різних напрямків, повинна дорівнювати 0,1 $h_в$. Суміжні частини знака з різним кольором тла розділятись лінією не повинні.

7.1.21 На ДЗІП відстань по горизонталі між словами, числами, стрілкою, кольоровими вставками, зображенням знаків повинна становити від 0,3 $h_в$ до 1,0 $h_в$.

Відстань по горизонталі між облямівкою знака і написом (найближчою літерою або цифрою), стрілкою, символом, піктограмою, кольоровою вставкою, зображенням знака повинна становити від 0,3 $h_в$ до 1,0 $h_в$.

7.1.20 На ДЗІП відстань по вертикалі повинна становити:

— між облямівкою знака або лінією, яка розділяє написи що відносяться до різних напрямків і рядком (вимірюють до великих літер) — від 0,3 $h_в$ до 1,0 $h_в$;

— між рядками різних написів, що відносяться до одного напрямку — від 0,4 $h_в$ до 0,8 $h_в$, а для дворядкового напису одного напрямку — 0,4 $h_в$;

— на знаках 5.57 — 5.60, 5.62, 5.63 між вставкою, стрілкою і облямівкою — від 0,3 $h_в$ до 1,0 $h_в$.

7.1.21 Допускається зменшення відстані між оголовком стрілки та іншими елементами зображення до 0,2 $h_в$.

На знаках 5.68.1 — 5.68.3 відстань від стрілки до облямівки розділювальної лінії можна зменшити до 0,15 $h_в$.

7.1.22 На знаках 5.57 — 5.60, 5.62, 5.63 5.68.2 — 5.68.3 напрямок стрілок повинен відповідати реальному плануванню необхідного напрямку руху та схемі ОДР.

7.1.23 На знаках 5.57 в нижній частині потрібно зазначати відстань від місця встановлення знака до перехрестя чи транспортної розв‘язки в різних рівнях.

Висота цифр при цьому повинна відповідати найближчому меншому значенню висоти великої літери ($h_в$) з ряду, наведеного в 7.1.4, 7.1.5.

7.1.24 Ширина червоної похилої смуги на знаках 5.50, 5.52, 5.54 повинна дорівнювати 0,4 $h_в$. Похила лінія червоного кольору на знаках 5.50, 5.52, 5.54 повинна перетинати їх зліва вверх направо.

Відстань по горизонталі між початком або кінцем червоної похилої смуги й облямівкою на знаках 5.50, 5.52 повинна дорівнювати 1,0 $h_в$, а на знаку 5.54 — проходити з нижнього лівого кута до верхнього правого.

7.1.25 Стрілки на ДЗІП потрібно виконувати відповідно до рисунка 9.

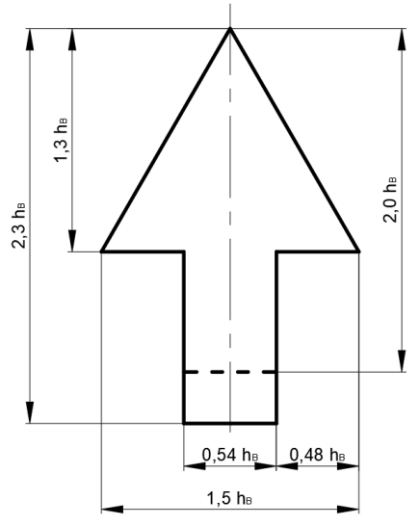

а) стрілки на знаках 5.58, 5.59 (прямокутної форми), 5.60

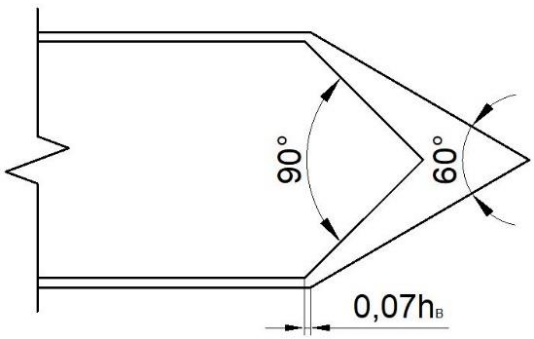

б) конфігурація оголовка стрілки знака 5.59

Умовні познаки:

$h_в$ — висота великої літери.

Рисунок 9 — Форма і розміри стрілок на ДЗІП

7.1.25.1 На знаках 5.58, 5.59 (прямокутної форми) і 5.60 стрілки повинні бути завдовжки 2,3 $h_в$ і розміщуватись симетрично відносно верхньої і нижньої облямівки або лінії, що розділяє написи.

7.1.25.2 У разі вертикального розміщення стрілки або під кутом 45° допускають зменшити її довжину за рахунок стрижня до 2,0 $h_в$.

7.1.25.3 На знаках 5.59 і 5.60 довжину стрілок потрібно вибирати з компонувальних міркувань, ширину стрілок для другорядних напрямків допускають зменшити на 30 % відносно стрілок основного напрямку.

7.1.25.4 На знаку 5.58, якщо зазначено назви кількох маршрутів, допускають збільшення розміру стрілки, зберігаючи пропорції задані на рисунку 9 а).

7.1.25.5 Дозволено використання іншої конфігурації стрілок, якщо потрібно вказати траєкторію руху на транспортній розв’язці.

7.1.26 У разі використання на знаку двох висот великої літери ($h_в$) для розрахунку розмірів облямівки знака, стрілок і елементів напису, що відносяться до головного напрямку, а також відстані між ними і написами, які відповідають другорядним об’єктам, потрібно визначати виходячи з більшої висоти великої літери ($h_в$).

Розміри напису і стрілок для другорядних напрямків потрібно визначати виходячи з меншої висоти великої літери ($h_в$).

7.1.27 Дозволено виконувати шрифтом, що має менший розмір:

— дворядковий напис однієї назви;

— напис у рядку, що містить більше ніж 10 елементів (за елемент потрібно приймати: літеру, цифру, оголовок стрілки, символ автомагістралі або аеропорту, зображення знака 5.67 чи іншого знака);

— назви другорядних (проміжних) пунктів маршруту.

Примітка. Дворядковий напис — напис, що його виконують у два рядки однією або двома мовами і який стосується одного пункту маршруту.

7.1.28 Для написів, що містить більше ніж 10 елементів у рядку дозволено:

— застосування меншого розміру шрифту;

— розташування напису в два рядки чи перенесення слів:

— скорочення часто вживаних слів у власних назвах

— для написів на синьому, зеленому і коричневому тлі, крім того — зменшення ширини літерних площадок на 0,05 $h_в$ з кожного боку.

7.1.29 Дозволено складні назви населених пунктів або об’єктів подавати у два рядки, наприклад: Кам’янець-Подільський.

7.1.30 Написи на ДЗІП повинні складатися з окремих літерних площадок (літер, цифр та розділових знаків), ширину яких, залежно від висоти великої літери $h_в$ (75, 100, 150, 200, 300, 400) мм для написів на тлі синього, зеленого чи коричневого кольорів наведено в таблицях Г.1 — Г.3 (додатка Г).

Для написів на знаках з тлом білого, червоного чи жовтого кольорів ширину літерних площадок, наведену в таблицях Г.1 — Г.3 (додатка Г), потрібно зменшити на 0,05 $h_в$ з кожного боку.

7.2 Колір тла ДЗІП

7.2.1 Тло знаків 5.57 і 5.58 (якщо зазначено кілька напрямків руху) повинно бути: зеленого кольору — на знаках, призначених для встановлення на автомагістралях; білого кольору — в населених пунктах; синього кольору — на інших дорогах.

Якщо на знаках, призначених для встановлення в населених пунктах, зазначають тільки назви інших населених пунктів або об’єктів, рух до яких здійснюють не магістраллю, тло знаків повинно бути синього кольору.

7.2.2 На знаках, призначених для встановлення на автомагістралях, напис, який містить назви населених пунктів або об’єктів, рух до яких здійснюють не автомагістраллю, повинен бути виконаний на вставці з синім тлом, а на призначених для встановлення на ділянці автомагістралі в межах населеного пункту напис, який містить назви об’єктів цього населеного пункту, — на вставці з білим тлом.

7.2.3 На знаках, призначених для встановлення на дорогах, крім автомагістралей, напис, що містить назви населених пунктів або об’єктів, рух до яких здійснюють автомагістраллю, повинен бути виконаний на вставці із зеленим тлом.

На знаках з білим тлом напис, що містить назви інших населених пунктів або об’єктів, рух до яких повинен здійснюватись автомагістраллю, повинен бути виконаний на вставці із зеленим тлом, а якщо рух повинен здійснюватись не автомагістраллю — з синім.

7.2.4 Знак 5.58 у разі зазначення одного напрямку руху повинен мати: зелене тло, якщо вказують напрямок руху до населеного пункту або об’єкта, рух до якого здійснюють автомагістраллю, синє — якщо рух здійснюють не автомагістраллю, біле — якщо зазначені об’єкти розміщені в населеному пункті.

7.2.5 Знак 5.59 і частини знака 5.60 повинні мати зелене тло, якщо рух до зазначених на них населених пунктів або об’єктів здійснюють автомагістраллю, синє — якщо рух здійснюють іншими дорогами, і біле тло, якщо зазначені об’єкти розміщені в населеному пункті, за винятком випадків зазначення на знаках 5.59 назв туристичних та спортивних об’єктів, історичних та культурних пам’яток, коли тло знаків повинно бути коричневого кольору.

7.2.6 У разі зазначення на знаку 5.60 кількох напрямків руху вони повинні бути розміщені в такій послідовності (зверху — вниз): прямо, наліво, направо.

Якщо для одного напрямку використовують знаки (або частину знака), які виконують на різному тлі, то вони повинні бути розміщені (зверху — вниз): зелений, синій, білий. У разі зазначення на одному тлі для одного напрямку руху кількох об’єктів зверху вказують найближчий від місця встановлення знака об’єкт, внизу — найбільш віддалений.

7.2.7 Знаки 5.65.2, 5.66, призначені для встановлення на автомагістралях, повинні мати зелене тло, а призначені для встановлення

на всіх інших дорогах, ураховуючи і дороги у населених пунктах, — синє, за винятком випадків зазначення на знаках 5.65.2 назв туристичних та спортивних об’єктів, історичних та культурних пам’яток, коли тло знаків повинно бути коричневого кольору.

7.2.8 Знаки 5.67, 5.68.1 — 5.68.3 повинні мати зелене тло у разі позначення Європейської мережі доріг (літера Е), червоне тло — у разі позначення міжнародних (літера М) та національних (літера Н) доріг, синє тло — у разі позначення регіональних (Р) та територіальних (Т) доріг, біле тло — у разі позначення обласних (літера О) та районних (літера С) доріг.

Знак 5.65.1 повинен мати біле тло, а у разі зазначення назви туристичного чи спортивного об’єкта, історичної чи культурної пам’ятки — коричневе.

7.3 Мова написів, дублювання латиницею, скорочення на ДЗІП

7.3.1 Власні назви об’єктів та написи на ДЗІП потрібно подавати українською мовою.

Обов’язковому дублюванню латиницею підлягають назви та написи на знаках, встановлених на дорогах зазначених у переліку:

— ділянок доріг, що суміщені за напрямком з дорогами категорії "Е" на території України, затверджених в установленому порядку (додаток В) та міжнародних доріг з індексом "М" згідно з [3];

— доріг що суміщені за напрямком з міжнародними транспортними коридорами, що пролягають через територію України (додаток Д);

— автомобільних туристичних маршрутів України.

Примітка. Необхідність дублювання назв інших населених пунктів, об'єктів на маршруті визначає власник автомобільних доріг за погодженням з уповноваженим підрозділом Національної поліції.

7.3.1.1 Українські власні назви населених пунктів відтворюють латиницею шляхом транслітерації (політерним переписуванням українських літер латинськими) відповідно до таблиці Е.1 додатка Е. Напис латинськими літерами, по-можливості, повинен передавати

транслітерацію та вимову близьку до національних назв.

7.3.1.2 Напрямок маршруту до державного кордону на ДЗІП зазначають написом українською мовою назви крупного населеного пункту сусідньої держави (місто, адміністративний центр тощо), розташованого на маршруті та дублюванням його офіційної назви мовою цієї держави і латинськими літерами, якщо в країні не користуються латинським алфавітом з урахуванням 7.3.2.

Віднесення конкретного населеного пункту на території України та за її межами до категорії "Крупних населених пунктів" визначається центральним органом виконавчої влади для доріг державного значення, обласною державною адміністрацією для доріг місцевого значення за погодженням з уповноваженим підрозділом Національної поліції України.

7.3.2 На ДЗІП потрібно наносити написи не більше ніж на двох мовах.

Написи, продубльовані латинськими літерами, можуть бути розміщені як на ДЗІП, що містять український текст, так і на додатково встановлених знаках згідно з [12].

7.3.3 Основною вимогою до кожного напису на ДЗІП є ідентичність – однакове відтворення його на усіх знаках, де він нанесений.

7.3.4 Рішення щодо написів на ДЗІП, які підлягають встановленню на транспортних розв’язках, розташованих на межі обслуговування ділянок дороги різними власниками автомобільних доріг, підлягають взаємному узгодженню.

7.3.5 Висота великої літери ($h_в$) на написах що дублюються повинна бути на порядок менша, крім випадків, коли $h_в$ = 75 мм, 100 мм.

7.3.6 Найчастіше вживані на знаках слова допускають скорочувати. Скорочення слів українською і англійською мовами повинні відповідати наведеним у таблиці Ж.1 додатка Ж.

7.3.7 Якщо на знаках указують власні назви закордонних об’єктів, то країну їх розміщення позначають розпізнавальним автомобільним знаком

даної країни у вигляді еліпса білого кольору з чорною облямівкою та чорними літерами всередині, довжина вертикальної осі еліпса повинна становити 1,3 $h_в$, горизонтальної осі — 2,0 $h_в$.

7.3.7.1 Якщо на знаках указують власну назву об'єкта, що розташований на кордоні країн, то поряд із назвою такого об'єкта зазначають розпізнавальні автомобільні знаки кожної з країн.

7.3.7.2 Розпізнавальний автомобільний знак (знаки) розміщують праворуч від назви об'єкта.

7.4 Об'єкти маршрутного орієнтування

7.4.1 Об'єктами маршрутного орієнтування на автомобільних дорогах загального користування є:

— назви населених пунктів (кінцевих та проміжних на маршруті);

— межі областей, адміністративних районів;

— аеропорти;

— спортивні комплекси;

— заповідники, національні парки, курортні зони тощо;

— інші споруди історичних та культурних пам'яток та місця масового тяжіння туристів, паломників;

— гірські перевали, автомобільні тунелі;

— транспортні розв'язки у різних рівнях, перехрещення з іншими дорогами;

— прикордонні пункти пропуску автомобільного транспорту та назви найближчих населених пунктів сусідньої держави (місто, адміністративний центр).

7.4.2 Об'єктами маршрутного орієнтування у населених пунктах є:

— назви інших населених пунктів;

— назви вулиць, бульварів, площ, адміністративних районів тощо;

— спортивні комплекси;

— історичні пам'ятники, пам'ятники природи і культури;

— об’єкти транспортної інфраструктури (аеропорти, залізничні вокзали, пункти зупинки поїздів, автовокзали, автостанції, морські (річкові) порти чи вокзали, інші об’єкти, місця для стоянки тощо);

— центр міста;

— інші об'єкти тяжіння туристів, паломників.

Рішення щодо зазначення об’єктів на ДЗІП на автомобільних дорогах загального користування, що пролягають через населені пункти, приймається власником доріг (вулиць) спільно з відповідними органами місцевого самоврядування за погодженням з уповноваженим підрозділом Національної поліції

7.4.3 При розробці системи маршрутного орієнтування потрібно забезпечити умови постійного інформування водія про його місцезнаходження на маршруті відносно об’єктів орієнтування і кінцевого пункту призначення.

При розробці системи маршрутного орієнтування потрібно виконувати основний принцип системи орієнтування: назва об’єкта, що з’явився на ДЗІП, повинна повторюватися на всіх наступних ДЗІП, встановлених на маршруті руху до об’єкта.

7.4.4 На ДЗІП чи щитах для їх розміщення недопустимо наносити зображення та написи, що містять рекламну інформацію (логотипи, торгові марки, власні назви підприємств, організацій, суб’єктів підприємницької діяльності, об’єктів торгівлі тощо).

7.4.5 Написи, що використовуються на знаках туристичної інформації, потрібно, по можливості, заміняти позначеннями або піктограмами, з тим, щоб вони були більш зрозумілі іноземним туристам

7.4.6 Габаритні розміри ДЗІП потрібно визначати після його компонування. Приклади компонування ДЗІП наведено в додатку И.

8 ЗАГАЛЬНІ ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ

8.1 Класифікація світлоповертальних матеріалів

8.1.1 Світлоповертальні матеріали класифікують за наступними ознаками:

— інтенсивність світлоповертання та технології виробництва;

— колір;

— кольоростійкість світлоповертальних матеріалів I та II класів;

— наявність властивостей флуоресценції світлоповертального матеріалу III класу.

8.1.2 В залежності від інтенсивності світлоповертання та технології виробництва виділяють наступні класи світлоповертальних матеріалів:

— клас 0 — без світлоповертального ефекту;

— клас I — матеріал з середньою інтенсивністю світлоповертання:

— клас I-а — матеріал, що має оптичну систему зі скляних мікрокульок;

— клас I-б — матеріал, що має оптичну систему з мікропризм;

— клас II — матеріал з високою інтенсивністю світлоповертання:

— клас II-а — матеріал, що має оптичну систему зі скляних мікрокульок;

— клас II-б — матеріал, що має оптичну систему з мікропризм;

— клас III — матеріал з дуже високою інтенсивністю світлоповертання.

Дозволяється використовувати інші світлоповертальні матеріали при умові, що їх характеристики будуть не нижчі наведених у цьому стандарті.

8.1.3 В залежності від кольору виділяють наступні види світлоповертальних матеріалів:

— білий;

— жовтий;

— червоний;

— зелений;

— синій;

— оранжевий;

— коричневий;

— чорний;

— сірий;

— жовто-зелений.

8.1.4 В залежності від кольоростійкості виділяють наступні види світлоповертальних матеріалів I та II класів:

— із середньою кольоростійкістю ($К_1$);

— із високою кольоростійкістю ($К_2$).

8.1.5 В залежності від наявності властивостей флуоресценції виділяють наступні види світлоповертальних матеріалів III класу:

— з флуоресценцією;

— без флуоресценції.

8.1.6 Область застосування світлоповертального матеріалу в залежності від категорії автомобільної дороги наведена у таблиці 17.

Таблиця 17

Категорія автомобільної дороги	Характеристика світлоповертального матеріалу	
	Клас	Кольоростійкість
I-а, I-б, II	II-б III	$К_2$
III, IV	I-б II-а та II-б	$К_2$
V	I-а I-б	$К_1$ $К_2$

Примітка 1. У чисельнику наведені мінімальні вимоги до класу світлоповертального матеріалу, а в знаменнику — рекомендовані.

Примітка 2. На ділянках концентрації ДТП на автомобільних дорогах усіх категорій повинен застосовуватись світлоповертальний матеріал III класу.

Примітка 3. Для виготовлення зображення знаків 1.4.1 – 1.4.7, 5.38.1 та 5.38.2 5.39 повинен застосовуватись світлоповертальний матеріал на клас вище ніж передбачено мінімальними вимогами.

Примітка 4. Для виготовлення зображення знаків 1.29 та 1.30 повинен застосовуватись світлоповертальний матеріал III класу.

Примітка 5. Тло фонового щита жовтого або жовто-зеленого кольору, а також зображення знаків, розміщених на цьому щиті повинні бути із світлоповертального матеріалу III класу.

Мінімальні вимоги до рівня світлоповертання тимчасових знаків повинні відповідати прийнятому класу постійних знаків для автомобільної дороги /вулиці даної категорії. Але, з урахуванням додаткової небезпеки, яку представляють місця проведення дорожніх робіт, для тимчасових знаків рекомендовано використовувати світлоповертальні флуоресцентні матеріали.

8.1.17 Для виготовлення світлоповертальної поверхні дорожнього знака потрібно застосовувати плівки одного типу та однієї оптичної системи.

8.2 Вимоги до матеріалів для дорожніх знаків зі світлоповертальним зображенням лицьової поверхні

8.2.1 Координати кольоровості *x* і *y* точок перетину граничних ліній колірних областей світлоповертального матеріалу I класу із середньою кольоростійкістю повинні знаходитися в межах, зазначених у таблиці 18.

Таблиця 18

Колір	Координати кольоровості для кутових точок							
	1		2		3		4	
	x	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*
Чорний	Не нормують							
Білий	0,355	0,355	0,305	0,305	0,285	0,325	0,335	0,375
Жовтий	0,522	0,477	0,470	0,440	0,427	0,483	0,465	0,534
Червоний	0,735	0,265	0,674	0,236	0,569	0,341	0,655	0,345
Зелений	0,007	0,703	0,248	0,409	0,177	0,362	0,026	0,399
Синій	0,078	0,171	0,150	0,220	0,210	0,160	0,137	0,038
Оранжевий	0,610	0,390	0,535	0,375	0,506	0,404	0,570	0,429
Коричневий	0,455	0,397	0,523	0,429	0,479	0,373	0,558	0,394
Сірий	0,350	0,360	0,300	0,310	0,285	0,325	0,335	0,375
Примітка. Графік колірних областей в колориметричній системі Міжнародної комісії з освітлення (МКО) 1931 року наведено на рисунку К.1 (додаток К).								

8.2.2 Координати кольоровості *x* та *y* точок перетину граничних кольорових областей світлоповертального матеріалу I класу з високою кольоростійкістю повинні бути в межах, що вказані в таблиці 19.

Таблиця 19

Колір	Координати кольоровості для кутових точок							
	1		2		3		4	
	x	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*
Чорний	Не нормують							
Білий	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325
Жовтий	0,494	0,505	0,470	0,480	0,493	0,457	0,522	0,477
Червоний	0,735	0,265	0,700	0,250	0,610	0,340	0,660	0,340
Зелений	0,110	0,415	0,150	0,415	0,150	0,455	0,110	0,455
Синій	0,130	0,086	0,160	0,086	0,160	0,120	0,130	0,120
Оранжевий	0,610	0,390	0,535	0,375	0,506	0,404	0,570	0,429
Коричневий	0,455	0,397	0,523	0,429	0,479	0,373	0,558	0,394
Сірий	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325
Примітка. Графік колірних областей в колориметричній системі Міжнародної комісії з освітлення (МКО) 1931 року наведено на рисунку К.2 (додаток К).								

8.2.3 Координати кольоровості *x* та *y* точок перетину граничних кольорових областей світлоповертального матеріалу II класу з середньою кольоростійкістю повинні бути в межах, що вказані в таблиці 20.

Таблиця 20

Колір	Координати кольоровості для кутових точок							
	1		2		3		4	
	x	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*
Чорний	Не нормують							
Білий	0,355	0,355	0,305	0,305	0,285	0,325	0,335	0,375
Жовтий	0,545	0,454	0,487	0,423	0,427	0,483	0,465	0,534
Червоний	0,735	0,265	0,674	0,236	0,569	0,341	0,655	0,345
Зелений	0,007	0,703	0,248	0,409	0,177	0,362	0,026	0,399
Синій	0,078	0,171	0,150	0,220	0,210	0,160	0,137	0,038
Оранжевий	0,610	0,390	0,535	0,375	0,506	0,404	0,570	0,429
Коричневий	0,455	0,397	0,523	0,429	0,479	0,373	0,558	0,394
Сірий	0,350	0,360	0,300	0,310	0,285	0,325	0,335	0,375
Примітка. Графік колірних областей в колориметричній системі Міжнародної комісії з освітлення (МКО) 1931 року наведено на рисунку К.3 (додаток К).								

8.2.4 Координати кольоровості *x* і *y* точок перетину граничних ліній колірних областей світлоповертального матеріалу II класу з високою кольоростійкістю і світлоповертального матеріалу III класу повинні знаходитися в межах, зазначених у таблиці 21.

Таблиця 21

Колір	Координати кольоровості для кутових точок							
	1		2		3		4	
	x	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*
Чорний	Не нормують							
Білий	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325
Жовтий	0,494	0,505	0,470	0,480	0,513	0,437	0,545	0,454
Червоний	0,735	0,265	0,700	0,250	0,610	0,340	0,660	0,340
Зелений	0,110	0,415	0,170	0,415	0,170	0,50	0,110	0,500
Синій	0,130	0,090	0,160	0,090	0,160	0,140	0,130	0,140
Оранжевий	0,610	0,390	0,535	0,375	0,506	0,404	0,570	0,429
Коричневий	0,455	0,397	0,523	0,429	0,479	0,373	0,558	0,394
Сірий	0,305	0,315	0,335	0,345	0,325	0,355	0,295	0,325
Жовтий флуоресцентний	0,521	0,424	0,557	0,442	0,479	0,520	0,454	0,491
Оранжевий флуоресцентний	0,595	0,351	0,645	0,355	0,570	0,429	0,531	0,414
Жовто-зелений флуоресцентний	0,387	0,610	0,460	0,540	0,438	0,508	0,376	0,568

Примітка. Графік колірних областей в колориметричній системі Міжнародної комісії з освітлення (МКО) 1931 роки для світлоповертальних матеріалів без властивостей флуоресценції наведено на рисунку К.4 (додаток К), з властивостями флуоресценції — на рисунку К.5 (додаток К).

8.2.5 Коефіцієнт яскравості світлоповертального матеріалу повинен відповідати вимогам, наведеним у таблиці 22.

Таблиця 22

Колір	Коефіцієнт яскравості β для класу світлоповертального матеріалу		
	I	II	III
Чорний	Не нормують		
Білий	≥ 0,35	≥ 0,27	≥ 0,40
Жовтий	≥ 0,27	≥ 0,16	≥ 0,24
Червоний	≥ 0,05	≥ 0,03	≥ 0,03
Зелений	≥ 0,04	≥ 0,03	≥ 0,03
Синій	≥ 0,01	≥ 0,01	≥ 0,01
Оранжевий	≥ 0,17	≥ 0,14	≥ 0,14
Коричневий	0,03 ≤ β ≤ 0,09	0,03 ≤ β ≤ 0,09	0,04 ≤ β ≤ 0,06
Сірий	0,12 ≤ β ≤ 0,18	0,12 ≤ β ≤ 0,18	—
Жовтий флуоресцентний	—	—	≥ 0,38
Оранжевий флуоресцентний	—	—	≥ 0,25
Жовто-зелений флуоресцентний	—	—	≥ 0,60

8.2.6 Флуоресцентний коефіцієнт яскравості світлоповертального матеріалу III класу з властивостями флуоресценції повинен відповідати вимогам, вказаним у таблиці 23.

Таблиця 23

Колір	Флуоресцентний коефіцієнт яскравості $\beta_ф$, не менше ніж
Жовтий флуоресцентний	0,25
Оранжевий флуоресцентний	0,18
Жовто-зелений флуоресцентний	0,35

8.2.7 Питомий коефіцієнт сили світла світлоповертального матеріалу I класу повинен відповідати вимогам, зазначеним у таблиці 24.

Таблиця 24

Кут спостереження	Кут освітлення	Питомий коефіцієнт сили світла, кд·лк$^{-1}$·м$^{-2}$, не менше ніж							
α	*β*	Білий	Жовтий	Червоний	Зелений	Синій	Оранжевий	Коричневий	Сірий
12'	+5°	70	50	14,5	9	4	25	1	42
	+30°	30	22	6	3,5	1,7	10	0,3	18
	+40°	10	7	2	1,5	0,5	2,2	—	6
20'	+5°	50	35	10	7	2	20	0,6	30
	+30°	24	16	4	3	1	8	0,2	14,4
	+40°	9	6	1,8	1,2	—	2,2	—	5,4
2°	+5°	5	3	1	0,5	—	1,2	—	3
	+30°	2,5	1,5	0,5	0,3	—	0,5	—	1,5
	+40°	1,5	1,0	0,5	0,2	—	—	—	0,9

8.2.8 Питомий коефіцієнт сили світла світлоповертального матеріалу II класу повинен відповідати вимогам, зазначеним у таблиці 25.

Таблиця 25

Кут спостереження	Кут освітлення	Питомий коефіцієнт сили світла, кд·лк$^{-1}$·м$^{-2}$, не менше ніж							
α	*β*	Білий	Жовтий	Червоний	Зеле-ний	Синій	Оранжевий	Коричневий	Сірий
12'	+5°	250	170	45	45	20	100	12	125
	+30°	150	100	25	25	11	60	8,5	75
	+40°	110	70	15	12	8	29	5,0	55
20'	+5°	180	120	25	21	14	65	8	90
	+30°	100	70	14	12	8	40	5	50
	+40°	95	60	13	11	7	20	3	47
2°	+5°	5	3	1	0,5	0,2	1,5	0,2	2,5
	+30°	2,5	1,5	0,4	0,3	—	1	—	1,2
	+40°	1,5	1,0	0,3	0,2	—	—	—	0,7

8.2.9 Питомий коефіцієнт сили світла світлоповертального матеріалу III класу повинен відповідати вимогам, що наведені у таблиці 26.

Таблиця 26

Кут спостереження	Кут освітлення	Питомий коефіцієнт сили світла R_A, кд·лк$^{-1}$·м$^{-2}$, не менше ніж							
α	β	Білий	Жовтий*	Червоний	Зелений	Синій	Коричневий	Оранжевий*	Жовто-зелений флуоресцентний
12'	+5°	625	400	125	60	40	—	310	375
	+30°	325	210	65	30	20	—	160	200
	+40°	200	130	40	20	13	—	100	36
20'	+5°	300	195	60	30	19	35	150	270
	+30°	165	110	33	17	11	15	83	140
	+40°	30	20	3	3	2	8	15	24
2°	+5°	9	6	1,5	1	0,5	—	4,5	35
	+30°	5	3,5	1	—	—	—	2,5	22
	+40°	1	0,5	—	—	—	—	0,5	0,5
* Без властивостей флуоресценції та з властивостями флуоресценції.									

8.2.10 Різниця питомого коефіцієнта світлоповертання світлоповертального матеріалу одного кольору при одному куті спостереження і освітлення повинна складати не більше ніж 20 %.

8.2.11 Світлоповертальний матеріал не повинен допускати зміни розмірів більше ніж на 0,5 % протягом 10 хв і більше ніж на 2 % протягом 24 годин після видалення захисної підкладки.

8.2.12 Після випробувань на вплив атмосферних умов (прискорене штучне старіння) протягом 2000 год світлоповертальний матеріал, в залежності від класу та кольоростійкості, повинен відповідати наступним вимогам:

— координати кольоровості повинні відповідати вимогам 8.2.1 — 8.2.4;

— коефіцієнт яскравості повинен відповідати вимогам 8.2.5;

— питомий коефіцієнт світлоповертання при куті спостереження α = 20' та кутах освітлення β = 5° та β = 30° повинен бути не менше ніж 80% від значень вказаних у 8.2.7 — 8.2.9.

8.2.13 Адгезія світлоповертального матеріалу і несвітлоповертального матеріалу чорного кольору до основи знака повинна бути не більше ніж 50 мм.

8.2.14 Світлоповертальний матеріал повинен бути стійким до впливу ударного навантаження. На поверхні світлоповертального матеріалу після ударного впливу вантажу масою (0,45 ± 0,01) кг, що впав з висоти 0,22 м, не повинно бути тріщин і відшаровування від підкладки в радіусі 6 мм від точки удару.

8.2.15 Світлоповертальний матеріал повинен бути стійкий до впливу очисних рідин. Після проведення випробувань на поверхні світлоповертального матеріалу не повинно бути бульбашок, тріщин, горбів, здуття тощо.

8.3 Вимоги до дорожніх знаків

8.3.1 Знаки потрібно виготовляти зі світлоповертальною поверхнею або внутрішнім освітленням з урахуванням 8.3.12 у кліматичних виконаннях У і ХЛ, категорії розміщення 1 згідно з ГОСТ 15150. Знаки повинні відповідати вимогам цього стандарту і технічними умовами, розробленими та погодженими у встановленому порядку.

Допускається виготовляти знаки як однобічні, так і двобічні

8.3.2 Геометричні параметри знаків, які не нормує цей стандарт, повинні відповідати вказаним у робочих кресленнях, наведених у технічних умовах.

8.3.3 Усі деталі і складові частини знаків повинні бути виготовленні з антикорозійних матеріалів або мати захисне покриття. Покриття повинно відповідати вимогам ДСТУ ISO 12944-5 і ДСТУ ISO 6270-2.

8.3.4 Корпус і зворотній бік знака, а також усі елементи кріплення та стояк (опора) повинні бути сірого кольору. Не потребують фарбування оцинковані поверхні конструкцій для розміщення дорожніх знаків і оцинковані елементи кріплення знаків до конструкцій.

8.3.5 Основа, елементи жорсткості, захисна кромка і елементи кріплення знака (далі ─ конструкція знака) повинні забезпечувати відсутність деформацій в результаті впливу розрахункового вітрового навантаження величиною 1,2 кН/м^2 протягом 5 хв. Після проведення випробування конструкція знака не повинна зруйнуватися, а максимальне тимчасове відхилення не повинно становити більше ніж 25 мм/м.

8.3.6 Конструкція знака повинна забезпечувати відсутність деформацій в результаті впливу динамічного навантаження від снігоприбирання величиною 3,0 кН/м^2 протягом 5 хв. Після проведення випробування конструкція знака не повинна бути зруйнована, а максимальне тимчасове відхилення не повинно становити більше ніж 25 мм/м.

8.3.7 Конструкція знака повинна забезпечувати відсутність деформацій в результаті впливу вертикальних і горизонтальних точкових навантажень 0,75 кН відповідно до ДСТУ EN 12899-1 протягом 5 хв. Після проведення випробування конструкція знака не повинна зруйнуватися, а максимальне тимчасове відхилення має становити не більше ніж 25 мм/м.

8.3.8 Лінійні розміри зображень знаків повинні відповідати вимогам цього стандарту при максимальних відхиленнях, що не перевищують зазначених у таблиці 27.

Таблиця 27

Лінійний розмір зображення знака, мм	Допустиме відхилення, мм
Менше ніж 50 включно	± 1
Від 50 до 100	± 2
100 ─ 500	± 3
500 ─ 1000	± 4
1000 ─ 1500	± 5
1500 ─ 2000	± 6
2000 ─ 2500	± 7
2500 ─ 3200	± 9
3200	± 10

8.3.9 Відхилення кутових розмірів зображень знаків не повинно перевищувати 2°.

8.3.10 Лінійні розміри основи знака не повинні перевищувати 3 % від лінійних розмірів зображення знака.

8.3.11 Світлоповертальний матеріал зображень світлоповертальних знаків повинен відповідати вимогам підрозділу 8.2.

Елементи зображень чорного кольору світлоповертальних знаків можуть не мати світлоповертального ефекту.

8.3.12 Тло знаків 5.51, 5.52, 5.57 ─ 5.60, 5.63, 5.65.1, 5.65.2, 5.61, призначених для застосування на дорогах четвертої і нижчих категорій, допускають виконувати несвітлоповертальним.

8.3.13 Опори для встановлення дорожніх знаків, у тому числі переносні, повинні забезпечувати потрібну стійкість від впливу розрахункових навантажень, а також навантажень від транспорту, що проїжджає поруч та від очищення знаків ручним чи механічним способом.

8.3.14 У разі невідповідності дорожніх знаків вимогам 8.2.1 ─ 8.2.9, 8.4.1 ─ 8.4.7, вони підлягають заміні.

8.4 Спеціальні вимоги до знаків із внутрішнім і зовнішнім освітленням

8.4.1 Координати кольоровості *x* і *y* точок перетину граничних ліній колірних областей несвітлоповертальних знаків з внутрішнім і зовнішнім освітленням повинні знаходитися в межах, зазначених у таблиці 28.

Таблиця 28

Колір	Координати кольоровості для кутових точок							
	1		2		3		4	
	x	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*	*x*	*y*
Білий	0,35	0,36	0,3	0,31	0,29	0,32	0,34	0,37
Жовтий	0,522	0,477	0,47	0,44	0,427	0,483	0,465	0,534
Червоний	0,69	0,31	0,595	0,315	0,569	0,341	0,655	0,345
Зелений	0,313	0,682	0,313	0,453	0,209	0,383	0,013	0,486
Синій	0,078	0,171	0,196	0,25	0,225	0,184	0,137	0,38
Оранжевий	0,61	0,39	0,535	0,375	0,506	0,404	0,57	0,429
Коричневий	0,455	0,352	0,445	0,382	0,602	0,396	0,551	0,442
Сірий	0,350	0,360	0,300	0,310	0,290	0,320	0,340	0,370
Чорний	0,385	0,355	0,3	0,27	0,26	0,31	0,345	0,395
Примітка. Графік колірних областей в колориметричній системі Міжнародної комісії з освітлення (МКО) 1931 року наведено на рисунку К.6 (додаток К.								

8.4.2 Коефіцієнт яскравості несвітлоповертальних знаків з внутрішнім і зовнішнім освітленням повинен відповідати вимогам, зазначеним у таблиці 29.

Таблиця 29

Колір	Коефіцієнт яскравості β
Білий	≥ 0,75
Жовтий	≥ 0,45
Червоний	≥ 0,07
Зелений	≥ 0,10
Синій	≥ 0,05
Оранжевий	≥ 0,20
Коричневий	0,04 ≤ β ≤ 0,15
Сірий	0,16 ≤ β ≤ 0,24
Чорний	≤ 0,03

8.4.3 Середня яскравість елементів зображення знаків з внутрішнім і зовнішнім освітленням повинна складати:

— (240 ± 40) кд·м$^{-2}$ для білого кольору;

— (35 ± 10) кд·м$^{-2}$ для червоного кольору;

— (150 ± 30) кд·м$^{-2}$ для жовтого кольору;

— (50 ± 15) кд·м$^{-2}$ для зеленого кольору;

— (20 ± 5) кд·м$^{-2}$ для синього кольору.

Допускається, щоб на зображенні знака були окремі точки з мінімальною і максимальною яскравістю:

— 100 і 300 кд·м$^{-2}$ для білого кольору;

— 10 і 60 кд·м$^{-2}$ для червоного кольору;

— 50 і 250 кд·м$^{-2}$ для жовтого кольору;

— 20 і 90 кд·м$^{-2}$ для зеленого кольору;

— 5 і 35 кд·м$^{-2}$ для синього кольору.

Допустимі точки зображення кожного кольору з мінімальною і максимальною яскравістю — не більше ніж 3, а для ДЗІП ─ не більше ніж 3 на 1 м^2 поверхні зображення знака.

8.4.4 Повинен забезпечуватись рівномірний розподіл яскравості по всьому полю зображення знаків з внутрішнім освітленням.

8.4.5 Для знаків із зовнішнім освітленням освітленість на поверхні зображення повинна бути не менше ніж 200 лк. В окремих зонах знака, що не містять інформацію для водія, допускається освітленість не менше ніж 40 лк.

8.4.6 Яскравість знаків із внутрішнім і зовнішнім освітленням, в залежності від яскравості дорожнього фону, повинна відповідати значенням, зазначеним у таблиці 30.

Таблиця 30

Колір	Площа знака, $м^2$	Характер застосування	Яскравість дорожніх знаків, $кд \cdot м^{-2}$	
			при низькій яскравості дорожнього фону до 0,5 $кд \cdot м^{-2}$	при нормальній яскравості дорожнього фону більше ніж 0,5 $кд \cdot м^{-2}$
Білий або жовтий	≤ 1,5	—	60 — 100	150 — 350
	> 1,5	В якості фону	25 — 50	70 — 130
		Як символ	50 — 80	100 — 200
Оранжевий	—	—	0,10 — 0,25	Від яскравості білого або жовтого елемента знака
Зелений	—	—	0,08 — 0,20	
Червоний	—	—	0,05 — 0,13	
Синій	—	—	0,03 — 0,10	
Чорний	—	—	> 3	

8.4.7 Відношення максимальної яскравості до мінімальної для знаків з внутрішнім і зовнішнім освітленням повинно бути не більше 5 : 1 і 10 : 1 відповідно.

8.4.8 Конструкція знаків з внутрішнім освітленням повинна забезпечувати:

— фіксовану установку різьбових електропатронів, що витримують вплив обертального моменту, рівного 3,0 Н·м;

— легкий доступ до елементів знака, що підлягають чищенню або заміні та місцям електричних з’єднань;

— щільність з'єднань скла з корпусом знака, необхідну для запобігання пошкодження від дощу інтенсивністю 5 мм/хв.

8.4.9 Для приєднання знаків з внутрішнім освітленням до електромережі повинна бути передбачена клемна колодка типу Св-2-4.0/250 УЗ згідно з вимогами ДСТУ ГОСТ 17557. Клемна колодка повинна бути розміщена усередині корпусу знака.

8.4.10 Опір ізоляції між струмопровідними проводами і заземлюючим контактом має бути не менше ніж 20 МОм у знеструмленому стані.

8.4.11 Ізоляція між струмопровідними проводами і заземлюючим контактом повинна витримувати випробувальну напругу 1500 В частотою 50 Гц без пробою або перекриття не менше ніж 1 хв.

8.4.12 Для внутрішньої електропроводки освітлюваних знаків повинні застосовуватися мідні дроти перетином не менше ніж 1 мм з ізоляцією, розрахованою на напругу не нижче ніж 660 В змінного струму 50 Гц.

8.4.13 Для заземлення металевих не струмопровідних частин знак повинен мати контактний затискач згідно з ДСТУ IEC 61238-1-3 з умовним позначенням заземлення. Заземлювальні дроти повинні мати маркування або забарвленість, відмінну від забарвленості фазових дротів.

8.5 Розміщення знаків на щитах та фонових щитах

8.5.1 Допускається розміщувати зображення декількох знаків сервісу, але не більше ніж чотири, на щиті прямокутної форми з білим світлоповертальним тлом, при цьому зображення знаків також повинно мати світлоповертальний ефект. Знаки розміщують в один ряд (два, або три знаки) та в два ряди: два зверху та два знизу у послідовності відповідно до номера знака в групі.

Відстань по горизонталі і вертикалі між зображеннями знаків повинна бути (0,3 –– 1,0) $h_В$, ширина зовнішньої облямівки щита 0,12 $h_В$, внутрішній радіус заокруглення облямівки 0,3 $h_В$, відстань від облямівки щита до зображення знака, напису, стрілки по горизонталі і по вертикалі повинна становити (0,3 –– 1,0) $h_В$, але не менше ніж 0,1 м (рисунок 10).

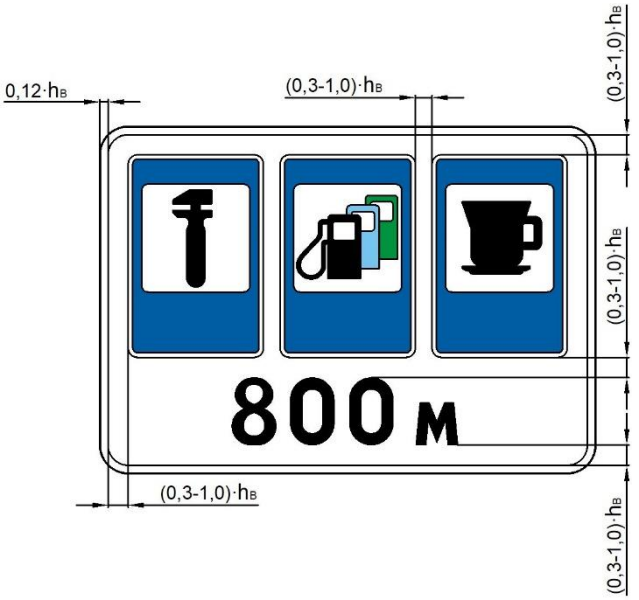

Рисунок 10 — Приклад розміщення знаків на щиті прямокутної форми з білим світлоповертальним тлом

8.5.2 Зображення знаків, на яких потрібно зосередити увагу водіїв (на ділянках з підвищеною небезпекою: ділянки (місця) концентрації ДТП, аварійно небезпечні ділянки, зона проведення дорожніх робіт тощо), дозволено розміщувати на фонових щитах із оранжевим, жовтим або жовто-зеленим світлоповертальним тлом з властивостями флуоресценції, при цьому, зображення знаків також повинно мати світлоповертальний ефект. На фонових щитах дозволено розміщувати не більше ніж два знаки без врахування табличок, або один знак з табличкою до дорожніх знаків.

Відстань по горизонталі та вертикалі між зображенням знака і межею фонового щита повинна становити 0,5 $h_В$, але не менше ніж 0,1 м, ширина облямівки щита 0,12 $h_В$, внутрішній радіус заокруглення облямівки 0,3 $h_В$. Написи на фонових щитах повинні бути чорного кольору (рисунок 11).

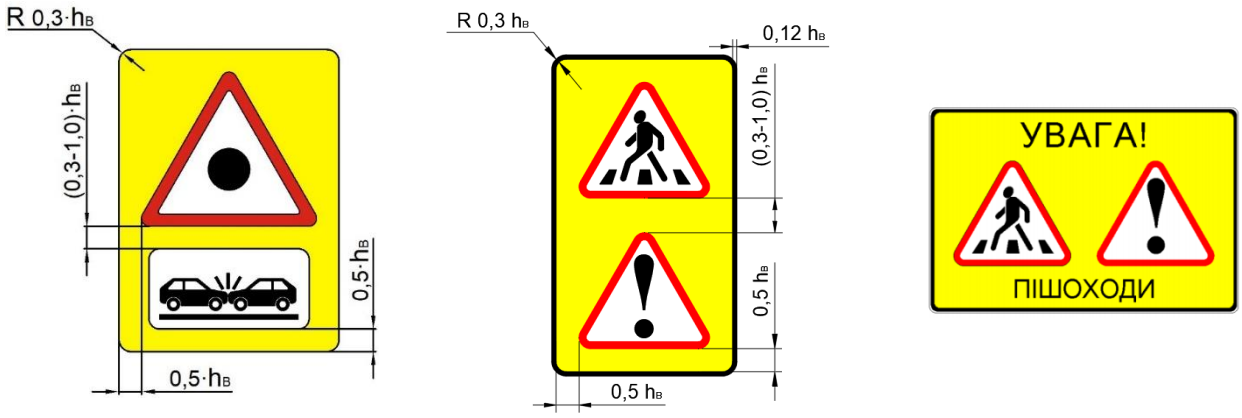

Примітка. На знаках 1.1 — 1.3.2, 1.5.1 — 1.30, 1.32 —1.41, 2.1, 2.5, 3.1—3.20, 3.22—3.25, 3.27, 3.29, 3.33 — 3.37, 3.40, 3.41, 3.43 — 3.45, розміщених на фонових щитах дозволено не наносити зовнішню облямівку, при відповідному збільшенні ширини внутрішньої облямівки згідно з 6.17.

Рисунок 11 — Приклади розміщення знаків на фоновому щиті з жовтим (жовто-зеленим) світлоповертальним тлом з властивостями флуоресценції

8.5.3 Дозволено застосування знаків, на яких потрібно зосередити увагу водіїв, з додатковою зовнішньою облямівкою жовтого, оранжевого або жовто-зеленого кольору з властивостями флуоресценції. Ширина додаткової облямівки повинна становити 0,5 h_B, але не менше ніж 0,1 м (рисунок 12).

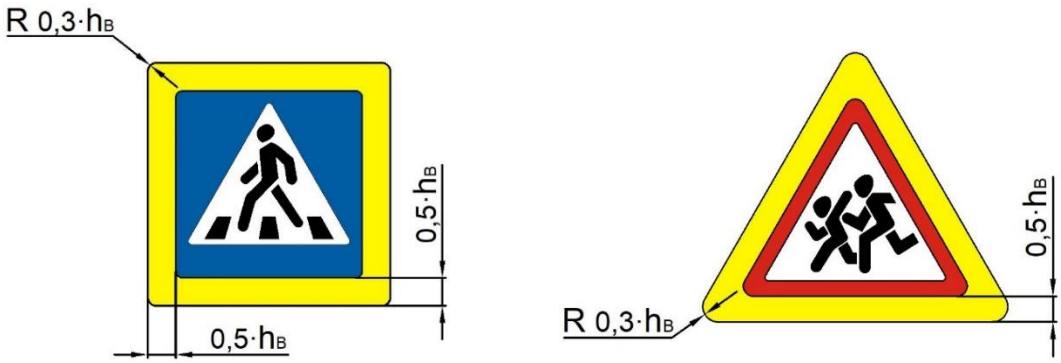

Рисунок 12 — Приклад знаків з додатковою світлоповертальною зовнішньою облямівкою жовтого кольору

9 ВИМОГИ ЩОДО БЕЗПЕКИ

9.1 Огородження місць проведення робіт по встановленню, демонтажу та експлуатаційному утриманні дорожніх знаків, потрібно виконувати згідно з ДСТУ 8749.

Технологічний транспорт, машини і механізми, що залучені при виконання робіт, повинні бути у технічно справному стані та обладнані розпізнавальними знаками і мати включені проблискові маячки жовтого (оранжевого) кольору відповідно до ДСТУ 3849.

Примітка. Кількість та місце встановлення застосованих на транспорті проблискових маячків повинна забезпечувати видимість сигналів з усіх боків.

9.2 Під час виконання робіт при встановленні, демонтажу знаків, проведення робіт з експлуатаційного утримання або контролю їх якості потрібно дотримуватися охорони праці згідно з НПАОП 63.21-1.01 [6] та пожежної безпеки згідно з НАПБ А.01.001[4].

9.3 Робітники, залучені до роботи, попередньо повинні пройти інструктаж з охорони праці, виробничої санітарії, пожежної та електробезпеки згідно з НПАОП 0.00-4.12 [5], НПАОП 63.21-1.01 [6], НАПБ А.01.001 [4] та бути одягнені у спецодяг сигнальний відповідно до ДСТУ 4050.

10 ВИМОГИ ЩОДО ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

10.1 Матеріали, застосовані для виготовлення дорожніх знаків, не повинні бути токсичними**.**

10.2 Тара і залишки матеріалів, що використовувалися; відходи, що з’явилися під час проведення робіт з установлення, демонтування дорожніх знаків, підлягають утилізації згідно з ДСТУ 4462.3.01 та ДСТУ 4462.3.02.

11 КОМПЛЕКТНІСТЬ, МАРКУВАННЯ, ПАКУВАННЯ, ПРАВИЛА ПРИЙМАННЯ

11.1 Комплектність

Знаки повинні бути постачені в комплекті з елементами кріплення та супровідною документацією виробника. До комплекту дорожніх знаків входять:

— дорожні знаки — кількість за заявкою споживача;

— елементи кріплення — вид і кількість за заявкою споживача (в залежності від способу кріплення і типу опор для встановлення дорожніх знаків);

— технічний паспорт – 1 шт. на партію відповідно до наданої заявки;

— інструкція щодо правил монтування та експлуатування, транспортування та зберігання знаків;

— сертифікат відповідності знаків вимогам цього стандарту;

— санітарно-епідеміологічний висновок (для полімерних матеріалів);

— упаковка – 1 шт. на 6 – 10 знаків.

Крім того, в комплект поставки ДЗІП необхідно додатково включати наступні вироби (кількість — за заявкою споживача):

— складальна рама;

— модулі ДЗІП;

— елементи кріплення модулів до складальної рамі (скоби, хомути, болти, гайки, шайби тощо).

11.2 Маркування

11.2.1 Маркування наносять чорним кольором, стійким до вигорання та атмосферних опадів на тильний бік корпусу знака або надають на спеціальній табличці, самоклеючій етикетці білого або жовтого кольору, прикріпленій до основи знака на сторону протилежну лицьовій, де маркування наносять друкарським способом.

Маркування повинно містити:

— назву підприємтства-виробника чи товарний знак, щоб ідентифікувати виробника;

— дату виготовлення (місяць, дві останні цифри року);

— номер або код партії;

— клас і найменування виробника світлоповертального матеріалу (для світлоповертальних знаків);

— позначення цього стандарту;

— позначення технічних умов.

Крім того, на знаках з внутрішнім освітленням необхідно вказувати:

— номінальну напругу у вольтах;

— кількість ламп;

— номінальну потужність кожної лампи у ватах.

11.2.2 Світлоповертальний матеріал на лицьовій поверхні повинен мати маркування, видиме неозброєним оком і містити такі елементи:

– найменування виробника та/або його товарний знак;

– клас світлоповертального матеріалу (без вказівки технології виробництва).

Маркування повинно повторюватися не менше одного разу на прямокутнику 400 мм х 400 мм.

11.2.3 Транспортне маркування упакованих знаків здійснюється згідно з ГОСТ 14192 і включає:

– кількість знаків в упаковці;

– номери знаків в упаковці;

– масу упаковки (брутто).

11.3 Пакування

11.3.1 Готові знаки повинні бути обгорнуті або перекладені пакувальним папером в 2 – 3 шари і складені в дощаті обрешітки згідно з або фанерні ящики згідно з чинними нормативними документами по 6 — 10 шт.

11.3.2 Допускається використовувати інші види упаковок і прокладок матеріалів, забезпечуючи збереження виробів від механічних пошкоджень під час транспортування і зберігання.

11.3.3 Деталі кріплення мають бути обгорнуті в пакувальний папір згідно з чинними нормативними документами і складені в тару, передбачену виробником.

До комплекту потрібно вкладати запасні деталі кріплення та інструменти (за потреби).

11.4 Правила приймання

11.4.1 Щоб перевірити відповідність дорожніх знаків вимогам цього стандарту, підприємство-виробник повинно проводити приймально-здавальні і періодичні випробування.

11.4.2 Обсяг приймально-здавальних та періодичних випробувань, а також їх періодичність потрібно зазначати в технічних умовах на знаки конкретних видів.

12 МЕТОДИ КОНТРОЛЮВАННЯ

12.1 Випробування знаків на відповідність вимогам даного стандарту проводять при температурі повітря (20 ± 15) °С і відносній вологості (50 - 90) %, якщо в методиці випробування не встановлено інше.

12.2 Кількість зразків для випробування кожного показника –– не менше трьох.

12.3 Геометричні параметри знаків визначають згідно з ДСТУ-Н Б В.1.3-1.

12.4 Стійкість конструкції знака до деформацій в результаті впливу розрахункового вітрового навантаження, динамічного навантаження від снігоприбирання, вертикальної і горизонтальної точкових навантажень перевіряють відповідно до ДСТУ EN 12899-1.

12.5 Відхилення кутових розмірів зображень знаків визначають згідно з ДСТУ-Н Б В.1.3-1.

12.6 Координати кольоровості *x* і *y* точок перетину граничних ліній колірних областей, коефіцієнт яскравості і флуоресцентний коефіцієнт яскравості визначають за допомогою спектрофотометра згідно з ISO 15368 [1], колориметра з похибкою вимірювання ± 5 % або спектроколориметра з похибкою вимірювання ± 5 % при освітленні під кутом (45 ± 5)° і вимірі під кутом (0 ± 5)° для стандартного джерела світла D_{65} згідно з ДСТУ EN ISO 11664-2. Кути вимірюються по відношенню до перпендикуляру до вимірювальної поверхні.

Вимірювання виконують відповідно інструкцій до приладів.

12.7 Питомий коефіцієнт сили світла світлоповертального матеріалу визначається за допомогою ретрорефлектометра або інших засобів вимірювання, що моделюють умови вимірювання при кутах освітлення наведених в таблицях 24 — 26 з джерелом світла типу А згідно з ДСТУ EN ISO 11664-2.

Вимірювання виконують відповідно інструкцій до приладів.

12.8 Прискорене штучне старіння світлоповертального матеріалу проводять відповідно до ISO 4892-2 [2] протягом 2000 год при параметрах, наведених у таблиці 31.

Таблиця 31

Параметр випробування	Лампа з повітряним охолодженням	Лампа з водяним охолодження
Цикл: — освітлення — розпилення води	безперервне кожні 2 год протягом 18 хв	безперервне кожні 2 год протягом 18 хв
Температура на чорному стандартному термометрі	(65 ± 5) °С	(65 ± 5) °С
Відносна вологість	(50 ± 5) %	(50 ± 5) %
Щільність потоку випромінювання в діапазоні: — від 300 нм до 400 нм — від 300 нм до 800 нм	 (60 ± 6) Вт/м^2 (550 ± 55) Вт/м^2	 (60 ± 6) Вт/м^2 (630 + 63) Вт/м^2
Примітка. Вода, яка використовується для розпилення на зразок, повинна містити не більше ніж 1 мг/дм^3 кремнію.		

12.9 Адгезію світлоповертального матеріалу і несвітлоповертального матеріалу чорного кольору до основи знака визначають згідно з додатком Л.

12.10 Стійкість світлоповертального матеріалу до впливу ударного навантаження визначають згідно з додатком М.

12.11 Для перевірки яскравості зображення знака з внутрішнім освітленням його поділяють на рівні ділянки в формі квадрата зі стороною не більше ніж 150 мм. Розмір сторони вибирають таким чином, щоб було виділено не менше ніж 10 ділянок, розподілених, по можливості, рівномірно по поверхні вимірюваного елемента. Вимірювання яскравості виконують яскравомірами з похибкою вимірювання ± 10 % в центрі кожної ділянки і визначають її середньоарифметичне значення для кожного кольору. Для перевірки мінімальної і максимальної яскравості зображення на знаку візуально вибирають на кольоровому елементі дві точки з мінімальною і максимальною яскравістю і вимірюють значення їх яскравості.

12.12 Перевірку рівномірності розподілу яскравості виробляють для зібраних знаків в зазначеній нижче послідовності:

— для кожного кольору візуально виділяють на поверхні знака площадки з центрами в точках 1 і 2 з найбільшим можливим перепадом яскравості, розташованих на відстані 50 мм один від одної. Схему виконання наведено на рисунку 13.

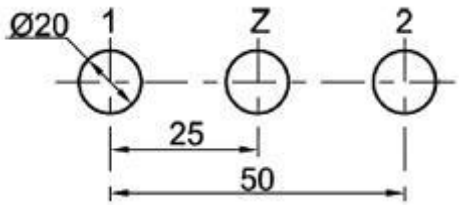

Рисунок 13

— вимірюють фотоелектричним фотометром значення яскравості L_1, L_2 і L_z (кд·м$^{-2}$) відповідно в точках 1, 2 і точці Z, симетрично розміщеній між

точками 1 і 2, і визначають рівномірність розподілу яскравості, яка вважається допустимою при дотриманні нерівності:

$$L_1 - L_2 \leq 0{,}5L_z.$$

12.13 Освітленість вимірюють люксметром класу точності не нижче ніж 10 з верхньою межею вимірювання не менше ніж 500 лк, відповідно до інструкції приладу.

12.14 Фіксовану установку різьбових електропатронів перевіряють згідно з ДСТУ EN IEC 60238.

12.15 Перевірку щільності з'єднання скла з корпусом знака проводять у зазначеній нижче послідовності:

— знаки встановлюють в робоче положення і впливають на них струменями води під тиском 203680 Па з висоти від 1,5 м до 2 м від верхньої точки знака під кутом (30 ± 2)° до вертикалі, які перекривають габаритні розміри знаків не менше ніж на 200 мм. Тривалість випробування — 15 хв. Через кожні 3 хв знаки повертають навколо вертикальної осі на кут 90°. Допускається переривати випробування на час повороту знаків.

— після закінчення випробування з зовнішньої поверхні видаляють воду, відкривають і оглядають знаки. Знаки вважають такими, що витримали випробування, якщо на лампах і контактах не будуть виявлені краплі води.

12.16 Опір ізоляції перевіряють без ламп, встановлених на знак. Опір ізоляції має вимірюватися мегомметром постійного струму напругою 500 В з похибкою вимірювань ± 15 %.

12.17 Електричну міцність ізоляції перевіряють без ламп, встановлених на знак, на високовольтній установці змінного струму частотою 50 Гц і потужністю не менше ніж 500 Вт. Напругу підвищують плавно від нуля або від значення, що не перевищує номінального, до випробувального значення протягом 20 с.

Під випробувальною напругою в 1500 В знаки витримують протягом 1 хв, після чого напругу плавно, не менше ніж за 10 с, знижують до нуля.

12.18 Стійкість світлоповертального матеріалу до впливу очищувальних рідин визначають відповідно до додатка Н. Для випробування відбирають дві рідини з переліку:

— мильний розчин або тривідсотковий розчин хлориду натрію — для очищення від бруду і пилу;

— уайт-спірит, паливо, сольвент або нафроз — для видалення нафтопродуктів і вугільного пилу.

12.19 Комплектність, маркування і стан упаковки контролюють зовнішнім оглядом.

12.20 При вимірюванні параметрів знаків допускається застосовувати інші засоби вимірювань, метрологічні характеристики яких дозволяють визначати контрольовані показники із заданою точністю.

13 ГАРАНТІЇ ВИРОБНИКА

13.1 Підприємство-виробник повинно гарантувати відповідність знаків вимогам цього стандарту у разі дотримання умов експлуатування, транспортування і зберігання.

13.2 Гарантійний строк:

а) зберігання знаків — не менше ніж 5 років від дати виготовлення;

б) експлуатування:

1) для знаків, виготовлених без застосування світлоповертальних матеріалів (клас 0) — не менше ніж 2 роки від дати введення в експлуатацію;

2) для знаків, виготовлених із застосуванням світлоповертальної плівки класу I — не менше ніж 7 років від дати введення в експлуатацію;

3) для знаків, виготовлених із застосуванням світлоповертальної плівки класів II. III — не менше ніж 10 років від дати введення в експлуатацію.

14 ПРАВИЛА ЗАСТОСУВАННЯ

14.1 Загальні положення

14.1.1 Дорожні знаки потрібно розташовувати так, щоб їх добре бачили учасники дорожнього руху як у світлий, так і в темний час доби, була забезпечена зручність експлуатування і обслуговування, а також було неможливе їх ненавмисне пошкодження. При цьому вони не повинні бути затулені від учасників дорожнього руху будь-якими перешкодами (зеленими насадженнями, щоглами зовнішнього освітлення тощо).

Під час розташування дорожніх знаків повинна бути забезпечена спрямованість інформації, яку вони передають, тільки до тих учасників руху, для яких її призначено.

Дорожні знаки повинні бути видимі на відстані не менше ніж 100 м за напрямком руху.

На ділянках доріг, де дорожню розмітку важко побачити (сніг, бруд тощо) або не можна відновити, повинні бути установлені відповідні за змістом дорожні знаки.

Види знаків, їх кількість, місце встановлення визначають у проєктах (схемах) ОДР розроблених і затверджених в установленому порядку згідно з ДСТУ 8752, а в зоні проведення дорожніх робіт – згідно з ДСТУ 8749.

14.1.2 Установлення чи демонтаж дорожніх знаків без погодження з уповноваженим підрозділом Національної поліції відповідно до Закону України «Про дорожній рух» заборонено.

14.1.3 Дорожні знаки, застосування яких було зумовлено причинами тимчасового характеру (дорожні роботи, сезонні особливості руху тощо), потрібно виконувати на жовтому тлі, а у разі неможливості виконання на жовтому тлі — допускають їх розміщувати на щитах жовтого кольору згідно з 8.5.2. Ці знаки повинні бути негайно демонтовані після усунення зазначених причин тимчасового характеру. При цьому знаки допускають закривати чохлами.

14.1.4 Дорожні знаки можна застосовувати у випадках, не передбачених цим стандартом, якщо необхідність їхнього застосування обґрунтована конкретними умовами дорожнього руху.

14.1.5 Відповідно до [11] з дозволу уповноваженого підрозділу Національної поліції в експериментальному порядку допускають застосовувати дорожні знаки, не встановлені чинними стандартами і технічними умовами, зокрема керовані дорожні знаки і табло зі змінною інформацією згідно з ДСТУ 4241. При цьому в необхідних випадках для своєчасного інформування учасників руху на експериментальній ділянці дороги повинні бути установлені інформаційні щити, які б пояснювали зміст і значення експерименту, що його проводять.

14.1.6 Дозволено експлуатування встановлених дорожніх знаків із зображенням символів відповідно до попереднього видання цього стандарту до закінчення терміну експлуатування.

14.2 Загальні вимоги

14.2.1 Знаки з внутрішнім освітленням застосовують на ділянках доріг зі стаціонарним освітленням, яке увімкнене на весь темний час доби.

Знаки зі світлоповертальною поверхнею застосовують на ділянках доріг без стаціонарного освітлення, а також на ділянках доріг зі стаціонарним освітленням, за умови забезпечення видимості знаків з відстані не менше ніж 100 м як у світлий, так і в темний час доби. При цьому залежно від рівня освітленості застосовують знаки з інтенсивністю світлоповертання (клас плівки), яка дає змогу забезпечити контрастність, розрізненість та читабельність зображення знака на загальному фоні.

Виготовлені з використанням світлоповертальної плівки знаки в залежності від категорії дороги потрібно застосовувати згідно з 8.1.6. В інших випадках –– за умови обґрунтування.

14.2.2 В одному поперечному перетині дороги допускають установлювати не більше ніж три знаки, без урахування дублюючих знаків і табличок до дорожніх знаків, крім випадку застосування знаків для кожної

смуги руху, розташування знаків сервісу на щиті згідно з 8.5.1, а також позначення місць проведення дорожніх робіт.

Послідовність розміщення знаків різних груп на одній опорі (зверху-вниз або зліва-направо) повинна бути така:

— знаки пріоритету;

— попереджувальні знаки;

— наказові знаки;

— заборонні знаки;

— інформаційно-вказівні знаки;

— знаки сервісу.

Примітка. За винятком знаків 5.71.1 і 5.72.2, які, при встановлені кількох знаків на одній опорі біля виїзду на дорогу, розміщують зверху над іншими знаками.

У разі розміщення на одній опорі знаків однієї групи їх розташовують відповідно до номера знака в групі (від меншого до більшого).

Схеми розташування знаків на одній опорі наведено на рисунку 14.

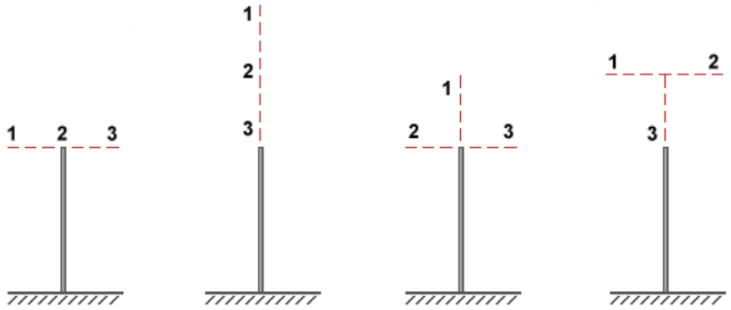

Рисунок 14 –– Схеми розташування трьох знаків на одній опорі

.**14.2.3** Знаки, установлені на дорозі послідовно, за винятком знаків, дія яких розповсюджується на перехрестя, пішохідний перехід та встановлених в місцях проведення дорожніх робіт, повинні бути розташовані поза населеними пунктами на відстані не менше ніж 50 м, а в населених пунктах — не менше ніж 25 м між поперечними перетинами дороги, в яких встановлені знаки. Вказана вимога не стосується розміщення знаків 1.4.1 — 1.4, 4.7 — 4.9, 5.45.1 — 5.48, 5.66.

14.2.4 Знаки потрібно встановлювати з правого боку дороги поза

проїзною частиною та узбіччям (допускають установлювати на присипній бермі), на тротуарі, розділювальній смузі, газоні тощо та над дорогою, крім випадків, що спеціально обумовлені цим стандартом.

На дорогах із двома і більше смугами для руху в одному напрямку знаки, що встановлені з правого боку дороги, потрібно дублювати. Дублюючі знаки потрібно установлювати на розділювальній смузі, а у разі її відсутності — над дорогою або на лівому боці дороги, якщо для руху в зустрічному напрямку є не більше ніж дві смуги.

Знаки дозволено розміщувати на опорах зовнішнього освітлення, електрозв'язку, інших інженерних мереж.

Примітка. За необхідності розміщення знаків на розтяжках чи кронштейнах контактних мереж міського електротранспорту потрібно узгодження з організацією, що експлуатує контактну мережу.

14.2.5 Відстань від краю проїзної частини, а за наявності узбіччя — від брівки земляного полотна до найближчого до неї краю знака, установленого збоку від проїзної частини, повинна становити від 0,5 м до 2,0 м, а до краю інформаційно-вказівних знаків 5.49 — 5.54, 5.57, 5.59, 5.60, 5.63, 5.65.2, 5.61, 6.67, 5.68.1 — 5.68.3 — від 0,5 м до 5,0 м, але якомога ближче до краю проїзної частини.

14.2.6 За складних умов (біля урвищ, виступів скель, парапетів тощо) допускають установлювати знаки на узбіччях. У цьому разі відстань між краєм проїзної частини і найближчим до неї краєм знака повинна становити не менше ніж 1 м, а висота встановлення має бути не менше ніж 2 м.

14.2.7 У разі відсутності огороджень бар'єрного або парапетного типу знаки, розташовані на узбіччі, а також на розділювальній смузі, потрібно установлювати на опорах згідно з ДСТУ Б В.2.6-133 та інших нормативних документів. Верхній обріз фундаменту опори знака повинен бути виконаний урівень з поверхнею узбіччя, розділювальної смуги або присипної берми.

14.2.8 У місцях проведення дорожніх робіт на проїзній частині і в разі

оперативних змін у схемах організації руху тимчасові знаки на переносних опорах дозволено установлювати на проїзній частині.

Опори тимчасових дорожніх знаків рекомендовано установлювати на опорах жовтого кольору.

14.2.9 Відстань від нижнього краю знака (без урахування попереджувальних знаків 1.31.1 — 1.31.6 і табличок до дорожніх знаків) до поверхні дорожнього покриття (висота встановлення), крім випадків, спеціально обумовлених стандартом, повинна становити:

— від 1,5 м до 2,2 м — у разі встановлення збоку від дороги поза населеними пунктами, від 2,0 м до 4,0 м — у населених пунктах;

— не менше ніж 0,6 м — у разі встановлення на острівцях безпеки і на проїзній частині дороги перед перешкодою;

— від 5,0 м до 6,0 м — у разі розміщення над проїзною частиною; у разі розміщення знаків на прогінних конструкціях штучних споруд і за відстані від поверхні дорожнього покриття до низу прогінної конструкції споруди менше ніж 5 м, знаки не повинні виступати за їхній нижній край.

Примітка. При виборі висоти встановлення дорожніх знаків над проїзною частиною потрібно враховувати збільшення товщини дорожнього покриття при проведенні в подальшому ремонтних робіт.

Висоту встановлення знаків, розміщених збоку від дороги, визначають від поверхні дорожнього покриття на краю проїзної частини.

Якщо знаки розміщено один під одним, висоту встановлення визначають за нижнім знаком.

14.2.10 Відстань між сусідніми знаками, розміщеними на одній опорі, що поширюють свою дію на ту саму проїзну частину, за винятком знаків, виконаних в одному корпусі, повинна становити від 50 мм до 200 мм.

14.2.11 Знаки не потрібно встановлювати на відстані меншій ніж 1,0 м від проводів освітлювальної мережі а від лінії високої напруги – не менше ніж на 2,5 м. У межах охоронної зони високовольтних ліній підвішувати знаки на тросах-розтяжках заборонено.

14.2.12 В проєктах на будівництво (нове будівництво,, реконструкція і

капітальний ремонт) доріг із трьома і більше смугами для руху в одному напрямку, не враховуючи перехідно-швидкісні смуги, знаки 5.57 — 5.60 потрібно розміщувати над проїзною частиною.

14.2.13 Знаки, що відносяться до перехресть, установлює і утримує дорожня організація-власник головного напрямку дороги (окрім попередніх покажчиків напрямку/напрямків). На кільцевих розв'язках — організація, що утримує дорогу вищої категорії, а при однаковій категорії, організація що утримує дорогу з більшою інтенсивністю руху.

14.2.14 Установку і утримання дорожніх знаків 1.29, 1.30 на залізничному переїзді здійснює власник залізничної колії/колій.

14.2.15 У випадку, коли вимоги тимчасових і постійних знаків суперечать один одному, потрібно керуватися тимчасовими знаками.

14.2.16 У випадку, коли вимоги знаків суперечать розмітці, потрібно керуватися знаками.

14.2.17 Вибір конструкцій опор для розміщення знаків здійснюється на основі техніко-економічного обґрунтування із врахуванням забезпечення найкращої їх видимості.

14.3 Попереджувальні знаки

14.3.1 Попереджувальні знаки застосовують для інформування учасників руху про наближення до небезпечної ділянки дороги і характер небезпеки на ділянці, рух якою потребує вжиття заходів відповідно до попередження на знаках.

14.3.2 Поза населеними пунктами попереджувальні знаки, крім знаків 1.4.1 — 1.4.7, 1.29— 1.31.6, потрібно встановлювати на відстані від 150 м до 300 м, а в населених пунктах — на відстані від 50 м до 100 м від початку небезпечної ділянки.

Якщо початок небезпечної ділянки закритий від водія крутим поворотом, переломом поздовжнього профілю, спорудою тощо допускають установлювати попереджувальні знаки на іншій відстані, яку

зазначають на табличці 7.1.1.

14.3.3 Якщо між попереджувальним знаком і початком небезпечної ділянки є перехрестя, за цим перехрестям допускають установлювати повторний попереджувальний знак із табличкою 7.1.1.

Якщо відстань між початком небезпечної ділянки і перехрестям менша ніж 20 м, то на дорозі, що перетинається, допускається встановлення відповідного знака з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 на відстані до 50 м від перехрестя.

Для зазначення довжини небезпечної ділянки з попереджувальними знаками застосовують табличку 7.2.1.

14.3.4 Знаки 1.8, 1.13—1.16, 1.25, 1.27, 1.28, 1.33, 1.37 потрібно повторно встановлювати поза населеними пунктами, а знаки 1.33,1.37 — і в населених пунктах. Другий знак повинен бути встановлений на відстані не меншій ніж 50 м від початку небезпечної ділянки.

14.3.5 Знаки 1.1 «Небезпечний поворот праворуч» і 1.2 «Небезпечний поворот ліворуч» потрібно встановлювати перед кривими в плані з радіусом меншим ніж 500 м поза населеними пунктами, і меншим ніж 150 м — у населених пунктах.

14.3.6 Знаки 1.3.1 і 1.3.2 «Декілька поворотів» потрібно встановлювати перед двома і більше кривими в плані з радіусом меншим ніж 500 м кожна поза населеними пунктами, і меншим ніж 150 м кожна — у населених пунктах, за умови, що відстань між такими кривими менша ніж 300 м поза населеними пунктами, 100 м — у населених пунктах.

Відстань між сусідніми кривими в плані визначають між кінцем однієї і початком наступної кривої протилежного напрямку.

За наявності трьох і більше послідовних кривих у плані, зі знаками 1.3.1 та 1.3.2 потрібно застосовувати табличку 7.10 із зазначенням кількості кривих.

Дозволено зазначати кількість поворотів і на самих знаках 1.3.1 та 1.3.2.

14.3.7 Знаки 1.4.1 — 1.4.2 «Напрямок повороту» потрібно застосовувати для зазначення напрямку повороту на:

— розгалуженнях доріг, якщо є небезпека їх проїзду в прямому напрямку. Знаки 1.4.1 — 1.4.2 на розгалуженнях доріг встановлюють безпосередньо за місцем де розгалужуються проїзні частини доріг;

— транспортних розв'язках кільцевого типу. Знаки 1.4.1 встановлюють на центральному острівці, напроти кожного в'їзду на відстані від 1,0 м до 5,0 м від зовнішнього краю центрального острівця;

— кривих у плані з обмеженою оглядовістю, за якої неможливо забезпечити відстань видимості згідно з вимогами ДСТУ 3587; на кривих у плані малого радіуса, якщо під час наближення до кривої визначити напрямок повороту важко. Знаки потрібно установлювати із зовнішнього боку кривої на продовженні осі смуги (смуг), якою здійснюється рух до повороту. Протягом однієї кривої знаки 1.4.4, 1.4.2 можна повторювати.

Дозволено установлювати знак 1.4.1 на розділювальному острівці перехресть із круговим рухом.

Знаки 1.4.1 — 1.4.2 повинні бути встановлені на висоті від 1,0 м до 1,5 м.

Знаки 1.4.4 — 1.4.7 «Напрямок повороту» що являють собою частину знаків 1.4.1 та 1.4.2 (одна або дві стрілки), рекомендовано застосовувати замість знаків 1.4.1 та 1.4.2 на кривих у плані радіусом не більше ніж 1000 м поза населеними пунктами і не більше ніж 350 м у населених пунктах. На кривих у плані з обмеженою оглядовістю, якщо при наближенні до кривих у плані важко визначити напрямок повороту, перевагу потрібно надавати знакам 1.4.4, 1.4.5 (дві стрілки).

Знаки встановлюють із зовнішньої сторони кривої. Другий, третій чи четвертий знак 1.4.4 — 1.4.7 повинні знаходитися на продовженні осі смуги (смуг), якою здійснюється рух до повороту .

Рекомендовану відстань між знаками для одного напрямку вдовж кривої наведено у таблиці 32, в залежно від радіуса кривої.

Таблиця 32 — Рекомендовану відстань між знаками 1.4.4 — 1.4.7 вздовж кривої

Радіус кривої, м	Відстань між знаками.,	Радіус кривої, м	Відстань між знаками.,
у населених пунктах		поза населеними пунктами	
Менше ніж 25	3	350 — 450	40
25 — 45	5	451 — 550	45
46 — 70	8	551 — 650	50
71 — 100	10	651 — 750	60
101 — 150	15	751 — 850	65
151 — 250	22	851 — 950	75
251 — 350	30	961 — 1000	85

Знаки 1.4.4 — 1.4.7 повинні бути встановлені на висоті 1,5 м від рівня краю проїзної частини.

14.3.8 Знак 1.4.3 «Напрямок повороту» потрібно встановлювати на Т-подібних перехрестях. Дозволено знак 1.4.3 встановлювати перед розгалуженням доріг

На Т-подібних перехрестях знак 1.4.3 потрібно встановлювати навпроти проїзду, який не має продовження, на розгалуженнях доріг — перед розгалуженням (біля вершини кута розгалуження) навпроти проїзду. Знак 1.4.3 повинен бути встановлений на висоті від 1,0 м до 1,5 м.

14.3.9 У зоні проведення дорожніх робіт дозволено застосовувати знаки 1.4.1—1.4.3 для додаткового зазначення напрямку об’їзду огородженої ділянки. Знаки в цьому разі потрібно розташовувати на огороджувальних бар’єрах.

14.3.10 Знаки 1.5.1—1.5.3 «Звуження дороги» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, де ширина проїзної частини зменшується більше ніж на 0,5 м. Поза населеними пунктами знак потрібно встановлювати також перед мостами, шляхопроводами, естакадами і тунелями, якщо ширина проїзної частини в межах штучної споруди дорівнює або менша, ніж на підходах до неї, а в населених

пунктах — якщо ширина проїзної частини в межах штучної споруди менша, ніж на підходах до неї.

Знак 1.5.2 не встановлюють у місцях закінчення смуги розгону і додаткової смуги на підйомі.

Знак 1.5.3 не встановлюють у місці закінчення смуги розгону.

14.3.11 Знаки 1.6 «Крутий підйом» і 1.7 «Крутий спуск» потрібно встановлювати відповідно перед підйомом або спуском, якщо довжина ділянки дороги на схилі за відповідної величини схилу більша, ніж зазначено в таблиці 33.

Таблиця 33

Схил, ‰ (проміле)	Довжина схилу, м, більше ніж
40 — 50	600
51 — 60	450
61 — 70	350
71 — 80	300
понад 80	270

У тому разі, якщо підйоми та спуски ідуть один за одним, знаки 1.6 і 1.7 (без таблички 7.1.1) допускають установлювати в безпосередній близькості перед початком підйому або спуску.

Якщо ділянку підйому або спуску неможливо проглянути на всій її протяжності або її довжина перевищує 0,5 км, то зі знаком 1.6 або 1.7 потрібно застосовувати табличку 7.2.1.

14.3.12 Знак 1.8 «Виїзд на набережну або берег» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, що виходять на набережну або берег будь-якого водоймища. Знак 1.8 потрібно встановлювати незалежно від наявності дорожнього огородження.

14.3.13 Знак 1.9 «Тунель» потрібно встановлювати перед тунелями, в яких відсутнє штучне освітлення або на під'їздах до них звужена проїзна частина, а також перед тунелями, в'їзні портали яких через рельєф місцевості видно з відстані менше ніж 150 м.

14.3.14 Знак 1.10 «Нерівна дорога» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, що мають дефекти покриття у вигляді напливів, гребінок,

хвилястості, колійності та інших нерівностей проїзної частини величина яких перевищує допустимі значення згідно з ДСТУ 3587.

14.3.15 Знак 1.11 «Пагорб» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, де встановлені штучні підвищення для примусового зниження швидкості, у разі наявності на ділянках доріг горбів, «горбатих» мостів чи неплавних стикувань конструкцій мостів.

14.3.16 Знак 1.12 «Вибоїна» потрібно встановлювати у разі наявності на ділянках доріг вибоїн, просідань дорожнього покриття перед мостом, величина яких перевищує допустимі значення згідно з ДСТУ 3587.

14.3.17 Знак 1.13 «Слизька дорога» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, на яких коефіцієнт зчеплення шин із вологим покриттям проїзної частини менший допустимого згідно з ДСТУ 3587. Знак 1.13 використовують із табличкою 7.13, а на ділянках доріг із ожеледицею — з табличкою 7.12.

Знак 1.13 рекомендовано встановлювати на ділянках доріг де на проїзній частині з причини виносу багнюки, глини з прилеглих доріг, наявності опалого листя з навислих крон дерев, пилку дерев тощо, можлива підвищена слизькість.

14.3.18 Знак 1.14 «Викидання кам’яних матеріалів» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, на яких можливе викидання гравію, щебеню тощо з-під коліс ТЗ.

14.3.19 Знак 1.15 «Небезпечне узбіччя» потрібно встановлювати на ділянках з небезпечним узбіччям (ремонтні роботи, стан узбіччя не відповідає вимогам ДСТУ 3587тощо).

14.3.20 Знак 1.16 «Падіння каміння» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, на яких можливі обвали, зсуви, снігові лавини та каменепади.

14.3.21 Знак 1.17 «Боковий вітер» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, що проходять через гірські перевали, високі насипи, мости, шляхопроводи, вздовж урвищ та річок тощо, на яких можливий

сильний боковий вітер або його раптові пориви.

14.3.22 Знак 1.18 «Низько літаючі літаки» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, що проходять поблизу аеродромів, над якими літаки або вертольоти пролітають на невеликій висоті.

14.3.23 Знак 1.19 «Перехрещення з рухом по колу» потрібно встановлювати поза населеними пунктами перед кожним перехрестям, на якому встановлені знаки 4.10, у населених пунктах — перед перехрестями, відстань видимості яких становить менше ніж 50 м, а також перед кожним перехрестям, на якому відсутнє стаціонарне освітлення.

14.3.24 Знак 1.20 «Перехрещення з трамвайною колією» потрібно встановлювати перед перехрещенням дороги з трамвайними коліями поза перехрестям, а також перед перехрестями (площами), через які проходять трамвайні колії, якщо відстань видимості колій менша ніж 50 м.

Якщо автомобільна дорога проходить паралельно трамвайним коліям на відстані менше ніж 50 м, то знак 1.20 з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 повинен бути встановлений перед перехрещенням з дорогою, що веде в бік трамвайних колій, на відстані 50 м від перехрещення.

14.3.25 Знак 1.21 «Перехрещення рівнозначних доріг» потрібно встановлювати перед перехрещенням рівних за значенням доріг, де трикутник видимості на перехресті не відповідає вимогам, зазначеним у ДСТУ 3587.

Знак 1.21 потрібно встановлювати також перед перехрестям, на якому треба скасувати черговість проїзду, встановлену раніше за допомогою знаків пріоритету чи знаками 1.22—1.23.4.

14.3.26 Знаки 1.22 «Перехрещення з другорядною дорогою», 1.23.1—1.23.4 «Прилягання другорядної дороги» потрібно встановлювати поза населеними пунктами на дорогах, позначених знаком 2.3 для попередження водіїв про перехрещення з другорядною дорогою або про її прилягання, а також на позначених знаком 2.3 дорогах, які проходять через населені пункти, позначені знаком 5.51.

На знаках 1.23.1—1.23.4 зображення доріг, що прилягають, повинно відповідати реальній конфігурації перехрестя.

Знаки 1.23.3 і 1.23.4 потрібно встановлювати в тому разі, коли відстань між місцями прилягання другорядних доріг менша ніж 50 м у населених пунктах і 100 м поза населеними пунктами.

Допускають не встановлювати знаки 1.23.1 і 1.23.2 перед з'їздами з транспортних розв'язок у різних рівнях.

Знаки 1.22 — 1.23.4 дозволено установлювати для позначання окремих перехресть, на яких необхідно встановити черговість проїзду, яка б відрізнялась від черговості проїзду перехрестя рівнозначних доріг. Якщо на такому перехресті головна дорога змінює напрямок, то на головній дорозі перед перехрестям повинен бути встановлений знак 2.3 із табличкою 7.8.

14.3.27 Знак 1.24 «Світлофорне регулювання» потрібно встановлювати поза населеними пунктами перед кожним перехрестям, пішохідним переходом або ділянкою дороги, рух на яких регулює світлофор, у населених пунктах — якщо відстань видимості сигналів світлофора становить менше ніж 100 м, а також перед першим після в'їзду до населеного пункту перехрестям або пішохідним переходом зі світлофорним регулюванням.

14.3.28 Знак 1.25 «Розвідний міст» потрібно встановлювати перед усіма розвідними мостами.

14.3.29 Знак 1.26 «Двосторонній рух» потрібно встановлювати перед ділянкою дороги (проїзної частини) з двостороннім рухом, якщо перед нею була ділянка з одностороннім рухом. Знак 1.26 потрібно застосовувати незалежно від застосування знака 5.6.

Знак 1.26 не потрібно застосовувати, якщо дорога позначена знаком 5.5, закінчується на Т-подібному перехресті, перехресті з рухом по колу або площі.

14.3.30 Знаки 1.27 «Залізничний переїзд із шлагбаумом» і 1.28

«Залізничний переїзд без шлагбаума» потрібно встановлювати перед усіма залізничними переїздами: 1.27 — перед обладнаним шлагбаумом; 1.28 — перед необладнаним шлагбаумом.

Знаки 1.27 і 1.28 потрібно дублювати на дорогах із трьома і більше смугами для руху в обох напрямках, а також на дорогах з однією або двома смугами для руху в обох напрямках, якщо відстань видимості переїзду поза населеними пунктами менша ніж 300 м, а в населених пунктах — менша ніж 100 м.

Якщо автомобільна дорога перетинає переїзди, відстань між якими становить менше ніж 50 м, знаки 1.27 і 1.28 потрібно встановлювати тільки перед першим переїздом, а в інших випадках — перед кожним переїздом.

Якщо автомобільна дорога проходить паралельно залізничній колії на відстані від 20 м до 50 м, то на дорозі, що перетинає їх, потрібно додатково встановлювати знак 1.27 або 1.28 з табличкою 7.1.1.

Якщо відстань між залізничною колією і дорогою становить менше ніж 20 м, то знаки 1.27 і 1.28 з табличкою 7.1.3 або 7.1.4 повинні бути встановлені на відстані не меншій ніж 50 м перед перехрещенням з дорогою, яка веде в бік переїзду.

14.3.31 Знаки 1.29 «Одноколійна залізниця» і 1.30 «Багатоколійна залізниця» потрібно встановлювати перед усіма залізничними переїздами без шлагбаума через залізницю відповідно з однією або з двома і більше коліями. У разі наявності на переїзді світлофорної сигналізації знаки 1.29 і 1.30 потрібно встановлювати на одній опорі зі світлофором, а у разі її відсутності — на відстані не меншій ніж 20 м від найближчої рейки.

Примітка. Знаки 1.29, 1.30 встановлює і утримує власних залізничної колії/колій.

14.3.32 Знаки 1.31.1 — 1.31.6 «Наближення до залізничного переїзду» потрібно встановлювати поза населеними пунктами перед кожним переїздом.

Знаки 1.31.1 — 1.31.3 потрібно встановлювати праворуч від дороги, а знаки 1.31.4 — 1.31.6 — ліворуч. Знаки 1.31.1 і 1.31.4 потрібно

встановлювати з першим (основним та дублюючим) по ходу руху знаком 1.27 або 1.28, знаки 1.31.3 і 1.31.6 — з другим знаком 1.27 або 1.28, а знаки 1.31.2 і 1.31.5 — самостійно, на однаковій відстані між першим і другим знаком 1.27 або 1.28.

Знаки 1.31.1, 1.31.3, 1.31.4 і 1.31.6 потрібно розташовувати під знаком 1.27 або 1.28, установленим на висоті відповідно до 14.2.9 цього стандарту. Знаки 1.31,2 і 1.31.5 потрібно встановлювати на висоті, що дорівнює висоті встановлювання знаків 1.31.1,1.31.3,1.31.4 і 1.31.6.

14.3.33 Знак 1.32 «Пішохідний перехід» поза населеними пунктами потрібно встановлювати перед усіма нерегульованими пішохідними переходами позначеними знаками 5.38.1, 5.38.2 та/або розміткою згідно з ДСТУ 2587, а в населених пунктах — перед пішохідними переходами, відстань видимості яких менша ніж 150 м.

Знак 1.32 допускають не встановлювати перед пішохідними переходами, розміщеними на перехрестях.

14.3.34 Знак 1.33 «Діти» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, на які є вихід з території дитячих закладів (дошкільних закладів, шкіл, дитячих таборів тощо), що прилягають безпосередньо до даної дороги.

Знак 1.33 потрібно повторювати. Перший знак повинен бути встановлений на відстані 100 м, а другий — не менше ніж 50 м до початку небезпечної ділянки. З повторним знаком потрібно застосовувати табличку 7.2.1, на якій зазначають довжину ділянки дороги, що прилягає безпосередньо до території дитячого закладу з урахуванням відстані від місця встановлення знака до початку такої ділянки.

14.3.35 Знак 1.34 «Виїзд велосипедистів» потрібно встановлювати поза перехрестями перед перехрещеннями з велосипедною доріжкою, позначеною знаками 4.14 і 4.17, а також на ділянці дороги, де можлива раптова поява велосипедистів та їх рух через проїзну частину.

14.3.36 Знак 1.35 «Перегін худоби» потрібно встановлювати перед

ділянками доріг, що пролягають уздовж ферм, відкритих загонів, пасовищ, де худоба може вийти на проїзну частину дороги, та перед місцями, де переганяють худобу дорогою.

14.3.37 Знак 1.36 «Дикі тварини» потрібно встановлювати перед ділянками доріг, що пролягають територією заповідників, мисливських господарств, лісових масивів тощо, якщо на них можлива поява диких тварин, і його потрібно застосовувати з табличкою 7.2.1.

14.3.38 Знак 1.37 «Дорожні роботи» потрібно встановлювати перед місцями проведення будь-яких видів ремонтних робіт на дорозі. За умов, коли знак неможливо встановити згідно з вимогами, викладеними в 14.3.2 і 14.3.4, допускають установлювати другий знак 1.37 безпосередньо біля початку ділянки проведення робіт, при цьому за початок ділянки потрібно вважати перший за ходом руху напрямний або огороджувальний пристрій. У разі проведення короткострокових робіт, пов’язаних із профілактичним оглядом колодязів підземних інженерних мереж або прибиранням проїзної частини, дозволено установлювати один знак 1.37 на пересувній опорі на відстані від 10 м до 15 м від місця проведення робіт.

На дорогах, що мають щонайменше дві смуги для руху в одному напрямку, знак 1.37 потрібно застосовувати разом зі знаками 4.7 і 4.8, які використовують для позначення лінії відхилення траєкторії руху ТЗ у місцях проведення ремонтних робіт, разом зі знаками 5.27.1 і 5.27.2 — на дорогах, що мають розділювальну смугу, й потрібно встановлювати згідно з вимогами пп. 14.3.2 і 14.3.4.

Якщо перед ділянкою дороги, де проводять дорожні роботи, застосовано й інші знаки, то знак 1.37 потрібно встановлювати першим за ходом руху, крім випадку, коли поза населеними пунктами застосовано знак 5.63.

14.3.39 Знаки 1.10, 1.12, 1.14, 1.15, 1.37, 1.38 — тимчасові, і їх установлюють на час, необхідний для проведення відповідних робіт на дорозі, вони повинні мати лише жовте тло.

14.3.40 Знак 1.38 «Затори в дорожньому русі» потрібно встановлювати в місцях з недостатньою пропускною спроможністю проїзної частини, де найбільш вірогідне виникнення заторів унаслідок проведення дорожніх робіт або недостатньої пропускної спроможності дороги. Знак 1.38 можна застосовувати з табличками 7.4.1 — 7.4.7.

14.3.41 Знак 1.39 «Інша небезпека» потрібно встановлювати перед ділянками доріг у місцях, де геометричні параметри проїзної частини, радіуси вертикальних і горизонтальних кривих тощо не відповідають вимогам Державних будівельних норм (ДБН).

У разі встановлення знака перед ділянкою дороги, що проходить поблизу гірськолижних трас або трас інших зимових видів спорту разом, зі знаком установлюють табличку 7.22.

14.3.42 Знак 1.40 «Кінець дороги з удосконаленим покриттям» потрібно встановлювати перед місцями переходу дороги з удосконаленим покриттям у гравійну чи ґрунтову дорогу.

14.3.43 Знак 1.41 «Місце (ділянка) концентрації дорожньо-транспортних пригод» потрібно встановлювати перед місцем або ділянкою концентрації ДТП, визначених у встановленому порядку. Для зазначення виду небезпеки разом зі знаком обов’язково встановлюють таблички 7.21.1 — 7.21.5.

14.4 Знаки пріоритету

14.4.1 Знаки пріоритету застосовують для зазначення черговості проїзду перехресть, перехрещень окремих проїзних частин, а також вузьких ділянок доріг, рух на яких не регулюється сигналами світлофорів чи регулювальником.

14.4.2 Знак 2.1 «Дати дорогу» потрібно встановлювати:

— безпосередньо перед виїздом на дорогу, по якій знаками 2.3 або 1.22, 1.23.1 — 1.23.4 надано переважне право проїзду даного перехрестя;

— безпосередньо перед виїздом на кільцеву розв’язку;

— безпосередньо перед виїздом на дорогу з територій АЗС; майданчиків для стоянки ТЗ і відпочинку учасників дорожнього руху, відокремлених від проїзної частини;

— на велосипедній доріжці, безпосередньо перед виїздом на проїзну частину поза перехрестям, де велосипедист зобов'язаний уступити дорогу іншим ТЗ, які наближаються дорогою, що перетинається згідно з [2].

Якщо у місцях виїзду на дорогу, на якій ТЗ користуються переважним правом проїзду перехрестя, є смуга розгону, то знак 2.1 потрібно встановлювати перед початком цієї смуги.

Допускають установлювати знак 2.1 перед виїздами на дорогу з покриттям з лісових просік, польових та інших доріг без покриття, а також у місцях виїзду на дорогу з територій гаражів тощо.

Знак 2.1 з табличкою 7.1.1 або 7.1.2 на дорогах поза населеними пунктами, за винятком доріг без покриття, потрібно встановлювати попередньо на відстані від 150 м до 300 м від перехрестя, якщо перед перехрестям установлено відповідно знак 2.1 або 2.2.

14.4.3 Знак 2.2 «Проїзд без зупинки заборонено» потрібно встановлювати в місцях, де, згідно з вимогами 14.4.2, може бути встановлено знак 2.1, але на під’їзді до перехрестя не забезпечено видимість ТЗ, які наближаються дорогою, що перетинається.

Перед перехрестями, на яких головна дорога змінює напрямок, а також перехрестями зі складним плануванням, знак 2.2 потрібно встановлювати з табличкою 7.8.

Знак 2.2 потрібно встановлювати в місці, з якого для водія, що зупинився, забезпечено видимість ТЗ, які рухаються дорогою, що перетинається. У разі неможливості виконання цієї вимоги знак 2.2 установлюють якомога ближче до такого місця в поєднанні з табличкою 7.1.2 та розміткою 1.12 (стоп-лінія) згідно з ДСТУ 2587.

Знак 2.2 допускають установлювати перед залізничними переїздами без охорони та перед тими, які не облаштовані світлофорною

сигналізацією у тому разі, коли водій, який перебуває від переїзду на розрахунковій відстані видимості дороги, бачить поїзд, що перебуває на відстані не більше ніж 50 м від переїзду. Знак 2.2 допускають установлювати також у разі виконання ремонтних робіт на переїзді. Знак у цьому разі встановлюють на відстані 10 м до найближчої рейки.

14.4.4 Знак 2.3 «Головна дорога» потрібно застосовувати для позначення ділянки дороги, під час руху якою ТЗ мають переважне право проїзду перехрестя, й установлюють на початку такої ділянки дороги. У населених пунктах знак 2.3 може бути повторено перед кожним перехрестям, де надано переважне право проїзду перехрестя.

Перед перехрестями, на яких головна дорога проходить у прямому напрямку, а на дорозі, яка перетинається, є не більше чотирьох смуг, допускають установлювати знак 2.3 розміром 350 мм х 350 мм.

Допускають не повторювати знак 2.3 перед з'їздами з транспортних розв'язок у різних рівнях.

Перед перехрестями, на яких головна дорога змінює напрямок, а також перед перехрестями зі складним плануванням знак 2.3 потрібно встановлювати з табличкою 7.8 на відстані від 150 м до 300 м від перехрестя поза населеними пунктами, від 50 м до 100 м від перехрестя — у населених пунктах.

Перед перехрестями, на яких головна дорога змінює напрямок, а також перехрестями зі складним плануванням на головній дорозі потрібно встановлювати знак 2.3 із табличкою 7.8, а на другорядній — знак 2.1 чи 2.2 із табличкою 7.8.

14.4.5 Знаки 2.1 і 2.2 допускають застосовувати для позначення окремих перехресть, на яких необхідно встановити черговість проїзду, відмінну від черговості проїзду перехрестя рівнозначних доріг. Якщо на такому перехресті головна дорога змінює напрямок, то на головній дорозі перед перехрестям повинен бути встановлений знак 2.3 з табличкою 7.8, а за перехрестям — знак 2.4, якщо на наступному перехресті ця дорога

буде другорядною, або знак 2.3 — якщо буде головною.

14.4.6 На регульованих перехрестях знаки 2.1, 2.2 і 2.3 потрібно розміщувати на опорі світлофора, а якщо це неможливо — на відстані не більше ніж 5 м від опори так, щоб вони в обох випадках не закривали сигнали основного світлофора.

14.4.7 Знак 2.4 «Кінець головної дороги» потрібно застосовувати для позначення кінця дороги, позначеної знаком 2.3, рухаючись по якій водії користувалися пріоритетним правом проїзду перехресть..

Якщо дорога, позначена знаком 2.3, закінчується перед дорогою, учасникам руху по якій надано переважне право проїзду даного перехрестя, то знак 2.4 повинен бути встановлений разом зі знаком 2.1 або 2.2. У населених пунктах знак 2.4 допускають установлювати попередньо з табличкою 7.1.1.

14.4.8 Знак 2.5 «Перевага зустрічного руху» потрібно застосовувати, щоб заборонити в'їжджати на вузьку ділянку дороги у разі наявності на ній або на протилежному під'їзді до неї зустрічних ТЗ.

14.4.9 Знак 2.6 «Перевага перед зустрічним рухом» потрібно застосовувати для позначення вузької ділянки дороги, під час руху якою водій має перевагу щодо зустрічних ТЗ.

14.4.10 Знаки 2.5 і 2.6 потрібно застосовувати, щоб організувати рух у місцях, де роз'їхатися зустрічним ТЗ неможливо або небезпечно (вузькі ділянки доріг, мости з шириною проїзної частини менше ніж 6 м тощо), за умов інтенсивності руху, яка забезпечує саморегулювання зустрічного роз'їзду, і видимості всієї вузької ділянки дороги та протилежного в'їзду на неї з кожного кінця вузької ділянки дороги.

На ділянках доріг із поздовжнім похилом знаки 2.5 і 2.6 необхідно застосовувати таким чином, щоб перевагу надавати ТЗ, що рухаються вгору.

Знаки 2.5 і 2.6 потрібно установлювати безпосередньо перед вузькою ділянкою дороги з її протилежних кінців. Знак 2.5 потрібно

встановлювати і попередньо з табличкою 7.1.1 на одній опорі зі знаками 1.5.1—1.5.3.

14.5 Заборонні знаки

14.5.1 Заборонні знаки застосовують, щоб увести обмеження руху або їх скасувати.

14.5.2 Заборонні знаки, крім спеціально обумовлених цим стандартом випадків, потрібно встановлювати безпосередньо перед ділянками доріг, на яких необхідно ввести відповідне обмеження.

14.5.3 Знак 3.1 «Рух заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух усіх ТЗ у пішохідних зонах та на ділянках доріг, що перебувають в аварійному стані і непридатні для руху ТЗ.

На початку пішохідної зони знак 3.1 установлюють разом зі знаком 5.36. Перед ділянкою дороги та/або вулиці, що перебуває в аварійному стані й непридатна для руху ТЗ, знак 3.1 установлюють разом зі знаком 3.43.

14.5.4 Знак 3.2 «Рух механічних транспортних засобів заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух усіх механічних ТЗ.

14.5.5 Знак 3.3 «Рух вантажних автомобілів заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух вантажних автомобілів і автопоїздів (вантажний автомобіль із причепом або напівпричепом) з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т (якщо на знаку на зображенні вантажного автомобіля не зазначено масу) або з дозволеною максимальною масою, яка перевищує зазначену на знаку, а також тракторів, самохідних машин і механізмів, щоб розвантажити найбільш напружені транспортні магістралі або окремі райони населених пунктів.

Дія знака не поширюється на вантажні автомобілі з похилою білою лінією на бортах.

14.5.6 Знак 3.4 «Рух з причепом заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух вантажних автомобілів і тракторів з

причепами або напівпричепами будь-якого типу, а також будь-яке буксирування механічних ТЗ, знак 3.5 «Рух тракторів заборонено» — для заборони руху тракторів і самохідних машин, знак 3.6 «Рух мотоциклів заборонено» — для заборони руху на мотоциклах, знак 3.7 «Рух на мопедах заборонено» — для заборони руху на мопедах, знак 3.8 «Рух на велосипедах заборонено» — для заборони руху на велосипедах, знак 3.11 «Рух гужових возів (саней) заборонено» — для заборони руху гужових возів (саней), тварин під сідлом або в'юком, а також прогону худобу.

14.5.7 Знаки 3.9 «Рух пішоходів заборонено» і 3.10 «Рух з ручними візками заборонено» потрібно застосовувати відповідно, щоб заборонити рух пішоходів і осіб, що рухаються з ручними візками на ділянках доріг, де він недопустимий (транспортні тунелі, мости, шляхопроводи, естакади, що не мають пішохідних доріжок або тротуарів, ділянки доріг, що ремонтують тощо), й установлювати з того боку дороги, на якому треба ввести заборону.

14.5.8 Знак 3.12 «Рух транспортних засобів, що перевозять небезпечні вантажі, заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух ТЗ, що перевозять небезпечні вантажі.

14.5.9 Знак 3.13 «Рух транспортних засобів, що перевозять вибухівку, заборонено» потрібно застосовувати для заборони руху ТЗ, що перевозять вибухонебезпечні вантажі.

14.5.10 Знак 3.14 «Рух транспортних засобів, що перевозять речовини, які забруднюють воду, заборонено» потрібно застосовувати для заборони руху ТЗ, що перевозять речовини, які забруднюють воду в місцях, де є броди, льодові переправи через водні перешкоди.

14.5.11 Знаки 3.1 — 3.8, 3.11 — 3.14 потрібно встановлювати на кожному в'їзді на ділянку дороги або територію, де заборонено рух відповідних видів ТЗ, при цьому перед боковими виїздами на дорогу знаки 3.1 — 3.8, 3.11 — 3.14 потрібно застосовувати з однією з табличок 7.3.

14.5.12 Знаки 3.12 — 3.14 із табличкою 7.1.1 потрібно встановлювати безпосередньо перед початком ділянки дороги, перевезення відповідних вантажів якою заборонено (центральна частина міста, житлові масиви тощо).

14.5.13 Знак 3.15 «Рух транспортних засобів, маса яких перевищує ...т, заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух ТЗ через штучні споруди (мости, шляхопроводи тощо) з обмеженою несучою спроможністю, зокрема тягачів із причепами або напівпричепами, загальна фактична маса яких (враховуючи масу пасажирів і вантажу) перевищує зазначену на знаку.

На знаку потрібно зазначати допустиму масу, що встановлена виходячи з фактичної несучої спроможності штучної споруди, визначеної за результатами спеціальних обстежень і випробувань.

14.5.14 Знак 3.16 «Рух транспортних засобів, навантаження на вісь яких перевищує ...т, заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух ТЗ, у яких фактичне навантаження на будь-яку вісь більше від зазначеного на знаку. На знаку 3.16 повинно бути зазначено допустиме навантаження на вісь, яке визначають виходячи з фактичної несучої спроможності штучної споруди або дорожнього одягу.

14.5.15 Знак 3.17 «Рух транспортних засобів, ширина яких перевищує м, заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух ТЗ, габаритна ширина яких з вантажем або без нього більша від зазначеної на знаку.

Ширина, зазначена на знаку 3.17, повинна бути менша за фактичну на 0,2 м. Знак 3.17 допускають повторно встановлювати безпосередньо на прогоні з урахуванням 14.2.9 або опорі штучної споруди.

14.5.16 Знак 3.18 «Рух транспортних засобів, висота яких перевищує м, заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух ТЗ, габаритна висота яких із вантажем або без нього більша від зазначеної на знаку, якщо відстань від поверхні дорожнього покриття до низу прогінної

будови штучної споруди, лінії електропередачі тощо, дорівнює або менша ніж 5 м.

Висота, яку зазначають на знаку 3.18, повинна бути менша від фактичної на (0,2 — 0,4) м, зокрема для шляхопроводів, якими проходить автомобільна дорога або залізниця, відповідно на 0,3 м або 0,4 м. Різницю між фактичною і зазначеною висотою допускають збільшувати залежно від рівності дорожнього покриття.

Знак 3.18 допускають повторно установлювати на прогоні штучної споруди, а у разі наявності перед ним габаритних воріт — на воротах.

14.5.17 Знак 3.19 «Рух транспортних засобів, довжина яких перевищує м, заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух ТЗ (автопоїздів), габаритна довжина яких із вантажем або без нього більша від зазначеної на знаку, на ділянках доріг, де рух або роз'їзд із зустрічними ТЗ ускладнений (ділянки доріг з вузькою проїзною частиною, тісною забудовою, крутими поворотами тощо).

14.5.18 У разі встановлення одного зі знаків 3.15 — 3.19 на ділянці дороги поміж перехрестями, на початку ділянки (на найближчому чи одному з ближніх перехресть) повинен бути встановлений такий самий знак із табличкою 7.1.1 та зазначено напрямок об'їзду ділянки, на якій уведено обмеження.

14.5.19 Знак 3.20 «Рух транспортних засобів без дотримання дистанції ...м, заборонено» потрібно застосовувати у випадках, коли необхідно забезпечити між ТЗ, що рухаються, дистанцію не меншу, ніж зазначено на знаку (на мостах, шляхопроводах із великими прогонами обмеженої вантажопідіймальності, льодових переправах, у тунелях тощо).

14.5.20 Знак 3.21 «В'їзд заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити в'їзд усіх транспортних засобів у випадках, коли треба:

— запобігти зустрічному руху ТЗ на ділянках доріг з одностороннім рухом, при цьому на дорогах із кількома проїзними частинами, відокремленими одна від одної бульваром або підійнятою

розділювальною смугою, знак 3.21 допускають установлювати для кожної проїзної частини з одностороннім рухом;

— запобігти виїзду ТЗ назустріч загальному потоку на дорогах, позначених знаком 5.8;

— організувати відокремлений в'їзд і виїзд на майданчиках, що використовують для стоянки ТЗ, майданчиках відпочинку, АЗС тощо;

— заборонити в'їзд на окрему смугу руху, при цьому знак 3.21 потрібно застосовувати разом із табличкою 7.9.

У разі встановлення знака 3.21 на ділянці дороги між перехрестями на початку ділянки повинен бути встановлений попередній знак 3.21 із табличкою 7.1.1.

Не допускають застосування знака 3.21 із табличками 7.3.1 — 7.3.3, 7.5.1 — 7.5.8.

14.5.21 Знаки 3.22 «Поворот праворуч заборонено» і 3.23 «Поворот ліворуч заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити поворот на найближчому перетині проїзних частин у випадках, коли потрібний порядок руху неможливо забезпечити за допомогою знаків 4.1 — 4.6 або 5.16 і 5.18.

14.5.22 Знак 3.24 «Розворот заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити розворот на перехрестях, де цей маневр важко виконати або він створює небезпеку для руху інших ТЗ.

Знак 3.24 не потрібно застосовувати для заборони розвороту в розривах розділювальних смуг на ділянках доріг між перехрестями.

14.5.23 На дорогах із двома і більше смугами для руху в даному напрямку дублюючі знаки 3.23 і 3.24 потрібно встановлювати над крайньою лівою смугою, якою транспорт рухається в напрямку перехрестя, на дорогах з розділювальною смугою — на розділювальній смузі. На дорогах без розділювальної смуги, де для зустрічного руху є не більше ніж дві смуги, допускають встановлення дублюючого знака з лівого боку дороги.

14.5.24 Знаки 3.25 «Обгін заборонено» і 3.27 «Обгін вантажним автомобілям заборонено» потрібно застосовувати для заборони обгону ТЗ відповідно всіма ТЗ або тільки вантажними автомобілями, дозволена максимальна маса яких перевищує 3,5 т.

Знаки 3.25 і 3.27 потрібно застосовувати на дорогах з однією смугою для руху в одному напрямку, якщо залежно від інтенсивності руху, ширини, стану проїзної частини створюється підвищена небезпека зустрічних зіткнень, при цьому знаки належить застосовувати разом з розміткою 1.1 згідно з ДСТУ 2587. Для обмеження часу дії цих знаків застосовують одну із табличок 7.4.4—7.4.7.

Знак 3.25 застосовують, у разі потреби, на ділянках доріг з обмеженою видимістю. Мінімальну відстань видимості залежно від швидкості руху наведено в таблиці 34.

Таблиця 34

Умова	Швидкість руху, км/год						
	30	40	50	60	80	100	Понад 120
Мінімальна відстань видимості, що забезпечує безпеку руху, за даної швидкості, м	80	100	120	150	200	280	350
Примітка 1. Для доріг, що будують, потрібно приймати швидкість, яка відповідає 70 % розрахункової швидкості, а для доріг, що експлуатують — швидкість, яку на даній ділянці не перевищують 85 % ТЗ. **Примітка 2.** За відстань видимості вважають відстань, на яків з висоти 1.2 м (рівень очей водія легкового автомобіля) можна бачити предмет, розташований на висоті 1.2 м над рівнем проїзної частини.							

Зона дії знаків 3.25, 3.27 визначається протяжністю небезпечної ділянки.

14.5.25 Знак 3.29 «Обмеження максимальної швидкості» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух усіх ТЗ з більшою швидкістю, ніж зазначено на знаку, у разі потреби введення на ділянці дороги іншої максимальної швидкості, ніж на попередній ділянці.

На дорогах мінімальна межа обмеження швидкості не повинна бути нижче ніж 40 км/год, крім випадків, коли обмеження вводять на ділянках зі слизьким покриттям (ожеледиця, сніговий накат) та на ділянках, де на

покритті проїзної частини встановлені штучні підвищення з метою зниження швидкості ТЗ.

У разі обмеження швидкості руху на небезпечних ділянках дороги (населені пункти, небезпечні повороти, ділянки з обмеженою видимістю, місця звуження дороги тощо) зона дії знака повинна бути визначена довжиною небезпечної ділянки.

Оскільки зона дії знака 3.29 поширюється до перехрестя, то в разі потреби обмежити швидкість руху на небезпечній ділянці за перехрестям треба повторно встановити знак 3.29.

Якщо обмеження максимальної швидкості, що його вводять на даній ділянці дороги, більше ніж на 20 км/год змінює її значення проти дозволеної швидкості руху на попередній ділянці, то треба використовувати ступінчасте обмеження швидкості з кроком не більше ніж 20 км/год послідовним установленням знаків 3.29, розміщених один від одного на відстані від 100 м до 200 м поза населеними пунктами та від 50 м до 100 м у населених пунктах.

Ступінчасте обмеження швидкості не повинно бути застосовано перед населеними пунктами, позначеними знаком 5.45, якщо видимість знака становить більше ніж 150 м.

Знак 3.29 потрібно встановлювати з табличкою 7.4.4, що зазначає час його дії, якщо обмеження вводять на визначені години, наприклад, біля шкіл, заводських прохідних тощо.

Величину максимальної швидкості руху в населених пунктах потрібно встановлювати залежно від їх довжини, відстані від краю проїзної частини до лінії забудови, інтенсивності пішохідного руху:

1) в населених пунктах, позначених знаками 5.49, 5.53, максимальну швидкість потрібно обмежити до 40 км/год:

— якщо відстані від краю проїзної частини до лінії забудови менша ніж 5 м, а протяжність забудови населеного пункту більша ніж 1 км;

— перед наземними пішохідними переходами розташованими біля

шкіл, поліклінік та інших закладів тяжіння пішоходів;

2) в населених пунктах, позначених знаком 5.51 (із синім тлом) максимальну швидкість руху потрібно обмежити:

— до 70 км/год, якщо відстані від краю проїзної частини до лінії забудови становить (15 — 25) м, а протяжність забудови становить менше ніж 1 км і до 50 км/год — якщо протяжність більша ніж 1 км;

— до 50 км/год на ділянці позначеній знаками 5.53 і 5.54.

Обмеження швидкості руху на спусках доцільно вводити, якщо спуск закінчується кривою в плані малого радіуса, мостом із шириною проїзної частини, що дорівнює або менша від ширини проїзної частини дороги тощо. У разі визначення максимальної межі обмеження швидкості в кінці спусків необхідно враховувати дорожні умови відповідно до таблиці 35.

Таблиця 35

Дорожні умови в кінці спуску Радіус кривої, м	Допустима швидкість руху, км/год
менше ніж 100	40
100 - 200	50
201 - 400	60
Ширина проїзної частини на мосту :	
дорівнює ширині проїзної частини дороги	60
менша ніж на 1 м	40

На прямих горизонтальних ділянках дороги перед малими мостами з однією смугою руху в кожному напрямку максимально допустиму швидкість потрібно визначати для всього транспортного потоку відповідно до таблиці 36.

Таблиця 36

Ширина проїзної частини на мосту	Допустима швидкість руху, км/год
Дорівнює ширині проїзної частини дороги	70
Менша ніж на 1 м ширини проїзної частини дороги	50

14.5.26 Знак 3.31 «Зона обмеження максимальної швидкості» потрібно застосовувати в тому разі, коли швидкість треба обмежити на певній території (зона відпочинку, парк, автодром, АЗС, стоянка тощо), де

немає чітко визначених доріг.

Знаки 3.29 і 3.31 потрібно встановлювати разом зі знаками, які попереджають про характер небезпеки та/або наближення до відповідного об’єкта.

14.5.27 Знаки 3.26 «Кінець заборони обгону», 3.28 «Кінець заборони обгону вантажним автомобілям», 3.30 «Кінець обмеження максимальної швидкості», 3.32 «Кінець зони обмеження максимальної швидкості» і 3.42 «Кінець усіх заборон і обмежень» потрібно застосовувати для позначення кінця зони дії знаків 3.25, 3.27, 3.29 і 3.31, якщо немає потреби поширювати цю зону дії до найближчого за ходом руху перехрестя або до кінця населеного пункту.

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох напрямках знаки 3.26, 3.28, 3.30, 3.32 і 3.42 допускають розташовувати тільки з лівого боку дороги на зворотному боці знаків 3.25, 3.27, 3.29 і 3.31, призначених для водіїв ТЗ, які рухаються в зустрічному напрямку.

14.5.28 Знак 3.33 «Подачу звукового сигналу заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити користування звуковими сигналами поза населеними пунктами, на ділянках доріг що проходять в безпосередній близькості від санаторіїв,будинків відпочинку, лікарень, оздоровчих таборів тощо, окрім випадків подачі звукового сигналу для попередження виникнення ДТП.

14.5.29 Знак 3.34 «Зупинку заборонено» потрібно застосовувати, щоб заборонити зупинки і стоянку ТЗ. Його встановлюють з того боку дороги, на якому вводять заборону.

На ділянках доріг із кількістю смуг для руху в одному напрямку не менше двох знаків 3.34 «Зупинку заборонено» потрібно застосовувати там, де, залежно від інтенсивності руху (таблиця 37), під час об’їзду ТЗ, що зупинилися, створюється підвищена небезпека зіткнень.

Таблиця 37

Значення дороги згідно з ДБН Б.2.2.12 [7]	Середньодобова інтенсивність руху смугою, авт./год
Безперервного руху	Більше ніж 600
Регульованого руху	Більше ніж 300
Інші дороги	Більше ніж 600

У місцях перетину дороги повітряними лініями електропередач напругою 330 кВ і більше знак 3.34 потрібно встановлювати з обох боків дороги на відстані не менше ніж 10 м від межі охоронної зони цих ліній.

14.5.30 Знаки 3.35 «Стоянку заборонено», 3.36 «Стоянку заборонено в непарні числа місяця» і 3.37 «Стоянку заборонено в парні числа місяця» потрібно застосовувати, щоб заборонити стоянку ТЗ, відповідно, в усі дні, у непарні чи парні числа місяця й установлювати з того боку дороги, на якому вводять заборону.

У населених пунктах дорожні знаки 3.34 — 3.37 можна застосовувати з табличками 7.2.2 — 7.2.6, 7.4.1 –– 7.4.7, 7.5.1 — 7.5.6, 7.18.

У разі одночасного застосування з обох боків проїзної частини знаків 3.36 і 3.37 час переміщення ТЗ з одного боку дороги на інший установлюють з 19 год 00 хв до 24 год 00 хв.

У випадках, коли необхідно заборонити зупинку або стоянку вздовж одного боку площі, фасаду будинку тощо, і знаки 3.34 — 3.37 не можуть бути встановлені так, щоб усі водії були поінформовані про введену заборону, допускають установлювати ці знаки разом із однією з табличок 7.2.5 чи 7.2.6 або з табличкою 7.2.7 навпроти в’їзду на площу, під’їзду до будинку тощо, лицьовою частиною в бік водіїв ТЗ, що під’їжджають.

Якщо немає потреби поширювати дію знаків 3.34 — 3.37 до найближчого за ходом руху перехрестя чи кінця населеного пункту, то в кінці зони дії цих знаків установлюють відповідні знаки з табличкою 7.2.3, а посередині — з табличкою 7.2.4 (чому віддають перевагу), або застосовують табличку 7.2.2 у разі зони дії знаків до 100 м.

Знаки 3.34 — 3.37 застосовують без табличок 7.2.2 — 7.2.4, якщо зону їх дії поширюють до видимого з місця встановлення цих знаків перехрестя чи кінця населеного пункту.

Допускають застосовувати знак 3.34 разом із розміткою 1.4, а знак 3.35 з розміткою 1.10 згідно з ДСТУ 2587, у цьому разі зону дії знаків визначає довжина лінії розмітки.

14.5.31 Знак 3.38 «Зона обмеженої стоянки» потрібно застосовувати за наявності чітко виявленої зони (окрема територія, площа тощо), на якій тривалість стоянки обмежена, незалежно від того, чи це платна стоянка, чи безоплатна. У нижній частині знака або на додаткових табличках 7.4.1 — 7.4.7, 7.19 указують дні й години доби, протягом яких діють обмеження, а також його умови. У кінці зони повинен бути встановлений знак 3.39 «Кінець зони обмеженої стоянки».

14.5.32 Знак 3.40 «Митниця» потрібно застосовувати, щоб заборонити ТЗ проїзд без зупинки біля митниці й установлювати безпосередньо перед в’їздом на територію митниці.

14.5.33 Знак 3.41 «Контроль» потрібно застосовувати, щоб заборонити ТЗ проїзд без зупинки біля контрольного пункту й установлювати в місці, де повинен зупинитись ТЗ. Допускають установлювати знак 3.41 на спеціальних карантинних постах.

14.5.34 Знак 3.42 «Кінець усіх заборон і обмежень» потрібно застосовувати, щоб позначити кінець зони дії одночасно кількох зі знаків: 3.20, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.33 — 3.38.

14.5.35 Знак 3.43 «Небезпека» потрібно застосовувати, щоб заборонити рух ТЗ у зв’язку з ДТП, аварією, проявом стихійного лиха чи іншою небезпекою для руху (зсув ґрунту, падіння каміння, сильний снігопад, повінь тощо).

14.5.36 Дія знаків 3.1 — 3.15, 3.19 — 3.21, 3.25, 3.27, 3.29, 3.33 — 3.37 поширюється від місця встановлення до найближчого перехрестя за знаком, а в населеному пункті у разі відсутності перехресть — до кінця

населеного пункту. Дія знаків не переривається в місцях виїзду з прилеглих до дороги територій і в місцях перехрещення (прилягання) польових, лісових та інших доріг без покриття, перед якими не встановлені знаки пріоритету.

Зазначені знаки повинні бути повторно встановлені після закінчення населеного пункту або безпосередньо за перехрестям у разі необхідності збереження обмежень, уведених знаком, установленим відповідно до перехрестя або кінця населеного пункту.

У разі необхідності зону дії знаків допускають зменшувати:

— для знаків 3.20 і 3.33 — застосуванням таблички 7.2.1;

— для знаків 3.25, 3.27 і 3.29 — установленням у кінці зони їх дії відповідно знаків 3.26, 3.28 і 3.30 або використанням таблички 7.2.1 (якщо зона дії не перевищує 100 м). Зону дії знака 3.29 допускають зменшувати установленням знака 3.29 з іншим значенням максимальної швидкості руху;

— для знаків 3.34 — 3.37 — установленням у кінці зони їх дії повторних знаків 3.34 — 3.37 із табличкою 7.2.3 (чому віддають перевагу).

14.5.37 Знаки 3.44 та 3.45 «Рух зазначених транспортних засобів заборонено» застосовують для заборони руху зазначених на них ТЗ та рівнозначні кільком установленим разом заборонним знакам.

14.6 Наказові знаки

14.6.1 Наказові знаки застосовують для введення необхідних режимів руху.

14.6.2 Знаки 4.1 «Рух прямо», 4.2 «Рух праворуч», 4.3 «Рух ліворуч», 4.4 «Рух прямо або праворуч», 4.5 «Рух прямо або ліворуч», 4.6 «Рух праворуч або ліворуч» потрібно застосовувати, щоб дозволити рух на найближчому перехрещенні проїзних частин у напрямках, зазначених стрілками на знаку, а знаки 4.3, 4.5 і 4.6 — і розвороту.

Дія знаків 4.1 — 4.6 не поширюється на ТЗ, що рухаються за

встановленими для них маршрутами.

Якщо для регулювання руху на перехресті можуть бути використані як наказові знаки 4.3 чи 4.5, так і заборонний знак 3.22, належить застосовувати наказові знаки.

14.6.3 На дорогах із трьома і більше смугами для руху в даному напрямку знаки 4.1, 4.3, 4.5 потрібно встановлювати також над лівою зі смуг, якими транспорт рухається в бік перехрестя. При цьому на дорогах з розділювальною смугою допускають установлювати знаки на розділювальній смузі.

14.6.4 Знак 4.1 потрібно застосовувати також, щоб заборонити розвороти у розривах розділювальної смуги на ділянках доріг між перехрестями, при цьому знак належить установлювати тільки на розділювальній смузі.

У разі необхідності знак 4.1 допускають застосовувати для дублювання розмітки 1.1 і 1.3, нанесеної для розділення зустрічних потоків ТЗ, при цьому знак 4.1 потрібно встановлювати безпосередньо на початку ділянки дороги. Дія знака в цьому разі поширюється до найближчого перехрестя.

14.6.5 Знаки 4.7 «Об’їзд перешкоди з правого боку», 4.8 «Об’їзд перешкоди з лівого боку», 4.9 «Об’їзд перешкоди з правого або лівого боку» потрібно застосовувати, щоб зазначити, що об’їзд острівців безпеки і різноманітних перешкод, що трапляються на проїзній частині, дозволено з боку (боків), зазначеного стрілкою (стрілками) на знаках.

У разі встановлення знаків 4.7 — 4.9 на стійках допускають під знаком встановлювати щити розміром 350 мм х 700 мм та нанесеною на них розміткою 2.3 згідно з ДСТУ 2587.

У місцях проведення ремонтних робіт знаки 4.7 і 4.8 допускають застосовувати для позначення лінії відхилення траєкторії руху ТЗ від перешкоди, яка повинна бути утворена одним знаком на початку, одним знаком у кінці лінії відхилення та одним знаком на кожну смугу руху, що

перетинається лінією відхилення, при цьому нахил лінії до осі дороги повинен бути не менший ніж 1:10, 1:20, 1:50, якщо на ділянці дозволена швидкість руху 40, 60 і більше 60 км/год відповідно.

14.6.6 Знак 4.10 «Круговий рух» потрібно застосовувати, щоб дозволити рух тільки в зазначеному стрілками напрямку, якщо організовано круговий рух ТЗ на перехресті (площі). Знак потрібно встановлювати на кожному в'їзді на перехрестя (площу) з рухом по колу.

14.6.7 Знак 4.11 «Рух легкових автомобілів» потрібно застосовувати, щоб дозволити рух тільки легкових автомобілів, маршрутних ТЗ, що рухаються за встановленими маршрутами, мотоциклів, автобусів, а також вантажних автомобілів, дозволена максимальна маса яких не перевищує 3,5 т.

Дія знака не поширюється на інші ТЗ, які обслуговують підприємства, розташовані в позначеній зоні, а також на ТЗ, що належать громадянам, які мешкають або працюють у цій зоні. Такі ТЗ повинні в'їжджати в позначену зону і виїжджати з неї за найкоротшими маршрутами.

Знак 4.11 потрібно встановлювати на кожному виїзді на дорогу, рух якою дозволено тільки зазначених ТЗ, при цьому перед боковими виїздами знаки повинні бути доповнені табличками 7.3.1 — 7.3.3.

14.6.8 Знак 4.12 «Обмеження мінімальної швидкості» потрібно застосовувати для зазначення того, що на дорозі або окремій смузі проїзної частини, наприклад, на затяжних підйомах, рух дозволено тільки із зазначеною або більшою швидкістю.

14.6.9 Знак 4.13 «Кінець обмеження мінімальної швидкості» потрібно застосовувати для позначення кінця зони дії знака 4.12.

14.6.10 Знак 4.14 «Доріжка для велосипедистів» потрібно застосовувати, щоб позначати велосипедні доріжки та велосипедні смуги, рухатися якими дозволено тільки на велосипедах, а також для дозволу руху велосипедистів на виділених смугах для суміщеного руху маршрутних ТЗ та велосипедистів.

Якщо смугу, призначену для руху велосипедистів, відокремлено від основної проїзної частини розміткою 1.1 згідно з ДСТУ 2587, знак 4.14 у поєднанні з табличкою 7.9 повинен бути розташований над смугою. Якщо смугу відокремлено від основної проїзної частини бордюром або бар'єром, знак допускають установлювати праворуч від смуги.

Знак 4.14 потрібно повторювати після кожного перетину велосипедної доріжки з дорогою.

14.6.11 Знак 4.15 «Кінець доріжки для велосипедистів» потрібно застосовувати для позначення кінця доріжки, смуги позначеної знаком 4.14.

14.6.12 Знак 4.16 «Доріжка для пішоходів» потрібно застосовувати для позначення доріжок, призначених тільки для руху пішоходів, а також для позначення пішохідних зон або ділянок доріг, виділених для руху тільки пішоходів.

Знак 4.16 потрібно повторювати після кожного перетину пішохідної доріжки з дорогою.

14.6.13 Знак 4.17 «Доріжка для пішоходів і велосипедистів» потрібно застосовувати для позначення доріжки, призначеної для двох категорій учасників дорожнього руху (пішоходів і велосипедистів). У цьому разі рух інших учасників руху заборонено.

Знак 4.17 установлюють на початку доріжки і дублюють після кожного перехрестя.

14.6.14 Знак 4.18 «Суміжні пішохідна та велосипедна доріжки» потрібно застосовувати для позначення пішохідної та велосипедної доріжок, які прилягають одна до одної, але візуально розділені.

14.6.15 Знак 4.19 «Доріжка для вершників» зазначає, що доріжку, на початку якої він установлений, призначено для вершників. Вершники повинні користуватися цією доріжкою, якщо вона проходить уздовж проїзної частини дороги. Знак 4.19 потрібно дублювати після кожного перехрестя.

14.6.16 Знаки 4.20.1 — 4.20.3 «Напрямок руху транспортних засобів з небезпечними вантажами» потрібно застосовувати для зазначення дозволеного напрямку руху ТЗ, що перевозять небезпечні вантажі.

14.6.17 Знак 4.21 «Рух із застосуванням ланцюгів проти ковзання» потрібно застосовувати для позначення ділянки дороги, під час руху якою невикористання ланцюгів проти ковзання може призвести до неможливості здійснювати рух.

Знак потрібно застосовувати з табличкою 7.12.

14.6.18 Знак 4.22 «Кінець ділянки руху із застосуванням ланцюгів проти ковзання» потрібно застосовувати для позначення кінця зони дії знака 4.21.

14.7 Інформаційно-вказівні знаки

14.7.1 Інформаційно-вказівні знаки застосовують для маршрутного орієнтування та інформування учасників руху про особливості режиму руху або про розташування на шляху прямування населених пунктів та інших об’єктів.

14.7.2 Знак 5.1 «Автомагістраль» потрібно застосовувати для позначення доріг, на яких установлено відповідні режими руху згідно з Правилами дорожнього руху [2]. Знак 5.1 потрібно установлювати на початку автомагістралі.

Знак 5.1 потрібно встановлювати з табличкою 7.1.1 перед найближчим до початку автомагістралі місцем для розвороту або перехрестям; із табличкою 7.1.3 або 7.1.4 — перед з’їздами на автомагістраль. Знак 5.1 допускають повторювати після виїзду на автомагістраль.

14.7.3 Знак 5.2 «Кінець автомагістралі» потрібно застосовувати для позначення кінця автомагістралі. Знак 5.2 потрібно встановлювати у кінці автомагістралі й на початку з’їздів із неї, а також попередньо з табличкою

7.1.1 на відстані 400 м і 1000 м від кінця автомагістралі.

14.7.4 Знак 5.3 «Дорога для автомобілів» потрібно застосовувати для позначення дороги, призначеної тільки для руху автомобілів, автобусів та мотоциклів, та встановлювати на початку дороги.

Знак 5.3 потрібно встановлювати:

— із табличкою 7.1.1 — перед найближчим до початку цієї дороги місцем для розвороту або перехрестям;

— із табличкою 7.1.3 або 7.1.4 — перед виїздами на неї;

— із однією з табличок 7.3.1—7.3.3 — перед перетином з дорогою, позначеною знаком 5.3.

Якщо перед перехрестям є знак 2.1 або 2.2, знак 5.3 з відповідною табличкою потрібно встановлювати разом із ним.

14.7.5 Знак 5.4 «Кінець дороги для автомобілів» потрібно застосовувати для позначення кінця дороги, позначеної знаком 5.3.

14.7.6 Знак 5.5 «Дорога з одностороннім рухом» потрібно застосовувати для позначення дороги або відокремленої проїзної частини, по всій ширині якої ТЗ рухаються в одному напрямку.

Знак 5.5 потрібно встановлювати на початку дороги або відокремленої проїзної частини з одностороннім рухом і повторювати після перехресть.

Знак 5.5 допускають не встановлювати на початку проїзної частини з одностороннім рухом, відокремленої від проїзної частини з зустрічним рухом розділювальною смугою. Також допускають не встановлювати знак 5.5 на з’їздах розв’язок на різних рівнях, з одностороннім рухом.

14.7.7 Знак 5.6 «Кінець дороги з одностороннім рухом» потрібно застосовувати для зазначення кінця дороги або проїзної частини, позначеної знаком 5.5. Знак 5.6 допускають установлювати попередньо з табличкою 7.1.1.

14.7.8 Знаки 5.7.1 і 5.7.2 «Виїзд на дорогу з одностороннім рухом» потрібно застосовувати для позначення виїзду на проїзну частину дороги

з одностороннім рухом та встановлювати перед усіма боковими виїздами на неї.

Якщо біля виїзду на дорогу на одній опорі встановлюють кілька різних знаків, то знаки 5.7.1 і 5.7.2 потрібно розміщувати над іншими знаками.

14.7.9 Знак 5.8 «Дорога із смугою для руху маршрутних транспортних засобів» потрібно застосовувати для позначення дороги, де рух ТЗ, що рухаються за встановленими маршрутами, здійснюється спеціально виділеною смугою назустріч загальному потоку ТЗ. Знак потрібно встановлювати на початку дороги над проїзною частиною або з обох боків дороги; знак потрібно повторювати після перехресть протягом усієї ділянки дороги, що має цю смугу.

14.7.10 Знак 5.9 «Кінець дороги із смугою для руху маршрутних транспортних засобів» потрібно застосовувати для позначення кінця дії знака 5.8.

14.7.11 Знаки 5.10.1 і 5.10.2 «Виїзд на дорогу із смугою для руху маршрутних транспортних засобів» потрібно застосовувати для позначення виїзду на дорогу, де рух ТЗ, що рухаються встановленими маршрутами, здійснюється спеціально виділеною смугою назустріч загальному потоку ТЗ, та встановлювати перед усіма боковими виїздами на дорогу.

Знак 5.10.3 «Виїзд на дорогу із смугою для маршрутних транспортних засобів» потрібно застосовувати для позначення виїзду на дорогу, де рух ТЗ, що рухаються встановленими маршрутами, здійснюється спеціально виділеною смугою, позначеною знаком 5.11, попутно загальному потоку ТЗ, та встановлювати перед усіма боковими виїздами на таку дорогу.

14.7.12 Знак 5.11 «Смуга для руху маршрутних транспортних засобів» потрібно застосовувати для позначення смуги, призначеної для руху тільки ТЗ, що рухаються за встановленими маршрутами, якщо рух

такою смугою здійснюється попутно загальному потоку ТЗ. Знак 5.11 потрібно встановлювати над позначеною смугою. Допускають установлювати знак 5.11 праворуч від дороги, якщо він позначає праву смугу.

Знак потрібно повторювати після кожного перехрестя протягом усієї ділянки дороги, де рух маршрутних ТЗ організовано відокремленою смугою.

14.7.13 Знак 5.12 «Кінець смуги для руху маршрутних транспортних засобів» потрібно застосовувати для позначення кінця смуги, позначеної знаком 5.11.

14.7.14 Знак 5.13 «Дорога з реверсивним рухом» потрібно застосовувати для позначення доріг, де за допомогою реверсивних світлофорів або знаків 5.17.1, 5.17.2 і 5.19 зі змінним зображенням можна регулювати рух ТЗ по окремих смугах проїзної частини, й установлювати на початку дороги. Допускають повторювати знак після перехресть зі складним плануванням.

14.7.15 Знак 5.14 «Кінець дороги з реверсивним рухом» потрібно застосовувати для позначення кінця дороги, позначеної знаком 5.13.

14.7.16 Знак 5.15 «Виїзд на дорогу з реверсивним рухом» потрібно застосовувати для позначення виїзду на дорогу, позначену знаком 5.13, і встановлювати на всіх бокових виїздах.

14.7.17 Знак 5.16 «Напрямки руху по смугах» потрібно застосовувати для зазначення кількості смуг і дозволених напрямків руху кожною з них на перехресті, де потрібно забезпечити використання смуг відповідно до інтенсивності руху ТЗ за різними напрямками, якщо ці напрямки відрізняються від дозволених напрямків руху (смугами на перехресті), які передбачені Правилами дорожнього руху [2].

Знак 5.18 «Напрямок руху по смузі» потрібно застосовувати для зазначення дозволених напрямків руху смугою на перехресті, де потрібно забезпечити використання смуги з урахуванням інтенсивності руху ТЗ за

різними напрямками, якщо ці напрямки відрізняються від дозволених напрямків руху (смугою на перехресті), які передбачені Правилами дорожнього руху [2].

Дія знаків 5.16 і 5.18, установлених перед перехрестям, поширюється на перехрестя, якщо знаки 5.16 і 5.18, установлені на перехресті, не дають інших вказівок.

Знаки 5.16 і 5.18 потрібно встановлювати над проїзною частиною так, щоб водії мали змогу своєчасно здійснити необхідні перестроювання. Кожний знак 5.18 потрібно розміщувати над серединою смуги, для якої його призначено.

Якщо кількість смуг руху в одну сторону перед перехрестям більше трьох, то пріоритетним є застосування знаків 5.18.

На дорогах, що мають перед перехрестям більше ніж три смуги для руху в одну сторону, знаки 5.16 і 5.18 повинні бути встановлені й попередньо у населених пунктах на відстані від 50 м до 100 м, поза ними — на відстані від 150 м до 300 м. На інших дорогах у разі необхідності знаки 5.16 і 5.18 допускають установлювати попередньо на такій самій відстані.

Поза населеними пунктами на дорогах, що мають перед перехрестям не більше ніж три, а в населених пунктах — не більше ніж дві смуги для руху в одну сторону, знак 5.16 допускають установлювати праворуч від дороги, при цьому повинен бути встановлений і попередній знак 5.16.

На дорогах, що мають перед перехрестям більше ніж три смуги для руху в одну сторону, знаки 5.16 допускають установлювати праворуч від дороги за умови їх дублювання на розділювальній смузі або над крайньою лівою смугою руху.

За наявності знаків 5.16, 5.18 знаки 4.1 — 4.6 застосовувати не потрібно.

14.7.18 Знаки 5.17.1, 5.17.2 «Напрямок руху по смугах», 5.19

«Використання смуги руху» потрібно застосовувати для зазначення напрямків руху кожною зі смуг та встановлювати за кожним перехрестям протягом усієї ділянки дороги, розділеної на смуги.

Знаки 5.17.1 і 5.17.2 з відповідною кількістю стрілок потрібно застосовувати на ділянках доріг, що мають непарну кількість смуг.

Знак 5.19 із зображенням знака, що забороняє (дозволяє) рух одного з видів ТЗ, потрібно застосовувати, щоб заборонити (дозволити) рух зазначених ТЗ відповідною смугою.

Допускають застосовувати багатопозиційні знаки 5.17.1,5.17.21 і 5.19 зі змінною інформацією, щоб організувати реверсивний рух, знаки в цьому разі потрібно встановлювати за кожним перехрестям протягом усієї ділянки дороги.

14.7.19 Знаки 5.20.1 «Початок додаткової смуги руху» потрібно застосовувати для позначення початку додаткової смуги на підйомі або смуги гальмування на перехрещенні в одному або різних рівнях й установлювати безпосередньо перед початком відгону такої смуги.

14.7.20 Знак 5.20.2 «Початок додаткової смуги руху» потрібно застосовувати для позначення смуги гальмування, призначеної для повороту ліворуч або розвороту.

14.7.21 Знак 5.21.1 «Кінець смуги руху» потрібно застосовувати для позначення кінця додаткової смуги на підйомі або смуги розгону на перетині в одному або різних рівнях та встановлювати на відстані 50 м від кінця смуги.

Знак 5.21.1 потрібно застосовувати для позначення кінця смуги руху, призначеної для руху в даному напрямку, в інших випадках, та встановлювати в населених пунктах на відстані від 50 м до 100 м від кінця смуги, поза населеними пунктами — на відстані від 100 м до 200 м від кінця смуги.

14.7.22 Знак 5.21.2 «Кінець смуги руху» потрібно застосовувати для позначення:

— кінця смуги розгону на перетині в одному або різних рівнях та встановлювати на відстані 50 м від кінця смуги;

— кінця середньої смуги руху на дорогах, що мають три смуги руху та позначені знаком 5.17.1, та встановлювати біля початку перехідної лінії розмітки;

— кінця смуги, призначеної для руху в даному напрямку, в інших випадках, та встановлювати в населених пунктах на відстані від 50 м до 100 м від кінця смуги, поза населеними пунктами — на відстані від 100 м до 200 м від кінця смуги.

14.7.23 Знак 5.22 «Прилягання смуги для розгону транспортних засобів» потрібно застосовувати для інформування учасників руху про наявність спереду за ходом руху прилягання смуги для розгону ТЗ.

Знак 5.22 потрібно встановлювати поза населеними пунктами на відстані від 150 м до 300 м до початку смуги розгону.

На розв’язках знак 5.22 встановлювати не потрібно.

14.7.24 Знак 5.23 «Прилягання додаткової смуги руху з правого боку» потрібно застосовувати для інформування учасників руху про прилягання до дороги смуги, якою транспорт рухається в тому самому напрямку. Знак 5.23 потрібно встановлювати на відстані від 150 м до 300 м до початку додаткової смуги.

14.7.25 Знак 5.24 «Мінімальна швидкість на різних смугах руху» із зображенням знаків 4.16 потрібно застосовувати у випадках, коли необхідно встановити мінімально допустиму швидкість на смугах, якщо їх більше ніж дві в напрямку підйому та зазначення смуги для тихохідного транспорту.

Знак 5.25 «Мінімальна швидкість на смузі руху» із зображенням знака 4.16 потрібно застосовувати у випадках, коли необхідно встановити мінімально допустиму швидкість на лівій смузі, що веде на підйом.

Як мінімально допустиму швидкість на знаках зазначають швидкість, яку перевищує 50 % ТЗ, що рухаються на підйом. Швидкість вимірюють у

кінці підйому, отриману величину округлюють у менший бік до значення, кратного 10.

14.7.26 Знаки 5.26 «Обмеження максимальної швидкості на різних смугах руху» із зображенням знака 3.29 потрібно застосовувати у випадках, коли необхідно встановити максимальну швидкість на смугах руху.

14.7.27 Знаки 5.27.1 і 5.27.2 «Зміна напрямку руху на дорозі з розділювальною смугою» потрібно застосовувати на дорогах з розділювальною смугою відповідно для зазначення напрямку об'їзду закритої для руху ділянки проїзної частини і напрямку руху для повернення на праву проїзну частину.

Знак 5.27.1 із табличкою 7.1.1 установлюють з обох боків проїзної частини на відстані від 50 м до 100 м, а поза населеними пунктами, крім того, і за 300 м від розриву в розділювальній смузі, по якому здійснюється переїзд на проїзну частину, призначену для руху в зустрічному напрямку.

Знак 5.27.2 із табличкою 7.1.1 установлюють з обох боків проїзної частини на відстані від 50 м до 100 м до розриву в розділювальній смузі, по якому здійснюється переїзд на праву проїзну частину.

14.7.28 Знак 5.28 «Смуга руху для аварійної зупинки» застосовують для зазначення смуги руху для аварійної зупинки (на гірських перевалах, крутих спусках тощо) у разі відмови в роботі гальмової системи. Знак 5.28 установлюють на відстані від 50 м до 300 м до початку смуги аварійного гальмування. У разі, якщо відстань від вершини кривої в поздовжньому профілі до смуги руху для аварійної зупинки більша ніж 300 м, знак 5.28 рекомендовано встановити попередньо за вершиною кривої в бук спуску з табличкою 7.1.1.

14.7.29 Знаки 5.29 «Місце для розвороту» і 5.30 «Зона для розвороту» потрібно застосовувати для позначення розривів у розділювальній смузі, де дозволено розворот, а на дорогах без розділювальної смуги — місць, де можна безпечно виконати розворот.

Знаки 5.29 і 5.30 установлюють безпосередньо в місцях, призначених для розвороту, а попередні знаки на відстані від 50 м до 150 м — у населених пунктах і від 150 м до 300 м — поза ними.

14.7.30 Знаки 5.31.1 — 5.31.3 «Напрямок руху для вантажних автомобілів» потрібно застосовувати для зазначення рекомендованого маршруту руху вантажним автомобілям, самохідним машинам і механізмам.

Стрілка, що її наносять на знаках 5.31.1 — 5.31.3, повинна точно й зрозуміло вказувати на рекомендований напрямок руху для вантажних автомобілів.

Протягом об'їзного маршруту руху знаки 5.30.1 — 5.30.3 потрібно встановлювати перед кожним перехрестям. Знаки 5.30.1 — 5.30.3 допускають установлювати попередньо на відстані від 100 м до 150 м до перехрестя, де починається маршрут.

14.7.31 Знаки 5.32.1 — 5.32.3 «Тупик» потрібно застосовувати для позначення доріг, що не мають наскрізного проїзду.

Знак 5.32.1 потрібно встановлювати на початку дороги, знаки 5.32.2 і 5.32.3 — перед перетином із зазначеною дорогою. Знаки 5.32.1 — 5.32.3 не потрібно застосовувати як попередні, якщо в подальшому рух дорогою заборонено знаком 3.1 або 3.21.

14.7.32 Знак 5.33 «Рекомендована швидкість» потрібно застосовувати для зазначення швидкості, з якою рекомендовано рух на даній ділянці дороги, й установлювати на початку ділянки, при цьому зона дії знака поширюється до найближчого перехрестя.

Допускають застосування багатопозиційних знаків 5.33 зі змінною інформацією.

14.7.33 Знаки 5.34 «Житлова зона» і 5.35 «Кінець житлової зони» потрібно застосовувати для позначення початку і кінця житлової зони, на території якої чинні особливі умови руху, визначені Правилами дорожнього руху [2].

Знак 5.34 потрібно встановлювати з правого боку всіх доріг, що ведуть до житлової зони, знак 5.35 — на виїзді з житлової зони. Допускають розміщувати знак 5.35 на зворотному боці знака 5.34. Не потрібно позначати знаками 5.34 і 5.35 території подвір'їв житлових будинків.

14.7.34 Знаки 5.36 «Пішохідна зона» і 5.37 «Кінець пішохідної зони» потрібно застосовувати для позначення початку і кінця пішохідної зони, на території якої проїзд ТЗ заборонено (історичні місця, центральні частини міст тощо).

Знак 5.36 потрібно встановлювати з правого боку дороги або над дорогою на початку зони, знак 5.37 — у кінці зони.

14.7.35 Знаки 5.38.1 і 5.38.2 «Пішохідний перехід» потрібно застосовувати для позначення місць, призначених для організованого переходу пішоходів через проїзну частину, якщо інтенсивність руху автотранспорту перевищує 300 авт/год в обох напрямках та більше ніж 100 пішоходів перетинають проїзну частину хоча б в одну годину будь-якого дня тижня.

Знак 5.38.1 потрібно встановлювати праворуч від дороги, знак 5.38.2 — ліворуч. На дорогах з розділювальною смугою, де кожна з проїзних частин має дві і більше смуг руху, знак 5.38.2 потрібно встановлювати ліворуч від кожної з проїзних частин на розділювальній смузі.

У разі відсутності на переході розмітки 1.14.1 — 1.14.3 згідно з ДСТУ 2587 знаки 5.38.1 і 5.38.2 повинні бути встановлені так, щоб знак 5.38.1 містився відносно ТЗ, що наближаються до переходу, на ближній межі переходу, а знак 5.38.2 — на дальній.

Ширину нерозміченого пішохідного переходу між поперечними перетинами дороги, де встановлені знаки 5.38.1 і 5.38.2, потрібно визначати залежно від інтенсивності пішохідного потоку з розрахунку 1 м на 500 піш/год, але вона повинна становити не менше ніж 4 м.

Знак 5.38.2 допускають розташовувати на зворотному боці знака

5.38.1, призначеного для водіїв зустрічного напрямку.

На регульованих перехрестях, зокрема і на тих, які позначено дорожньою розміткою 1.14.3 і світлофорну сигналізацію не переводять у режим жовтого миготіння, знаки 5.38.1 і 5.38.2 можна не встановлювати.

На нерегульованих перехрестях з нерозміченими пішохідними переходами за умови, що внутрішня межа переходу співпаде з краєм проїзної частини, знаки 5.85.1 і 5.38.2 допускають установлювати тільки на зовнішніх межах переходу.

14.7.36 Знак 5.39 "Діагональний пішохідний перехід" потрібно застосовувати на регульованих перехрестях, на яких дозволено перехід пішоходів по діагоналі. Знак 5.39 встановлюють перед діагональними пішохідними переходами і заміняють собою знаки 5.38.1 і 5.38.2.

Перехід по діагоналі дозволено лише на дозволений сигнал світлофора.

14.7.37 Знаки 5.40.1 і 5.40.2 «Підземний пішохідний перехід» та 5.41.1 і 5.41.2 «Надземний пішохідний перехід» потрібно використовувати для позначення відповідно підземних та надземних пішохідних переходів та встановлювати зображенням назустріч рухові основних пішохідних потоків біля сходів пішохідних тунелів, мостів і шляхопроводів.

14.7.38 Знаки 5.42.1 — 5.42.5 «Місце для стоянки» потрібно застосовувати для позначення місць та майданчиків для стоянки ТЗ.

Знак 5.42.2 застосовують для позначення підземних та надземних стоянок.

Знак 5.42.3 потрібно застосовувати для позначення місць, де може зупинитися вантажний автомобіль, фургон тощо, виключно на час, необхідний для розвантаження/завантаження вантажів.

Знаки 5.42.4 і 5.42.4 застосовують для позначення стоянок з можливістю пересадки на метро/маршрутні ТЗ.

14.7.39 Знаки 5.43 «Зона стоянки» і 5.44 «Кінець зони стоянки» потрібно застосовувати для позначення початку і кінця зони, де дозволено

стоянку на проїзній частині або проїзній частині та тротуарі.

Знак 5.43 з однією з табличок 7.6.1 — 7.6.6 потрібно застосовувати для позначення способу поставлення автомобіля

14.7.40 Знаки 5.45.1 «Пункт зупинки автобуса», 5.46.1 «Пункт зупинки трамвая» і 5.47.1 «Пункт зупинки тролейбуса» потрібно застосовувати для позначення початку посадкового майданчика відповідних видів ТЗ, що рухаються за встановленими маршрутами.

Знаки 5.45.1, 5.46.1 і 5.47.1 установлюють на ближньому за напрямком руху ТЗ краю посадкового майданчика.

Поза населеними пунктами знаки 5.45.1, 5.46.1 і 5.47.1 допускають розміщувати на павільйоні очікування, а саме над краєм павільйону з боку прибуття маршрутних ТЗ.

Знаки 5.45.2 «Кінець пункту зупинки автобуса», 5.46.2 «Кінець пункту зупинки трамвая», 5.47.2 «Кінець пункту зупинки тролейбуса» застосовують для позначення кінця розміщеного у населеному пункті посадкового майданчика відповідних видів ТЗ, що рухаються за встановленими маршрутами.

У разі застосування знаків 5.45.1, 5.46.1 і 5.47.1 без позначення кінця посадкового майданчика знаками 5.45.2, 5.46.2 і 5.47.2 протяжність посадкового майданчика зазначають застосуванням разом зі знаком таблички 7.2.2, крім випадків розміщення знаків 5.45.1, 5.46.1 і 5.47.1 на павільйоні очікування.

14.7.41 Знак 5.48 «Місце зупинки таксі» застосовують для позначення стоянок легкових таксі.

14.7.42 Знаки 5.49 «Початок населеного пункту» і 5.50 «Кінець населеного пункту» потрібно застосовувати для позначення населеного пункту (відповідно початку та кінця), в якому чинні спеціальні вимоги, що регулюють порядок руху в населених пунктах, та встановлювати на фактичній межі забудови, яка прилягає до дороги.

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох

напрямках знак 5.50 допускають розміщувати ліворуч, на зворотному боці знака 5.49, призначеного для зустрічного руху.

14.7.43 Знаки 5.51 «Початок населеного пункту» і 5.52 «Кінець населеного пункту» потрібно застосовувати для позначення початку та кінця населеного пункту, в якому на дорозі, де встановлені ці знаки, не чинні вимоги Правил дорожнього руху [2], які регулюють порядок руху в населених пунктах.

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох напрямках знак 5.52 допускають розміщувати ліворуч, на зворотному боці знака 5.51, призначеного для водіїв ТЗ, що рухаються у зустрічному напрямку.

14.7.44 Знак 5.53 «Початок щільної забудови» потрібно застосовувати в населених пунктах, позначених знаком 5.51 для позначення межі, де починається щільна забудова, розташована безпосередньо поблизу проїзної частини.

14.7.45 Знак 5.54 «Кінець щільної забудови» потрібно застосовувати в населених пунктах, позначених знаком 5.51 для позначення межі закінчення щільної забудови, розташованої безпосередньо поблизу проїзної частини (за умови подальшої відсутності такої забудови на ділянці дороги протяжністю не менше ніж 1 км).

14.7.46 Знак 5.55 «Покажчик загальних обмежень швидкості» потрібно застосовувати для інформування водіїв про загальні обмеження швидкості на території України. Знак 5.55 потрібно встановлювати перед в’їздом на територію держави.

14.7.47 Знак 5.56 «Можливість використання дороги» потрібно застосовувати для інформування водіїв про можливість руху гірською дорогою, зокрема, під час переїзду через перевал, назву якого подають у верхній частині знака. Таблички 1, 2 і 3 — змінні. Табличка 1 червоного кольору з написом «Закрито» забороняє рух, зеленого з написом «Відкрито» — дозволяє. Таблички 2 і 3 білого кольору, написи і позначки

на них — чорного. Коли проїзд відкрито, на табличках 2 і 3 не повинно бути вказівок. Коли проїзд закрито, на табличці 3 зазначають населений пункт, до якого дорогу відкрито, а на табличці 2 роблять напис «Відкрито до...».

Знак 5.56 потрібно встановлювати на початку ділянки дороги, що веде до перевалу, або на початку якої можна обрати інший маршрут чи прийняти інше рішення щодо руху в напрямку перевалу.

14.7.48 Знак 5.57 «Попередній покажчик напрямків» потрібно застосовувати для зазначення не більше ніж трьох напрямків руху до населених пунктів або інших об’єктів, а знак 5.58 «Попередній покажчик напрямку» — для зазначення одного напрямку.

Знак 5.57 потрібно застосовувати також для позначення схеми маршрутів об’їзду ділянок доріг, на яких установлено один із заборонних знаків 3.15 — 3.19. На знаку повинна бути нанесена схема маршруту об’їзду аналогічно знаку 5.63 та зображення відповідного заборонного знака.

14.7.49 Знак 5.57 потрібно встановлювати на відстані 300 м від перехрестя або початку смуги гальмування поза населеними пунктами і за 50 м — у населених пунктах. На автомагістралях повинен бути встановлений попередній знак на відстані 800 м від перехрестя або початку смуги гальмування. Допускають установлювати знак над проїзною частиною. Допускають зазначати на знаку 5.57 напрямки руху для кожної зі смуг руху за умови його розміщення над проїзною частиною.

На знаку 5.57 можуть бути нанесені зображення знаків 3.2 — 3.8, 3.11 — 3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.31.1 — 5.39, 5.42.1, 5.42.2, 5.42.5, 5.42.6, 5.67, 6.1 — 6.24. У нижній частині знака 5.57 зазначають відстань від місця розміщення знака до перехрестя або початку смуги гальмування.

14.7.50 Знак 5.58 потрібно застосовувати на дорогах із двома і більше смугами для руху в одному напрямку.

Знак 5.58 потрібно встановлювати над проїзною частиною дороги

безпосередньо перед початком смуги гальмування, а у разі її відсутності — на відстані 150 м від перехрестя поза населеними пунктами і 50 м — у населених пунктах.

На дорогах із двома або трьома смугами для руху в обох напрямках застосування знака 5.58 допускають на ділянках доріг, де встановити знак 5.57 складно (високі насипи, глибокі виїмки, наявність будівель, зелених насаджень), а також перед перехрестями, де для ліво- і правоповоротного потоку відведено самостійні смуги. У цьому разі знак 5.58 потрібно установлювати на відстані 300 м від перехрестя або початку смуги гальмування поза населеними пунктами і за 50 м — у населених пунктах, а на автомагістралях, крім того, і на відстані 800 м від перехрестя чи початку смуги гальмування.

У нижній частині знака 5.52 під стрілкою напрямку допускають зазначати відстань від місця розміщення знака до перехрестя або початку смуги гальмування.

14.7.51 Знаки 5.59 «Покажчик напрямку» і 5.60 «Покажчик напрямків» потрібно застосовувати для зазначення напрямку руху до населених пунктів або інших об’єктів.

Знаки 5.59 і 5.60 потрібно встановлювати безпосередньо перед перехрестям або з’їздом із дороги. Якщо дорога має не більше ніж дві смуги для руху в обох напрямках, допускають установлювати знаки 5.59 і 5.60 ліворуч від дороги, а у разі наявності розділювальної смуги — і на ній.

У населених пунктах допускають застосовувати знак 5.60 як попередній покажчик напрямків (замість знаків 5.57 і 5.58), який установлюють відповідно до 14.7.49.

На знаках 5.59 і 5.60 можуть бути зазначені відстані до позначених на них об’єктів (км), нанесені зображення знаків 3.2 — 3.8, 3.11 — 3.20, 3.29, 3.31, 5.1, 5.3, 5.31.1 — 5.33, 5.42.1, 5.42.2, 5 42.4, 5.42.5, 5.67, 6.1 — 6.24.

14.7.52 Знак 5.61 «Покажчик відстаней» потрібно застосовувати для

зазначення відстаней до населених пунктів, що розташовані на маршруті, та встановлювати на виїздах з міст та інших великих населених пунктів, після розв'язок на різних рівнях, складних перехресть на одному рівні, а на ділянках доріг між ними — не рідше ніж через 40 км.

На дорогах з однією, двома або трьома смугами для руху в обох напрямках знак 5.61 допускають розміщувати ліворуч, на зворотному боці знака 5.57.

Якщо написи на знаку 5.61 необхідно продублювати латинськими літерами, допускають, з огляду на компонувальні розміри знаків 5.61, обсяг інформації на них та складність розміщення:

— установлювати дублюючий знак 5.61 з написами латинськими літерами через 50 м від першого знака;

— розміщувати основний та дублюючий знаки 5.59 поряд один з одним над проїзною частиною в одному перерізі;

— дублювати написи латинськими літерами на одному знаку.

14.7.53 Знак 5.62 «Схема руху» потрібно застосовувати у разі необхідності зазначити маршрут руху, якщо на перехресті рух в окремих напрямках заборонено, або зазначити дозволені напрямки руху на перехресті зі складним плануванням.

Схема руху, зображена на знаку 5.62, повинна відповідати реальному плануванню перехресть.

Знак потрібно встановлювати безпосередньо перед перехрестям. Допускають установлювати попередній знак у населених пунктах на відстані від 50 м до 100 м, а поза населеними пунктами — на відстані від 150 м до 300 м від перехрестя.

14.7.54 Знак 5.63 «Схема об'їзду» потрібно застосовувати для зазначення маршруту об'їзду ділянки дороги, що тимчасово закрита для руху.

Знак потрібно встановлювати поза населеними пунктами на відстані від 150 м до 300 м, а в населених пунктах — на відстані від 50 м до 100 м

від початку об’їзду.

14.7.54 Знаки 5.64.1 — 5.64.3 «Напрямок об’їзду» потрібно застосовувати для зазначення напрямку об’їзду ділянки дороги, що тимчасово закрита для руху.

Знаки 5.64.1 — 5.64.3 потрібно встановлювати перед кожним перехрестям, де змінюється напрямок маршруту.

Стрілка, що наносять на знаках 5.64.1 — 5.64.3, повинна точно й зрозуміло вказувати на рекомендований напрямок об’їзду.

14.7.55 Знаки 5.65.1 і 5.65.2 «Назва об’єкта» потрібно застосовувати для позначення об’єктів на маршруті, крім назви населених пунктів, та встановлювати безпосередньо перед об’єктом (вулиця, річка, озеро, перевал, визначне місце тощо). Знак 5.65.1 позначає об’єкти в населених пунктах, знак 5.65.2 — на всіх інших дорогах та дорогах, що проходять через населені пункти, позначені знаком 5.51.

14.7.56 Знак 5.66 «Кілометровий знак» потрібно застосовувати для позначення відстані від початку дороги (населеного пункту, державного кордону, місця прилягання до іншої дороги або від іншого об’єкта згідно з паспортом дороги) до місця встановлення знака.

На дорогах без розділювальної смуги з чотирма і менше смугами руху знаки 5.66 потрібно встановлювати тільки з одного боку дороги.

На дорогах з розділювальною смугою знаки 5.66 належить установлювати посередині розділювальної смуги.

14.7.57 Знак 5.67 «Номер маршруту (дороги)» потрібно застосовувати для зазначення номера дороги (маршруту), затвердженого у встановленому порядку. Знак 5.67 потрібно встановлювати на початку дороги і повторювати через кожні (15—20) км, Знак 5.67 дозволено встановлювати після перехрестя для підтвердження маршруту, якщо не встановлено знак 5.61.

Дозволено застосовувати знак 5.67 в інших випадках, якщо виникають трудності в орієнтуванні водіїв щодо напрямку маршруту.

У разі, якщо знак 5.67 встановлюють на одному стояку із знаком 5.66, знак 5.67 розміщують над знаком 5.66.

14.7.58 Знаки 5.68.1 — 5.68.3 «Номер і напрямок маршруту (дороги)» «Місце зупинки» потрібно встановлювати перед перехрестям для:

— зазначення номера дороги, що перетинається;

— інформування щодо зміни напрямку дороги із зазначеним номером на перехресті;

— зазначення напрямку руху на транспортній розв'язці у різних рівнях чи транспортній розв'язці в одному рівні із складним плануванням, на кільцевих розв'язках для організації виїзду на дорогу із зазначеним номером.

Знак 5.68.1 із стрілкою в прямому напрямку дозволено застосовувати для підтвердження напрямку дороги із зазначеним номером.

14.7.59 Знак 5.69 «Місце зупинки» потрібно застосовувати для зазначення місця зупинки ТЗ під час заборонного сигналу світлофора (регулювальника) чи перед залізничними переїздами, рух через які регулюється світлофорами.

Знак потрібно установлювати праворуч від дороги або над проїзною частиною.

Якщо знак застосовується самостійно (без розмітки 1.12 згідно з ДСТУ 2587), то відстань від знака до світлофора, шлагбаума повинна дорівнювати 5 м, а до ближньої рейки —10 м.

Допускають застосовувати знак для дублювання розмітки 1.12, нанесеної відповідно до вимог ДСТУ 2587.

14.7.60 Знак 5.70 «Зміна схеми руху» потрібно застосовувати для позначення ділянок доріг, на яких тимчасово або постійно змінено схему руху та/або встановлено нові дорожні знаки.

Знак 5.70 застосовують упродовж трьох місяців з моменту зміни схеми руху на постійній основі.

Знак 5.70 застосовують протягом необхідного проміжку часу у випадку зміни руху на тимчасовій основі та встановлюють не менше ніж за 100 м до першого тимчасового знака.

14.7.61 Знак 5.74 «Аеропорт» потрібно застосовувати для позначення місця розташування аеропорту.

14.7.62 Знак 5.72 «Залізничний вокзал чи пункт зупинки поїздів» потрібно застосовувати для позначення місця розташування залізничного вокзалу чи пункту зупинки поїздів.

14.7.63 Знак 5.73 «Автовокзал чи автостанція» потрібно застосовувати для позначення місця розташування автовокзалу чи автостанції.

14.7.64 Знак 5.74 «Культова споруда» потрібно застосовувати для позначення місця розташування культових споруд.

14.7.65 Знак 5.75 «Промислова зона» потрібно застосовувати для позначення межі, де починається промислова зона.

У нижній частині знака 5.75 допускають зазначати протяжність ділянки дороги, що прилягає до промислової зони, за допомогою розміщення зображення відповідно до таблички 7.2.1.

14.7.66 Знак 5.76 «Фото-, відеофіксування порушень Правил дорожнього руху» потрібно застосовувати для позначення ділянок доріг, де можливе здійснення контролю за порушенням Правил дорожнього руху за допомогою спеціальних технічних та/або технічних засобів.

Для зазначення протяжності ділянки дороги, на якій можливе здійснення контролю за порушенням Правил дорожнього руху за допомогою спеціальних технічних та/або технічних засобів, знак 5.76 застосовують із табличкою 7.2.1, або у нижній частині знака 5.76 розміщують зображення відповідно до таблички 7.2.1.

14.7.67 Знак 5.71 «Морський (річковий) порт чи вокзал» потрібно застосовувати для позначення місця розташування морського (річкового) порту чи вокзалу.

14.7.68 Знаки 5.71 — 5.74, 5.77 установлюють безпосередньо біля об’єктів, а якщо вони розташовані осторонь дороги — біля повороту до них. В останньому разі на знаку треба зазначити напрямок руху до об’єкта і відстань до нього, використовуючи зображення відповідно до табличок 7.1.1, 7.1.3 і 7.1.4.

14.7.69 Знак 5.78 «Тунель» потрібно застосовувати для позначення початку ділянки дороги що проходить через тунель довжиною 1 км та більше і на якій застосовуються спеціальні правила.

Якщо при в’їзді в тунель не видно його протилежного кінця, зі знаком 5.78 потрібно застосовувати табличку 7.2.1 на якій зазначають довжину тунелю. Дозволено довжину тунелю дозволено зазначити в нижній частині знака.

Назву тунелю, за потреби, дозволено вказати на самому знаку 5.78 або окремо на знаку 5.65.1 чи 5.65.2.

Знак 5.79 «Закінчення тунелю» може бути встановлений на місці з якого припиняють дію спеціальні правила.

14.7.70 Знак 5.80 «Радіостанції, що передають інформацію про дорожній рух» застосовується для позначення ділянки дороги, на якій здійснюється прийом передачі радіостанції на частоті, вказаній на знаку.

.**14.7.71** Знаки 5.81.1 і 5.81.2 «Аварійний вихід» потрібно застосовувати для позначення місцезнаходження аварійних виходів з тунелю.

Знаки 5.82.1, 5.81.2 «Покажчик напрямку і відстані до аварійного виходу» і знак 5.82.3 «Покажчик напрямків і відстані до аварійного виходу» застосовують для зазначення напрямку і відстані до найближчих аварійних виходів з тунелю. В тунелях вони повинні бути розташовані на відстані максимум 50 м один від одного і розташовуватися на висоті від 1,0 м до 1.5 м на бічних стінах.

14.7.72 Знаки 5.84.1 і 5.84.2 «Платна дорога» потрібно застосовувати для інформування учасників дорожнього руху про наявність оплати за

проїзд по дорозі чи окремій ділянці дороги. Знаки встановлюють при в'їзді на платні дороги та, для вибору альтернативного маршруту для безоплатного проїзду, попередньо:

— з табличкою 7.1.1 — перед найближчими до початку платної дороги місцем для розвороту чи транспортної розв'язки;

— з однією з табличок 7.3.1 — 7.3.3 — перед найближчою транспортною розв'язкою перед з'їздом на платну дорогу.

За наявності із знаками 5.84.1 і 5.84.2 знаків 5.68.1 — 5.68.3 таблички 7.3.1 –– 7.3.3 не застосовують.

14.7.73 Знаки 5.85.1 і 5.85.2 "Кінець платної дороги" потрібно застосовувати для позначення виїзду з платної дороги чи її ділянки. Знаки встановлюються безпосередньо при виїзді з платної дороги.

14.7.74 Знаки 5.86 «Початок прикордонної смуги» і 5.87 «Кінець прикордонної смуги» потрібно застосовувати для позначення прикордонної території, де діють особливі умови для в'їзду, передбачені пунктом 2.43 Правил дорожнього руху.

Знаки 5.86 і 5.87 встановлюють на фактичній межі території селищної, сільської ради, прилеглої до державного кордону або берегів прикордонних річок, озер та інших водойм.

На дорогах де є не більше ніж три смуги руху в обох напрямках, знак 5.87 можна встановлювати зі зворотного боку знака 5.86.

14.7.75 Знаки 5.88 «Початок контрольованого прикордонного району» і 5.89 «Кінець контрольованого прикордонного району» потрібно застосовувати для позначення території, де діють особливі умови передбачені пунктом 2.43 Правил дорожнього руху.

Знаки 5.88 і 5.89 установлюють на фактичній межі території району, міста, прилеглої, як правило, до державного кордону або до узбережжя моря, що охороняються органами Державної прикордонної служби.

14.8 Знаки сервісу

14.8.1 Знаки сервісу 6.1 — 6.24 застосовують для інформування учасників руху про відповідні об’єкти. Знаки сервісу потрібно встановлювати безпосередньо біля об’єктів, а якщо вони розташовані осторонь дороги — біля місць повороту до них. В останньому разі на знаку треба зазначати напрямок руху до об’єкта і відстань до нього.

На дорогах поза населеними пунктами знаки сервісу потрібно встановлювати попередньо за (60 — 80) км, (15 — 20) км і (400 — 800) м від позначеного об’єкта, в цьому разі на знаках потрібно зазначати відстань до об’єкта. Зазначаючи відстань до об’єктів, розташованих осторонь дороги, на знаках сервісу, що встановлюють за (60 — 80) км і (15 — 20) км, необхідно враховувати відстань від об’єкта до повороту до нього.

На дорогах у населених пунктах знаки сервісу потрібно встановлювати попередньо за (50 — 100) м від позначеного об’єкта і на найближчих до нього поворотах (перехрестях).

14.8.2 Допускають на знаку сервісу 6.10 замість напису «ПОЛІЦІЯ» зазначати інші офіційно вживані назви підрозділів Міністерства внутрішніх справ України або їх скорочення, а також номери їх контактних телефонів.

14.8.3 У разі розташування кількох об’єктів сервісу в одному місці допускають зображення знаків сервісу розміщувати на щиті прямокутної форми з білим світлоповертальним тлом згідно з 8.5.1.

У нижній частині такого щита можна зазначати відстань та напрямок руху до об’єктів сервісу.

14.8.4 На знаках сервісу чи щитах для їх розміщення заборонено наносити зображення та написи, що містять рекламну інформацію (логотипи, торгові марки, власні назви підприємств, організацій, суб’єктів підприємницької діяльності, об’єктів торгівлі, харчування, розважальної сфери, автосервісу тощо).

14.9 Таблички до дорожніх знаків

14.9.1 Таблички до дорожніх знаків застосовують для уточнення, обмеження дії інших дорожніх знаків. Таблички потрібно застосовувати тільки разом зі знаками. Розташовувати їх потрібно безпосередньо під знаком, за винятком табличок 7.2.2 — 7.2.4 і 7.8.

З одним знаком, за винятком знаків 5.42.1, 5.42.2, 5.42.4, 5.42.5 і 5.43, допускають застосовувати не більше ніж дві таблички.

14.9.2 Табличку 7.1.1 «Відстань до об’єкта» потрібно застосовувати з попереджувальними знаками, якщо початок небезпечної ділянки міститься на іншій відстані, ніж зазначена у 14.3.2, а також з іншими попередньо встановленими знаками, за винятком знаків 5.16, 5.18, 5.20.1, 5.20.2, 5.31.1 — 5.31.3, 5.63 і знаків сервісу.

14.9.3 Табличку 7.1.2 «Відстань до об’єкта» потрібно застосовувати тільки зі знаком 2.1, який установлено поза населеними пунктами, якщо перед перехрестям установлено знак 2.2, а також зі знаком 2.2 у разі неможливості його встановлення в місці, з якого для водія ТЗ, що зупинився для надання пріоритету у русі, забезпечено видимість ТЗ, які наближаються дорогою, що перетинається.

14.9.4 Таблички 7.1.3 і 7.1.4 «Відстань до об’єкта» потрібно застосовувати з попереджувальними знаками в місцях повороту в бік небезпечних ділянок дороги, а також зі знаками 5.1, 5.3, 5.42.1 — 5.42.5 у місцях повороту до зазначених об’єктів. На табличках 7.1.3 і 7.1.4 зазначають відстань до об’єкта від краю проїзної частини, з якої здійснюється поворот.

14.9.5 Табличку 7.2.1 «Зона дії» потрібно застосовувати:

— із попереджувальними знаками 1.3.1, 1.3.2, 1.6, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11, 1.13 — 1.18, 1.33, 1.36, 1.37, 1.39 і 1.41 для зазначення довжини небезпечної ділянки, але, якщо знак установлюють повторно, табличку потрібно встановлювати під повторним знаком;

— із забороннними знаками 3.20, 3.25, 3.27 і 3.33 для зазначення

зони дії знаків. Зона дії знаків, зазначена на табличці, не повинна сягати далі зони, передбаченої 14.5.36;

— з інформаційно-вказівним знаком 5.33, крім випадку, коли його застосовано з попереджувальним знаком, якщо дія знаків не поширюється до найближчого перехрестя.

14.9.6 Таблички 7.2.2 — 7.2.7 «Зона дії» потрібно застосовувати тільки зі знаками 3.34 — 3.37, а також знаками 5.45.1, 5.46.1 і 5.47 у разі їх застосування без позначення кінця посадкового майданчика (тільки табличка 7.2.2):

— табличку 7.2.2 — для зазначення зони дії знака, якщо вона не поширюється до найближчого перехрестя, а також для зазначення довжини одного або кількох, розміщених один за одним зупинкових майданчиків, позначених знаками 5.45.1, 5.46.1 і 5.47 без позначення кінця посадкового майданчика знаками 5.45.2, 5.45.2 і 5.47.2;

— табличку 7.2.3 — для зазначення кінця зони дії знака;

— табличку 7.2.4 — для інформування водіїв про те, що вони перебувають у зоні дії знаків 3.34 — 3.37;

— табличку 7.2.5 — 7.2.7 — для зазначення зони дії знака праворуч, ліворуч або праворуч і ліворуч від нього, якщо зупинку або стоянку заборонено вздовж одного боку площі, фасаду будинку тощо.

У разі розміщення знаків на стояках таблички 7.2.2 — 7.2.4 потрібно розміщувати під знаком.

У разі розміщення знаків на консольних опорах або над проїзною частиною, узбіччям або тротуаром таблички потрібно розміщувати збоку від знака (праворуч або ліворуч) так, щоб знак містився ближче до середини проїзної частини.

14.9.7 Таблички 7.3.1 — 7.3.3 «Напрямок дії» потрібно застосовувати зі знаками 3.1 — 3.8, 3.11 — 3.14, 4.11, 4.12, 4.16 — 4.19, 5.3, 5.34 і 5.36, що встановлюють безпосередньо перед перехрестям для зазначення їх дії на дорозі що перехрещується.

Допускають застосування табличок 7.3.1 і 7.3.2 зі знаками 5.42.1—5.42.5, щоб зазначати розташування майданчика для стоянки відносно дороги, якщо він віддалений від краю проїзної частини не більше ніж на 10 м, а також із знаками 1.5.1 — 1.5.3 і 1.37 для інформування про ділянки виконання дорожніх робіт, якщо відстань від перехрестя до початку такої ділянки не більше ніж 10 м

14.9.8 Таблички 7.4.1 — 7.4.3 потрібно застосовувати, щоб зазначити дні тижня, протягом яких діє знак: 7.4.1 — суботні, недільні та святкові дні, 7.4.2 — робочі дні, 7.4.3 — період часу, який охоплює кілька днів.

Табличку 7.4.4 «Час дії» потрібно застосовувати для того, щоб зазначити час доби, протягом якого діє знак.

Таблички 7.4.5 — 7.4.7 «Час дії» потрібно застосовувати для того, щоб зазначити дні тижня і час доби, протягом яких діє знак.

14.9.9 Таблички 7.5.1 — 7.5.8 «Вид транспортного засобу» потрібно застосовувати, щоб зазначити вид ТЗ, на який поширюється дія знака.

Табличка 7.5.1 поширює дію знака на вантажні автомобілі, зокрема й з причепом, з дозволеною максимальною масою понад 3,5 т; 7.5.3 — на легкові автомобілі, а також вантажні автомобілі з дозволеною максимальною масою до 3,5 т; 7.5.8 — на автомобілі, що перевозять небезпечні вантажі.

14.9.10 Таблички 7.6.1 — 7.6.6 «Спосіб поставлення транспортного засобу на стоянку» потрібно застосовувати зі знаком 5.43, щоб зазначити спосіб поставлення ТЗ на стоянці біля тротуару й на ньому.

На табличці 7.6.1 зазначено, що всі ТЗ повинні бути поставлені на стоянку на проїзній частині вздовж тротуару. На табличках 7.6.2 — 7.6.6 зазначено спосіб ставлення легкових автомобілів та мотоциклів на стоянці.

У населених пунктах, де стоянку дозволено з лівого боку вулиці, можна застосовувати таблички 7.6.1 — 7.6.6 із дзеркальним зображенням символів.

14.9.11 Табличку 7.7 «Стоянка з непрацюючим двигуном» потрібно застосовувати зі знаками 5.42.1 — 5.42.5 або 5.43 для заборони стоянки ТЗ із працюючим двигуном.

14.9.12 Табличку 7.8 «Напрямок головної дороги» потрібно застосовувати зі знаками 2.1 — 2.3, щоб зазначити напрямок головної дороги на перехресті, де вона змінює свій напрямок.

У разі розміщення знаків на стояках табличку потрібно розташовувати під знаком. У разі розміщення знаків на консольних опорах або над проїзною частиною, узбіччям або тротуаром табличку потрібно розташовувати праворуч від знака.

14.9.13 Табличку 7.9 «Смуга руху» потрібно застосовувати для зазначення смуги, на яку поширюється дія знака або світлофора, у цьому разі знак потрібно розташовувати над смугою руху.

14.9.14 Табличку 7.10 «Кількість поворотів» потрібно застосовувати зі знаками 1.3.1 або 1.3.2, якщо кількість кривих у плані три і більше. На табличці потрібно зазначати кількість кривих у плані.

14.9.15 Табличку 7.11 «Поромна переправа» потрібно застосовувати зі знаком 1.8 для інформування про наближення до поромної переправи.

14.9.16 Табличку 7.12 «Ожеледиця» потрібно застосовувати зі знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1 — 3.4, 3.6 — 3.14, 3.25, 3.27, 3.29, 3.31 і 4.21 для зазначення того, що дія знака поширюється тільки на той час, коли проїзна частина слизька.

14.9.17 Табличку 7.13 «Вологе покриття» потрібно застосовувати зі знаками 1.13, 1.38, 1.39, 3.1 — 3.4, 3.6 — 3.14, 3.25, 3.27, 3.29 і 3.31 для зазначення того, що дія знака поширюється тільки на той час, коли покриття проїзної частини вологе.

14.9.18 Табличку 7.14 «Платні послуги» потрібно застосовувати зі знаками 5.42.1, 5.42.2, 5.42,4, 5.42,5 або 5.43 для позначення місць, майданчиків або зон стоянки ТЗ, на яких беруть платню за паркування, а також зі знаками 6.6. 6.7, 6.11,6.22, де послуги надають тільки за плату.

14.9.19 Табличку 7.15 «Місце для огляду автомобілів» потрібно застосовувати зі знаками 5.42.1, 5.42.2, 5.43.4, 5.42.5 і 6.15 для позначення майданчиків для стоянки, на яких є естакада або оглядова канава.

14.9.20 Табличку 7.16 «Сліпі пішоходи» потрібно застосовувати зі знаками 1.32, 5.38.1, 5.38.2 і 5.39, а також із транспортними світлофорами для попередження про те, що пішохідним переходом користуються сліпі пішоходи.

14.9.21 Табличку 7.17 «Особи з інвалідністю» потрібно застосовувати зі знаками 5.42.1, 5.42.2, 5.42.4, 5.42.5 і 5.43, щоб зазначити місця (або спеціально відведену частину майданчика) для стоянки ТЗ, якими керують особи з інвалідністю.

14.9.22 Табличку 7.18 «Крім осіб з інвалідністю» потрібно застосовувати для зазначення того, що дія знаків 3.1, 3.34 — 3.38 не поширюється на ТЗ, якими керують особи з інвалідністю.

14.9.23 Табличку 7.19 «Обмеження тривалості стоянки» потрібно застосовувати зі знаками 5.42.1, 5.42.2, 5.42.4, 5.42.5 і 5.43, для того щоб зазначити максимально допустиму тривалість перебування ТЗ на стоянці.

14.9.24 Табличку 7.20 «Діє від...» потрібно застосовувати разом з дорожніми знаками 3.1 — 3.25, 3.27, 3.29, 3.31, 3.33 — 3.38, 3.40, 3.41, 4.1 — 4.6, 4.10, 4.14, 4.16 — 4.19 (стосовно смуг руху), 4.12, 5.1, 5.3, 5.5, 5.7, 5.8, 5.10, 5.11, 5.13, 5.15 — 5.19, 5.34, 5.36 і 5.49 для зазначення часу (день, місяць, рік), з якого починає діяти дорожній знак (за винятком тимчасових), який установлено там, де його раніше не було. У разі заміни одного із зазначених дорожніх знаків на інший табличку 7.20 не застосовують.

Табличку потрібно встановлювати одночасно зі знаком не пізніше ніж за 14 діб до початку чинності знака і знімати не раніше ніж за 14 діб після того, як знак став чинний. Установлення та демонтаж таблички в проекті (схемі) організації дорожнього руху не відображають.

14.9.25 Таблички 7.21.1 — 7.21.5 «Вид небезпеки» потрібно застосовувати зі знаком 1.41 для інформування про можливий вид ДТП у місцях або на ділянках їх концентрації.

Дозволено таблички 7.21.1 — 7.21.5 застосовувати із знаком 1.39.

14.9.26 Табличку 7.22 «Лижники» потрібно застосовувати зі знаком 1.39 для позначення ділянок доріг, поблизу яких розташовані гірськолижні траси або траси інших зимових видів спорту.

14.9.27 Табличку 7.23 «Місце для зарядки електромобілів» дозволено застосовувати із знаком 5.42.1 у разі, якщо зарядна станція для електромобілів розташована за межами автозаправної станції.

14.9.28 Табличку 7.24 «Евакуатор» потрібно застосовувати із знаками 3.34 — 3.37 для попередження про можливу евакуацію автомобіля без відома власника.

14.9.29 Табличку 7.25 «Острівець безпеки» потрібно застосовувати для інформування водія про наявність попереду острівця безпеки і звуження ширини проїзної частини. Табличку дозволено встановлювати із знаками 1.5.1 — 1.5.3, 3.29, 5.33.

14.9.30 Табличку 7.26 «Термін застосування денних ходових вогнів (денного світла)» дозволено застосовувати із знаками 5.50, 5.52, 5.54 для нагадування вітчизняним та надання інформації іноземним водіям про певні вимоги до умов руху дорогами України.

Примітка. Табличка збільшеного розміру розміщена у четвертій секції знака 5.55.

14.9.31 Табличку 7.27 «Нанесення розмітки» застосовують із знаками 1.37 для інформування про вид дорожніх робіт.

14.9.32 Табличку 7.28 «Обмеження по температурі» застосовують із знаками 3.15 і 3.16 для заборони руху ТЗ при температурі більше ніж 28 °, маса яких перевищує 24 т, навантаження на вісь перевищує 7 т.

14.9.33 Табличку 7.29 «Зелена хвиля» застосовують із знаком 5.33 для інформування водіїв щодо рекомендованої швидкості для проїзду світлофорних об’єктів в режимі "зеленої хвилі".

14.9.34 Таблички 7.30.1 — 730.6 «Напрямок руху велосипедистів» застосовують із знаками 4.14, 4.17 і 4.16 та інформують велосипедистів про напрямок руху, що велосипедна доріжка має двосторонніх рух, забороняє в’їзд велосипедистам (на велосипедну доріжку з одностороннім рухом, пішохідну доріжку).

ДОДАТОК А

(обов’язковий)

ЗОБРАЖЕННЯ ЗНАКІВ НА МАСШТАБНІЙ СІТЦІ

А.1 Попереджувальні знаки

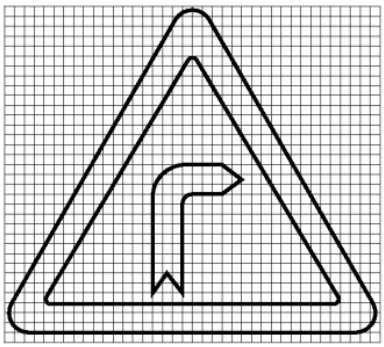

1.1

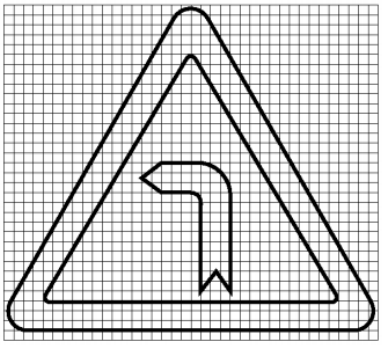

1.2

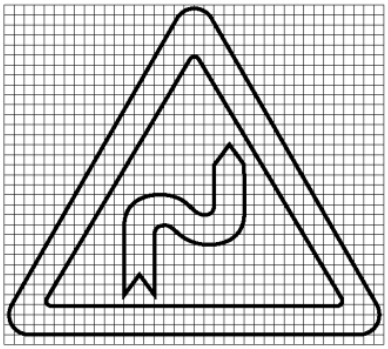

1.3.1

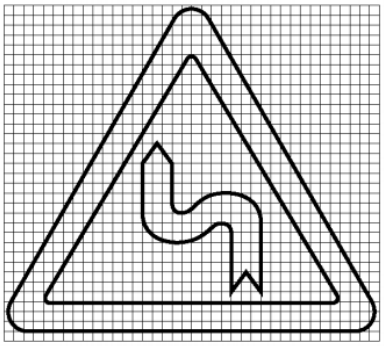

1.3.2

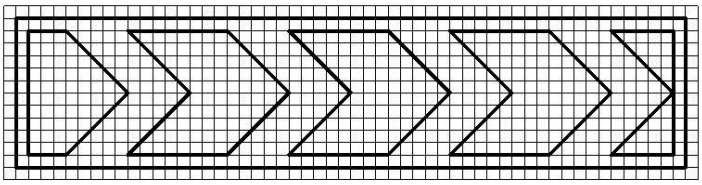

1.4.1

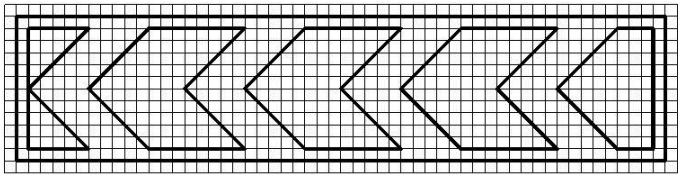

1.4.2

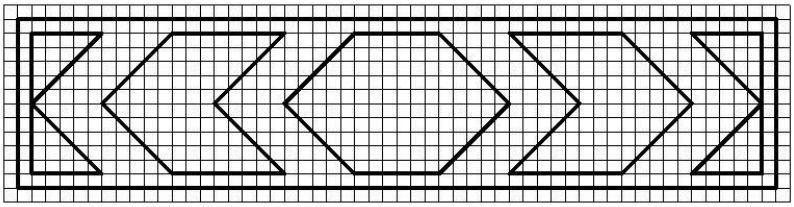

1.4.3

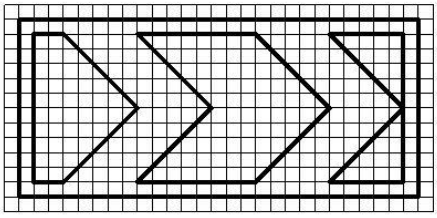

1.4.4

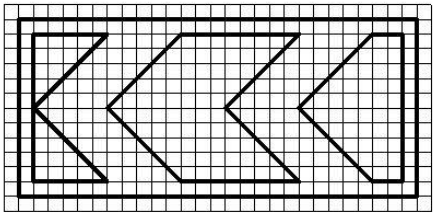

1.4.5

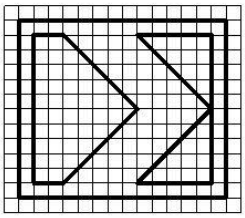

1.4.6

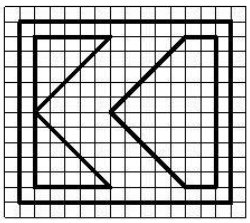

1.4.7

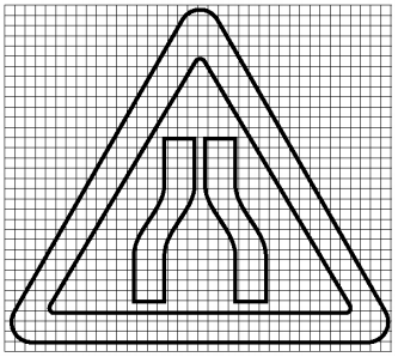

1.5.1

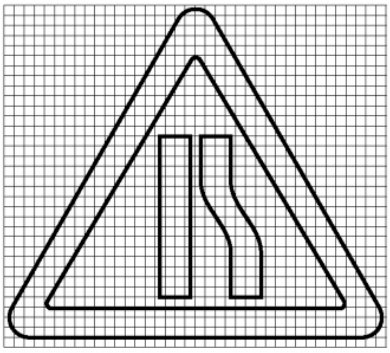

1.5.2

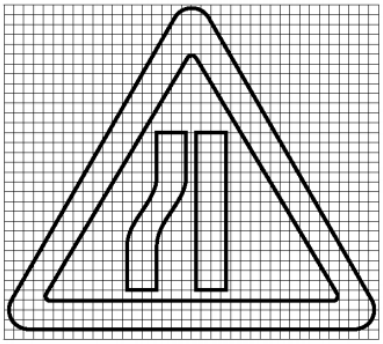

1.5.3

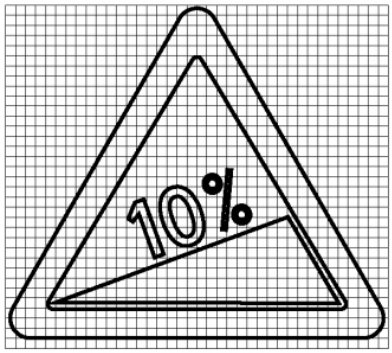

1.6

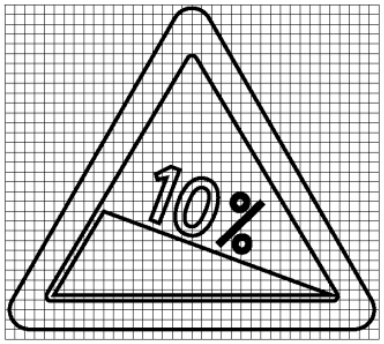

1.7

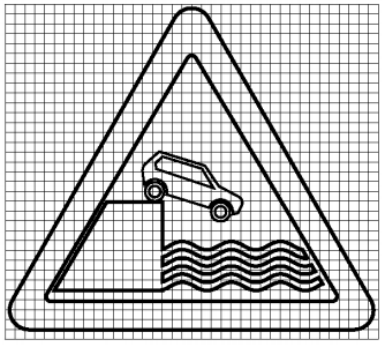

1.8

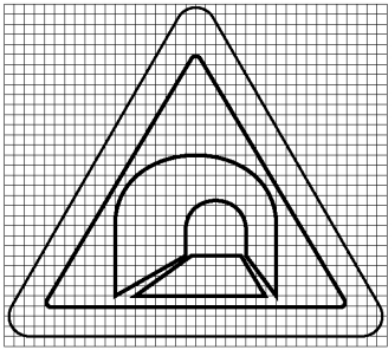

1.9

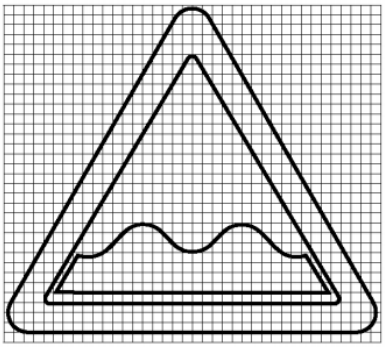

1.10

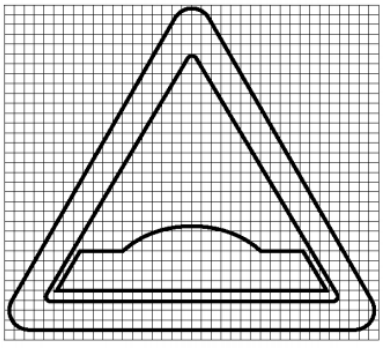

1.11

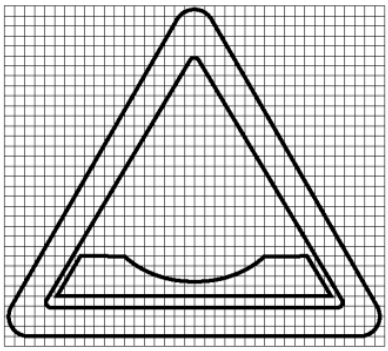

1.12

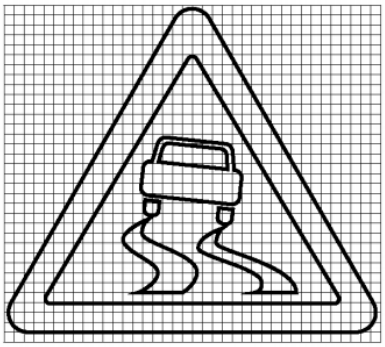

1.13

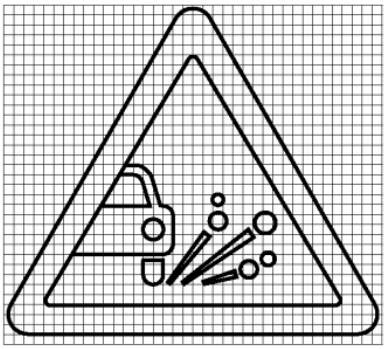

1.14

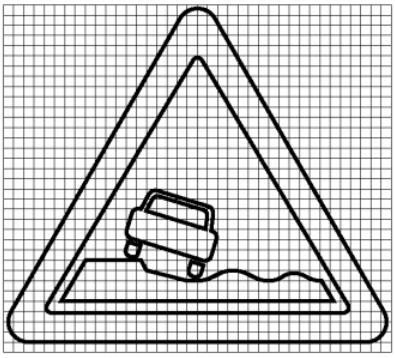

1.15

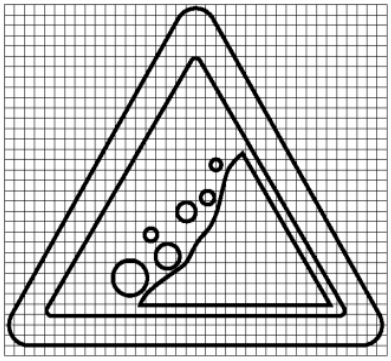

1.16

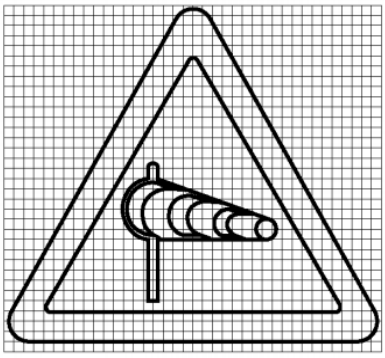

1.17

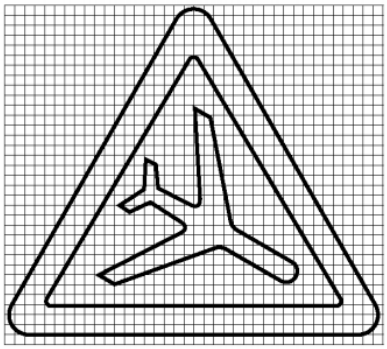

1.18

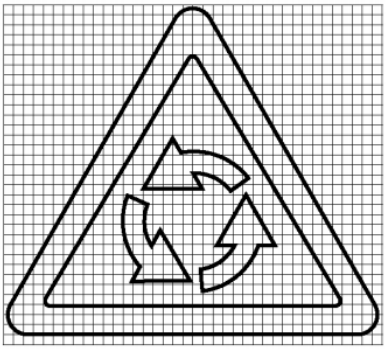

1.19

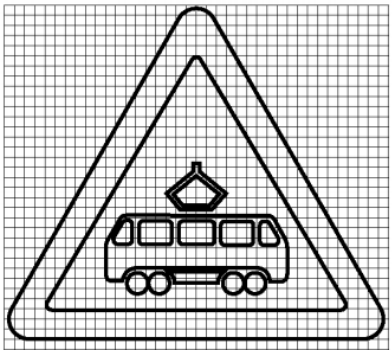

1.20

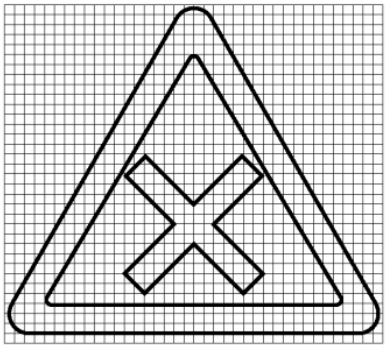

1.21

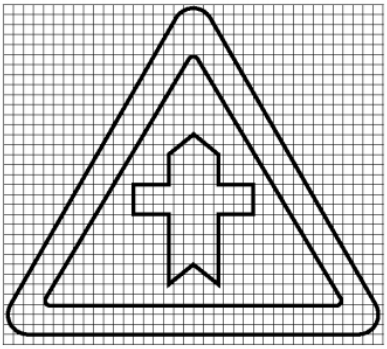

1.22

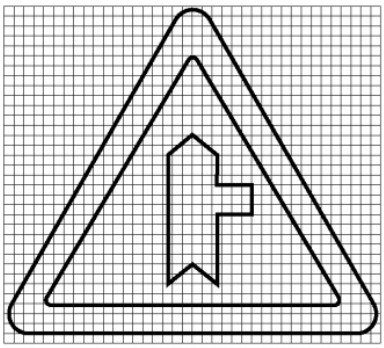

1.23.1

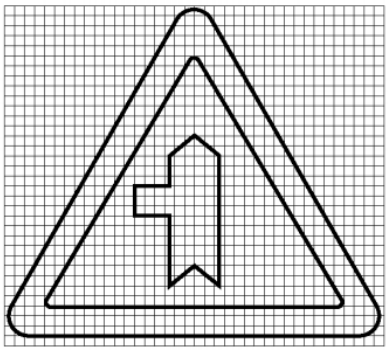

1.23.2

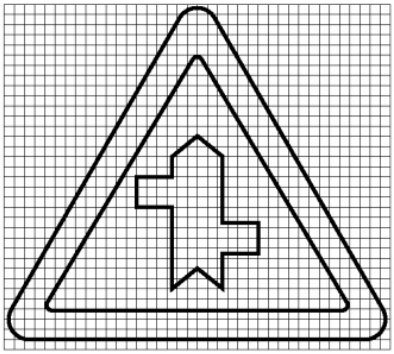

1.23.3

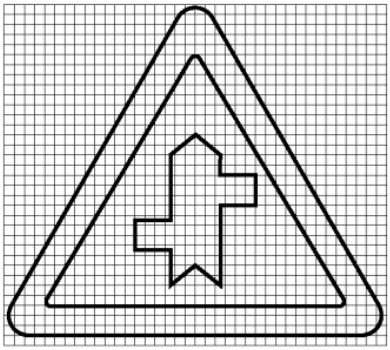

1.23.4

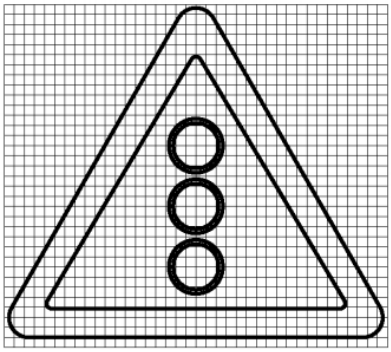

1.24

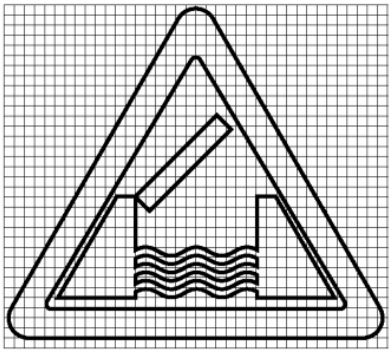

1.25

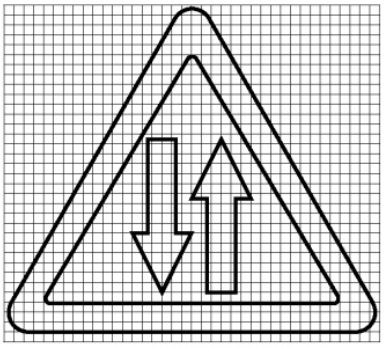

1.26

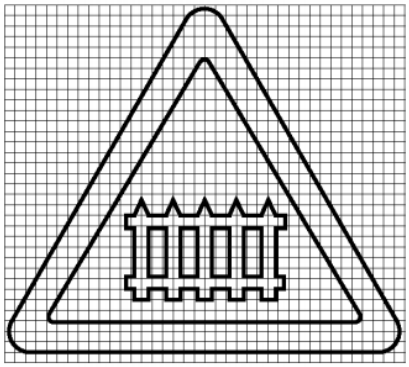

1.27

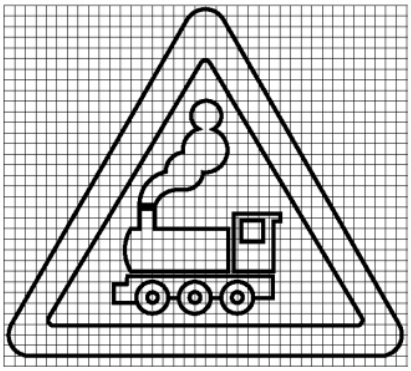

1.28

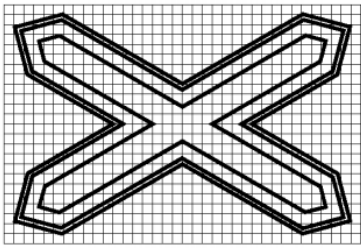

1.29

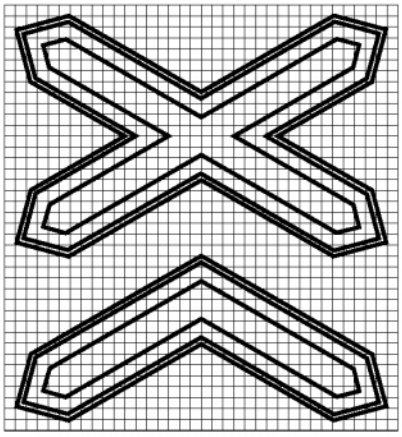

1.30

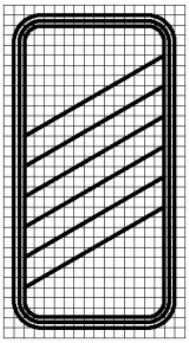

1.31.1

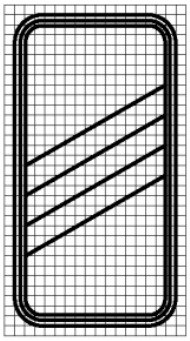

1.31.2

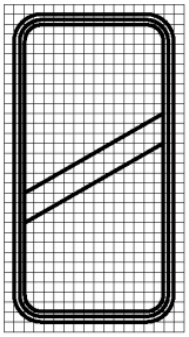

1.31.3

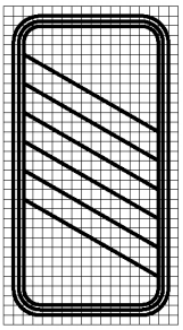

1.31.4

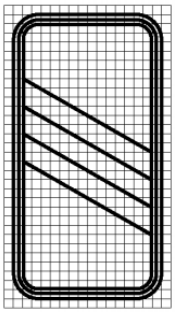

1.31.5

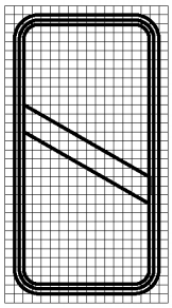

1.31.6

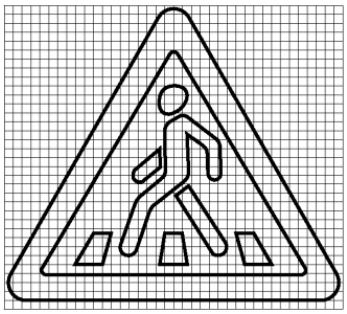

1.32

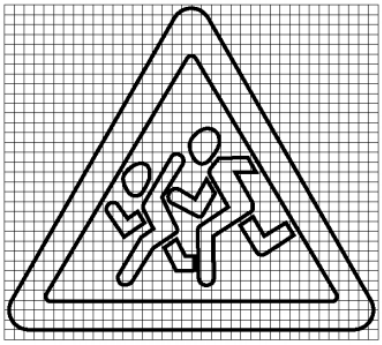

1.33

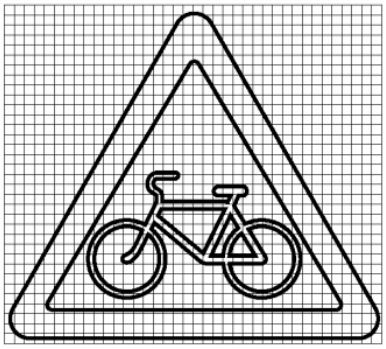

1.34

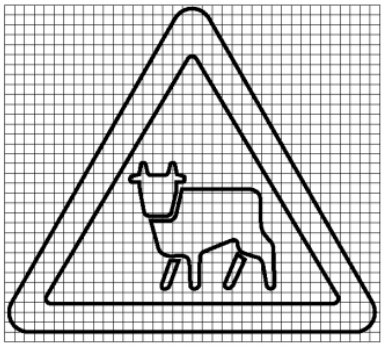

1.35

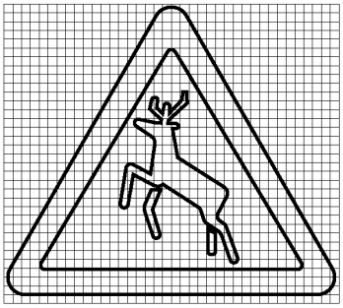

1.36

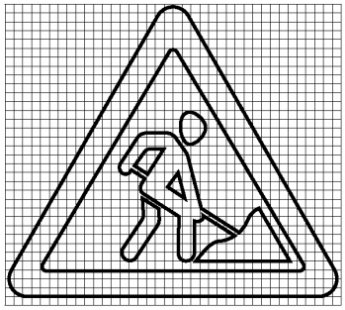

1.37

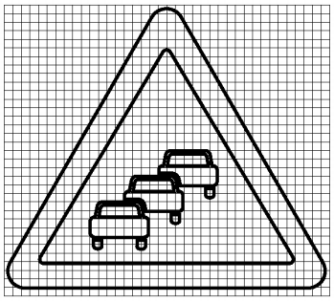

1.38

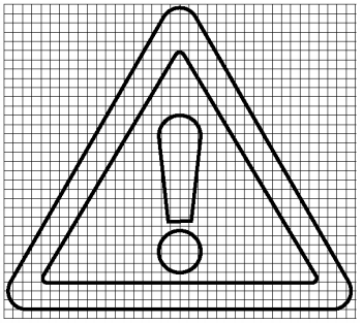

1.39

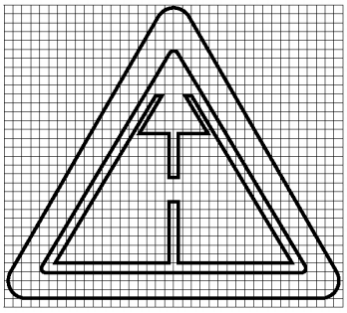

1.40

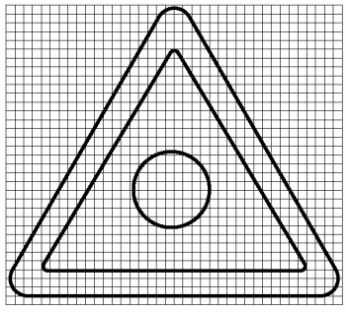

1.41

А.2 Знаки пріоритету

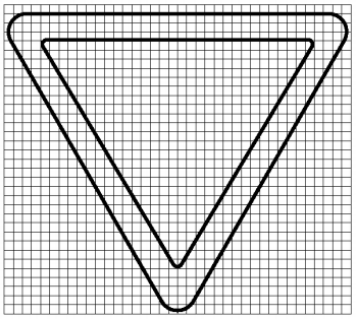

2.1

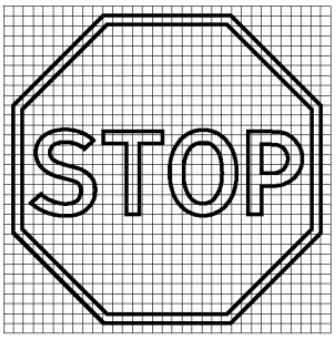

2.2

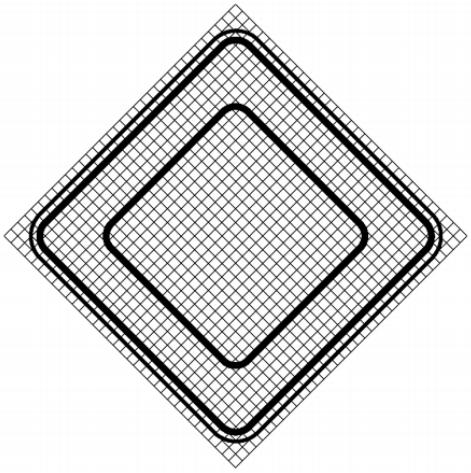

2.3

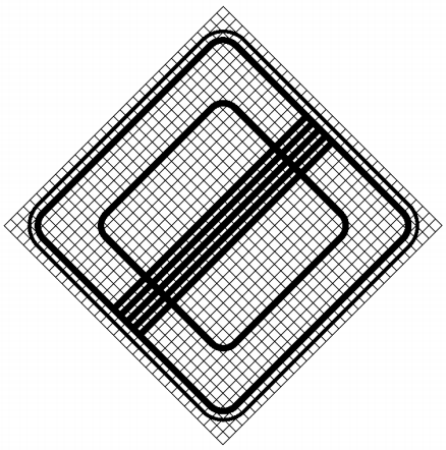

2.4

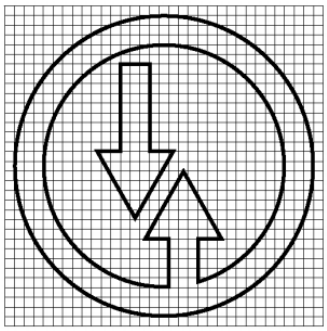

2.5

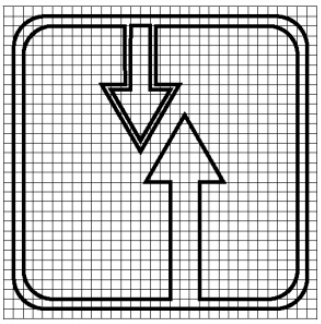

2.6

А.3 Заборонні знаки

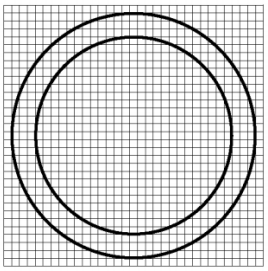

3.1

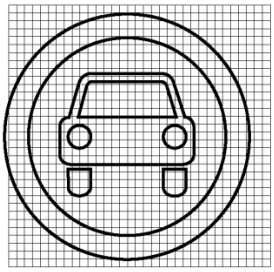

3.2

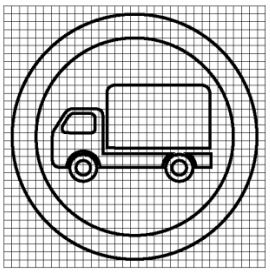

3.3

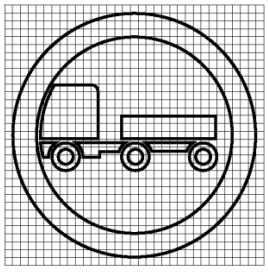

3.4

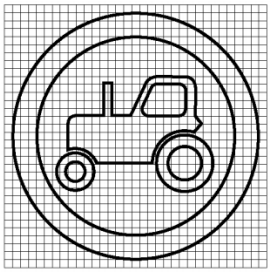

3.5

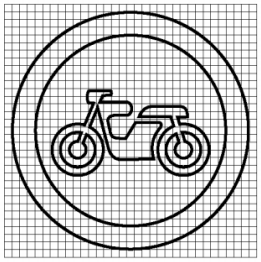

3.6

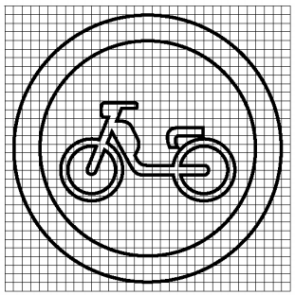

3.7

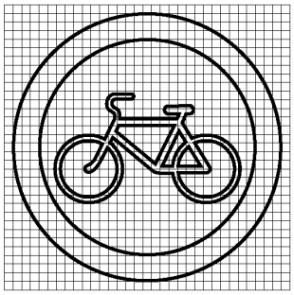

3.8

3.9

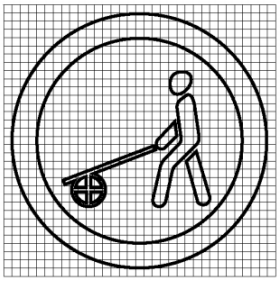

3.10

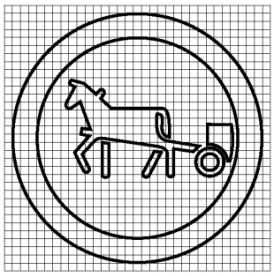

3.11

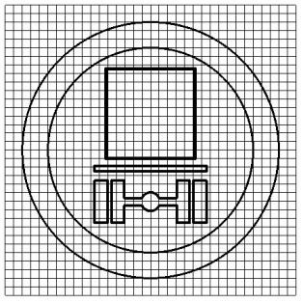

3.12

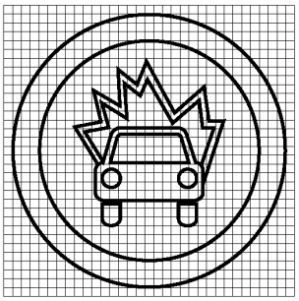

3.13

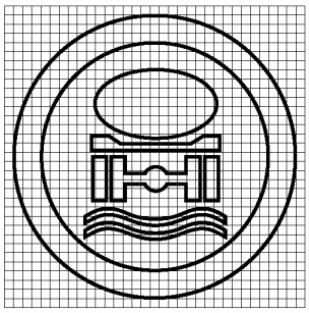

3.14

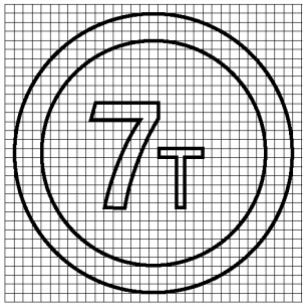

3.15

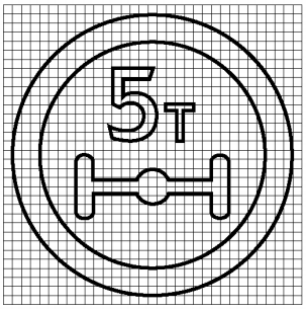

3.16

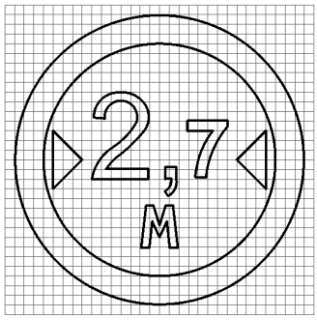

3.17

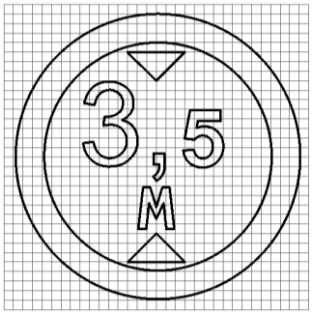

3.18

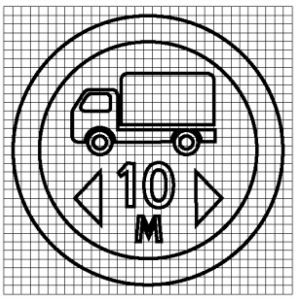

3.19

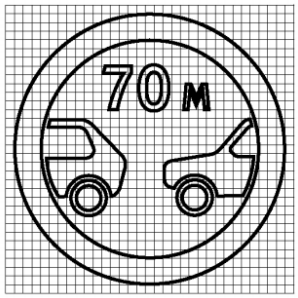

3.20

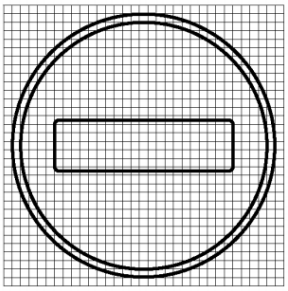

3.21

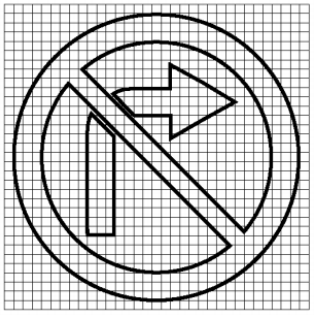

3.22

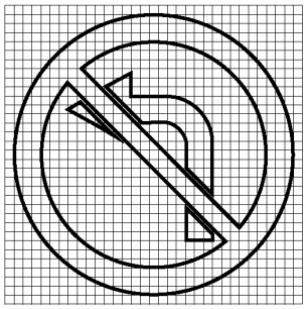

3.23

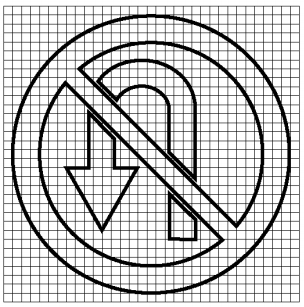

3.24

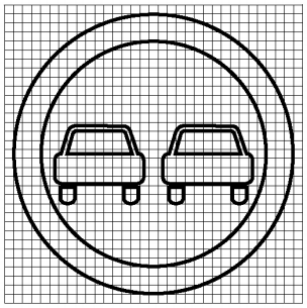

3.25

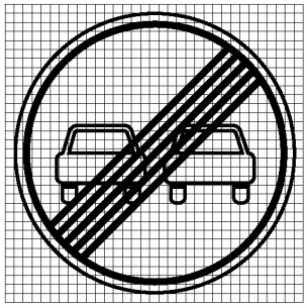

3.26

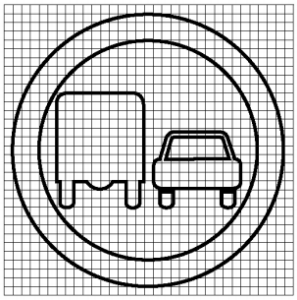

3.27

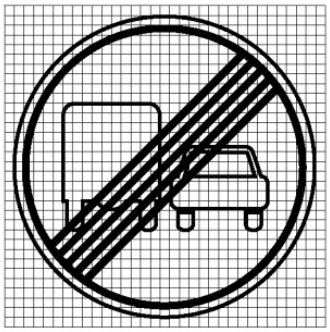

3.28

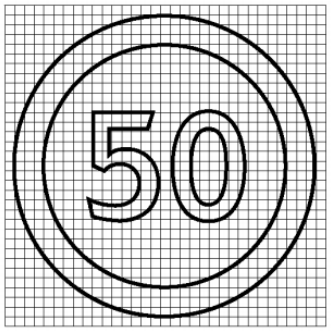

3.29

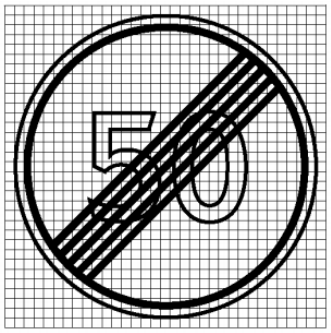

3.30

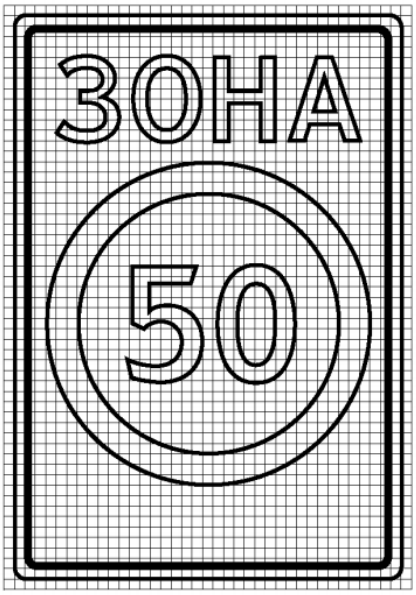

3.31

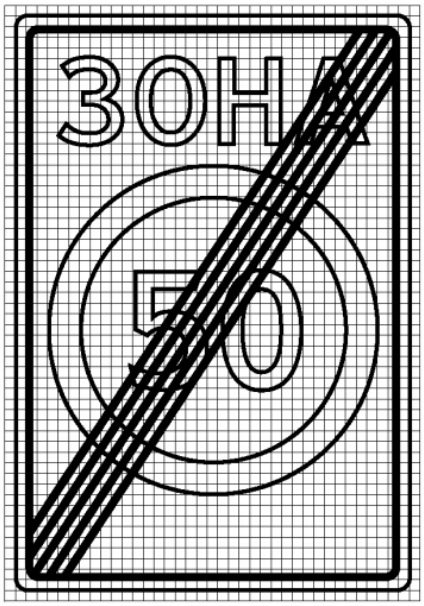

3.32

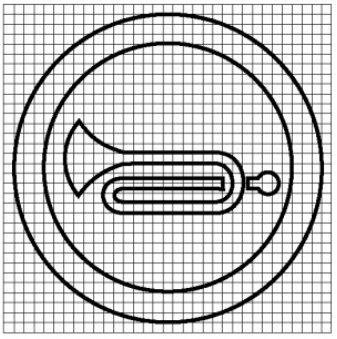

3.33

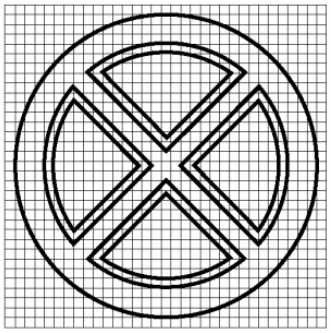

3.34

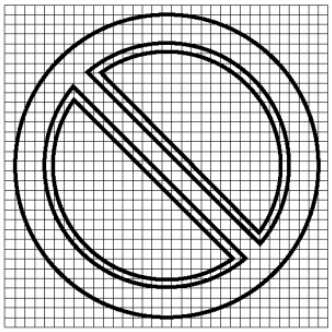

3.35

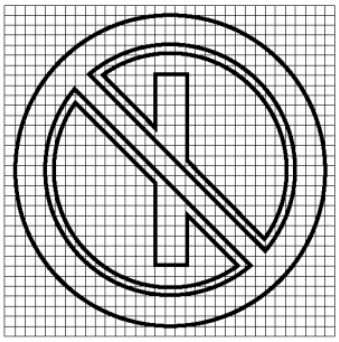

3.36

3.38

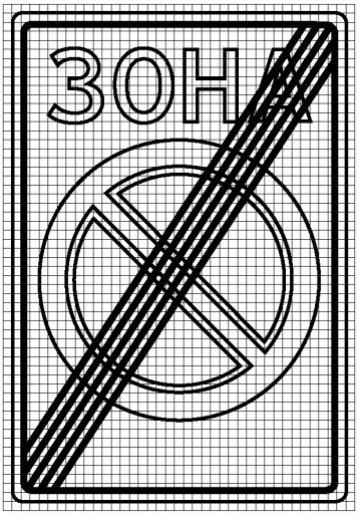

3.39

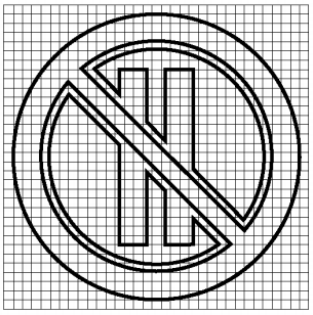

3.37

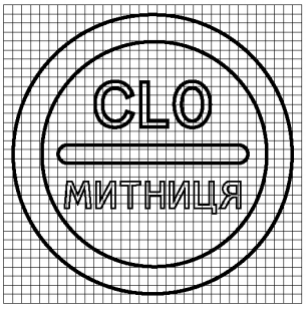

3.40

3.41

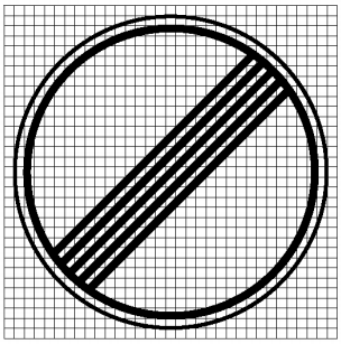

3.42

3.43

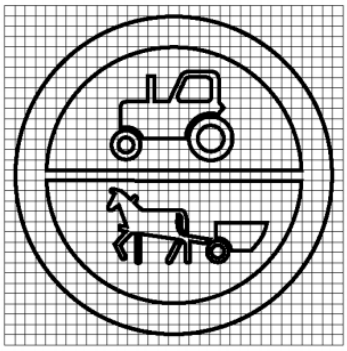

3.44

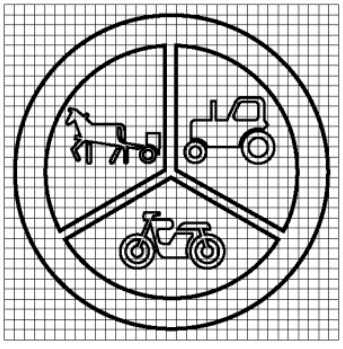

3.45

А.4 Наказові знаки

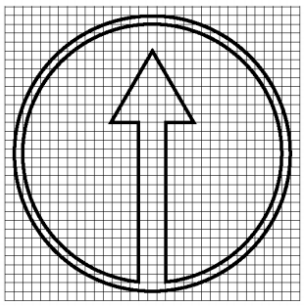
4.1

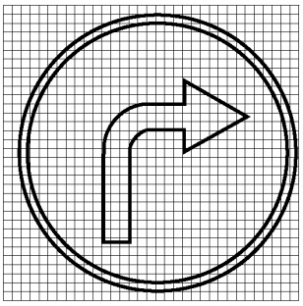
4.2

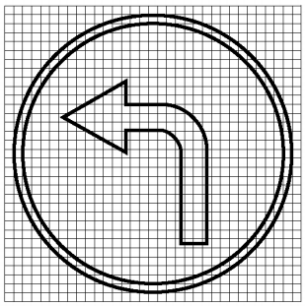
4.3

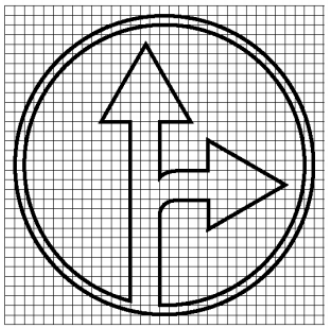
4.4

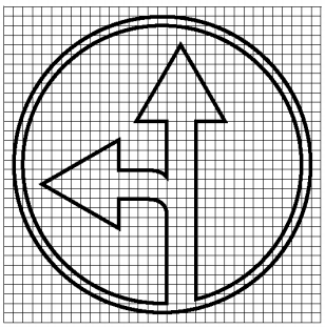
4.5

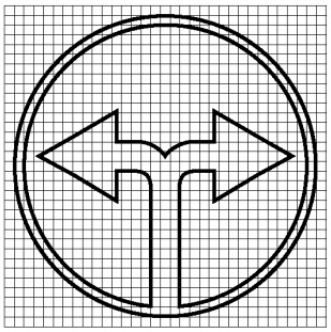
4.6

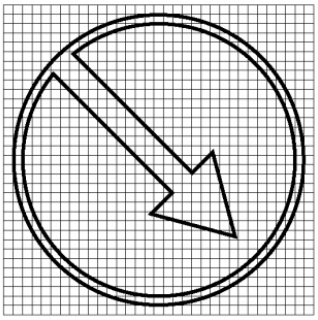
4.7

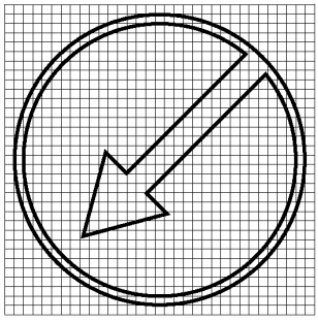
4.8

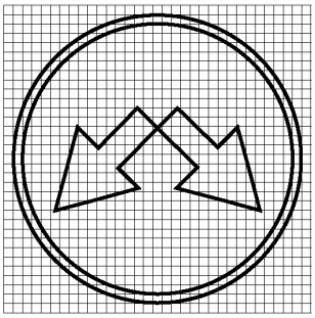
4.9

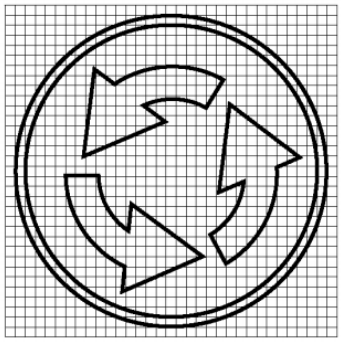
4.10

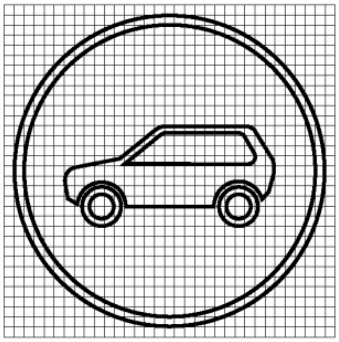
4.11

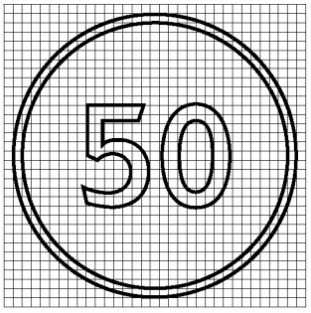

4.12

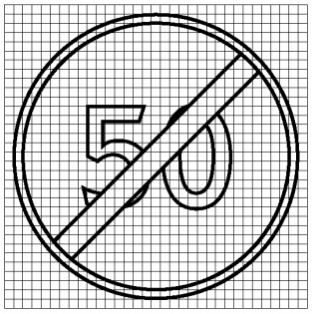

4.13

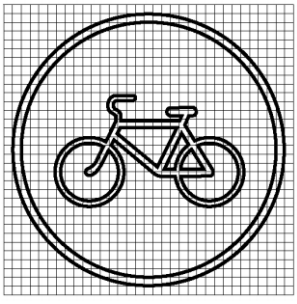
4.14

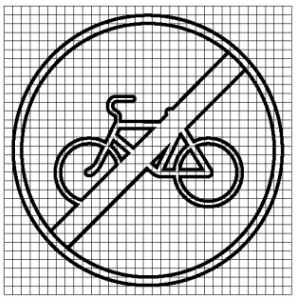
4.15

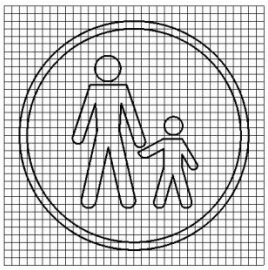

4.16

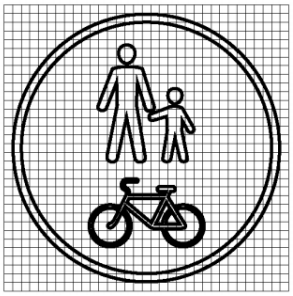

4.17

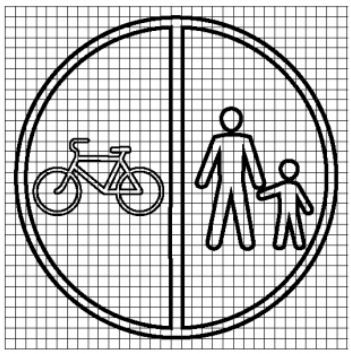

4.18

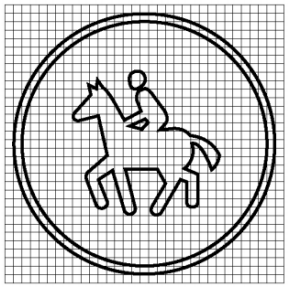

4.19

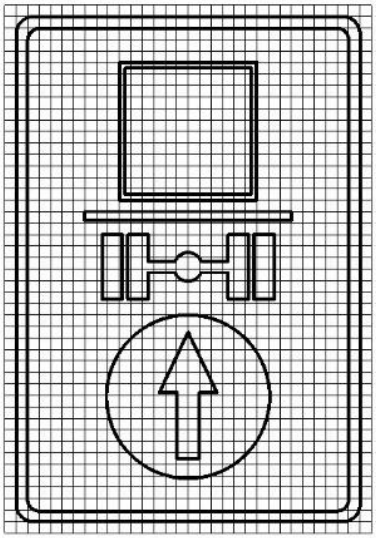

4.20.1

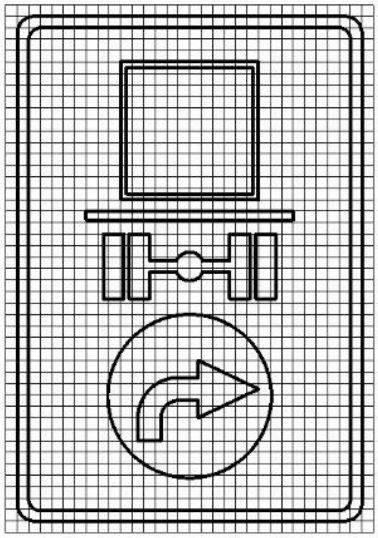

4.20.2

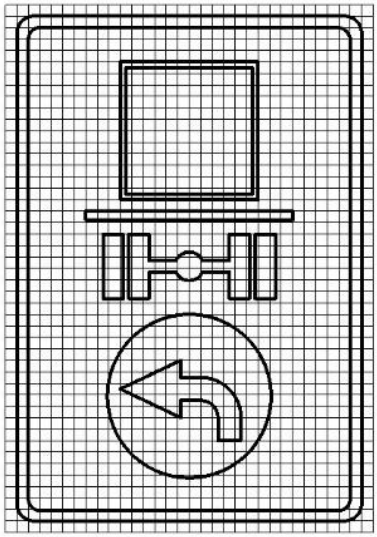

4.20.3

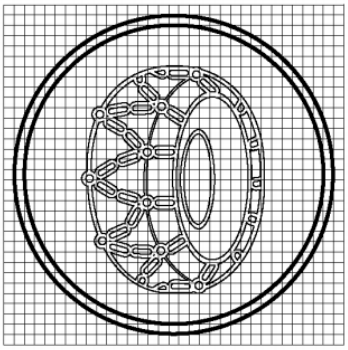

4.21

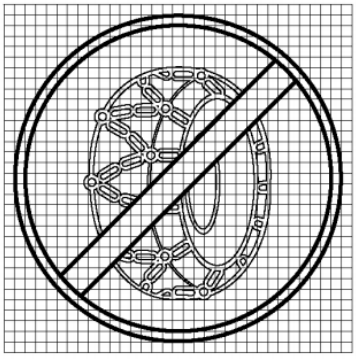

4.22

А.5 Інформаційно – вказівні знаки

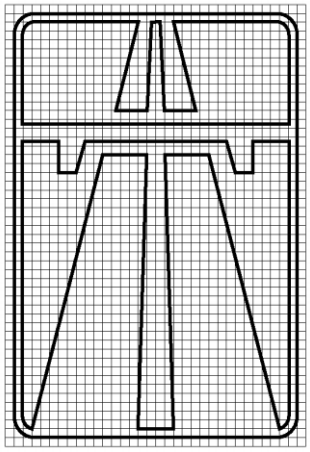

5.1

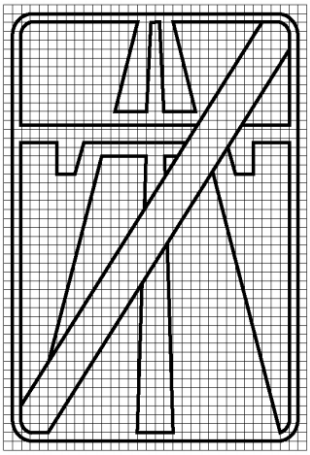

5.2

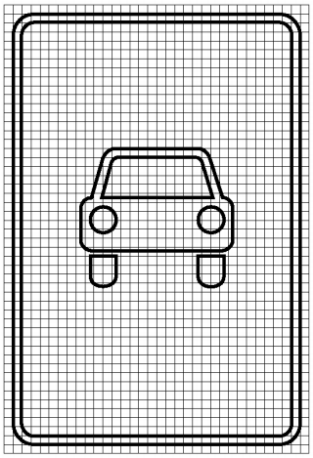

5.3

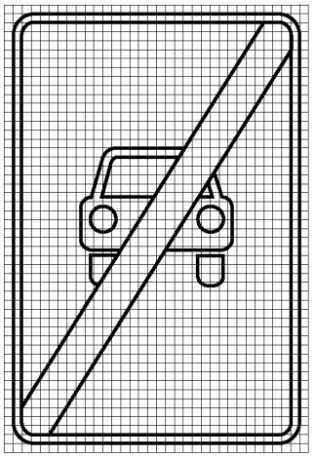

5.4

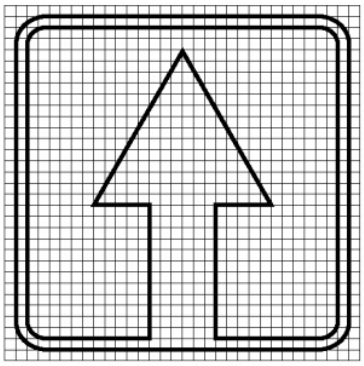

5.5

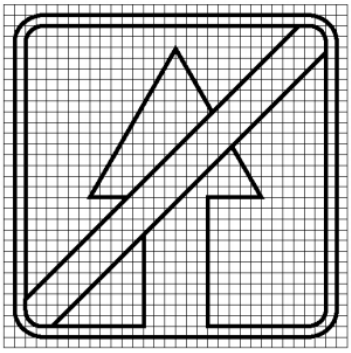

5.6

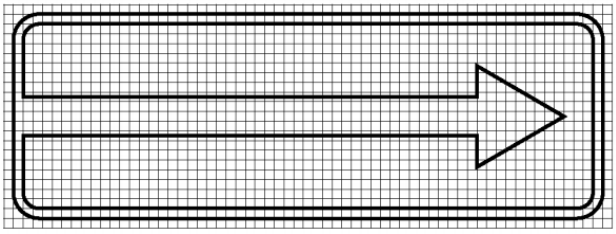

5.7.1

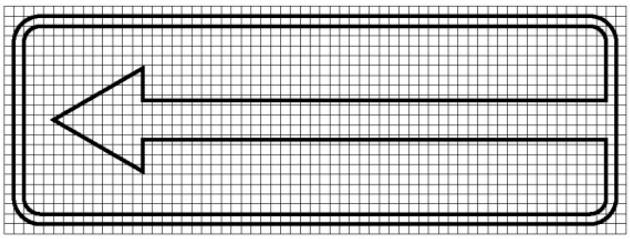

5.7.2

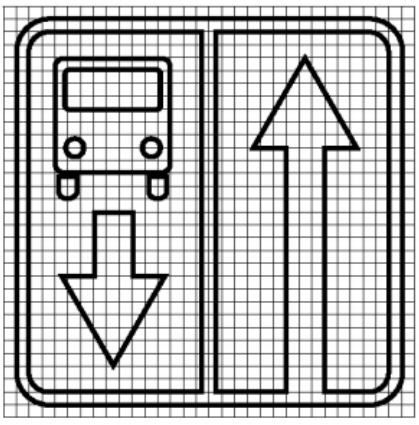

5.8

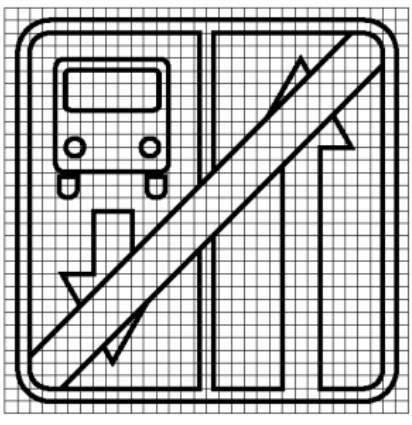

5.9

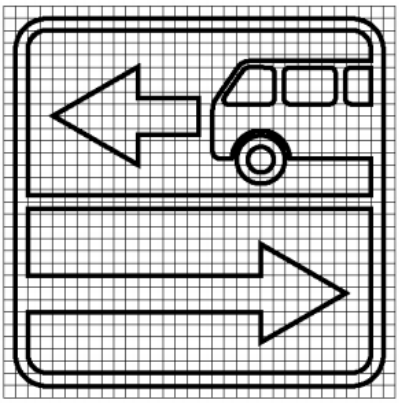

5.10.1

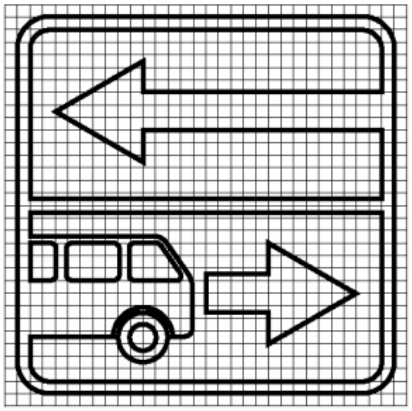

5.10.2

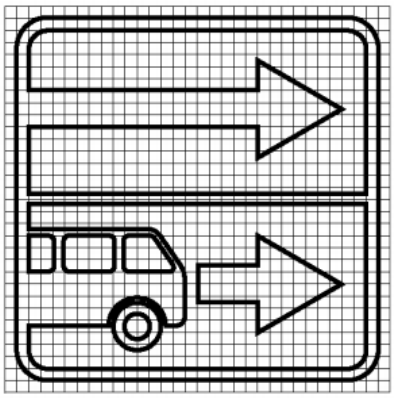

5.10.3

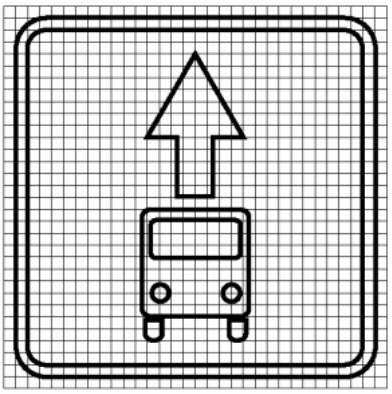

5.11

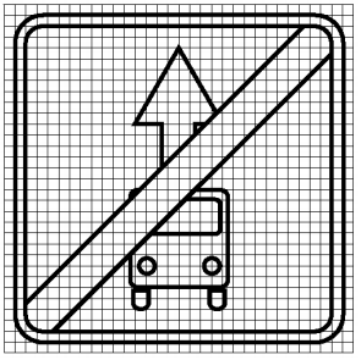

5.12

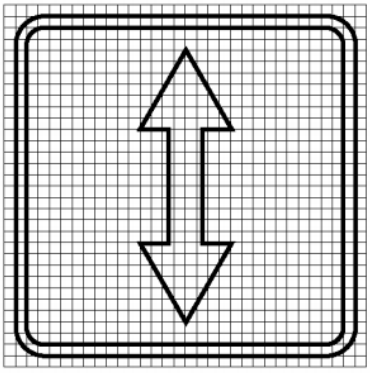

5.13

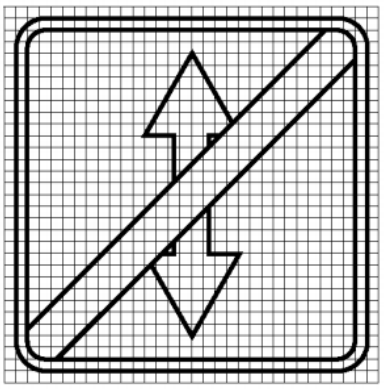

5.14

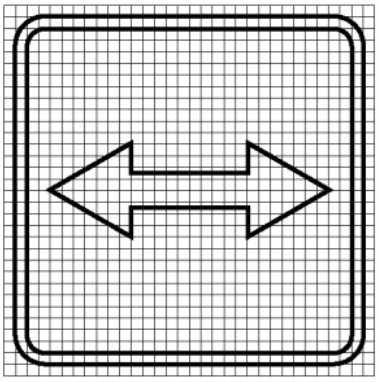

5.15

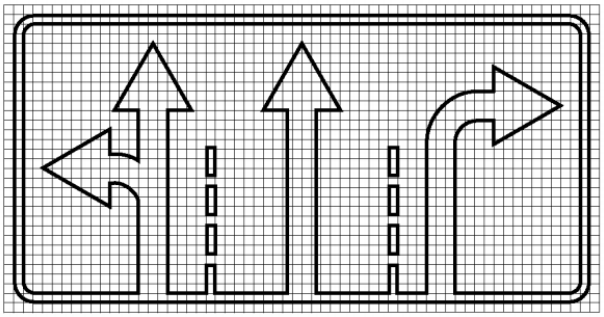

5.16

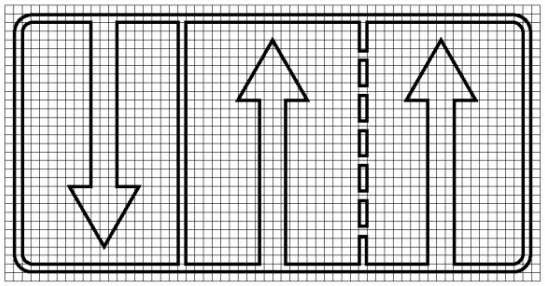

5.17.1

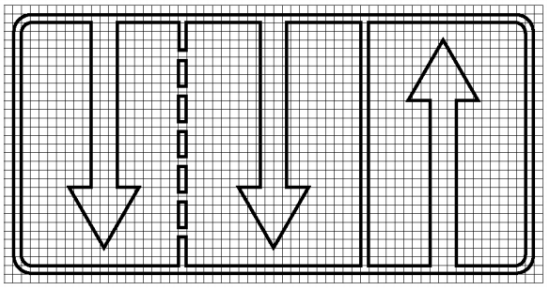

5.17.2

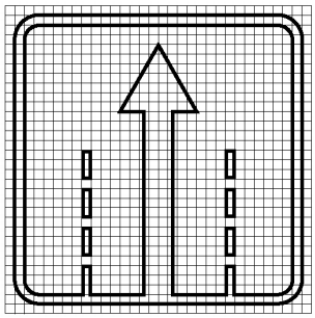

5.18

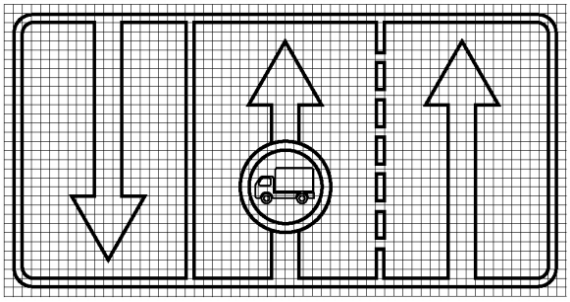

5.19

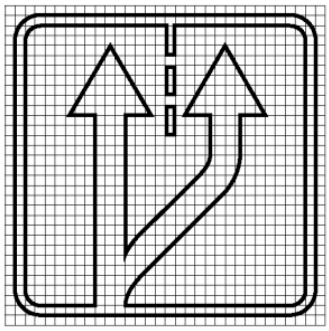

5.20.1

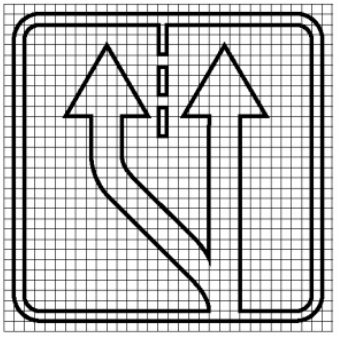

5.20.2

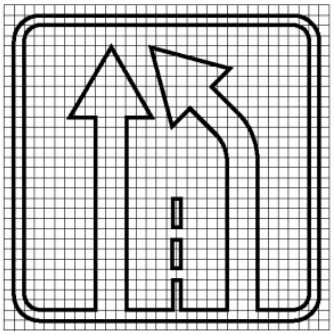

5.21.1

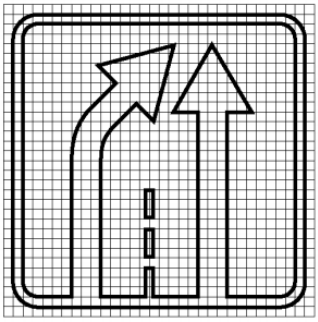

5.21.2

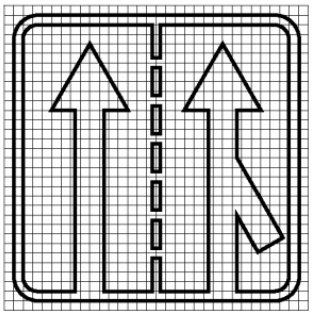

5.22

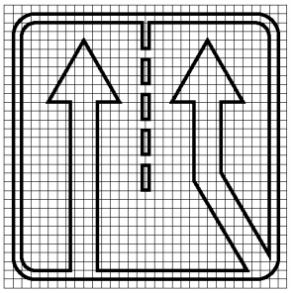

5.23

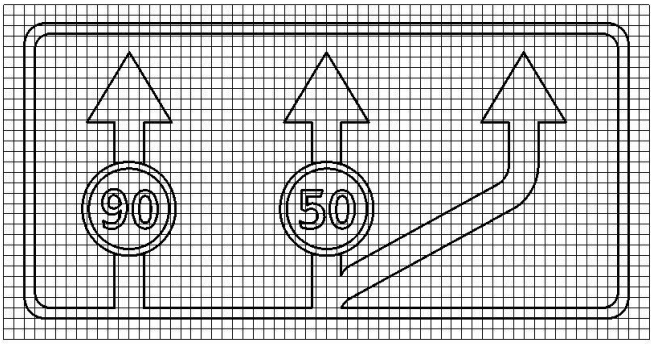

5.24

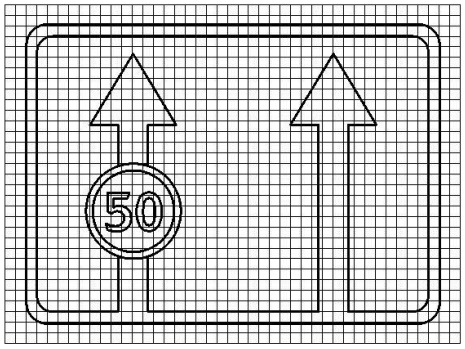

5.25

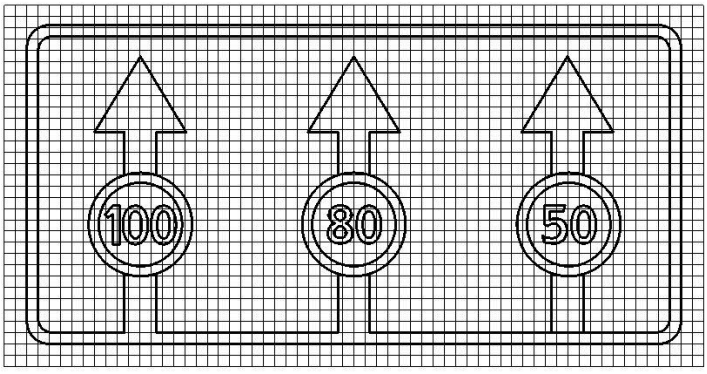

5.26

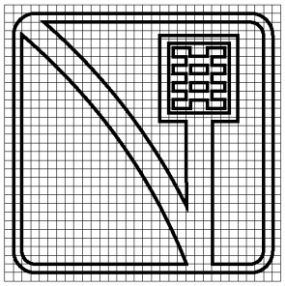

5.28

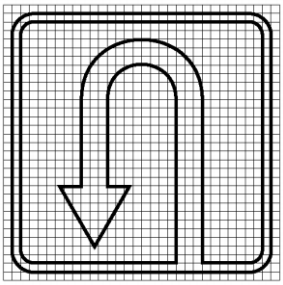

5.29

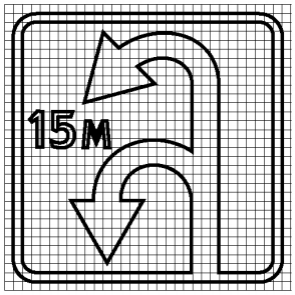

5.30

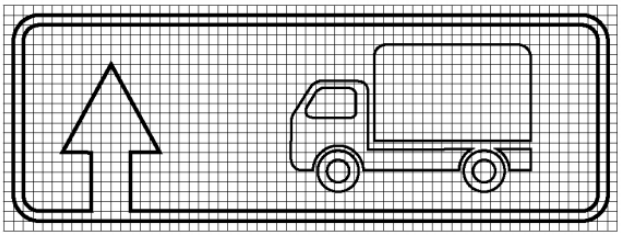

5.31.1

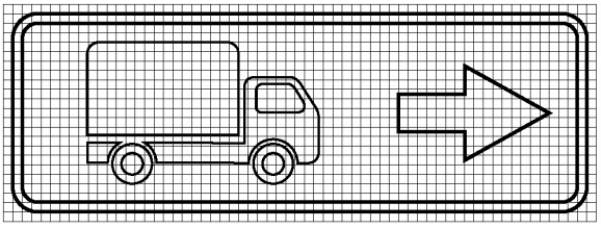

5.31.2

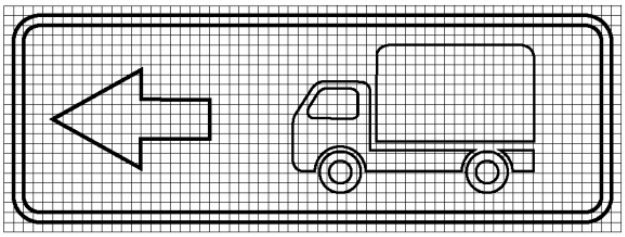

5.31.3

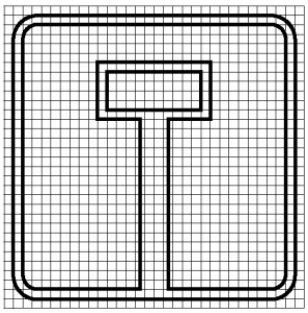

3.32.1

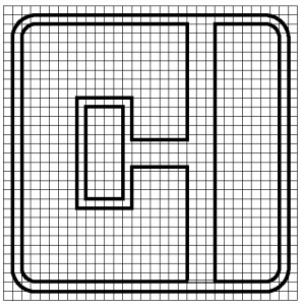

5.32.2

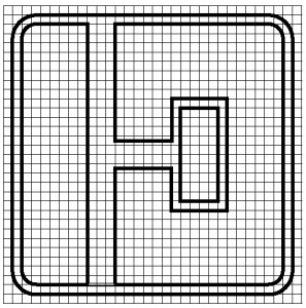

5.32.3

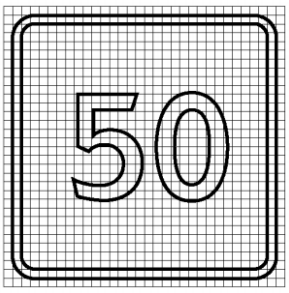

5.33

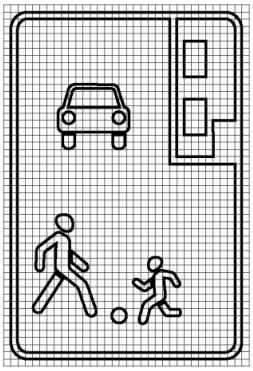

5.34

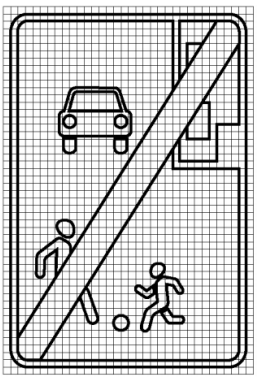

5.35

5.36

5.37

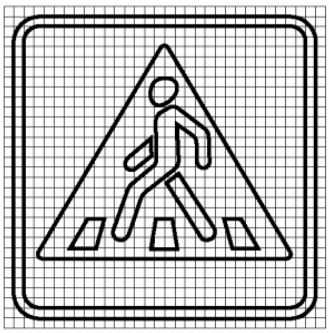

5.38.1

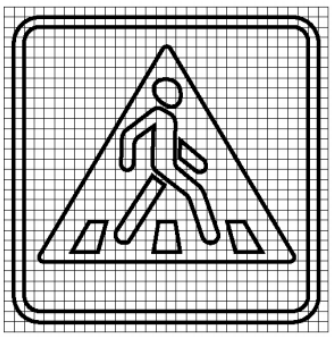

5.38.2

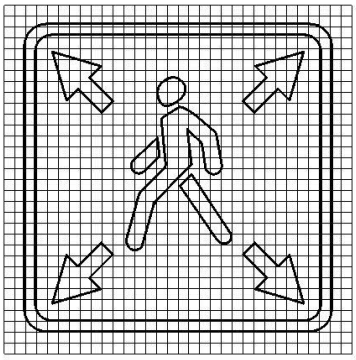

5.39

5.40.1

5.40.2

5.41.1

5.41.2

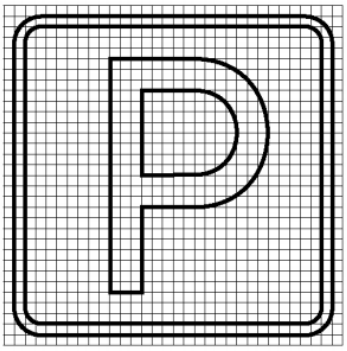

5.42.1

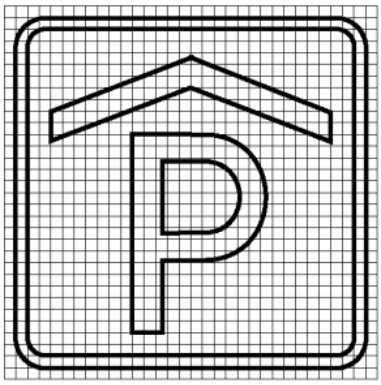

5.42.2

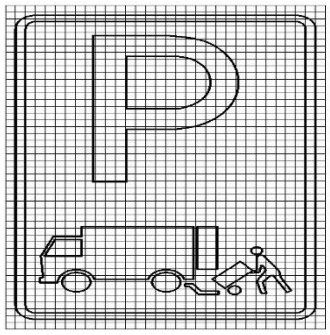

5.42.3

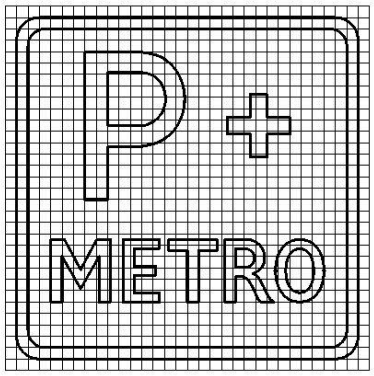

5.42.4

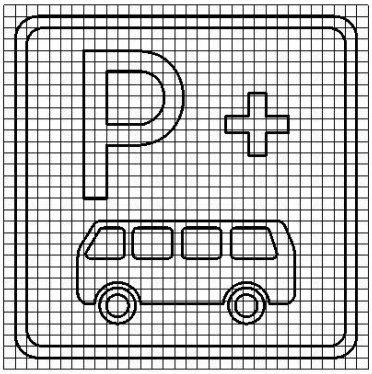

5.42.5

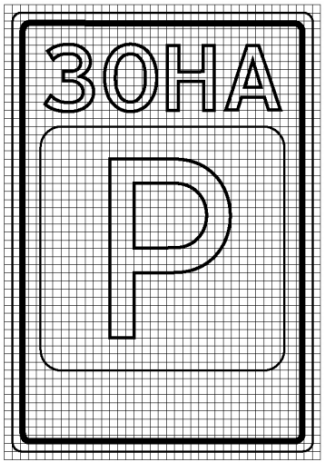

5.43

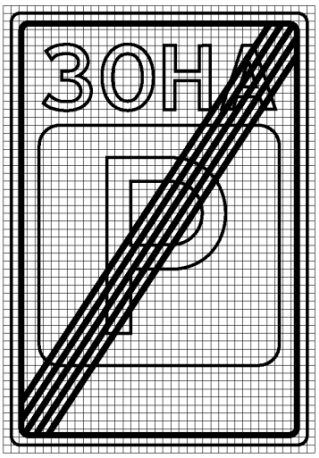

5.44

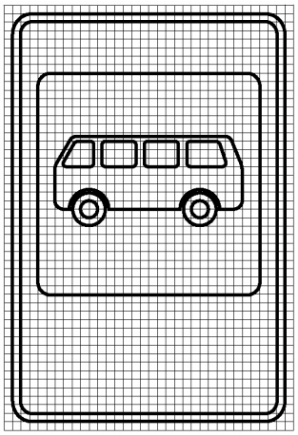

5.45.1

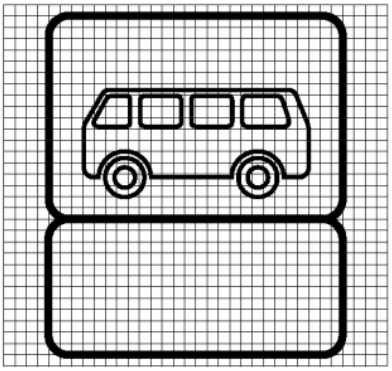

5.45.2

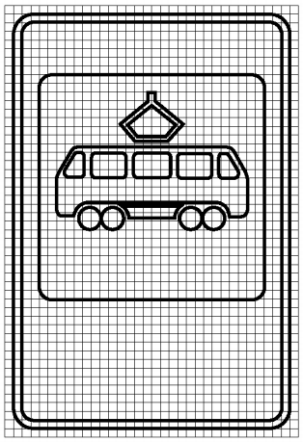

5.46.1

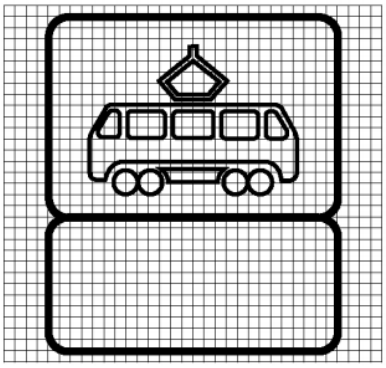

5.46.2

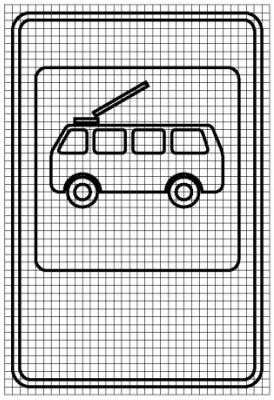

5.47.1

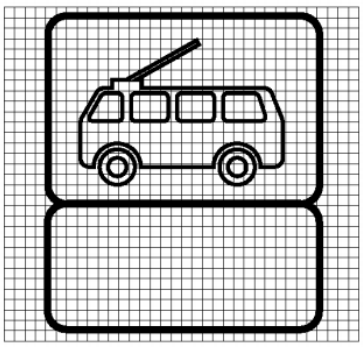

5.47.2

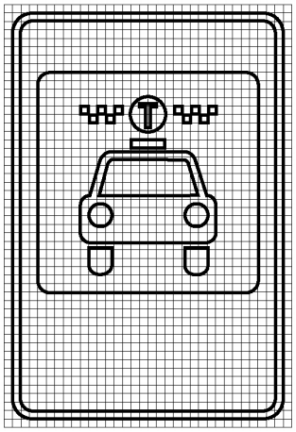

5.48

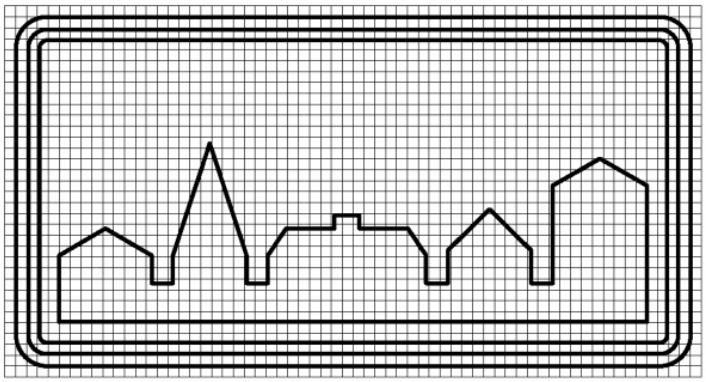

5.53.1

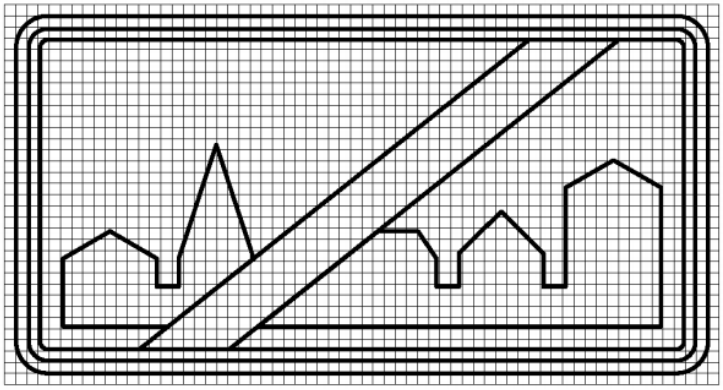

5.53.2

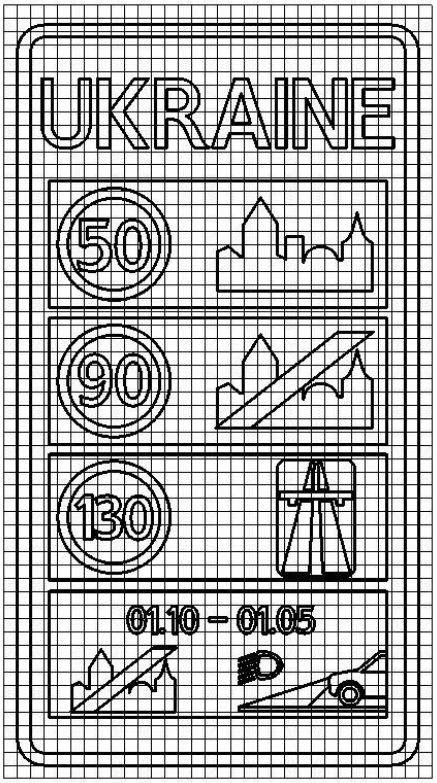

5.55

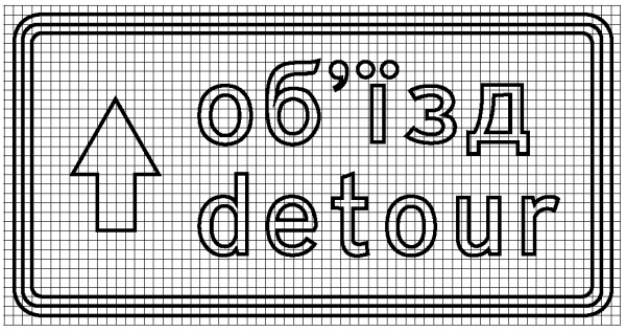

5.64.1

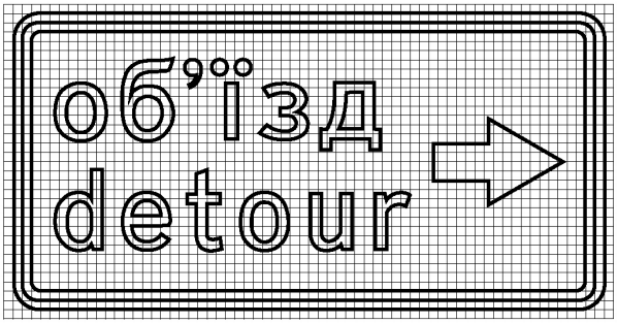

5.64.2

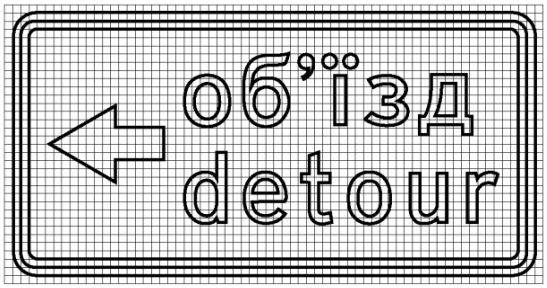

5.64.3

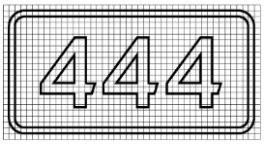

5.66

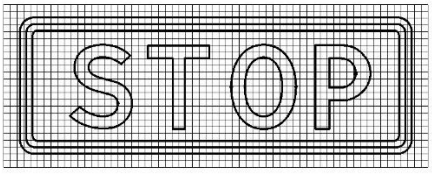

5.69

5.70

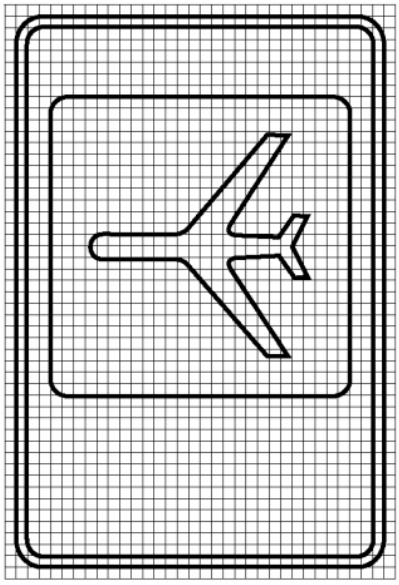

5.71

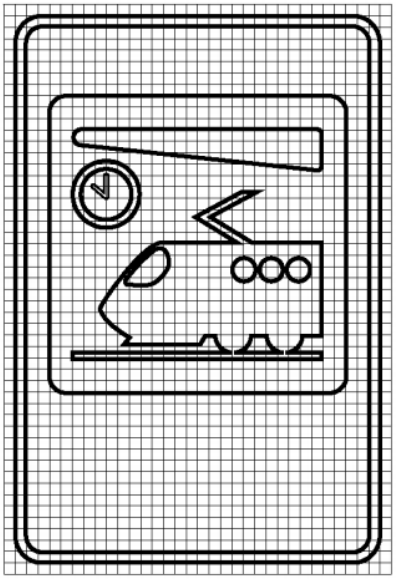

5.72

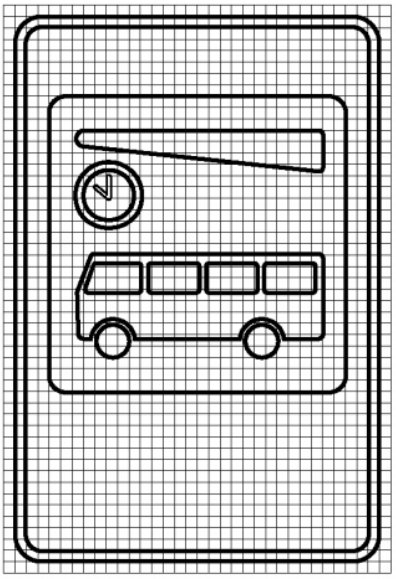

5.73

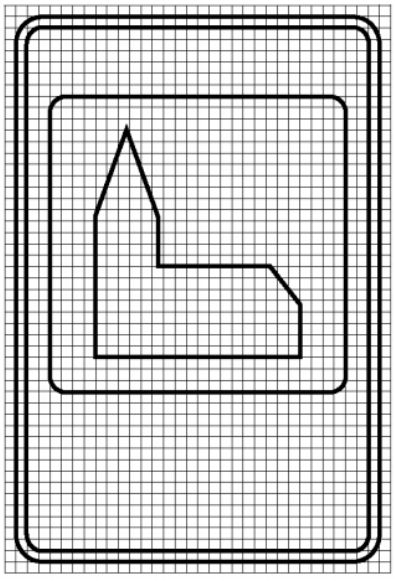

5.74

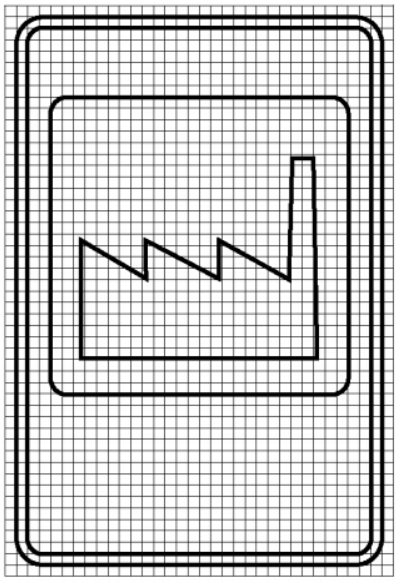

5.75

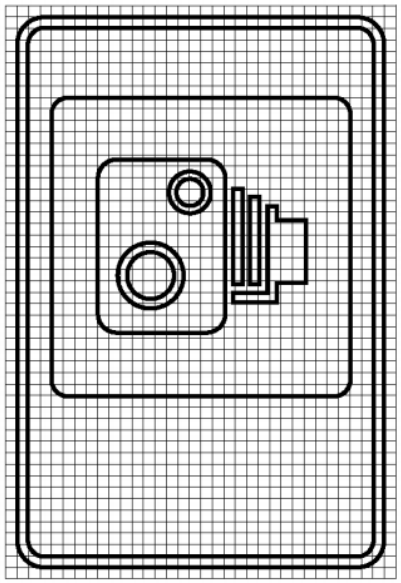

5.76

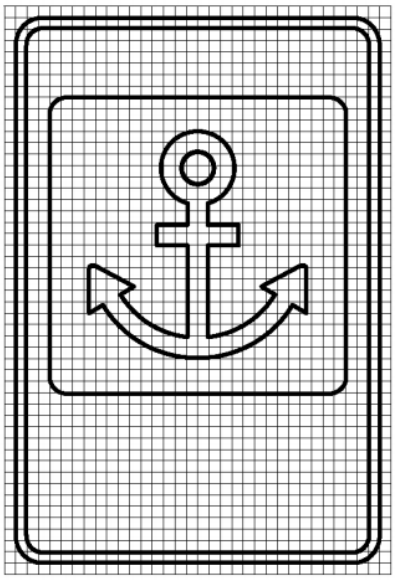

5.77

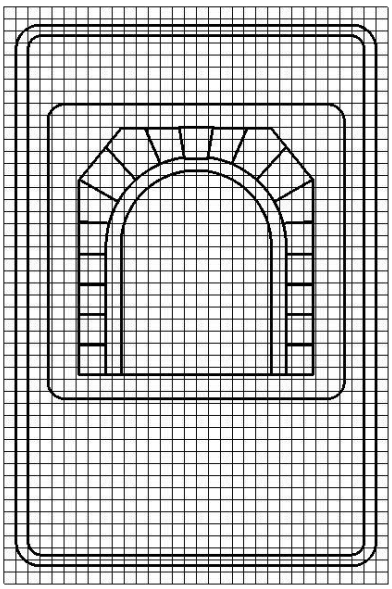

5.78

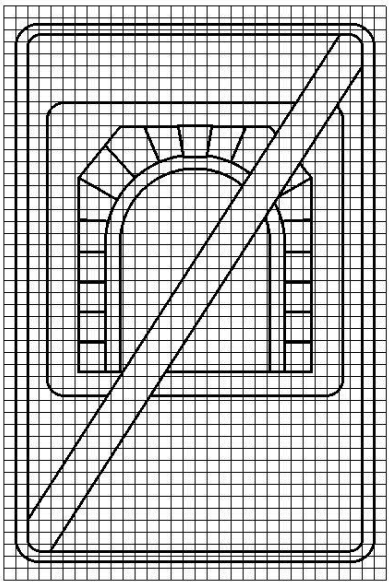

5.79

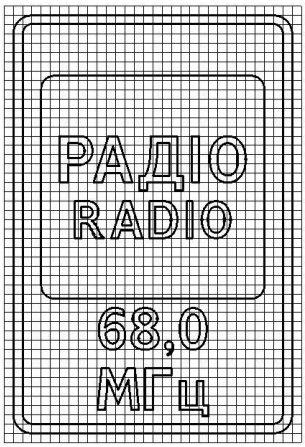

5.80

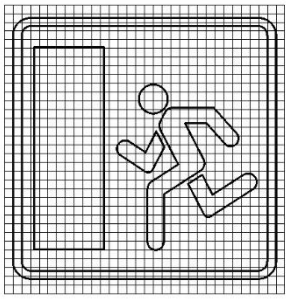

5.81.1

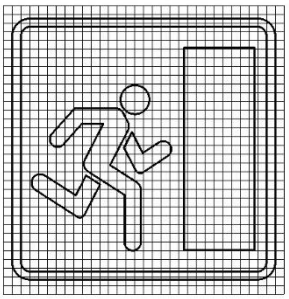

5.81.2

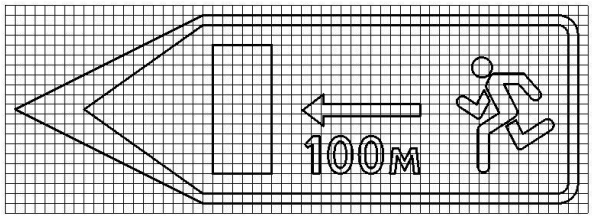

5.82.1

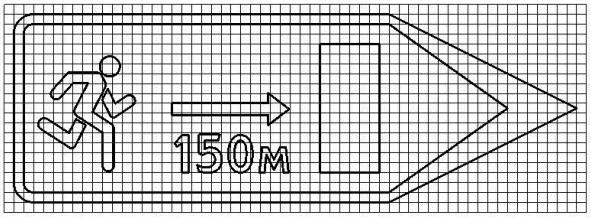

5.82.2

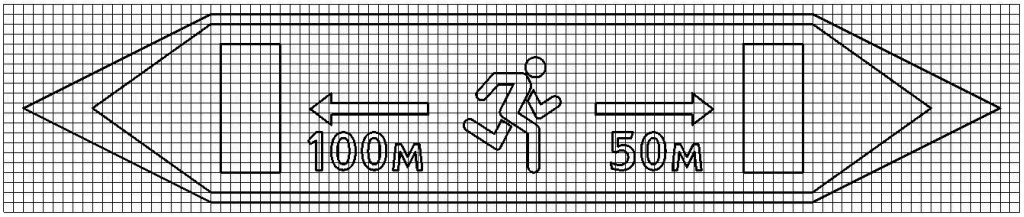

5.83

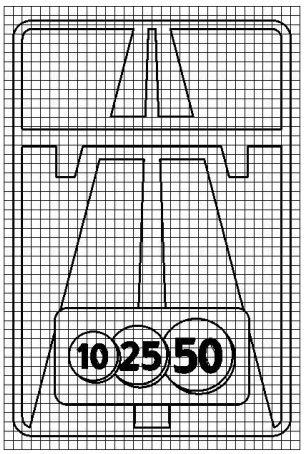

5.84.1

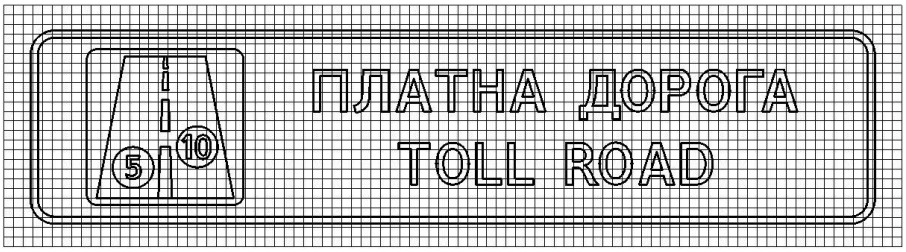

5.84.2

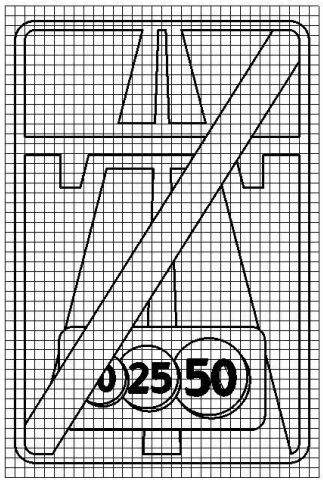

5.85.1

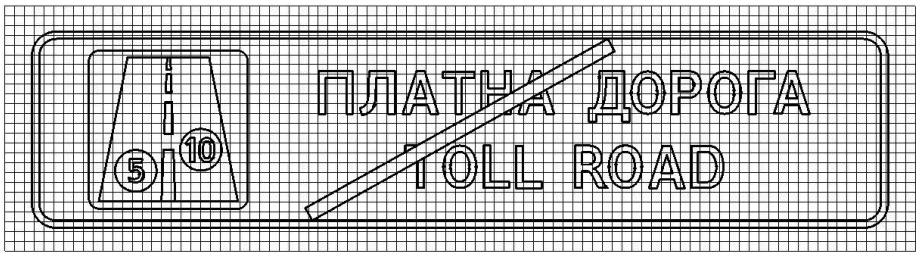

5.85.2

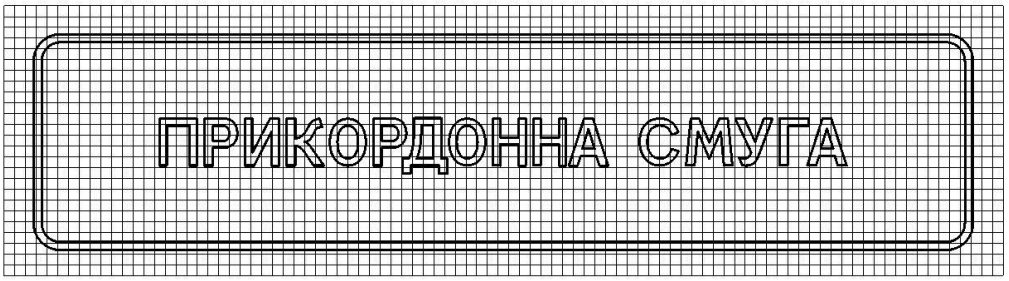

5.86

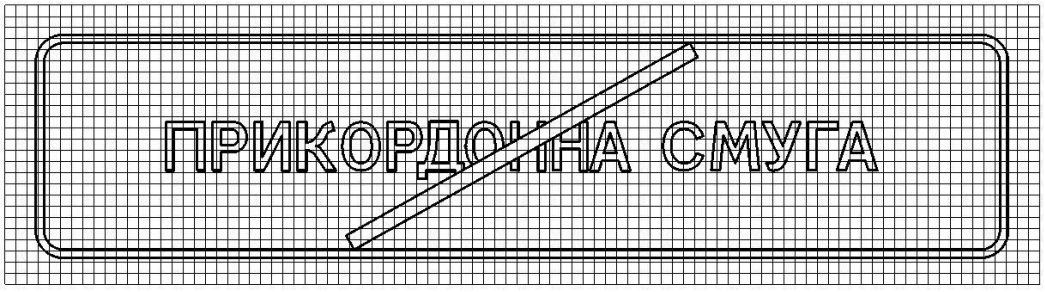

5.87

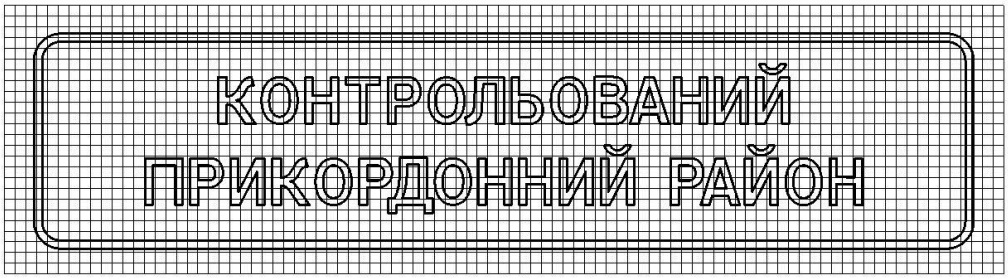

5.88

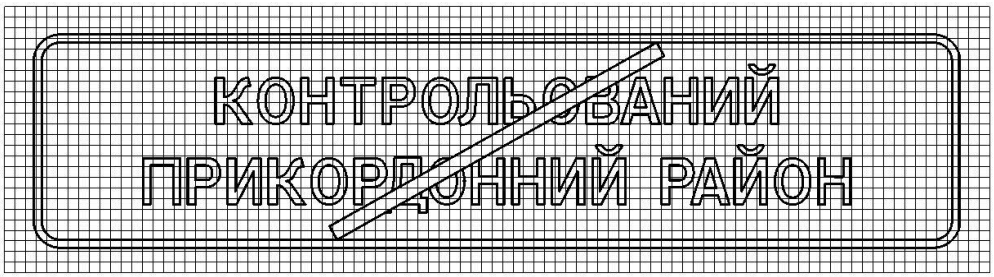

5.89

А.6 Знаки сервісу

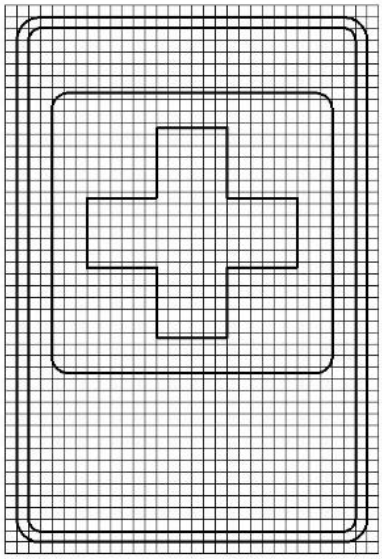

6.1

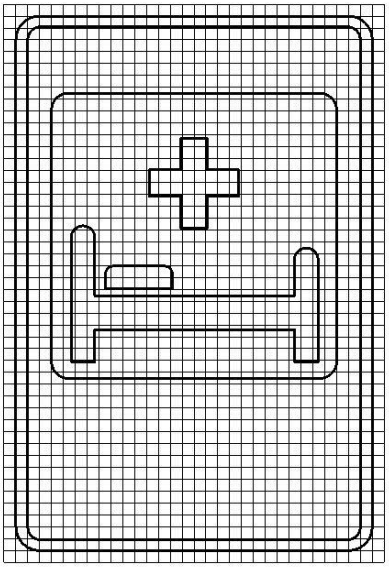

6.2

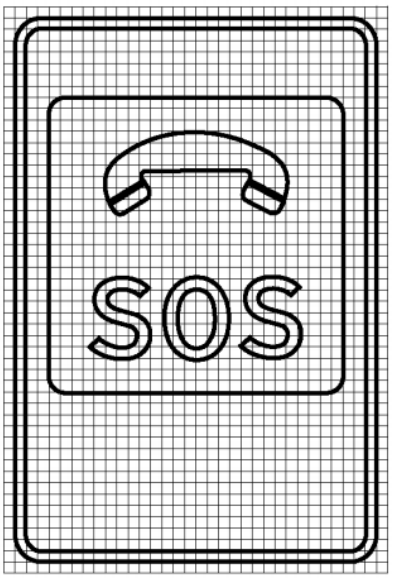

6.3

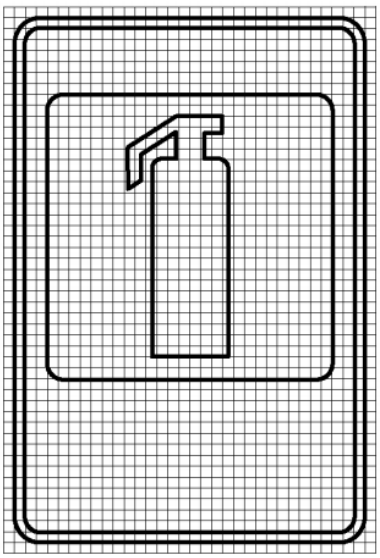

6.4

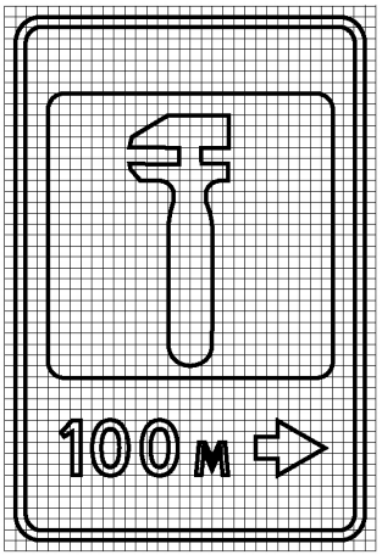

6.5

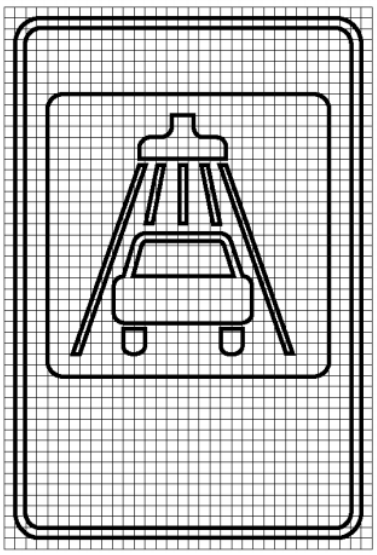

6.6

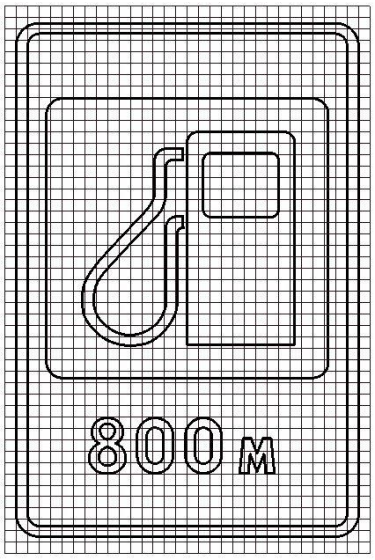

6.7.1, 6.7.2

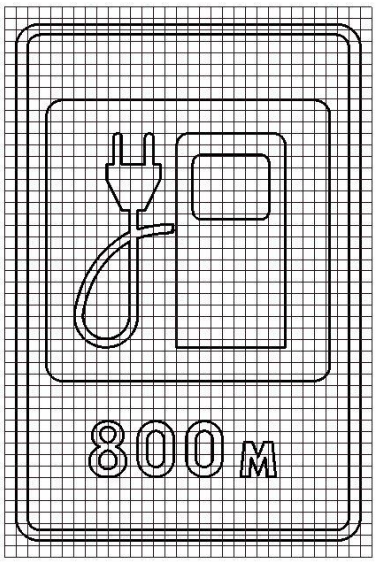

6.7.3

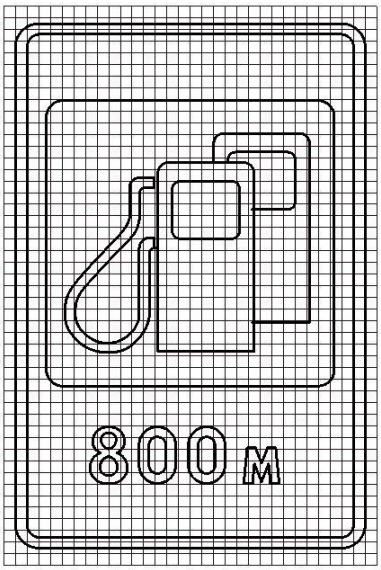

6.7.4 — 6.7.6

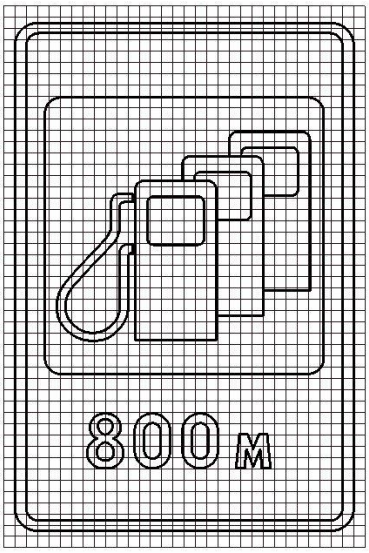

6.7.7

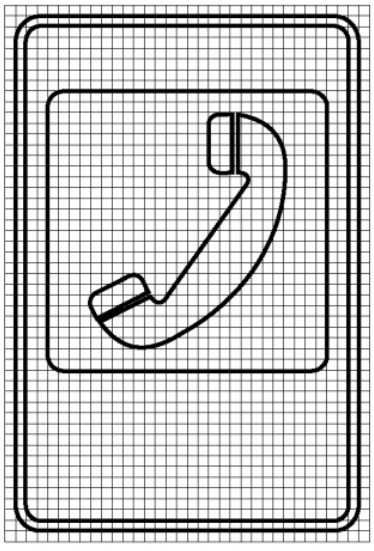

6.8

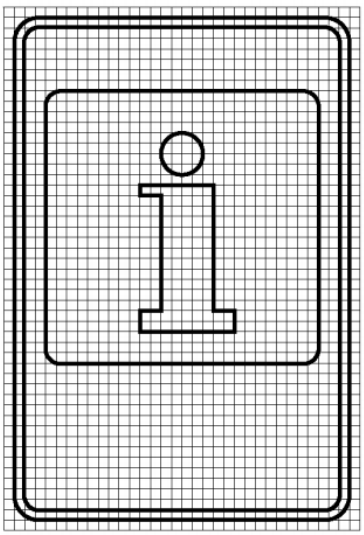

6.9

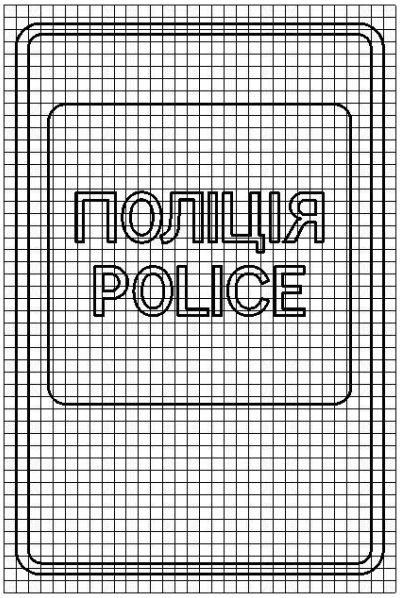

6.10

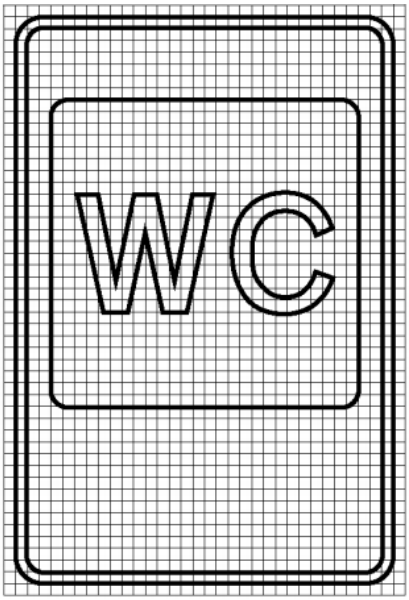

6.11

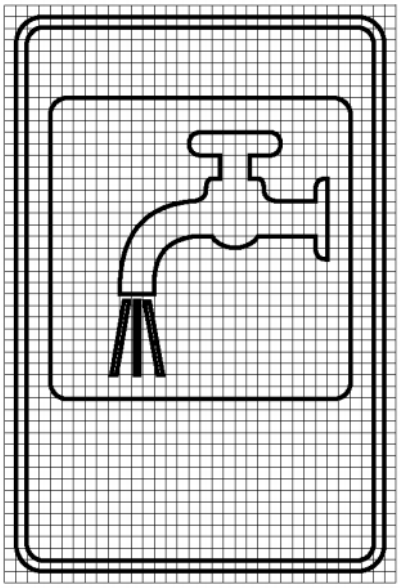

6.12

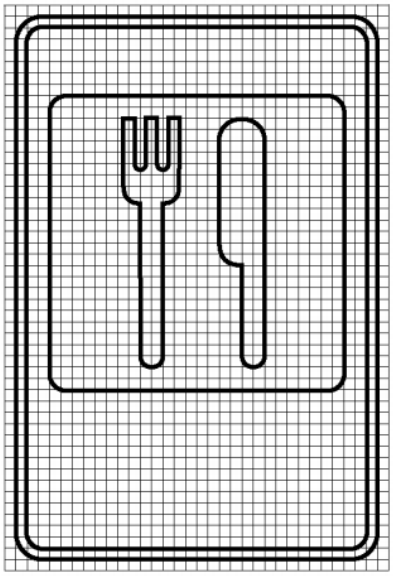

6.13

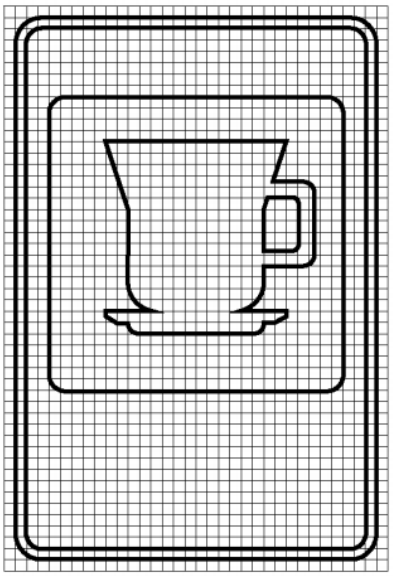

6.14

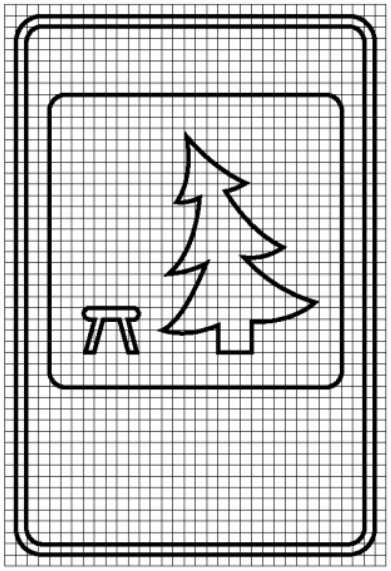

6.15

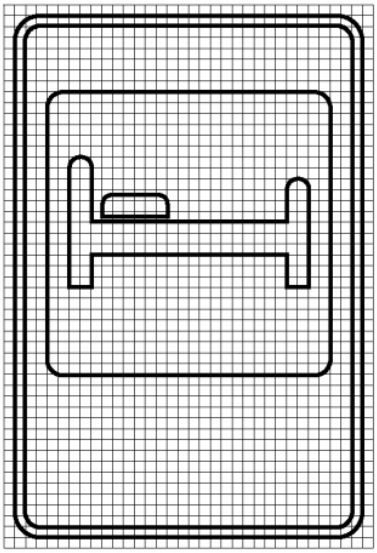

6.16

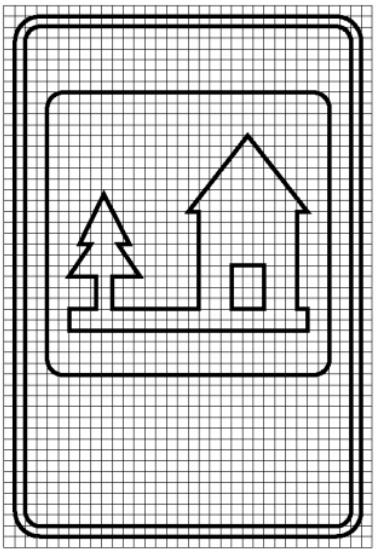

6.17

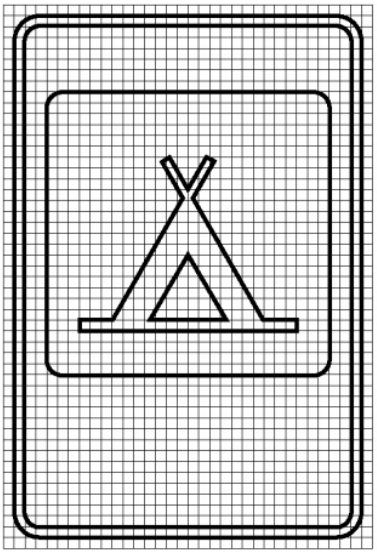

6.18

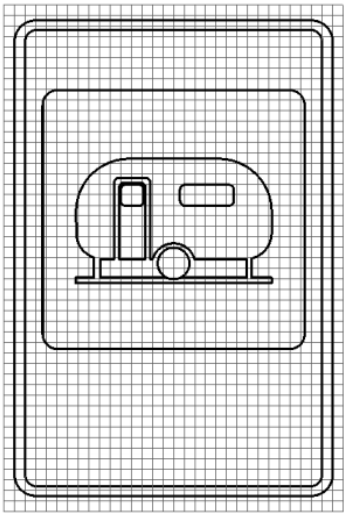

6.19

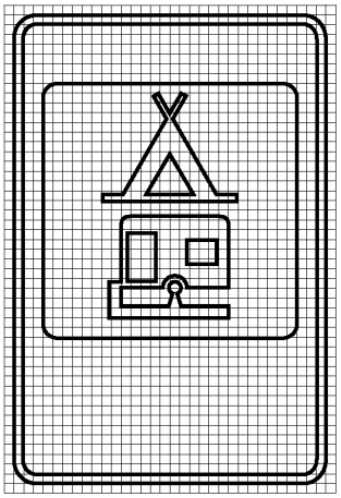

6.20

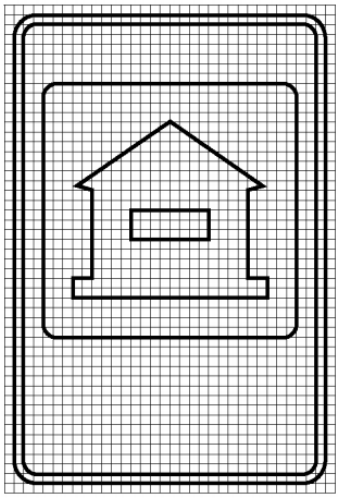

6.21

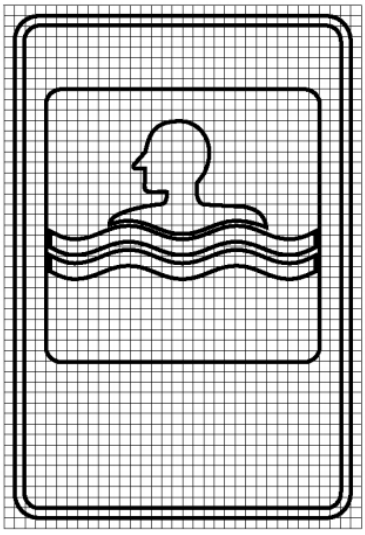

6.22

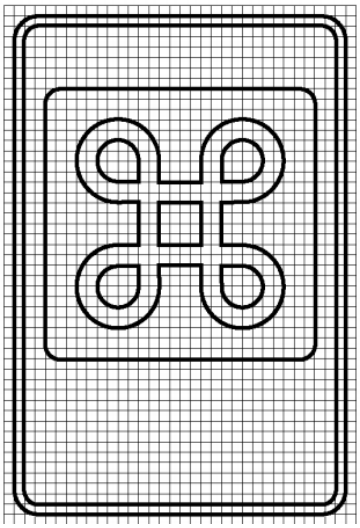

6.23

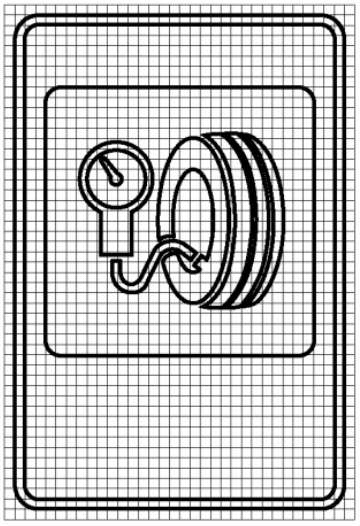

6.24

А.7 Таблички до дорожніх знаків

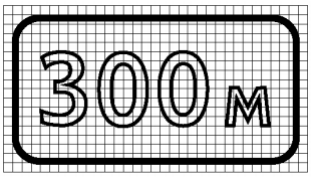

7.1.1

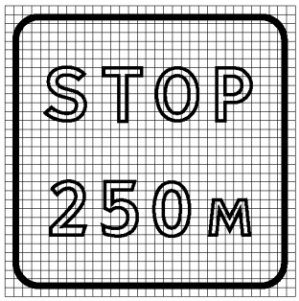

7.1.2

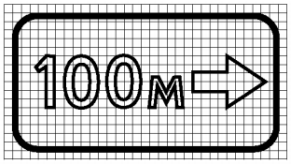

7.1.3

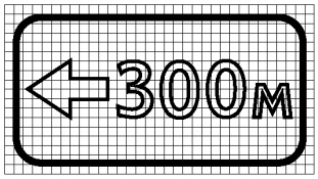

7.1.4

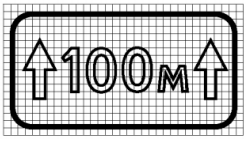

7.2.1

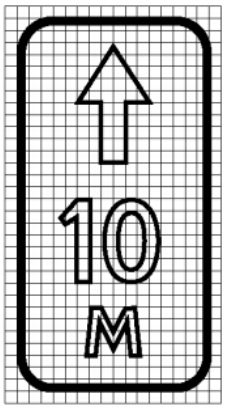

7.2.2

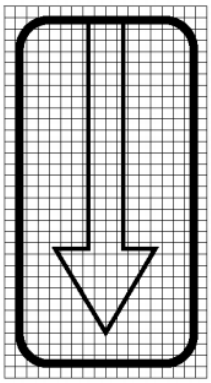

7.2.3

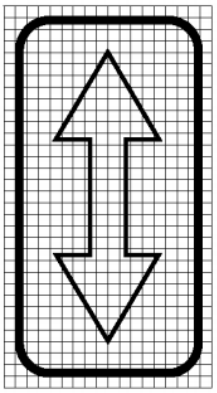

7.2.4

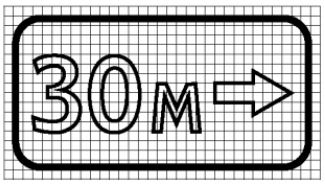

7.2.5

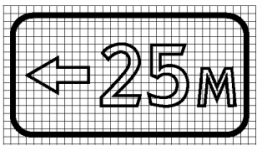

7.2.6

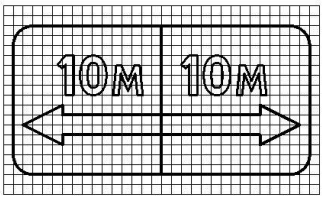

7.2.7

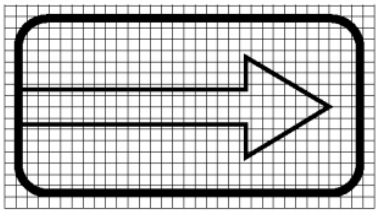

7.3.1

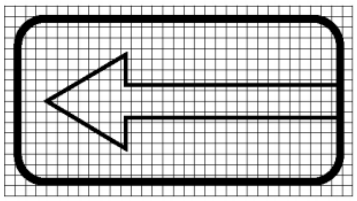

7.3.2

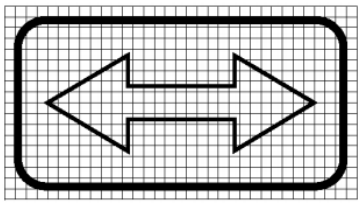

7.3.3

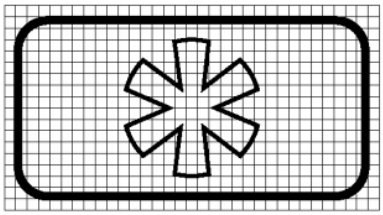

7.4.1

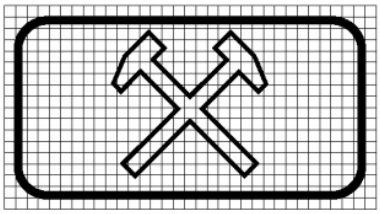

7.4.2

7.4.3

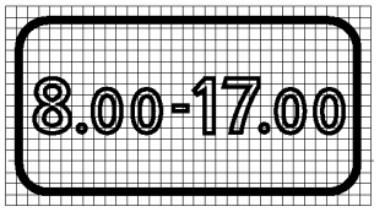

7.4.4

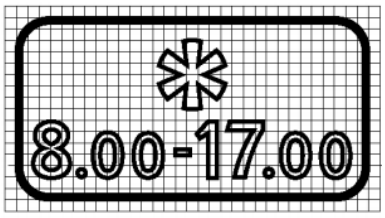

7.4.5

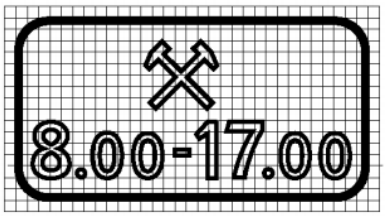

7.4.6

7.4.7

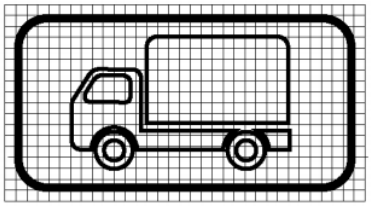

7.5.1

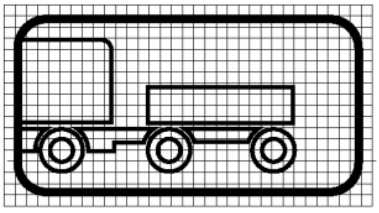

7.5.2

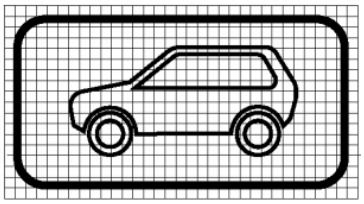

7.5.3

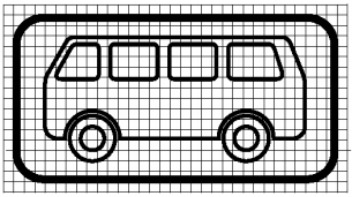

7.5.4

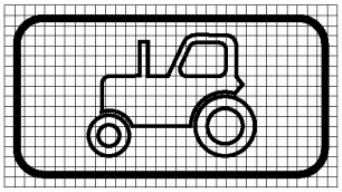

7.5.5

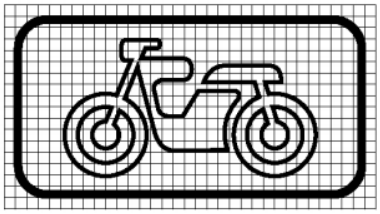

7.5.6

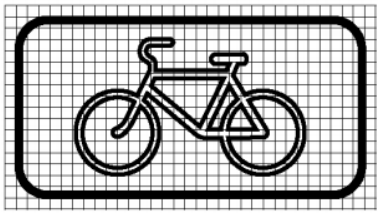

7.5.7

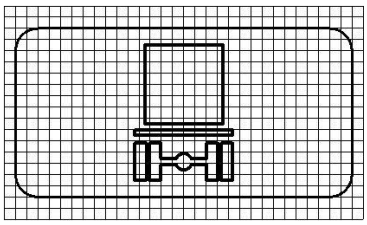

7.5.8

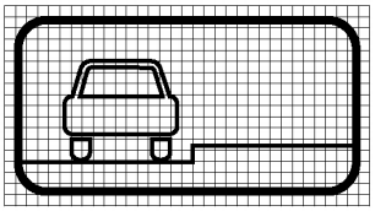

7.6.1

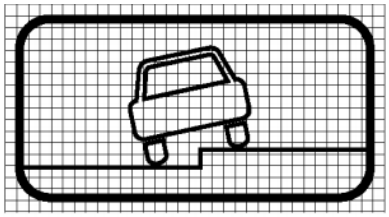

7.6.2

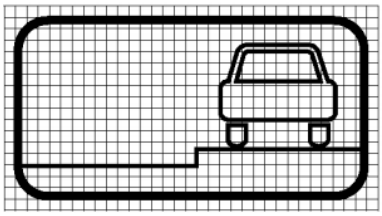

7.6.3

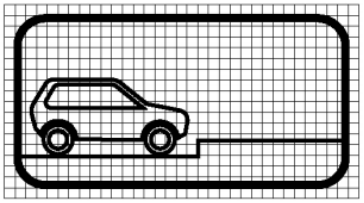

7.6.4

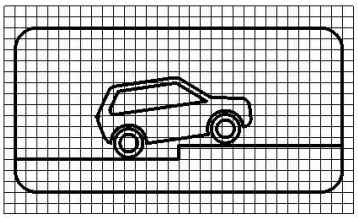

7.6.5

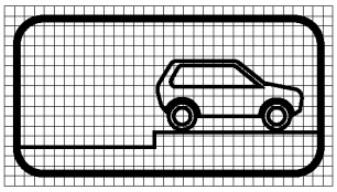

7.6.6

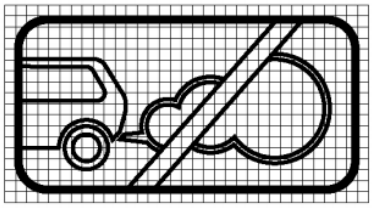

7.7

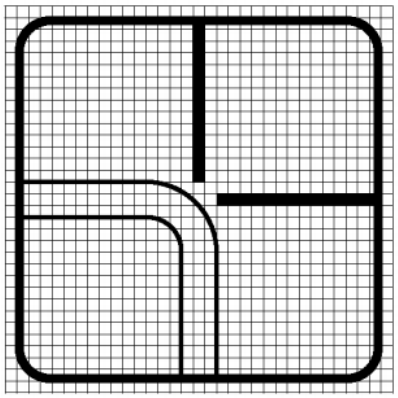

7.8

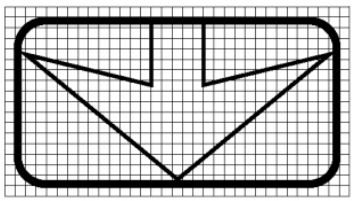

7.9

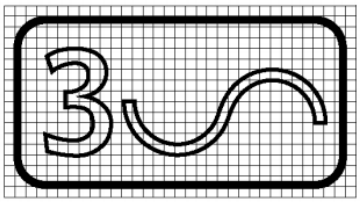

7.10

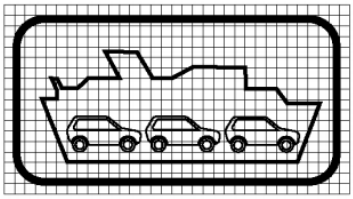

7.11

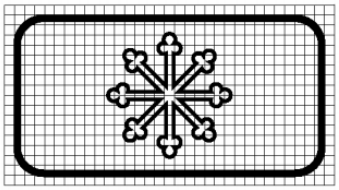

7.12

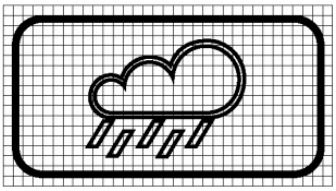

7.13

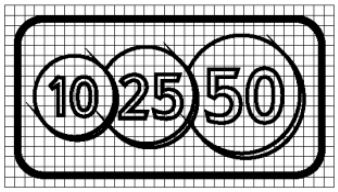

7.14

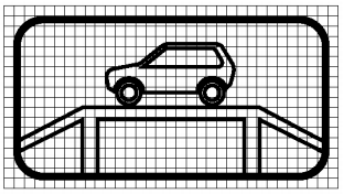

7.15

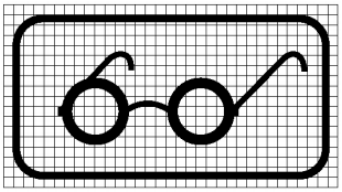

7.16

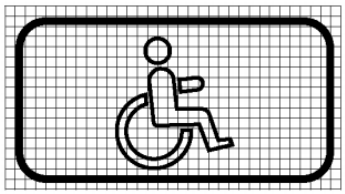

7.17

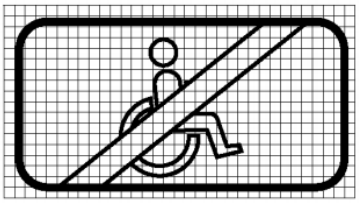

7.18

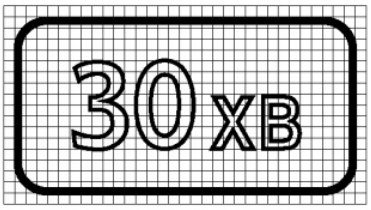

7.19

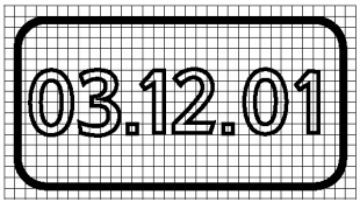

7.20

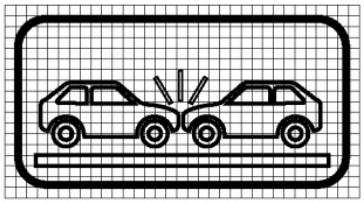

7.21.1

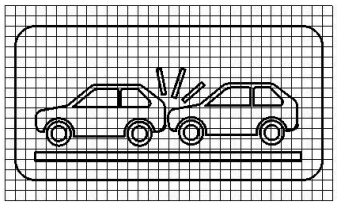

7.21.2

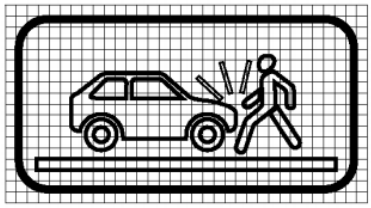

7.21.3

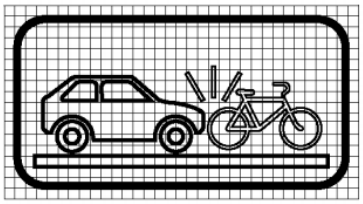

7.21.4

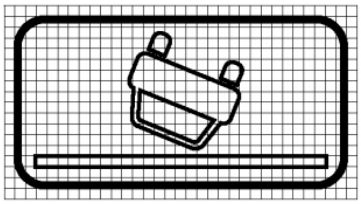

7.21.5

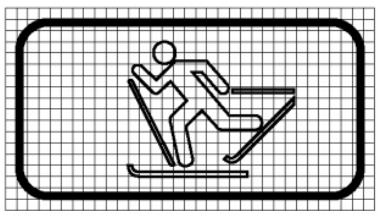

7.22

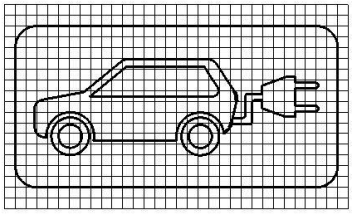

7.23

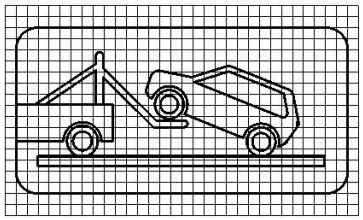

7.24

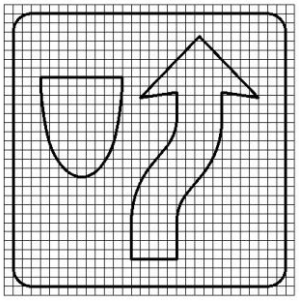

7.25

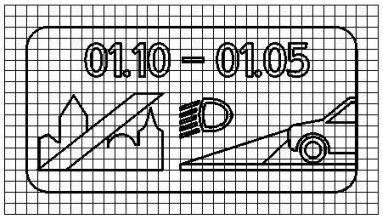

7.26

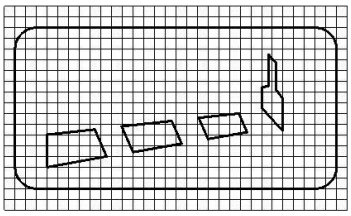

7.27

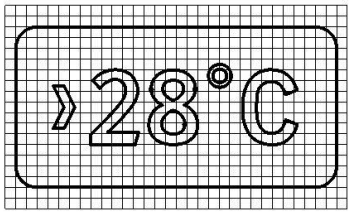

7.28

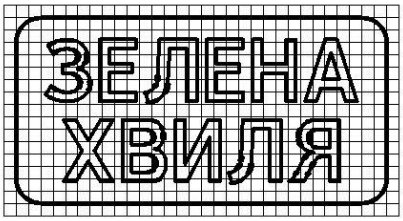

7.29

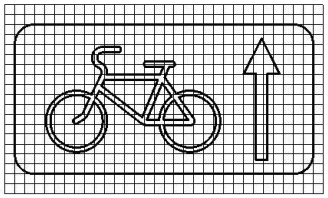

7.30.1

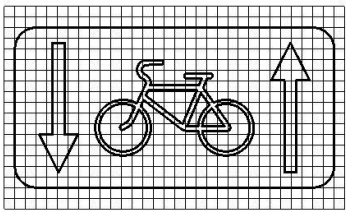

7.30.2

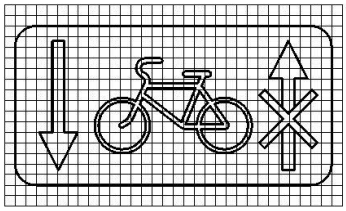

7.30.3

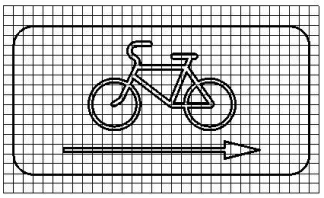

7.30.4

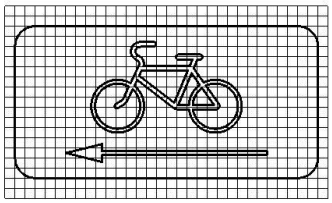

7.30.5

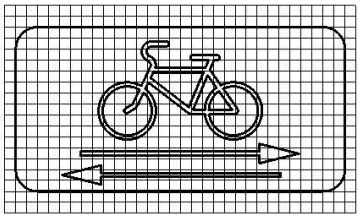

7.30.6

ДОДАДОК Б
(обов’язковий)

ШРИФТ НА МАШТАБНІЙ СІТЦІ
ЛІТЕРИ УКРАЇНСЬКОЇ АБЕТКИ
(ДОПОВНЕНІ ЛІТЕРАМИ РОСІЙСЬКОЇ АБЕТКИ)

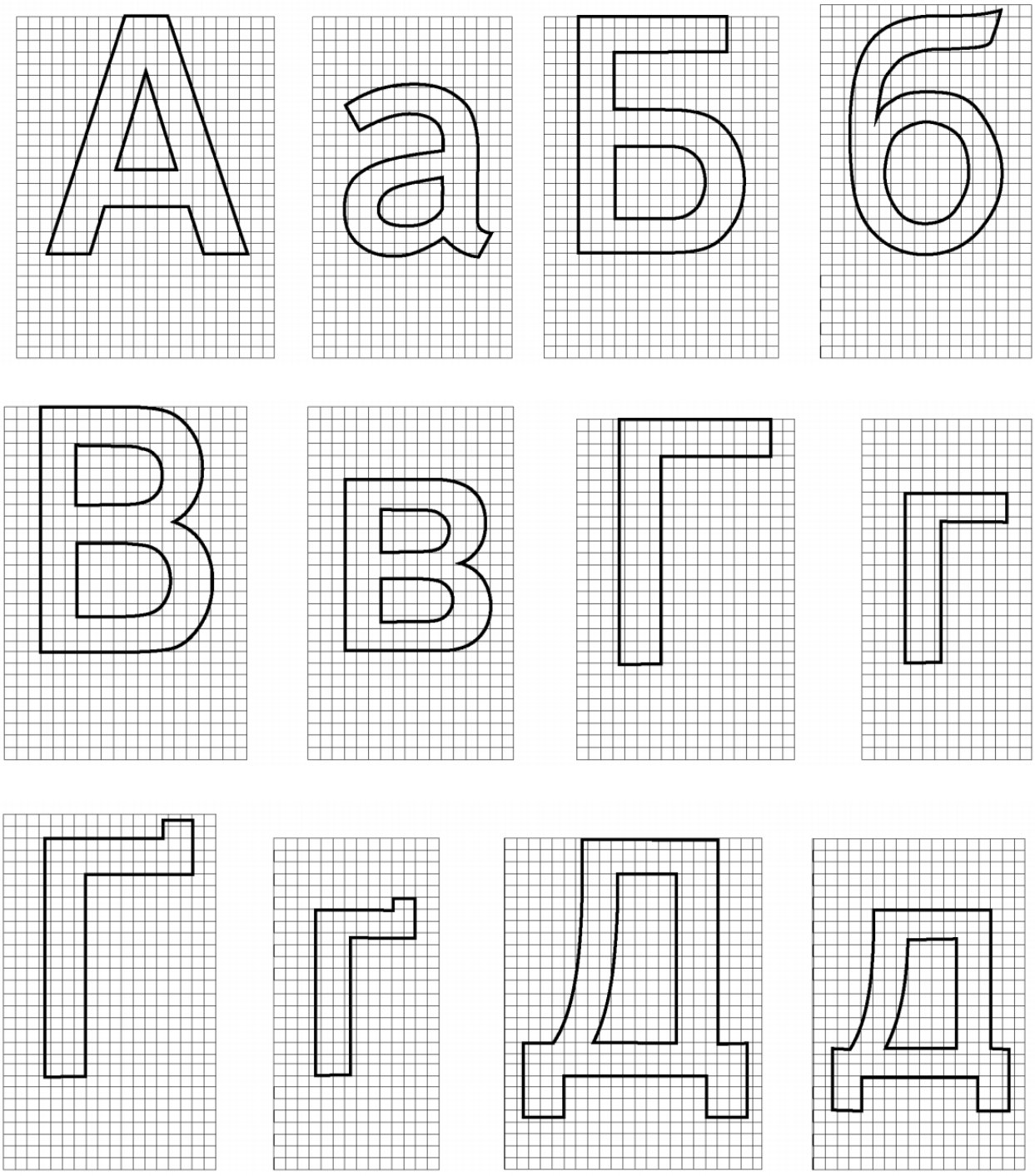

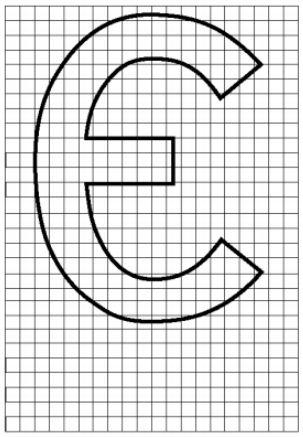
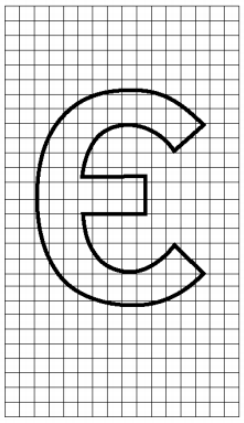
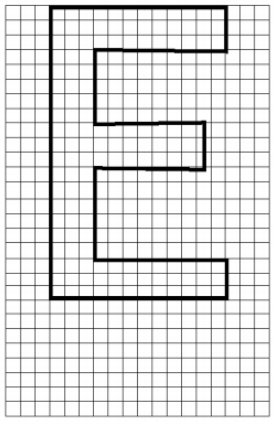
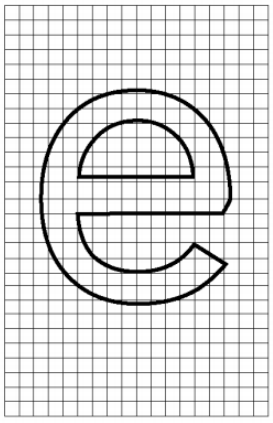
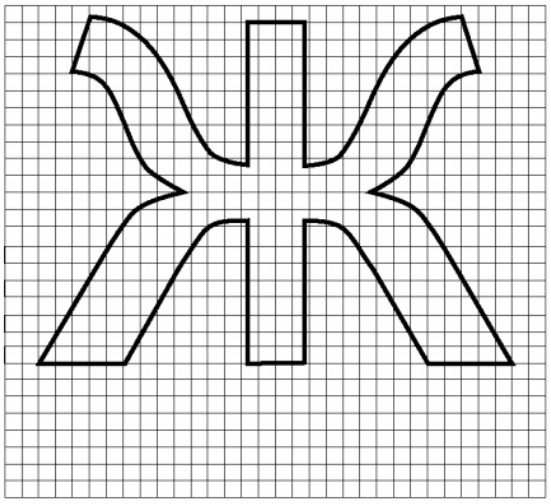
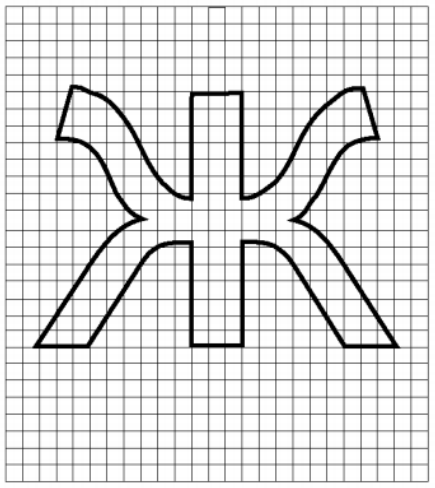
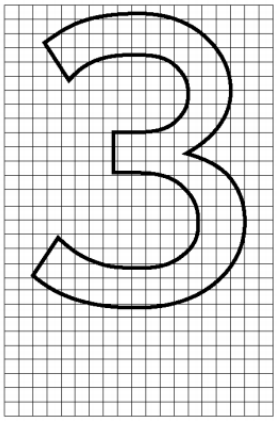
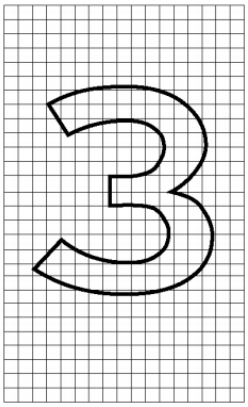
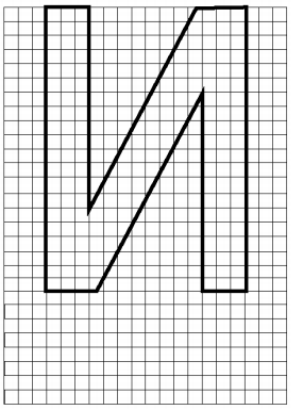
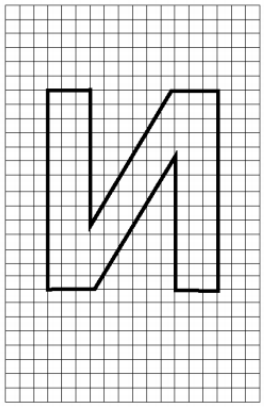

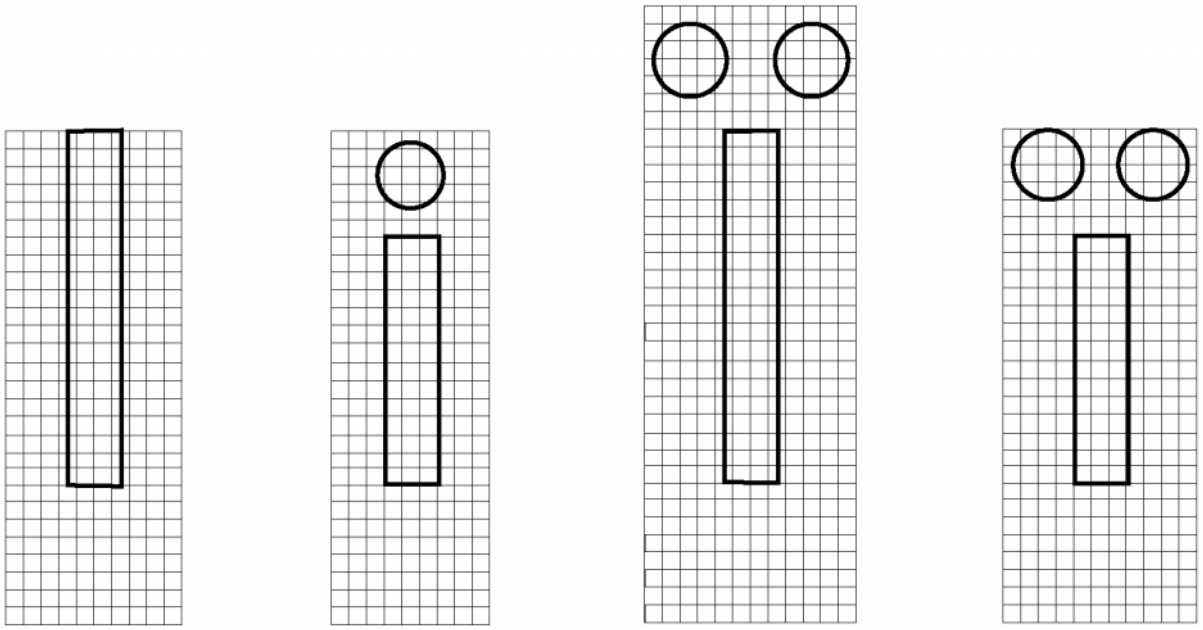

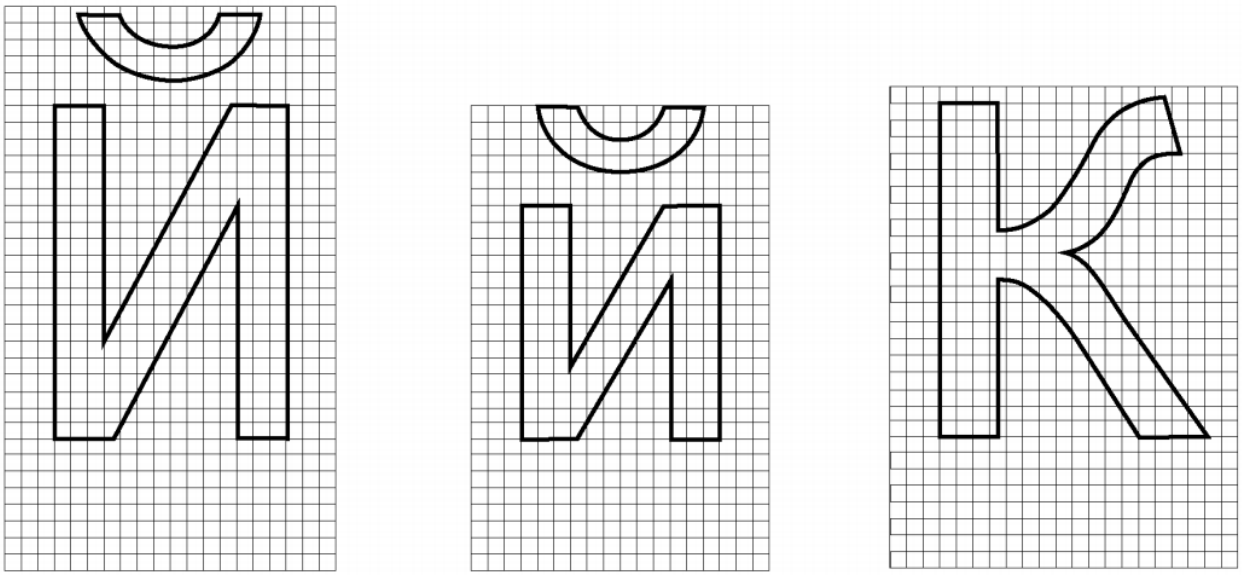

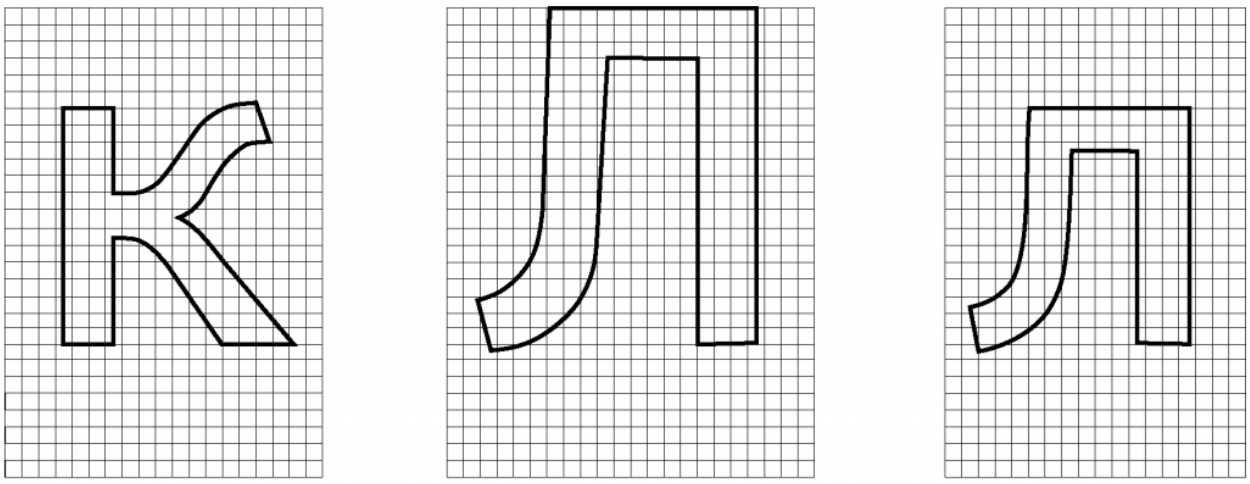

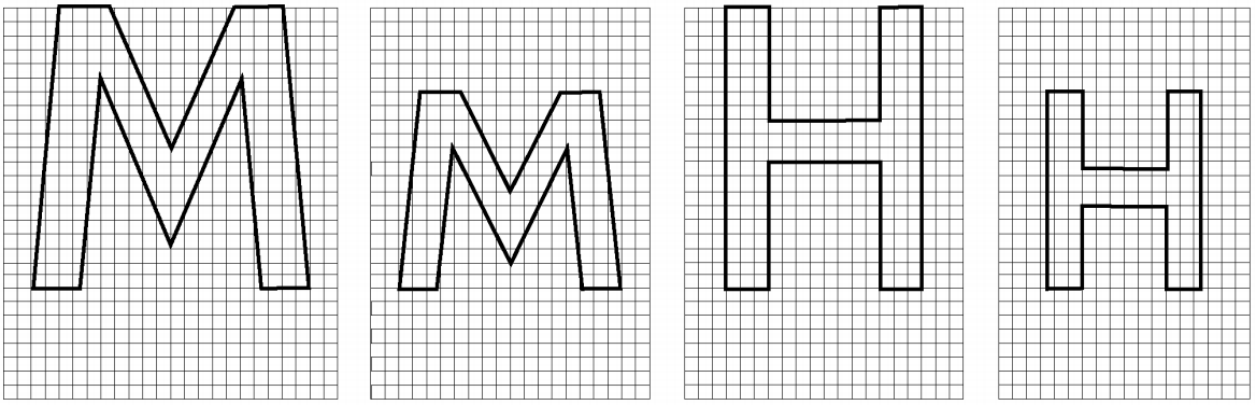
М
м
Н
н

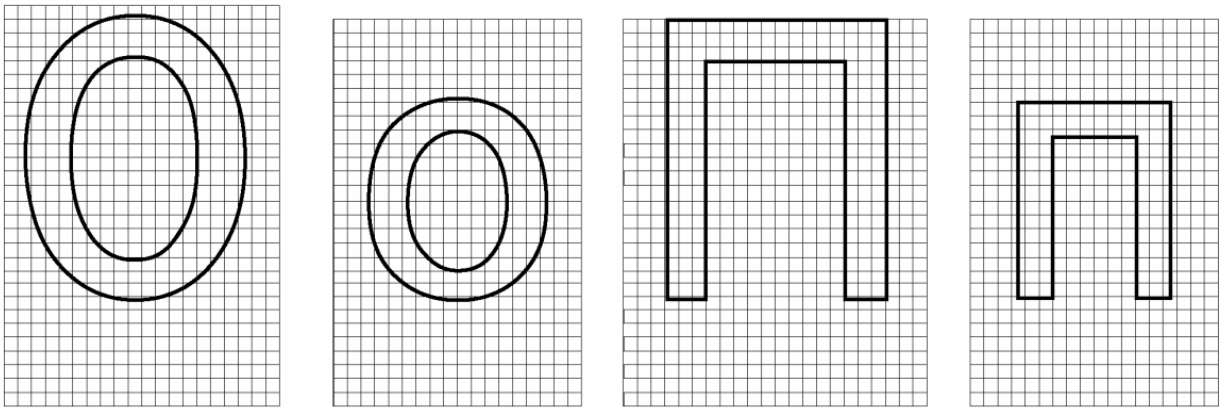
О
о
П
п

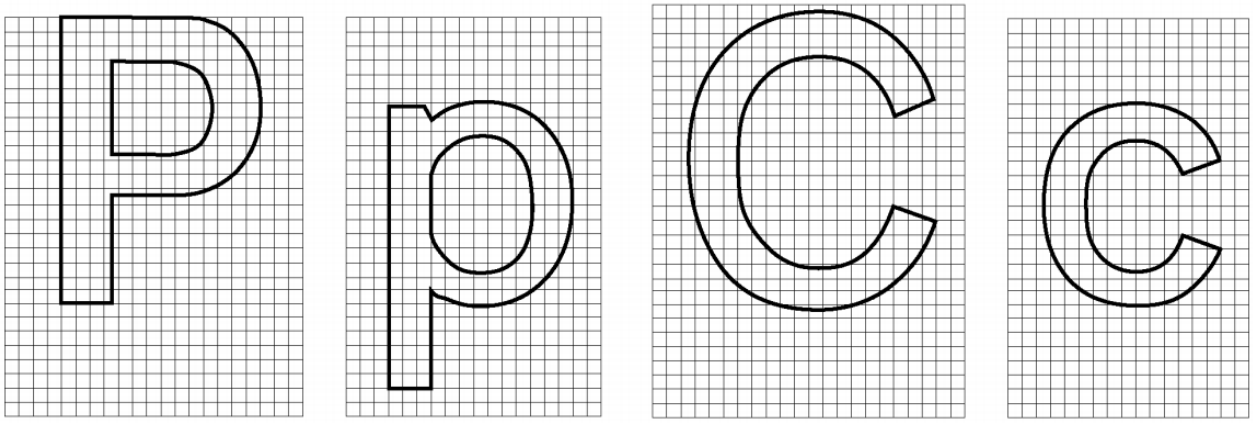
Р
р
С
с

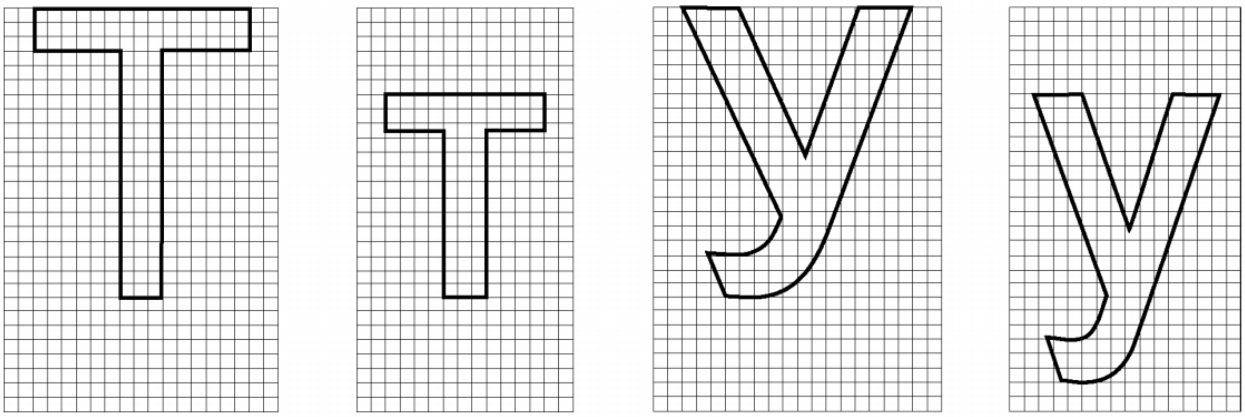
Т
т
у
у

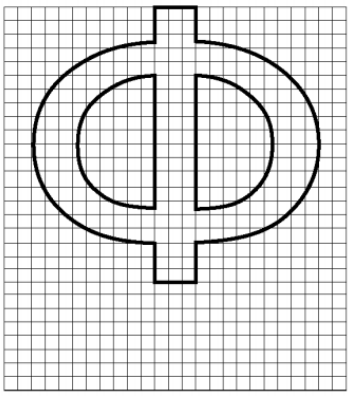
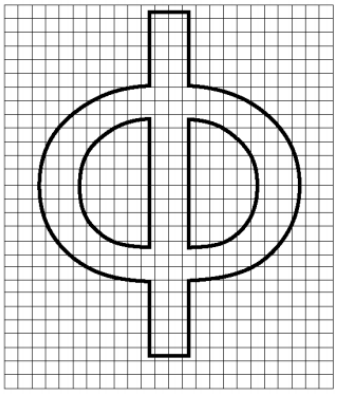
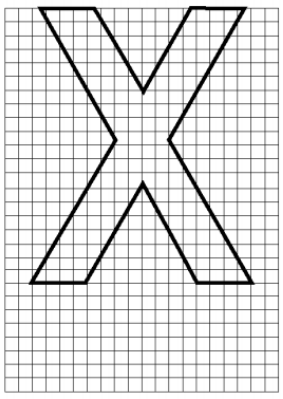
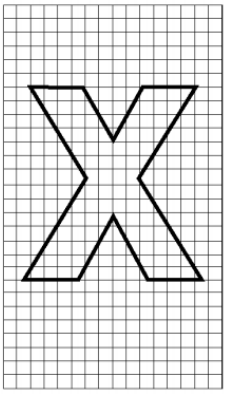

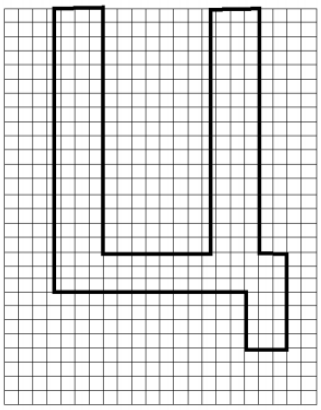
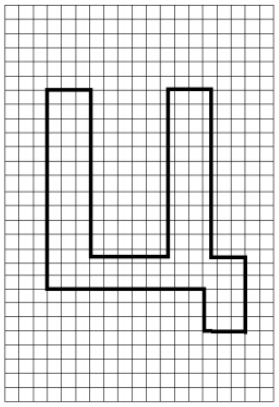
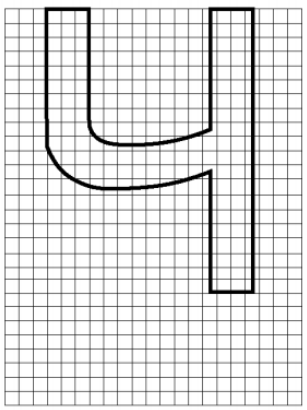
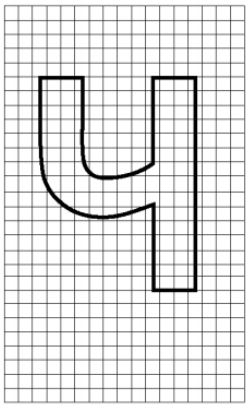

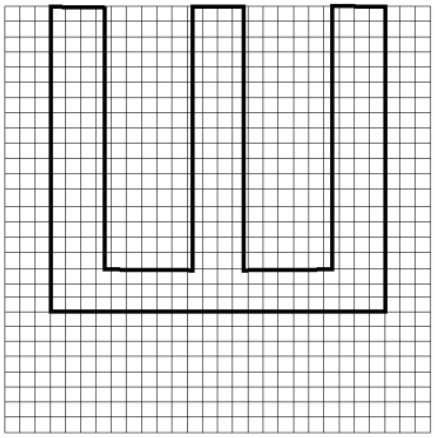
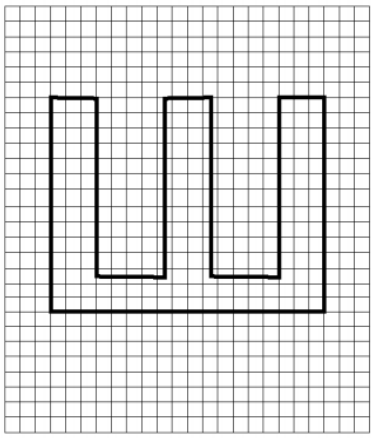

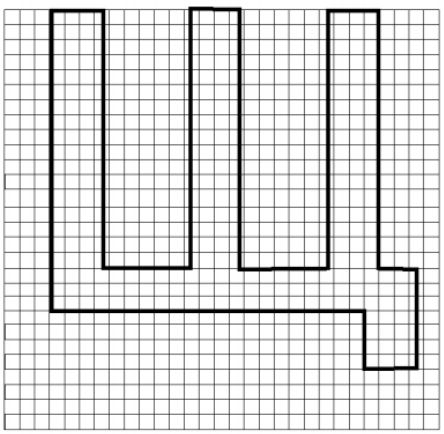
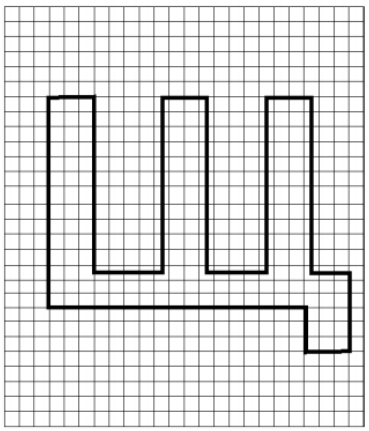

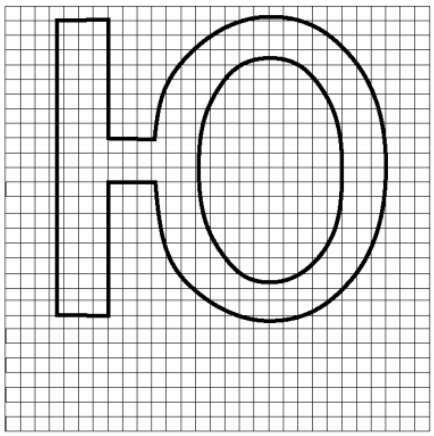
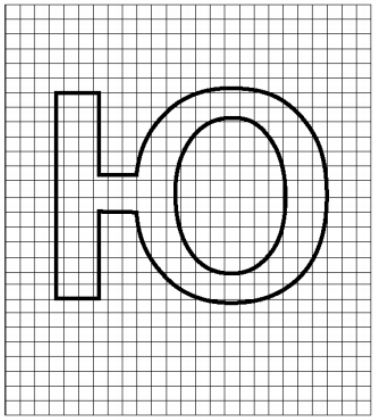
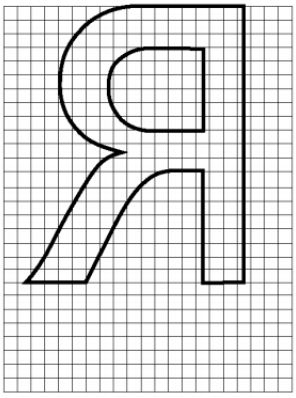
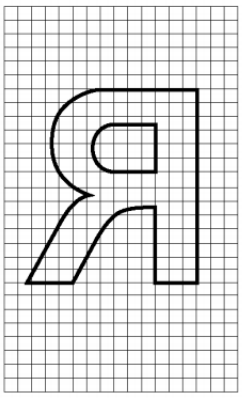
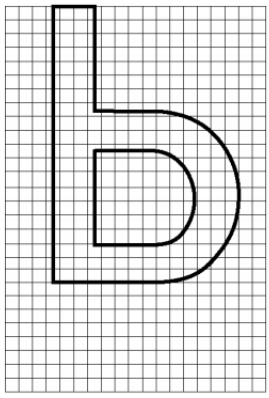
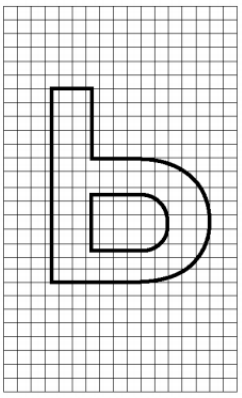
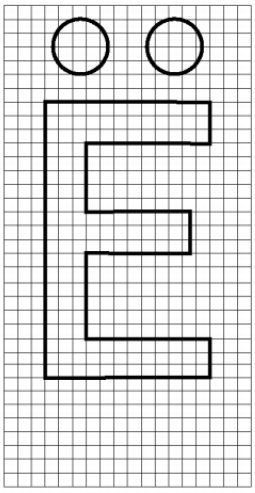
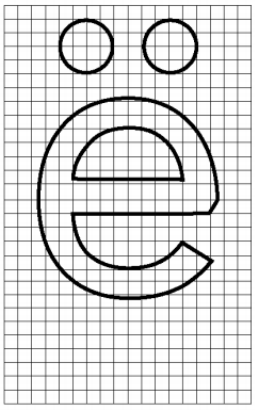
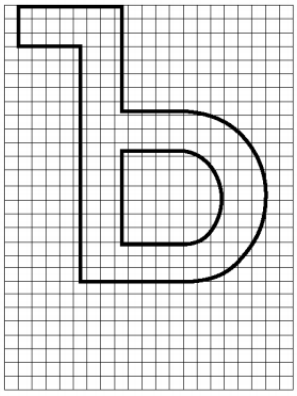
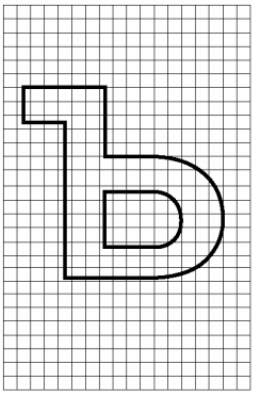
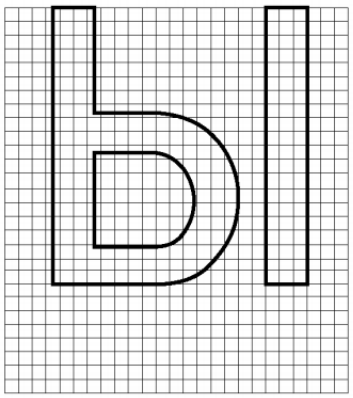
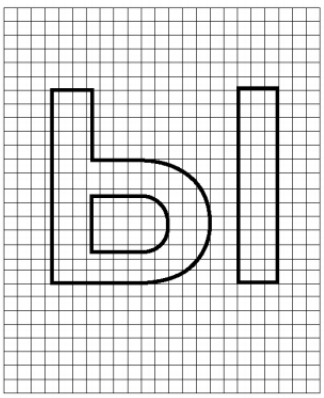
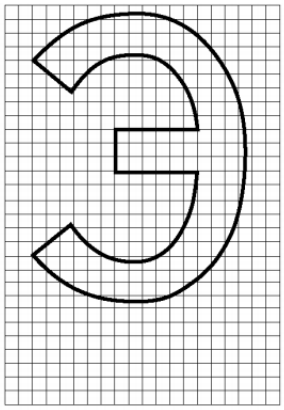
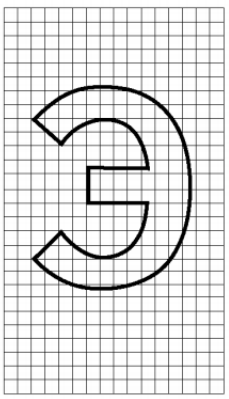

Літери латинської абетки

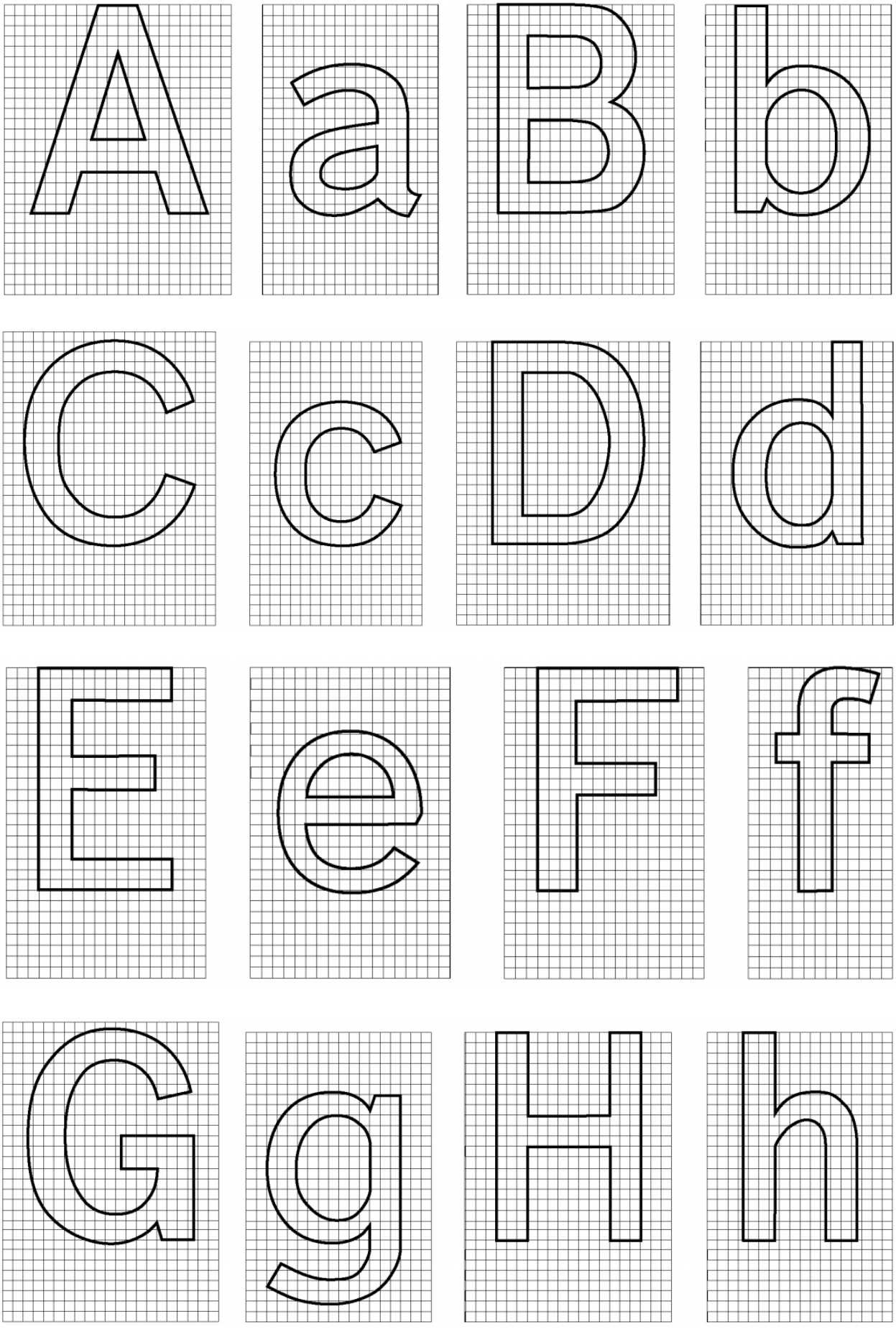

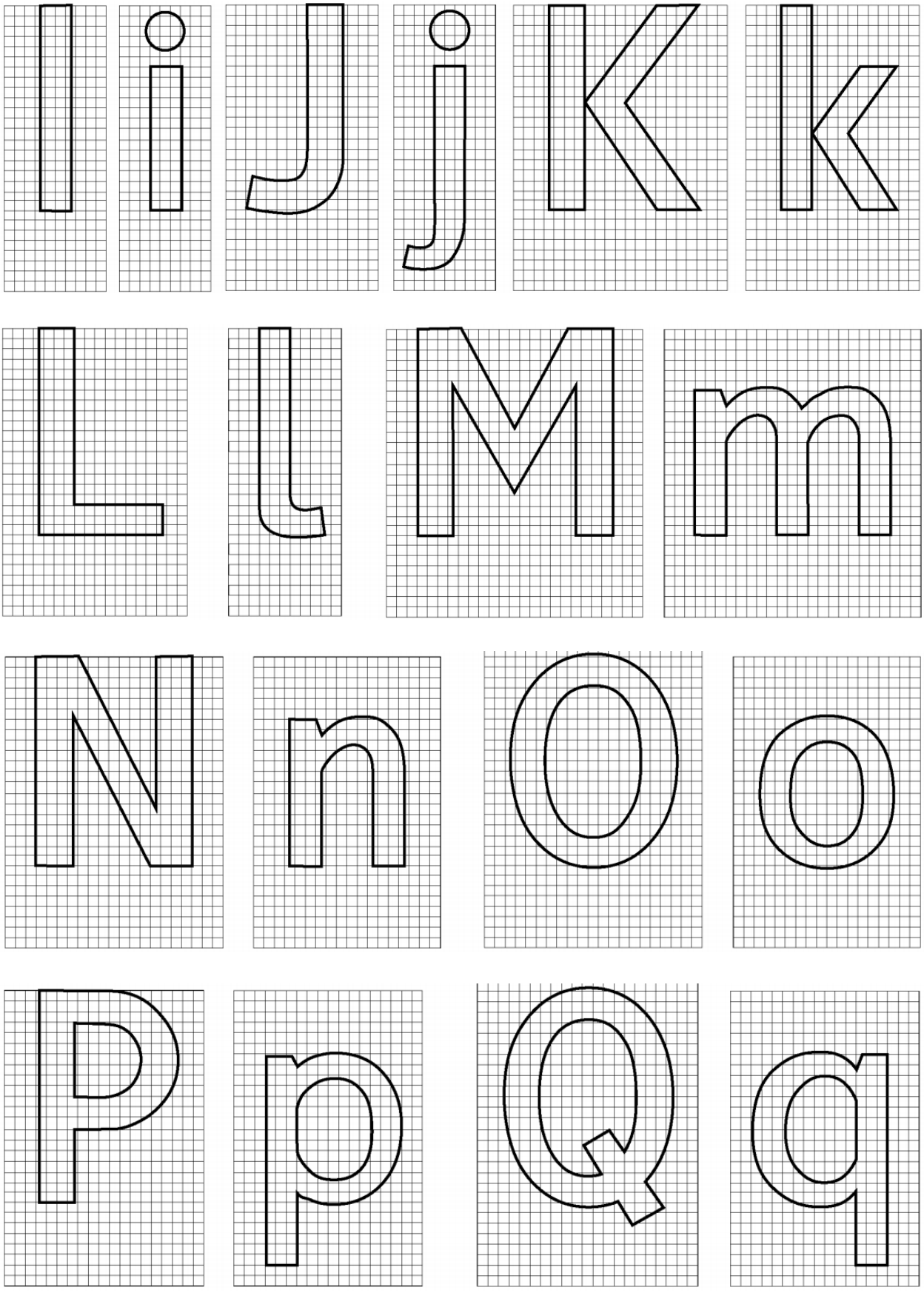
I i J j K k
L l M m
N n O o
P p Q q

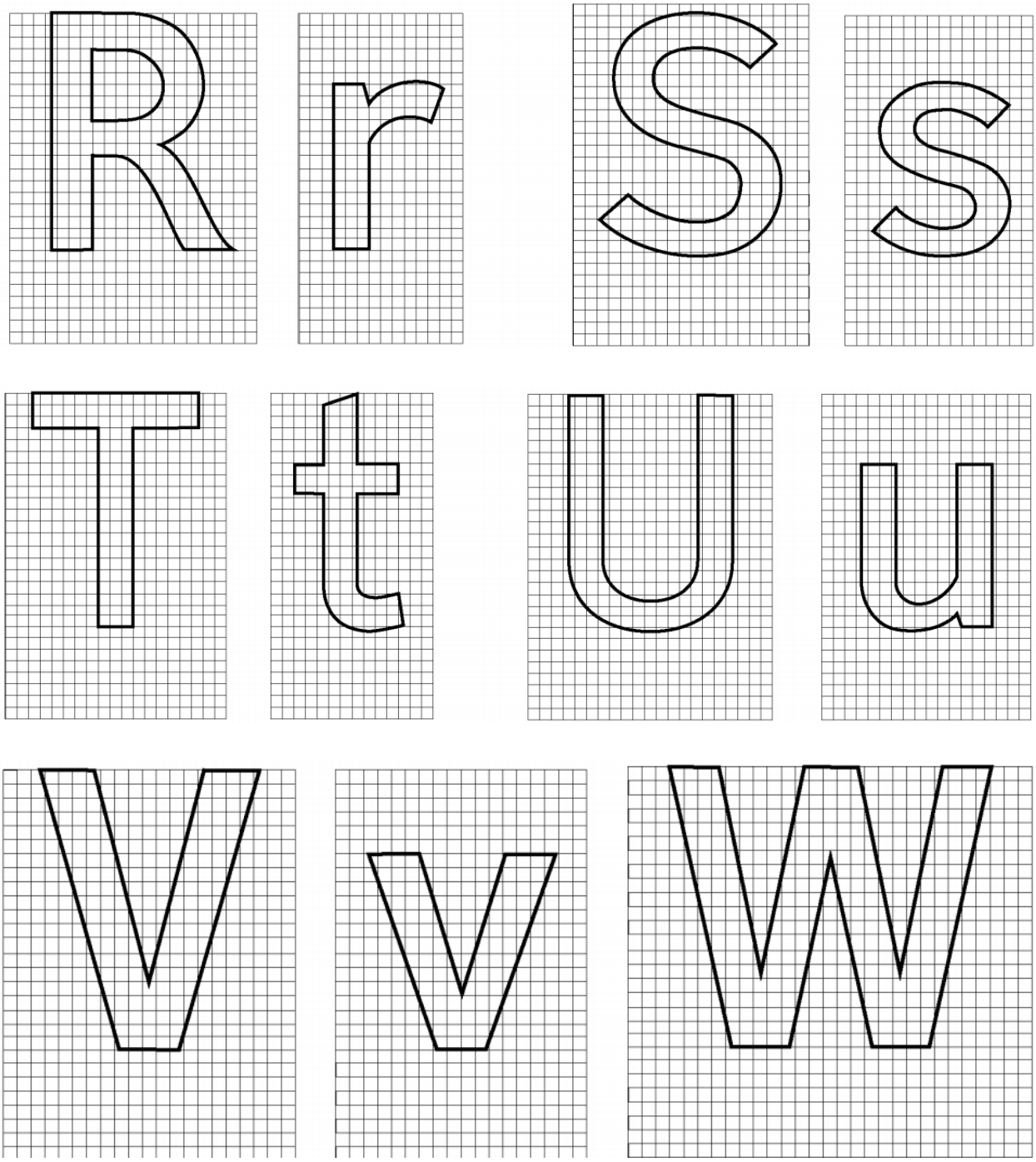
R r S s
T t U u
V v W

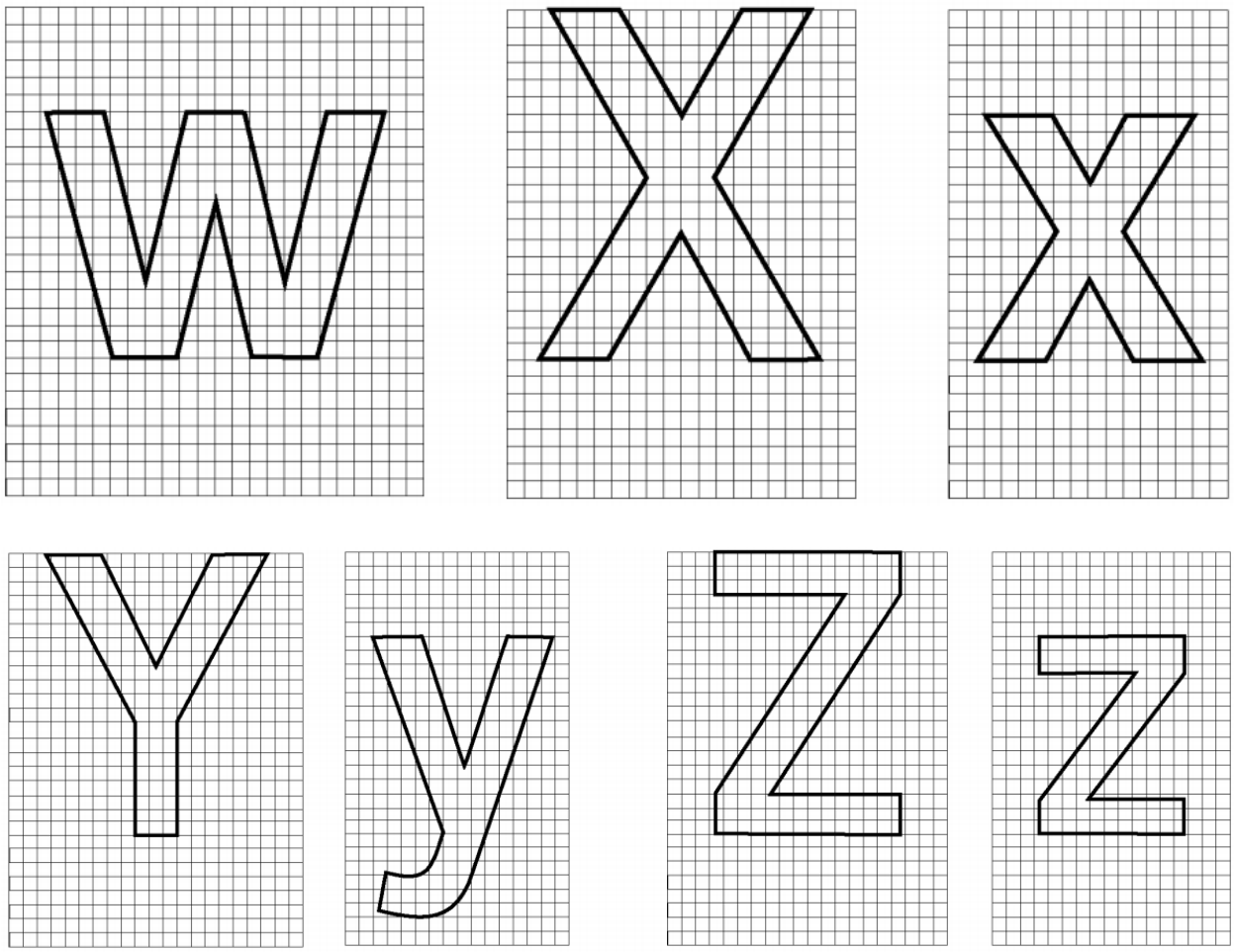

Цифри і розділові знаки

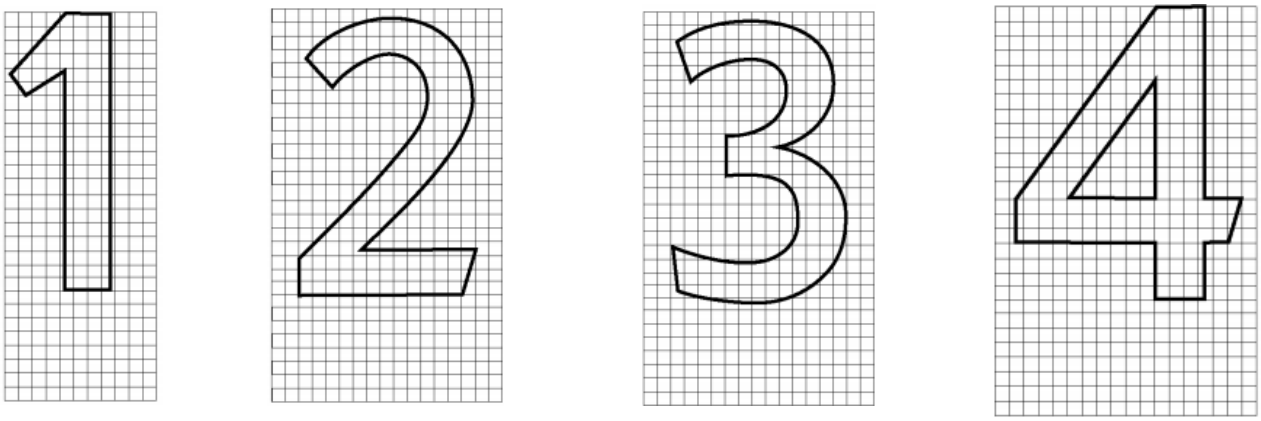

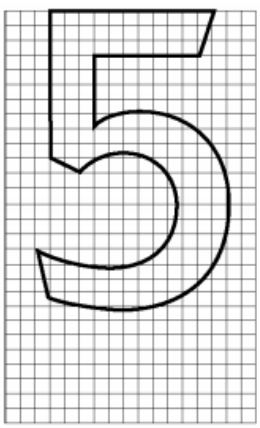
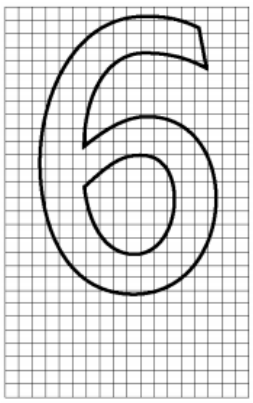
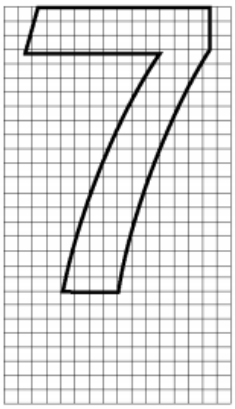
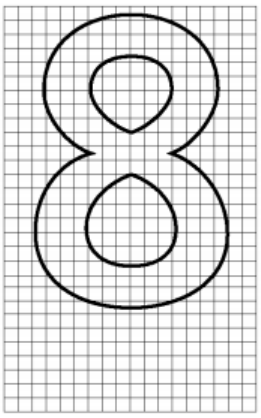
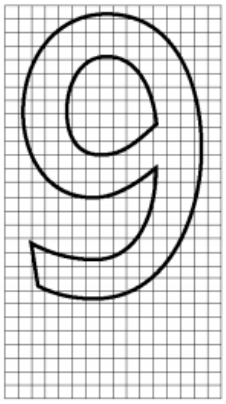
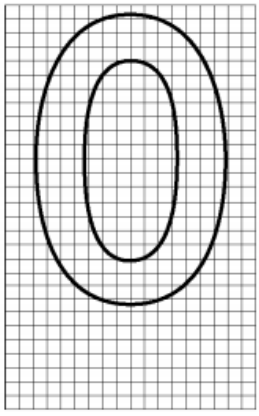
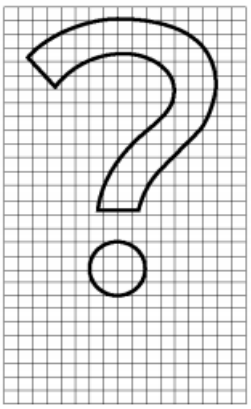
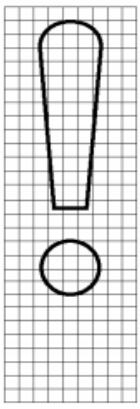
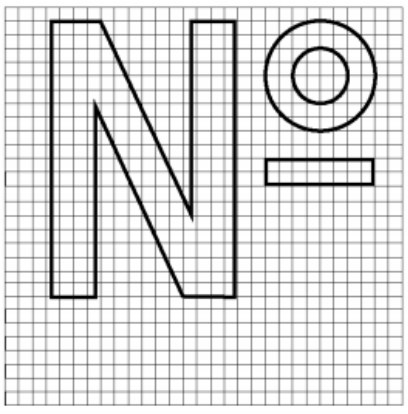
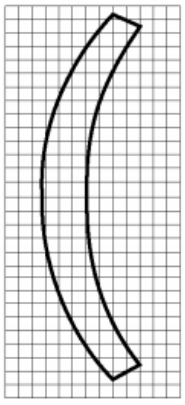
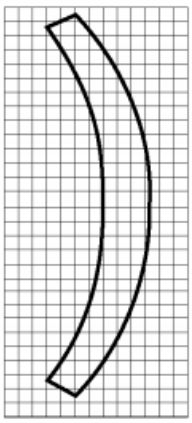
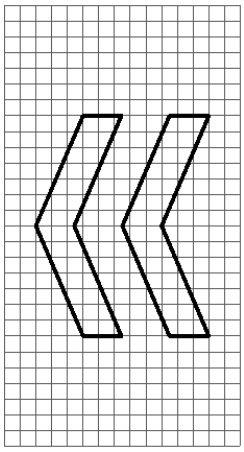
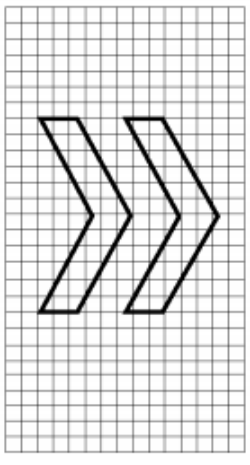
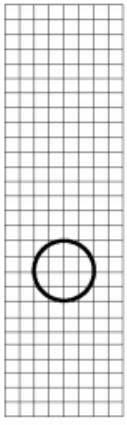

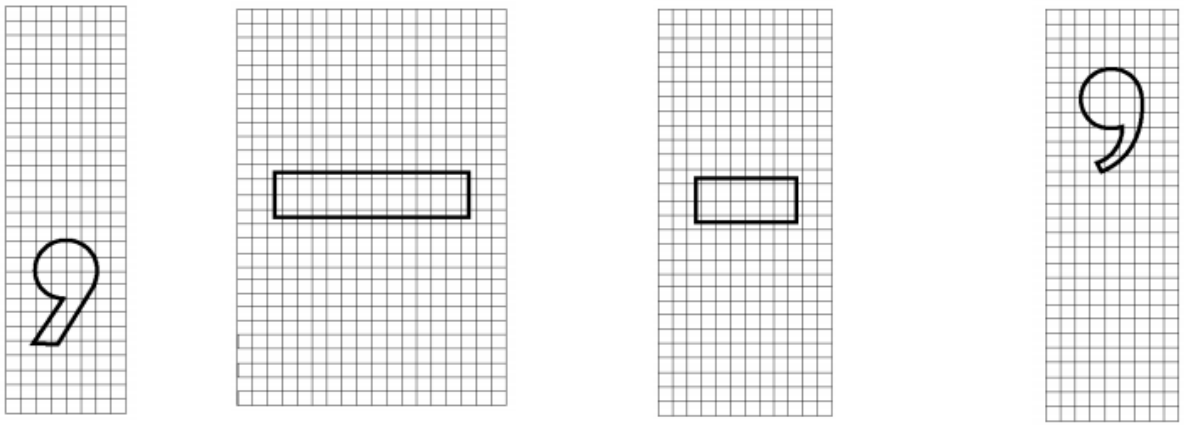

ДОДАТОК В
(довідковий)

ПЕРЕЛІК АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ КАТЕГОРІЇ «Е»

НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Таблиця В.1 — Перелік автомобільних доріг категорії «Е», що проходять через територію України *****

Індекс	Напрямок маршруту (напівгрубим шрифтом виділені назви населених пунктів на території України)
	ЗАХІД — СХІД
	Основні дороги на території України
Е 40	Кале...–...Брюсель...–...Кельн...–..Дрезден...–...Краків...–...Пшемишль...–..**Львів** – **Рівне** – **Житомир** – **Київ** – **Харків** – **Луганськ**...–...Волгоград...Бухара...–...Самаркандюю –Ташкент...–....Бишкек...–...Ридер
Е 50	**Ужгород** – **Мукачеве** – **Стрий** – **Тернопіль** – **Хмельницький** – **Вінниця** – **Умань** – **Кропивницький** – **Дніпро** – **Донецьк** – Ростов-на-Дону – Армавір – Мінеральні Води – Махачкала (Суміщена з Е 58 на ділянці Ужгород – Мукачево та з Е 81)
	Проміжні дороги
Е 38	**Глухів -** Курськ ...- Воронеж -... - Чимкент
Е 58	Відень - Братислава – Зволен – Кошице – **Ужгород** – **Мукачево** – Халмсу – Сучава – Ясси –...– Кишинів – **Одеса** – **Миколаїв** – **Херсон** – **Мелітополь** – Таганрог – Ростов-на-Дону (Суміщена з Е 50 на ділянці Ужгород – Мукачево та з Е 81)
	ПІВНІЧ — ПІВДЕНЬ
	Основні дороги
Е 85	Клайпеда – Каунас – Вільнюс – Ліда – Брест – **Ковель** – **Луцьк** – **Дубно** – **Кременець** – **Тернопіл*ь*** – **Чернівці** – Сирет – Сучава – ...– Александруполіс
Е 95**	Санкт-Петербург – Псков – Гомель – ***Чернігів (по кільцевій)*** – **Київ** – **Одеса** ...–... Самсун – Мерзифон
Е 101**	Москва – Калуга – Брянськ – **Глухів** – **Київ**
Е 105**	Кіркінес – Мурманськ – Петрозаводськ – Санкт-Петербург – Москва – Орел – **Харків** – **Сімферополь** – **Алушта** – **Ялта**

Кінець таблиці В.1

Індекс	Напрямок маршруту (напівгрубим шрифтом виділені назви населених пунктів на території України)
	Проміжні дороги
Е 81	**Мукачево** – Халмсу –...- Бухарест – ... Констанца *(збігаючись із маршрутом Е 58 у межах території України)*
Е 87	**Одеса** – **Ізмаїл** – **Рені** – Галаці –... – Варна – Бургас – ...– Анталья
Е 97	**Херсон** – **Джанкой** – **Феодосія** – **Керч** – Новоросийск – Сочі – Сухумі – Поті – (відсутня ланка) – Трабзон –...– Ашкале
	ВІДГАЛУЖЕННЯ, З'ЄДНУЮЧІ ДОРОГИ
Е 372	Варшава – Люблін – **Львів**
Е 373	*Люблін* – **Ковель** – ***Рівне*** – **Сарни** – **Коростень** – **Київ** ("Варшавка")
Е 471**	**Мукачево - Львів**
Е 573	Пюшпелкладань – Ньїредьхаза – **Чоп** – **Ужгород**
Е 581**	Тишица – Мерешешті - Текуч –_Альбіта – Леушень – Кишинів – **Одаса**
Е 583**	Себеоані – Роман – Ясси – Бєльци – **Могилів-Подільсткий** –**Вінниця - Житомир**

***** – згідно з Європейською угодою про міжнародні автомагістралі (Женева, 15 листопада 1975 року). Приєднання до Угоди згідно з постановою Кабінету Міністрів УРСР від 09.11.82 № 537 (537-82-п)

****** – уточнення згідно з Європейською угодою про міжнародні автомагістралі ECE/TRANS/SC.1/384 14 March 2008

ДОДАТОК Г
(обов'язковий)

ШИРИНА ЛІТЕРНИХ ПЛОЩАДОК

Таблиця Г.1 — Літер української абетки та літер російської абетки

Велика літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери $h_в$, мм						Мала літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери $h_в$, мм					
	75	100	150	200	300	400		75	100	150	200	300	400
А	84	113	169	226	339	452	а	64	86	129	172	258	344
Б	76	102	153	204	306	408	б	68	91	136	182	273	363
В	76	102	153	204	306	408	в	65	87	130	174	261	358
Г	67	90	135	180	270	360	г	56	75	112	150	225	300
Ґ	67	90	135	180	270	360	ґ	56	75	112	150	225	300
Д	82	110	165	220	330	440	д	69	92	138	184	276	368
Е	72	96	144	192	288	384	е	67	90	135	180	270	360
Є	77	103	154	206	309	412	є	61	82	123	164	246	328
Ж	121	162	243	324	486	648	ж	95	127	190	254	381	508
З	73	98	147	196	294	392	з	63	85	127	170	255	340
И	54	108	162	216	324	432	и	69	92	138	184	276	368
І	39	52	78	104	156	208	і	36	48	72	96	144	192
Ї	56	75	112	150	225	300	ї	37	49	73	98	147	196
Й	54	108	162	216	324	432	й	69	92	138	184	276	368
К	81	109	163	218	327	436	к	67	90	135	180	270	360
Л	82	110	165	220	330	440	л	67	90	135	180	270	360
М	96	129	193	258	387	516	м	78	105	157	210	315	420
Н	80	107	160	214	321	428	н	67	90	135	180	270	360
О	81	109	163	218	327	436	о	67	90	135	180	270	360
П	79	106	159	212	318	424	п	67	90	135	180	270	360
Р	75	100	150	200	300	400	р	70	94	141	188	282	376
С	77	103	154	206	309	412	с	66	88	132	176	264	352
Т	74	99	148	198	297	396	т	58	78	117	156	234	312
У	75	101	151	202	303	404	у	63	84	126	168	252	336
Ф	94	126	189	252	378	504	ф	91	122	183	244	366	348
Х	76	102	153	204	306	408	х	63	84	126	168	252	336
Ц	82	110	165	220	330	440	ц	69	93	139	186	279	372
Ч	76	102	153	204	306	408	ч	64	86	129	172	258	344
Ш	108	144	216	288	432	576	ш	91	122	183	244	366	488
Щ	111	148	222	296	444	592	щ	93	124	186	248	372	496
Ь	73	98	147	196	294	392	ь	63	85	127	170	255	340
Ю	108	145	217	290	435	580	ю	90	120	180	240	360	480
Я	81	108	162	216	324	432	я	65	87	130	174	261	358
Ё	72	96	144	192	288	384	ё	67	90	135	180	270	360
Ъ	82	110	165	220	330	440	ъ	68	91	136	182	273	364
Ы	98	131	196	260	393	524	ы	86	115	172	230	345	460
Э	77	103	154	206	309	412	э	61	82	123	164	246	328

Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для висоти великої літери ($h_в$) округлені до найближчого меншого цілого значення.

Таблиця Г.2 — Літер латинської абетки

Велика літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери $h_в$, мм						Мала літера	Ширина літерної площадки за висоти великої літери $h_в$, мм					
	75	100	150	200	300	400		75	100	150	200	300	400
A	84	113	169	226	339	452	a	64	86	129	172	258	344
B	76	102	153	204	306	408	b	70	94	141	188	282	376
C	77	103	154	206	309	412	c	66	88	132	176	264	352
D	79	106	159	212	318	424	d	70	94	141	188	282	376
E	72	96	144	192	388	384	e	67	90	135	180	270	360
F	70	94	141	188	282	376	f	51	68	102	136	204	272
G	79	106	159	212	218	424	g	70	94	141	188	282	376
H	80	107	160	214	321	428	h	67	90	135	180	270	360
I	39	52	78	104	156	208	i	36	48	72	96	144	192
J	56	75	112	150	225	300	j	36	49	73	98	147	196
K	78	105	157	210	315	420	k	64	86	129	172	258	344
L	67	90	135	180	270	360	l	42	57	85	114	171	228
M	96	129	193	258	387	516	m	96	128	192	256	384	512
N	81	109	163	218	327	436	n	67	90	135	180	270	360
O	81	109	163	218	327	436	o	67	90	135	180	270	360
P	72	96	144	192	288	384	p	70	94	141	188	282	376
Q	81	108	162	216	324	432	q	70	94	141	188	282	376
R	78	105	157	210	315	420	r	55	74	111	148	222	296
S	76	102	153	204	306	408	s	63	85	127	170	255	340
T	74	99	148	198	297	396	t	54	72	108	144	216	288
U	80	107	160	214	321	428	u	67	90	135	180	170	360
V	79	106	159	212	318	424	v	63	84	126	168	252	336
W	108	145	217	290	435	580	w	92	123	184	246	369	492
X	76	102	153	204	306	408	x	63	84	126	168	252	336
Y	79	106	159	212	318	424	y	63	84	126	168	252	336
Z	75	101	151	202	303	404	z	63	85	127	170	255	340

Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для висоти великої літери ($h_в$) округлені до найближчого меншого цілого значення.

Таблиця Г.3 — Цифр та розділових знаків

Цифри	Ширина літерної площадки за висоти великої літери $h_в$, мм						Розділові знаки	Ширина літерної площадки за висоти великої літери $h_в$, мм					
	75	100	150	200	300	400		75	100	150	200	300	400
1	43	58	87	116	174	232	?	62	83	124	166	249	332
2	66	89	133	178	267	356	!	35	47	70	94	141	188
3	66	88	132	176	264	352	№	110	147	220	294	441	588
4	68	91	136	182	273	364	(	48	65	97	130	195	260
5	66	89	133	178	267	356	)	48	65	97	130	195	260
6	68	91	136	182	273	364	« (лапки)	54	73	109	146	219	292
7	63	84	126	168	252	336	» (лапки)	54	73	109	146	219	292
8	68	91	136	182	273	364	. (крапка)	32	43	64	86	129	172
9	67	90	135	180	270	360	, (кома)	32	43	64	86	129	172
0	69	93	139	186	279	372	— (тире)	68	91	136	182	273	364
							- (дефіс)	45	61	91	122	183	244
							’ (апостроф)	36	48	72	96	144	192

Примітка. Дробові значення ширини літерних площадок для висоти великої літери ($h_в$) округлені до найближчого меншого цілого значення.

ДОДАТОК Д
(довідковий)

ПЕРЕЛІК МІЖНАРОЖНИХ ТРАНСПОРТНИХ КОРИДОРІВ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Перелік міжнародних транспортних коридорів, що пролягають по території України, наведено в таблицях Д.1, Д.2.

Таблиця Д.1 — Перелік транспортних коридорів України, включених як складову частину до мережі міжнародних транспортних коридорів *

Номер (назва) коридору	Маршрут по Україні (автомобільний)
№ 3 (Крітський)	Львів – Рівне – Житомир – Київ
№ 5 (Крітський)	Косин – Чоп – Стрий – Львів
№ 9 (Крітський)	Нові Яриловичі – Чернігів - Кіпті – Київ – Любашівка – Платонове
Відгалуження 9а	Любашівка – Одеса
Відгалуження 9с	Кіпті – Бачівськ
***** -- згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.97 № 821 "Про затвердження Концепції створення та функціонування національної мережі міжнародних транспортних коридорів в Україні", постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 1996 р. № 1512 "Про першочергові заходи щодо створення національної мережі міжнародних транспортних коридорів" (Додаток)	

Таблиця Д.2 — Перелік транспортних коридорів України, які пропонується включити як доповнення до мережі міжнародних транспортних коридорів

Номер (назва) коридору	Маршрут по Україні (автомобільний)
Балтійське море – Чорне море	Ягодин – Ковель – Луцьк – Тернопіль – Хмельницький – Вінниця – Умань – порти Чорного моря
Відгалуження	Тернопіль – Чернівці – Порубне/Мамалига
	Одеса – Миколаїв – Херсон – Джанкой – Керч

Кінець таблиці Д.2

Номер (назва) коридору	Маршрут по Україні (автомобільний)
Європа – Азія (на Волгоград, Макат, Чарджоу)	Краківець – Львів – Рівне – Житомир – Київ – Полтава – Харків – Дебальцеве – Ізварине (модернізація) Косин – Івано-Франківськ – Тернопіль – Вінниця – Кіровоград – Дніпропетровськ – Донецьк – Ізварине (нова траса)
Відгалуження	Вінниця – Київ
ЧЕС (Причорноморські країни)	Рені – Ізмаїл – Одеса – Миколаїв – Херсон – Мелітополь – Бердянськ – Маріуполь – Новоазовськ

ДОДАТОК Е
(обов’язковий)

ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ ЛІТЕР УКРАЇНСЬКОЇ АБЕТКИ ЛІТЕРАМИ ЛАТИНИЦІ

Таблиця Е.1

Українська літера	Латинська літера	Примітка	Українська літера	Латинська літера	Примітка
А	A		К	K	
Б	B		Л	L	
В	V		М	M	
Г	H	буквосполучення «зг» відтворюють латиницею як «zgh»			
Ґ	G		Н	N	
Д	D		О	O	
Е	E		П	P	
Є	Ye, ie	Ye — на початку слова, ie — в інших позиціях	Р	R	
			С	S	
			Т	T	
			У	U	
			ф	F	
			Х	Kh	
Ж	Zh		Ц	Ts	
З	Z		Ч	Ch	
И	Y		Ш	Sh	
			Щ	Shch	
І	І		’ (апостроф)		Не відтворюють у спрощеній транслітерації
			Ь		Не відтворюють у спрощеній транслітерації
ї	І	Yi — на початку слова, і — в інших позиціях	Ю	Yu, iu	Уи — на початку слова, іи — в інших випадках
й	Y, і	Y — на початку слова, і — в інших позиціях	Я	YA	
			ьї	’ і	
			ьо	’о	

ДОДАТОК Ж
(обов’язковий)

СКОРОЧЕННЯ НАЙЧАСТІШЕ ВЖИВАНИХ СЛІВ

Таблиця Ж.1 — Скорочення найчастіше вживаних слів українською і англійською мовами

Слова		Скорочення слів	
українською мовою	англійською мовою	українською мовою	англійською мовою
Аеропорт	Airport	аерп.	Не скорочують
Бульвар	Boulevard	бул.	Blvd
Водосховище	—	вдсх	—
Вулиця	Street	вул.	Str.
Година	Hour	год	Не скорочують
Головний	Main	голов.	M.
Гора	Mount	г.	Mt.
Готель	Hotel	гот.	Не скорочують
Долина	Valley	дол.	Val
Залізничний	—	залізн.	—
Завод	—	з-д	—
Імені	—	ім.	—
Інститут	—	ін-т	—
Канал	Canal	кан.	Не скорочують
Кілометр на годину	kilometer per hour	км/год	km.p.h.
Контрольно-пропускний пункт (на кордоні	Check point	—	—
Магазин	Shop	маг.	Не скорочують
Метр	Meter	м	m
Хвилина	Minute	хв	min
Морський	—	мор.	—
Музей	Museum	муз.	Не скорочують
Набережна	Embankment	наб.	emb.
Область	Region	обл.	reg.
Озеро	Lake	03.	L
Острів	Isle	о-в	Isl.
Пам’ятник	Monument	пам.	Не скорочують
Перевал	Pass	пер.	p.
Провулок	Side-street	пров.	Не скорочують
Площа	Square	пл.	sq.
Поштове відділення	post office	п.в.	Post
Пристань	landing place	прист.	Не скорочують
Проїзд	Passage	пр-д	pass.
Проспект	Avenue	просп.	Ave.

Продовження таблиці Ж.1

Район	District	р-н	D.
Річка	River	р.	riv.
Річковий	—	річ.	—
Санаторій	Sanatorium	сан.	Не скорочують
Сільськогосподарський	—	с.-г.	—
Станція	Station	ст.	—
Тонна	Ton	т	t
Тупик	blind alley	туп.	Не скорочують
Фабрика	—	ф-ка	—
Центр міста	City centre	центр	Не скорочують
Шосе	Highway	ш.	Не скорочують
Примітка. Слова "місто", село, "хутір" тощо та їх скорочення на знаках біля назви населеного пункту не пишуть			

ДОДАТОК И
(довідковий)

ПРИКЛАДИ КОМПОНУВАННЯ ЗНАКІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

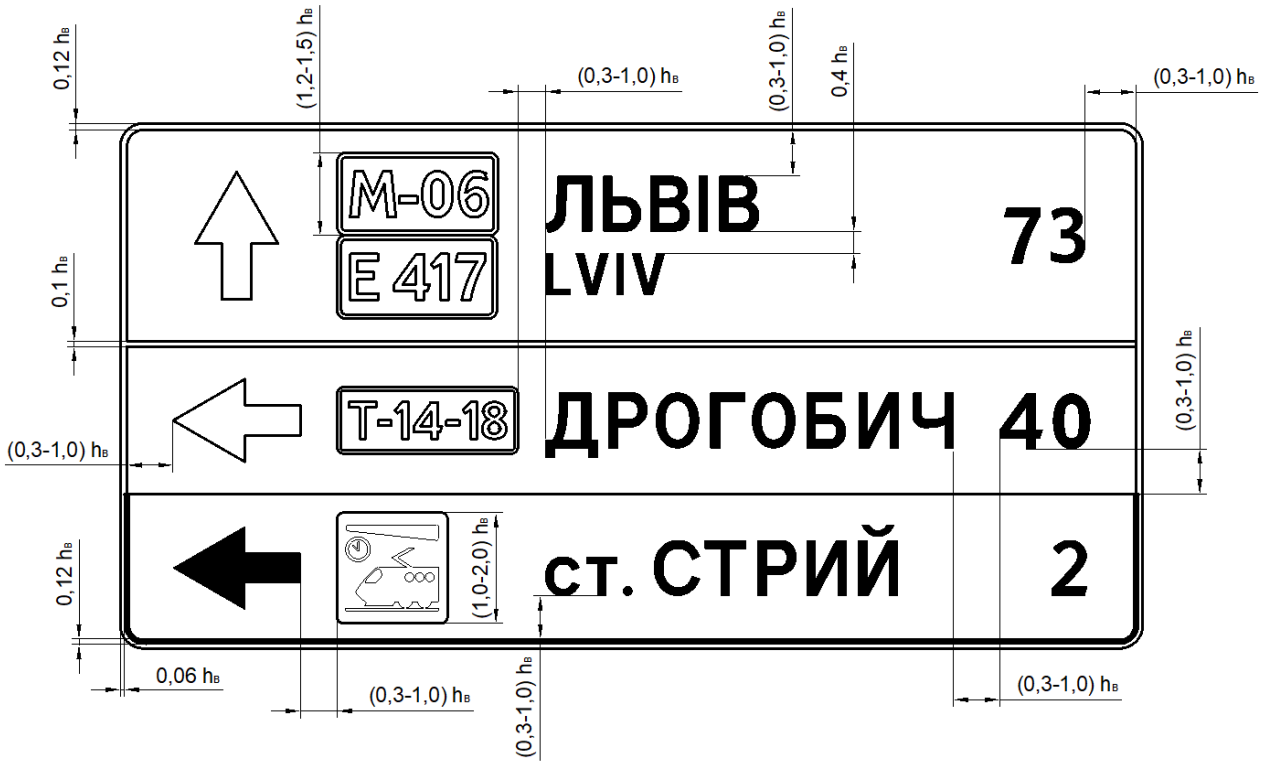

Рисунок И.1 — Знак 5.60

Рисунок И.2 — Знак 5.59

ДОДАТОК К
(обов'язковий)

ГРАФІКИ КОЛІРНИХ ОБЛАСТЕЙ ЗОБРАЖЕНЬ ДОРОЖНІХ ЗНАКІВ У КОЛОРИМЕТРИЧНІЙ СИСТЕМІ МКО 1931 РОКУ

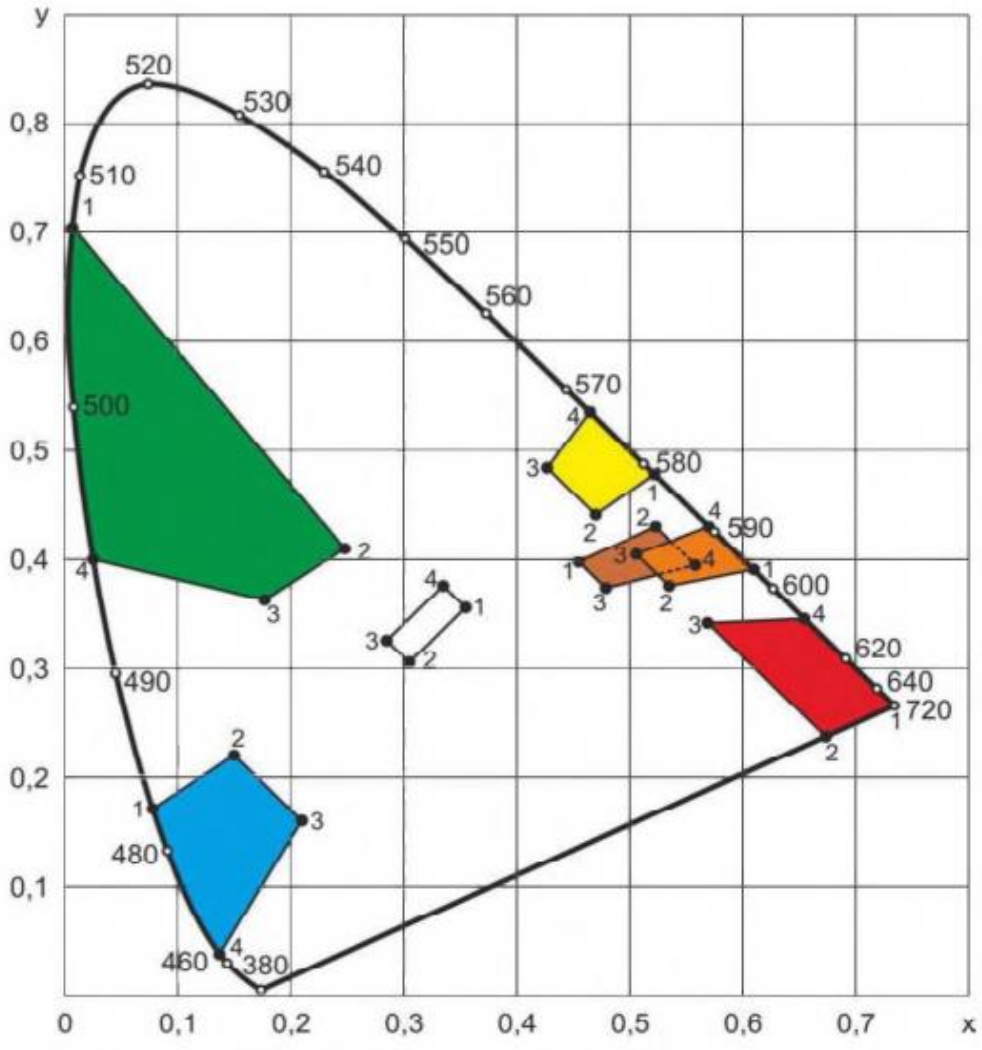

Умовні позначки:
1, 2, 3, 4 ─ координати точок перетину граничних ліній колірних областей.

Рисунок К.1 ─ Графік колірних областей зображень дорожніх знаків (світлоповертальний матеріал I класу із середньою кольоростійкістю)

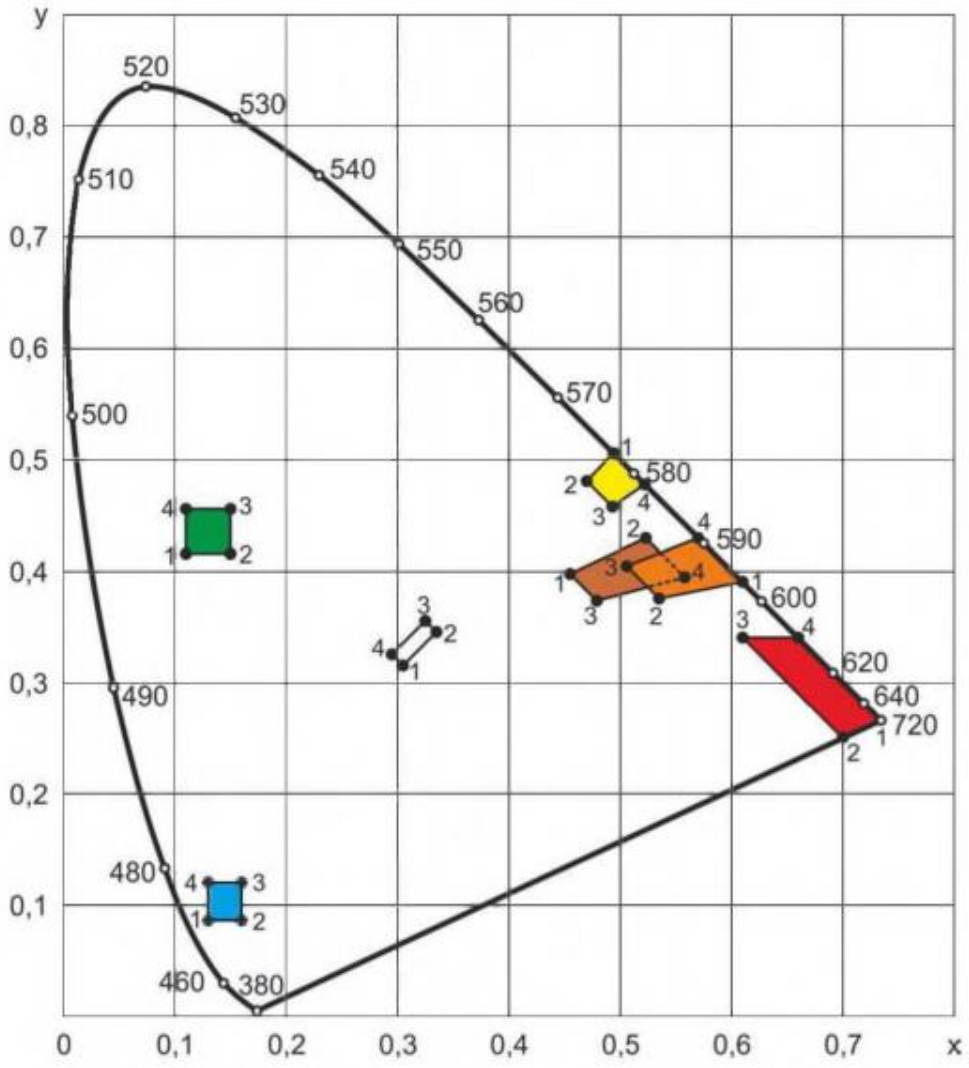

Умовні познаки:

1, 2, 3, 4 — координати точок перетину граничних ліній колірних областей

Рисунок К.2 – Графік колірних областей зображень дорожніх знаків (світлоповертальний матеріал I класу із високою кольоростійкістю)

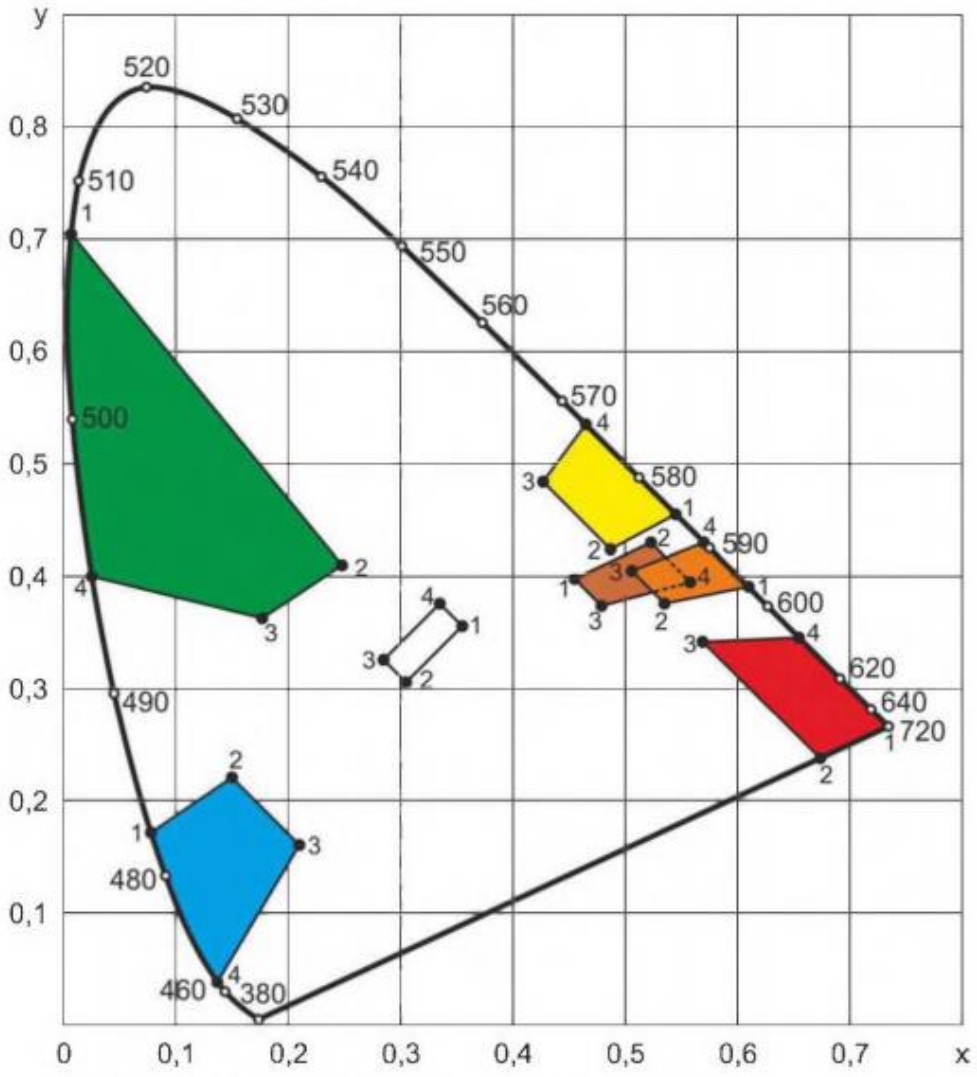

Умовні позначки:
1, 2, 3, 4 —– координати точок перетину граничних ліній колірних областей.

Рисунок К.3 — Графік колірних областей зображень дорожніх знаків (світлоповертальний матеріал II класу із високою кольоростійкістю)

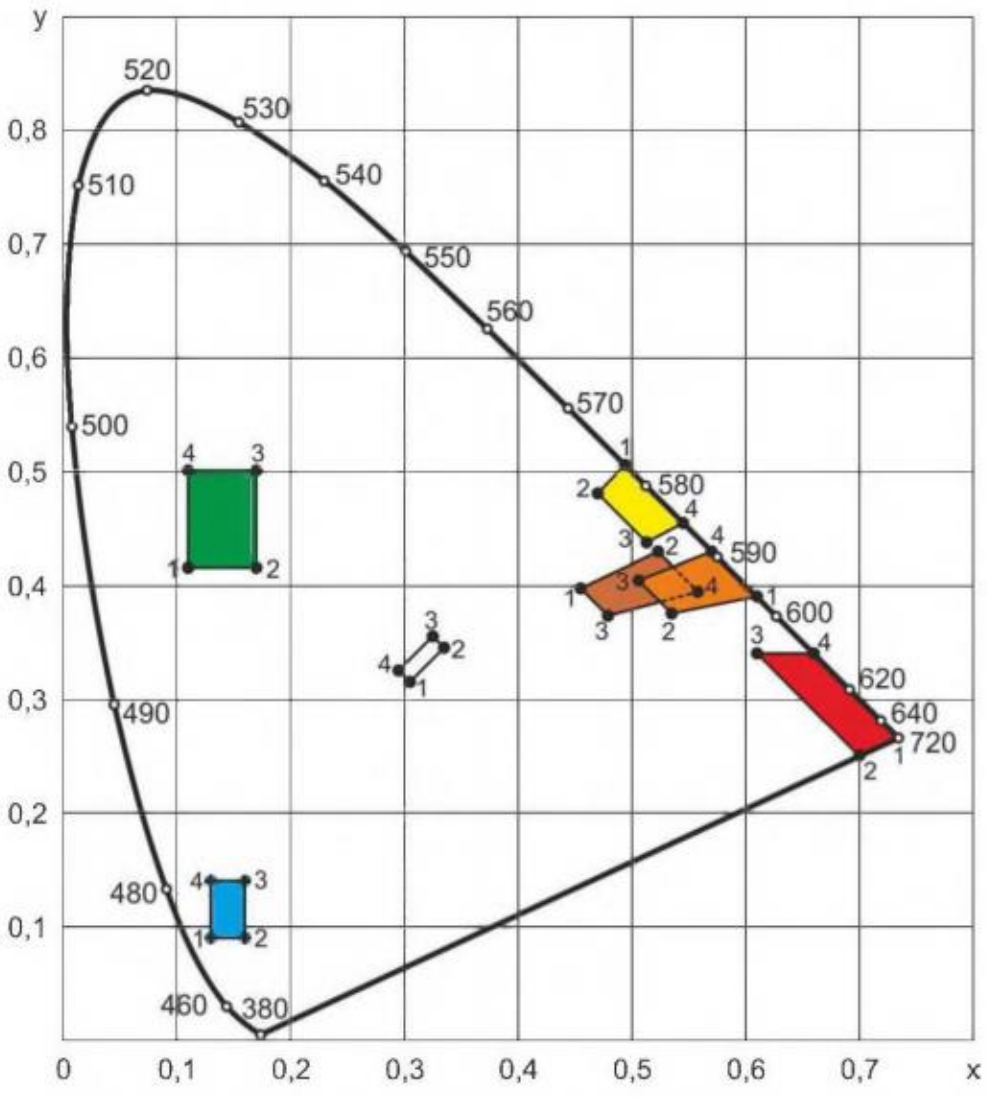

Умовні познаки:

1, 2, 3, 4 —– координати точок перетину граничних ліній колірних областей.

Рисунок К.4 —– Графік колірних областей зображень дорожніх знаків (світлоповертальний матеріал II класу з високою кольоростійкістю і світлоповертальний матеріал III класу без властивостей флуоресценції)

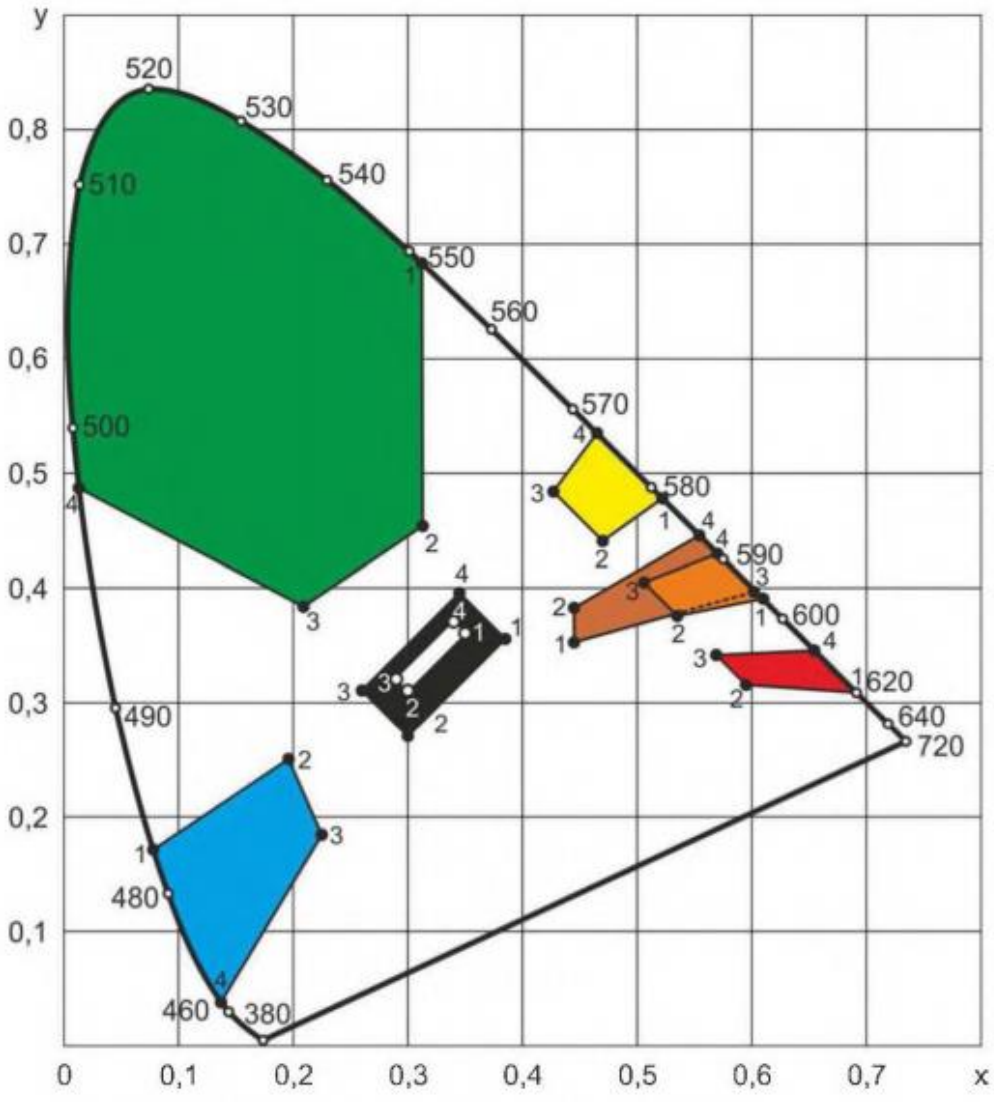

Умовні позначки:

1, 2, 3, 4 — координати точок перетину граничних ліній колірних областей.

Рисунок К.5 — Графік колірних областей зображень дорожніх знаків (несвітлоповертальний матеріал)

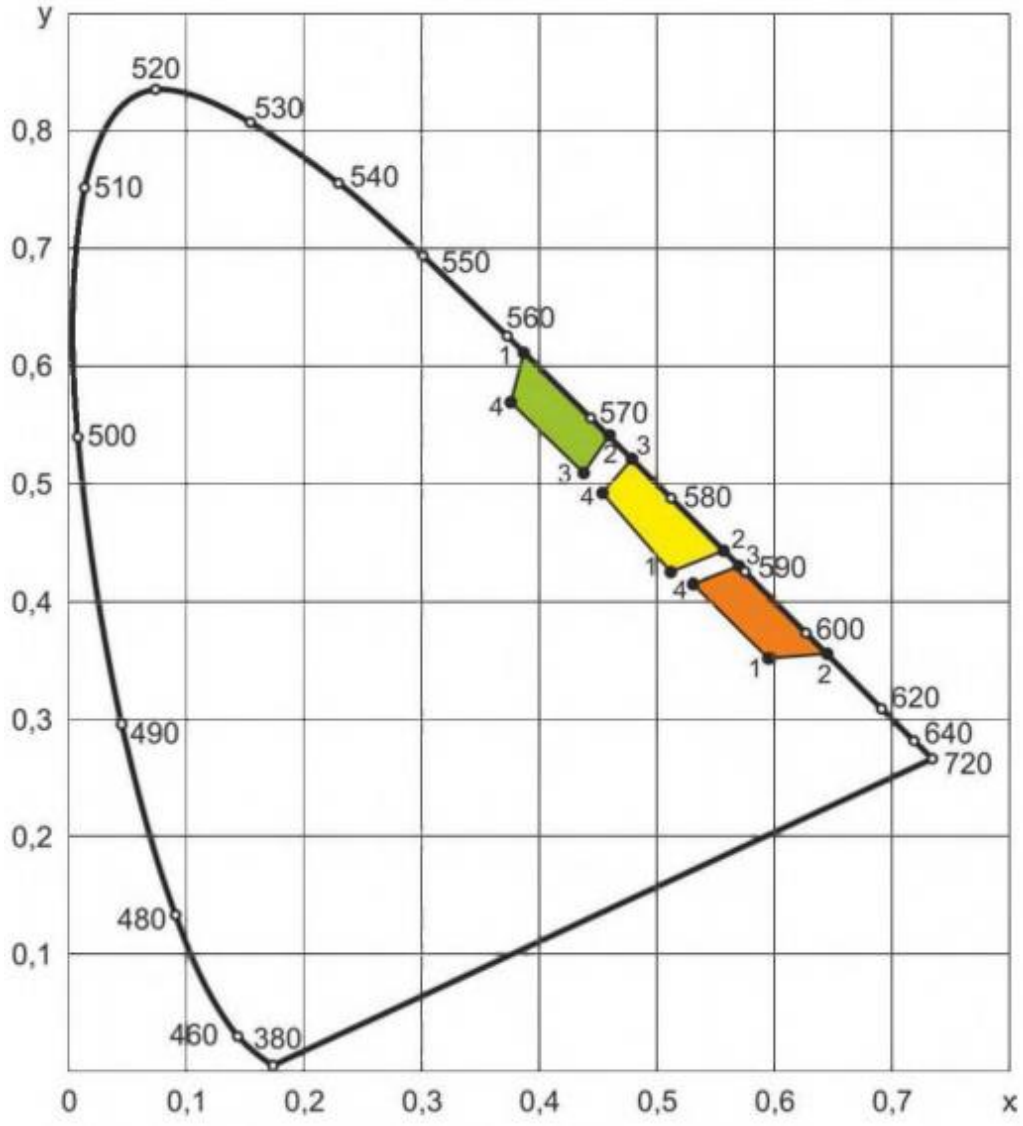

Умовні позначки:

1, 2, 3, 4 — координати точок перетину граничних ліній колірних областей.

Рисунок К.6 — Графік колірних областей зображень дорожніх знаків (світлоповертальний матеріал III класу з властивостями флуоресценції)

ДОДАТОК Л

(обов'язковий)

МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ АДГЕЗІЇ МАТЕРІАЛУ ДО ОСНОВИ ЗНАКА

Л.1 Суть методу

Суть методу полягає у визначенні здатності матеріалу не відшаровуватися від основи знака після прикладення навантаження масою (0,80 ± 0,01) кг протягом (300 ± 0,2) с.

Л.2 Засоби вимірювання, додаткове обладнання:

— вантаж масою (0,80 ± 0,01) кг;

— секундомір з точністю 0,2 с;

— лінійка ─ з ціною поділки 1 мм;

— зразки-підкладки, виготовлені з матеріалу основи знака, розміром не менше ніж 200 мм х 70 мм;

— ацетон технічний.

Л.3 Порядок підготовки і проведення випробування

З випробувального матеріалу вирізають зразок розміром [(25 х 150) ± 2] мм. Із зразка знімають захисну плівку (приблизно наполовину її загальної довжини) і наклеюють відповідно до рекомендацій виробника на попередньо знежирений ацетоном зразок-підкладку, виготовлений з матеріалу основи знаку. Наклеєний зразок матеріалу витримують до випробування протягом 72 годин при температурі (20 ± 5) °С.

Випробування проводять при температурі (20 ± 5) °С. Встановлюють зразок матеріалу, як показано на рисунку Л.1, і навішують вантаж масою (0,80 ± 0,01) кг. Навантажують зразок протягом (300 ± 0,2) с, після чого вимірюють довжину відшарування зразка матеріалу від зразка-підкладки.

Зразок вважають таким, що витримав випробування, якщо довжина відшарування не перевищує 50 мм.

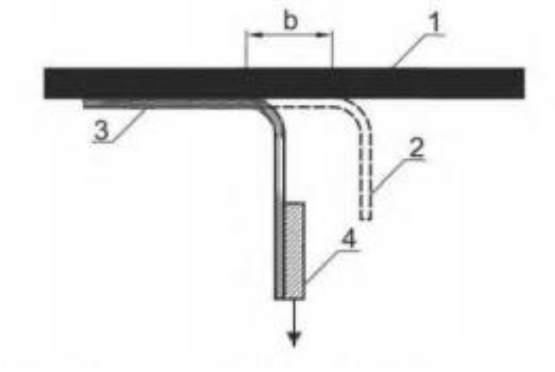

Умовні познаки:

1 ─ зразок-підкладка;

2 ─ зразок матеріалу до випробування;

3 ─ зразок матеріалу після випробування;

4 ─ вантаж масою (0,80 ± 0,01) кг.

Рисунок Л.1 ─ Схема визначення адгезії матеріалу до основи знака

ДОДАТОК М

(обов'язковий)

МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ СТІЙКОСТІ СВІТЛОПОВЕРТАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ДО ВПЛИВУ УДАРНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

М.1 Суть методу

Суть методу полягає у визначенні стійкості світлоповертального матеріалу до удару від вантажу масою 0,45 кг, який падає з висоти 0,22 м.

М.2 Засоби вимірювання, додаткове обладнання:

— вантаж масою (0,45 ± 0,01) кг з кульовим ударником діаметром (100 ± 1) мм;

— напрямна довжиною (0,22 ± 0,01) м;

— ацетон технічний.

М.3 Порядок підготовки і проведення випробування

Перед випробуванням зразок світлоповертального матеріалу розміром [(100 х 100) ± 2] мм наклеюють відповідно до рекомендацій виробника на попередньо знежирений ацетоном зразок-підкладку, виготовлений з матеріалу основи знаку. Потім його встановлюють світлоповертальним матеріалом вгору на опори, як показано на рисунку М.1.

На поверхню світлоповертального матеріалу по напрямній скидають вантаж з кульовим наконечником. Після удару зразок оглядають з метою виявлення тріщин і відшаровування від підложки в радіусі 6 мм від точки удару.

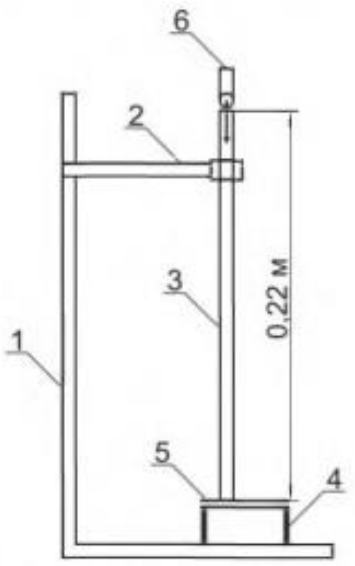

Умовні познаки:
1 ─ стійка;
2 ─ тримач;
3 ─ напрямна;
4 ─ опора для установки зразка;
5 ─ зразок світлоповертального матеріалу;
6 ─ вантаж з кульовим ударником.

Рисунок М.1 ─ Схема визначення стійкості світлоповертального матеріалу до впливу ударного навантаження

ДОДАТОК Н

(обов’язковий)

МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ СТІЙКОСТІ СВІТЛОПОВЕРТАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ДО ОЧИЩАЮЧИХ РІДИН

Н.1 Суть методу

Суть методу полягає у візуальній оцінці світлоповертального матеріалу після його контакту з різними очисними рідинами.

Н.2 Засоби вимірювання, додаткове обладнання:

— склянки хімічні об’ємом не менше ніж 1000 мл;

— скляні палички для підвішування зразків;

— очищаючі рідини згідно з 7.18;

— ацетон технічний;

— фільтрувальний папір.

Н.3 Порядок підготовки і проведення випробування

Перед випробуванням зразок світлоповертального матеріалу, який повинен бути в формі квадрата зі стороною (100 ± 2) мм, наклеюють відповідно до рекомендацій виробника на попередньо знежирений ацетоном зразок-підкладку, виготовлений з матеріалу основи знаку. Зразок-підкладка повинен мати отвір посередині однієї зі сторін.

Зразок навішують на скляну паличку і поміщають в стакан з очищаючою рідиною. Відстань між зразками повинно бути не менше 20 мм, час витримки в очищаючій рідини — (10 ± 1) хв. Після закінчення зазначеного часу зразок дістають з рідини, промивають проточною водою і висушують за допомогою фільтрувального паперу. На поверхні випробуваного зразка не повинно бути бульбашок, тріщин, горбів, здуття тощо.

ДОДАТОК П
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1 Закон України «Про автомобільні дороги»

2 Постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306 «Про Правила дорожнього руху»

3 Постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2019 № 55 «Про затвердження переліку автомобільних доріг загального користування державного значення»

4 НАПБ А.01.001-2014 «Правила пожежної безпеки в Україні», затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 05.03.2015 за № 252/26697

5 НПАОП 0.00-4.12-05 Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затверджене наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 15.02.2005 за № 231/10511

6 НПАОП 63.21-1.01-09 Правила охорони праці під час будівництва, ремонту та утримання автомобільних доріг, затверджені наказом Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 28.12.2009 № 216, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України від 05.03.2010 за № 218/17513

7 ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 26.04.2019 № 104

8 ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327

9 ДБН В.2.3-4:2015 Автомобільні дороги. Частина І. Проектування. Частина ІІ. Будівництво, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.09.2015 № 234

10 ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів, затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 24.04.2018 № 103

11 Єдині правила ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від ЗО березня 1994 року № 198

12 Конвенція про дорожні знаки і сигнали (Відень, 8 листопада 1968 року). {Конвенція ратифікована із застереженням і заявами Указом Президії ВР УРСР № 2615-VIII від 25.04.74. Дата внесення до Єдиного реєстру нормативно-правових актів 22.10.2013. Реєстраційний код акта: 69347/2013}

13 ISO 10526:2007(SIE S 014-2/E:2006) CIE standard illuminants for colorimetry

14 ISO 15368:2001 Optics and optical instruments — Measurement of reflectance of plane surfaces and transmittance of plane parallel elements (Оптика й оптичні прилади. Метод вимірювання коефіцієнта відбиття плоских поверхонь і коефіцієнта пропускання плоских паралельних елементів)

15 ISO 4892-2:2013 Plastics — Methods of exposure to laboratory light sources — Part 2: Xenon-arc lamps (ISO 4892-2:2013 Пластмаси - Методи експонування під лабораторними джерелами світла. Частина 2. Лампи з ксеноновою дугою).

16 EN 12899-1:2007, IDT Знаки дорожні вертикальні стаціонарні. Частина 1. Знаки стаціонарні

17 ISO 877-1:2009 Plastics — Methods of exposure to solar radiation — Part 1: General guidance (Пластмаси. Методи впливу сонячного

випромінювання. Частина 1. Загальне керівництво)

18 ISO 877-2:2009 Plastics — Methods of exposure to solar radiation — Part 2: Direct weathering and exposure behind window glass (Пластмаси. Методи впливу сонячного випромінювання. Частина 2. Безпосереднє руйнування під дією атмосферних впливів і впливу сонячного випромінювання за віконним склом)

19 ISO 4892-2:2013 Plastics — Methods of exposure to laboratory light sources — Part 2: Xenon-arc lamps (Пластмаси. Методи експонування під лабораторними джерелами світла. Частина 2. Лампи з ксеноновою дугою).

Код УКНД згідно з ДК 004 93.080.30

Ключові слова: автомобільні дороги, безпека дорожнього руху, дорожні знаки, дорожні знаки індивідуального проєктування, зона дії знаків, таблички до дорожніх знаків, типорозмір.